דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום ו', ז' באב תשל"ד, 26 ביולי 1974 • גליון 15047 • השנה החמישים

היום 24 עמודים וכן המוספים "משא" ו"דבר השבוע" • המחיר 170 אג'

היום ב"דבר"

● משבר קפריסין; פרשני "דבר" וכתביו בבירות העולם על הדי המאורעות והשפעותיהם האפשריות ● נ. ברנע על "ארה"ב נגד ניקסון" ● ח. אשד על ביקורו הקרוב של י. אלון בוואשינגטון ● א. מגד: "הרהורים על האבסורד" ● רשימות סוף־השבוע של ח. גורי ● י. לנדרס על סכנות האטום במזה"ת ● י. תדמור על העליה מברה"מ והנשירה ● ט. פרויס על "דימוי חדש לקנגורו" ● ועוד שפע מאמרים ורשימות ● כוכבים ולילות ● משא ● דבר־השבוע.

טעם החיים

הממשלה תפעל נגד סיון ההתנחלות בשומרון

המתנחלים התמקמו בתחנת־הרכבת הנטושה ליד סבסטיה

הממשלה מתכנסת בת"א; פרס ייפגש עם בגין ושרון

קבוצה מאורגנת של 150 גברים, נשים וטף, עלתה ...ול על קרקע ממשלתית באזור שכם במרכז הר ...רון. בקבוצה 35 משפחות ובתוכן 55 ילדים מגיל אחד עד גיל 7 וכן 30 רווקות ורווקים. והם קראו ...זב בשם "אלון מורה".

...נחלים בחרו להם תחנה נטושה מימי התורכים, תח... ועדיה, קילומטר אחד מע... שומרון (סבסטיה ההיסטו...) כ־13 קמ משכם וכ־18 ... הקו הירוק בקירבת הכביש ...י טול כרם — שכם — ...

...ירה הארוכה של משאיות ...ת פרטיות בעצרה קרוב ל־7 בערב למרגלות עתיקות ..., בשירה ובשמחה שלא ... גבול ניגשו המתנחלים ומ...והדיהם שנילוו אליהם לת...תדוה ולפתוח את גדרות ה...של המתנה. תוך דקות היה ... מוקף גדרות. כשבמרכזו ...בן קומותיים של תחנת הר... באותו זמן עדיין הגשים את המתנה וניקו את חדרי בנין התחנה הרכבת. אוהלים אחדים הוקמו ובשער המחנה נתקע שלט המורה על שמו של הישוב החדש — "אלון מורה".

תדריך להתנגדות

בשעה 8 בערב, כאשר מחנה שלם עמד על תילו ואנשים רבים בתוכו, אסף מפקד המחנה את המתיישבים ואמר: "ברגע שיבואו לפנות אותנו, יתפרסו הגברים מסביב לגדר וימנעו את ההריסה. אם לא נצליח למנוע זאת, נעלה לקומה השניה של תחנת הרכבת. שם לא יוכלו להוריד אותנו בכוח". מיד אחר נאום זה פתחו הרבים בשירת התקווה.

אחרי השעה 8 הגיעו למקום חברי הכנסת מנחם בגין, אריק שרון, גאולה כהן, שמואל תמיר, איתן

(המשך בע' 2 טור 4)

מאת דן פתיר, סופר "דבר"

ממשלת ישראל, השוללת כל התישבות שאינה נעשית על פי אישורה והחלטתה, תפעל למימוש מדיניותה זו נגד נסיון ההתנחלות בסבסטיה — על כך נודע ממקורות בכירים בממשלה.

מליאת הממשלה תתכנס הבוקר בתל־אביב, כדי לדון בהתפתחויות האחרונות סביב נסיון ההתנחלות שנעשה אתמול באזור שכם.

בהתייעצויות שנערכו אמש בלשכת ראש הממשלה בתל־אביב, בהשתתפות ראש הממשלה י. רבין, שר הבטחון ש. פרס, שר ההסברה א. ידיב, השר י. גלילי הרמטכ"ל רב אלוף מ. גור, נדונו ההתפתחויות האחרונות, וסוכמו דרכי התגובה, לאור הנסיון החוזר של התנחלות, ללא קבלת היתר מן הממשלה, ולא לפי החלטותיה.

הוראות קבע לכוחות הבטחון

שר ההסברה אהרון ידיב אמר אמש לסופר "דבר" כי לכוחות הבטחון הוראות קבע למנוע התיישבות שאינה על פי אישור הממשלה. הוא הוסיף כי מדיניות הממשלה, היא שכל התישבות צריכה להיעשות על פי אישור והחלטה מטעם הממשלה, דבר שלא נעשה בנסיון ההתנחלות אמש.

שר ההסברה הוסיף כי הממשלה מונחית בהחלטותיה על ידי עיקרים מדיניים ובטחוניים, הן לגבי המקום והן לגבי העיתוי לגבי כל התיישבות שהיא.

שר ההסברה הדגיש אמש כי הקבוצה שניסתה להתנחל ליד סבסטיה, ואשר אליה נתלו מלווים רבים לא קבלה שום היתר ואין בידה שום אישור מטעם הממשלה להתישבות באזור זה.

ידיב ציין כי הקבוצות שנעצרו ... לביתן סבסטיה עקפו הפרצו מחסומים שהוצבו בכבישים המובילים לאזור השומרון.

נראה כי הממשלה נחושה בהחלטתה שלא להתיר נסיון התיישבות זה, ללא היתר וללא אישור, וללא החלטה ממשלתית מוסמכת, וכי בדעתה לנקוט בכל האמצעים שברשותה כדי למנוע זאת.

יש להניח כי המגמה תהיה למנוע עימות עד כמה שניתן בין קבוצות המתיישבים ומלוויהם לבין כוחות הבטחון, אך נראה כי הדעה המגובשת בצמרת הממשלה היא לפעול למימוש מדיניותה של הממשלה גם במקרה זה, אף שנוכחים בו מספר חברי כנסת ממפלגי הליכוד. חלק ממגמה להביא להתנגשות.

בחוגי הממשלה רווחה ההערכה כי מעורבותם האישית של כמה מראשי הליכוד בנסיון ההתישבות אמש, גיוסם של מלווים במספר רב ובחירת העיתוי והמקום הינם חלק ממגמה מגובשת של ראשי הליכוד להביא במכוון להתנגשות בין מתישבים לבין כוחות הבטחון ובכך לנסות ולפגוע במכוון במעמדה של הממשלה.

מגמה זו ודאי עשויה לחזק את עמדת הממשלה לנהוג בדבקות למדיניותה ולהחלטותיה.

פרס ייפגש עם בגין ושרון

שר הבטחון, שמעון פרס, נענה אמש לפנייתם של חברי הכנסת מנחם בגין ואריאל שרון, להיפגש עמם לדיון בנושא ההתנחלות בסבסטיה שליד שכם.

בגין ושרון פנו לשר הבטחון באמצעות פיקוד המרכז של צה"ל והפגישה עם שר הבטחון נקבעה להיום ב־8 בבוקר בלשכת שר הבטחון.

קרא מאמר מערכת בעמ' 3

נפתחה ועידת ז'נווה

תורכיה בעד כינון פדרציה בקפריסין

שר־החוץ התורכי סוראן גונס בהגיעו לנמל־התעופה של ז'נווה לקראת פתיחת השיחות על קפריסין. צילום־רדיו של "אסושיאייטד־פרס"

ז'נווה (י.פ. א.פ. עיר ועי"ן). — בעוד החיים ביוון, בתורכיה ובקפריסין מתחילים לחזור לתקנם, נפתחה אמש בשעה 10 (לפי שעון ישראל) באווירה לבבית ועידת ז'נווה ליישוב המשבר, על רקע חילוקי דעות לגבי עצם תפקידה של הועידה.

לז'נווה הגיעו אתמול שרי החוץ של בריטניה, של יוון ושל תורכיה וכן נציג משרד החוץ האמריקאי, שיהיה משקיף בועידה.

בעוד שהתורכים, כנבאה, בתמיכת הבריטים והאמריקאים, רוצים שהועידה תדון ב"שורשי" בעיית קפריסין, רוצים היוונים להגביל את הדיון ב"עניינים הספציפיים של המשבר הנוכחי". היוונים מתנגדים לשיתופה של קפריסין בועידה, בטענה שמדובר בהתייעצות בין שלוש המעצמות הערבות למעמדה של קפריסין.

תורכיה הודיעה לקראת הועידה, כי תדרוש מתן מעמד חדש לקפריסין, אם כי לא פירטה למה בדיוק כוונתה. סבורים, שהיא מתכוונת להסדר פדראטיבי במסגרת קפריסין עצמאית ורק אם תביעתה זו לא תתקבל העלה הצעה לחלוקת האי בינה לבין יוון.

יוון לעומת זאת רוצה לחזור לסטאטוס־קוו אנטה. לדעתה יש לדון בועידה הנוכחית בדבמה אך ורק בייצוב הפסקת האש ובפינוי כוח הפלישה התורכי והתגבורת היוונית שנשלחה לשם אחרי הפלישה.

הקרבות שככו

בקפריסין עצמה כנראה שככו הקרבות להלוטין, אחרי שמועצת הבטחון החליטה אתמול לפנות בה־קר על קריאה נוספת לכיבוד הפסקת האש. מועצת הבטחון התכנסה לפי בקשת יוון נוכח טענותיה בדבר הפרות הפסקת האש על ידי התורכים.

במישור הפוליטי הסתבר, כי רוב העדה היוונית אינו רוצה בשובו של מקאריוס ומעדיף את הנשיא קלרידס המתון והמקובל.

תורכיה הבטיחה אתמול רשמית, כי לא תשתלט על נמל התעופה של ניקוסיה ותמורת זאת הסכימו הבריטים להציב כוחות בנמל התעופה. ואכן כוח בריטי משוריין

(המשך בע' 2 טור 9)

המחלוקת בין סאדאת למחבלים מפלגת העולם הערבי לגושים

מאת אהוד יערי, סופר "דבר" לענייניים ערביים

התמודדות חריפה מתפתחת עתה במהירות בעולם הערבי סביב מאמציו של הנשיא סאדאת להכתיב לארגוני המחבלים פשרה עם המלך חוסיין ונסיונו להביא לדחיית ועידת הפיסגה הכל־ערבית, שנועדה להיערך ב־3 בספטמבר במרוקו.

למעשה, זוהי ההתמודדות ראשונה מסוגה מאז מלחמת יום הכיפורים וניכרת אפילו התגבשות גושים יריבים, כאשר מצרים וסוריה מתייצבות בגלוי בראש מחנות מתחרים.

סאדאת חותר לכנס כבר מחדרתיים בקאהיר ועידה מרובעת או מחומשת, שבמסגרתה יוחל במגעים בין ירדן ל"ארגון השחרור הפלסטינאי". ממשלת ירדן חזרה והבהירה אמש על נכונותה ליטול חלק בהידברות כזו, על יסוד ההודעה המשותפת סאדאת־חוסיין מן השבוע שעבר. אולם סוריה עודנה שומרת על שתיקה סרבנית ואילו אחד ממנהיגי "פתח" סלאח חלף ("אבו איאד") דחה שלשום את הצעת ההידברות עם ירדן ואף הכריז, כי חוסיין, לא רק שאינו זכאי לייצג את הפלשתינאים היושבים בארצה, אלא שאינו בא בחשבון גם כנציג הירדנים.

תמיכה סורית להתנגדות המחבלים

יש סימנים, שהתנגדותם של המחבלים לתכתיב של סאדאת, ניזונה מתמיכה סורית שקטה. ואמנם, אתמול נחפז יאסר ערפאת לפגישה עם הנשיא אסד בדמשק. בתום השיחה פורסמה הודעה, כי הושגה "תמימות דעים מוחלטת" ו"תמיכה בלתי משתנה" של סוריה באש"ף. עם זאת, נמנעים הסורים מביקורת גלויה על הסכם סאדאת־חוסיין.

ראוי לציין, כי לפני צאתו לדמשק השתמש ערפאת מהזמנה להיפגש עם השגריר המצרי בביירות. נוכח התנהגות זו, העבירו המצרים את הבהרותיהם לערפאת, באמצעות נציג אש"ף בקאהיר סעיד כמאל, שנקרא אל שר החוץ איסמאעיל פהמי.

הוועד הפועל של "ארגון השיחרור הפלשתינאי" אף פירסם אמש בביירות גילוי־דעת בוטה נגד הסכם סאדאת־חוסיין.

גילוי־הדעת מהווה, בעצם, "הכרזת מלחמה" מצד המחבלים על הקו המצרי החדש, תוך איום מפורש להיאבק בו בעזרת ברזים וכדינות ערביות אחרות.

גילוי הדעת מאשים את סאדאת בלשון חריפה בהתכחשות להחלטות ועידות הפיסגה הערביות, ב"פגיעה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתינאי ואחדות ייצוגו"; בנסיון להוביל ל"חלוקה של העם הפלשתינאי" ו"להסמיך את ישותו הלאומית": בהבנות לכפיית תכנית הפדרציה של חוסיין

(המשך בע' 2 טור 8)

רבין קורא להיערך בקצב מואץ לאפשרות של מלחמה

דוחה הסדר הפרדה עם ירדן המבוסס על נסיגת ישראל: לא ניתן לגשר על הפער בין עמדות הערבים לבין עמדת ישראל אך הכרח לעשות מאמץ הידברות

ראש הממשלה יצחק רבין הצהיר אתמול, כי תכנית ירדן להסדר הפרדת כוחות, שתהיה מבוססת על נסיגה ישראלית, אינה באה בחשבון, כי הממשלה אינה רואה בה בסיס לקיום דיון.

רבין קרא להיערך בקצב מואץ ביותר לאפשרות של מלחמה, לנוכח התעצמות הצבאית של סוריה בנשק מברה"מ, הנסיון לגבש את החזית המזרחית בשיתוף ירדן. "יש מאמץ רוסי עצום בקשר להתעצמות הצבאית של סוריה, והיא קולטת נשק בכמויות, באיכיות ובקצב, שלא ידענו תקופה ארוכה", אמר רבין. בדבריו במועצת מחוז הכורסים של מפלגת העבודה ב"בית תבורי" בתל־אביב.

"אין בטחון שהמלחמות בעתיד יהיו כמו בעבר. המלחמות לא יהיו קלות, קצרות ובלתי כואבות. עלינו להיערך ברצינות, לא מתוך זילזול באויב, אבל מתוך בטחון בכוחנו וראיה מפוכחת. ככל שנהיה ערוכים טוב יותר, יש סכויים שהמלחמה תירתע. ואם תוכפה עלינו — נהיה ערוכים לה בצורה הטובה ביותר", אמר ראש הממשלה.

רבין ציין, כי אחת השאיפות המדיניות־בטחוניות שלנו היא למנוע מלחמה, שיתחפו לגיבושה של חזית מזרחית. אין לומר שהדבר נתון בידינו, אבל במעשים שלנו היום, אנו עלולים לדחוף לגיבושה של חזית כזו.

רבין אמר, כי לפי מה שמסורים האמריקאים, סובלים הירדנים מתסביך: כל המדינות הערביות שלחמו בנו, הצליחו להגיע בהסכם ההפרדה מעבר לקו הגבול, וירדן שלא לחמה — לא זכתה. בגוו־

(המשך בע' 3 טור 2)

כמה תשלם מס רכש על מכוניתך — ראה עמוד 18

תוקנה התקלה בתחנת אשדוד

מאת סופר "דבר" לענייני פיתוח

עובדי חברת החשמל באשדוד עמדו אמש להפעיל את היחידה בתחנת הכח אשכול ג', לאחר שתוקנה התקלה שגרמה להפסקת פעילותה.

עם הפעלת היחידה בת 228 מגווט חשמל תגדל בהדרגה הספקת החשמל בארץ, דבר שיביא לביטול הפסקות החשמל שהיו בשלושת הימים האחרונים. כאשר חלה תקלה ביחידה ופעילותה שותקה.

רוב ניכר להדחת ניקסון צפוי בוועדה המשפטית בקונגרס

ואשינגטון (א.פ. ר' יופ"יע). — בוועדה המשפטית של בית־הנבחרים האמריקאי צפוי כנראה רוב ניכר למען הדחתו והפללתו של הנשיא ניקסון — מתברר, לאחר שיותר ממחצית חברי הועדה כבר הביעו את דעתם על הצעת־ההחלטה, שהגיש אתמול בבוקר יו"ר הוועדה הציר רודינו.

אחד מתומכי הנשיא, הציר הרפובליקאי לאטה הביע את הדעה, כי ההחלטה להפליל את הנשיא תתקבל בוועדה ב־26 קולות לעומת 12. לדעת לאטה יצביעו בעד ההחלטה הכישה־שישה רפובליקאים.

הציר הרפובליקאי באטלר אמר אתמול במהלך הדיון בוועדה, שאם לא יופלל ניקסון, תעמוד האומה בעתיד בפני תוצאות מבהילות. באטלר הזכיר את עברו שלו כאחד מתומכיו המובהקים של ניקסון.

ציר בית־הנבחרים הרולד דונהו ממסצ'וסטס הגיש אתמול באורח רשמי הצעת־החלטה, הקוראת להעמיד לדין את הנשיא ריצ'ארד ניקסון. בהצעת ההחלטה של הציר הדמוקרטי נאמר בין השאר: "התנהגות זו של ריצ'ארד ניקסון מצדיקה העמדה לדין, שפיטה בשפט וסילוק מכהונה".

שני הסעיפים הכלולים בהצעה להעמדתו של ניקסון לדין, שהוגשו על־ידי צירים דמוקרטים בכירים פחות משעתיים לפני התחלת ישיבת הוועדה המשפטית אתמול. מאשימים את הנשיא בהערמת מכשולים על דרך עשיית הצדק בפרשת ווטרגייט ובניצול לרעה של סמכויותיו השלטוניות.

יו"ר הוועדה המשפטית של בית־הנבחרים האמריקאיים פיטר רודינו פותח את המושב המסכם שכונס לדון בהצעת ההפללה נגד הנשיא ניקסון.

ניצול לרעה של הסמכויות

במסגרת הסעיף המדבר על ניצול לרעה של סמכויות הנשיא, מדובר על מעקב בלתי חוקי והפצת מידע על אזרחים, שימוש לרעה במשרד להכנסות פנים ובסוכנויות פדרליות אחרות. הפריצה למשרדו של פסיכיאטר והסירוב להיענות לתביעות של הקונגרס בדבר מסירת חומר ראיות, הנוגע

(המשך בע' 2 טור 8)

אושרה העלאת מחירי העתונים

ועדת המחירים הציבורית בראשותו של אלכסנדר גולדברג אישרה בישיבתה אתמול את העלאת מחירי עתוני ערב (תוספת של עשר אגורות בימי חול ועשרים אגורות בימי שישי) ועתוני בוקר (תוספת של עשרים אגורות בימי חול ושלושים אגורות בימי שישי ותוספת של 5.50 לירות בדמי מנוי חודשי).

...ייעצים לא לבקש ...ארה"ב תכניות ...יוע לטווח ארוך

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

...אשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — כמה מידידי ישראל ...יעצו לממשלה לא ל... מארה"ב תכניות סיוע ל... ארוך, משום שהסכומים ... שמבקשת ישראל מ...ים המתיינות ברשות הב...ת, ומכל מקום אי אפשר לא...אותם מראש לתקופה של ... משנה.

...ע, שותפים אלה יעצו לישר... להסתפק בתכניות סיוע שב... אבל לבקש עם זאת מהמימ... אישור לרכישת ציוד צבאי כמה ... מראש. האישור למכור ל... את הציוד יביא לדעתם ... של דבר להענקת הסיוע. מ...ישראל לא תוכל לשלם במ... את כל תמורתו.

...ראל מעונת, שצריכה במ... חמש או לעשר השנים ה...ות מגיעים ל־1.5—2 מי...ד הילר לשנה. המימשל ...ר בשיחות עם ישראל, ש...יוכל להביא לקונגרס תב... סיוע רב־שנתית כזאת, אך ... לכל ההלכה היוכית של ...נרס.

...ה כתבדר, שותפים רבים ב...ם מסתייגים ממכדי התכנית ...ם שאי אפשר לפי החוק האמריקאי להקציב סכומים, אלא לשנה אחת בלבד.

השנה הוקצבו לישראל 50 מיליון דולר במענק ואחרי ו־300 מיליון דולר באשראי לרכש צבאי. בן מבקשת ישראל את יתרת הקצבת החירום, שאושרה לה לאחר המלחמה. ישראל מבקשת להגדיל את המענק ל־250 מיליון ולקבל אותו במזומנים, ללא התחייבות לרכוש בכסף זה מוצרים אזרחיים בארה"ב. כן מבקשת ישראל להפוך 100 מתוך 300 המיליון למענק.

אך ישראל מקווה גם, שבראשית השנה הבאה יגיש המימשל בקשה מיוחדת לתוספת סיוע לישראל. פקידים במימשל הביעו אתמול ספק, אם תוכל ישראל לקבל בבקשתה את המימשל.

אלון מגיע לוואשינגטון ביום א'

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — ביום א' יגיע שר־החוץ יגאל אלון מלונדון לוואשינגטון, לשיחות מדיניות שיימשכו שבוע ימים.

בין השאר יפגש אלון פעמיים עם שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר ועם שר ההגנה האמריקאי ג'יימס שלזינגר וכנראה גם עם שר האוצר ויליאם סיימון. אפשרות של פגישה עם הנשיא ניקסון נראית סבירה פחות בשלב זה.

בביקורו בוואשינגטון ישוחח אלון עם עתונאים אמריקאים ויתכן שירואיין גם באחת מתכניות הטלוויזיה. אלון יופיע גם במועדון עתונאי החוץ ובמערכת "וואשינגטון פוסט". כן יקיים התייעצויות עם סגל השגרירות.

ביום א' הבא ייצא לניו־יורק, שם יפגש עם נציגי המגבית ועם סגל הקונסוליה.

מזג האוויר

...מפרטורות החזויות: ירושלים ...2 מעלות. רמת הגולן 13—... הריה 20—29. צפת 14—26. ... 23—29. טבריה 20—36. נצ... 1—28. עפולה 18—31. חוד... 17—26. תל אביב 22—28. ... 19—31. יריחו 20—36. עזה ... באר שבע 18—31. אילת ...3 ומפרץ שלמה 27—39.

"חבצלת" — מוסדות תרבות וחינוך של השומר־הצעיר

קרן מולה אגין ז"ל — לעידוד עבודות מחקר והגות ברוח מתקדמת בנושא השלום ואחוות עמים

בגלל עיכובים שחלו בעקב המלחמה, בהשלמת עבודותיהם של כמה מועמדים לקבלת הפרסים, החלטנו

לדחות חלוקת הפרסים לשנת תשל"ה

הנהלת הקרן

במלאות שלושים לפטירתו של חברנו

משה קיפר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט' באב תשל"ד, 28.7.74 בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין במשק עינת

המשפחה
קיבוץ עינת

הלוח החדש דבר דחף

ראה עמ' 5–7

•דירות למכירה•
•מכוניות למכירה•
•דירות מרוהטות•
•וילות ובתים•
•מגרשים•חנויות•
•אולמות•משרדים•
•הצעות עבודה•
•עסקים•חוגים•
•שידוכים•
•אופניים וקטנועים•
ועוד שפע של הצעות
בלוח החדש
דבר דחף

מודעות דרושים ראה עמוד 8

יבוא באופנה
במכירת סוף העונה
אצל
שנידמן
ב־3 קומות
תמצא
החל מיום ראשון
דיזנגוף 128 ת"א

הצעירים של אירופה

יודעים לבחור בטוב־
ארומה עשירה, טבק מעולה,
ויחד עם זאת
דלת ניקוטין

هك: امن الاحتلال

אלון: לפני הסכם על עתיד הגדה - יכריע העם בבחירות

אינני לוקח מפות לארה"ב; בין האופציות תועלה „תכנית אלון"

סגן ראש הממשלה ושר החוץ יגאל אלון, אמר אתמול בכנס התנועה הקיבוצית המאוחדת כי ברגע שיושג הסכם על עתיד הגדה המערבית, תפנה הממשלה לעם ותפקיע את הכרעתה בציבור בבחירות.

אלון שוחח עם עתונאים לפני צאתו לוואשינגטון לשיחות עם שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר, עם שר ההגנה ג'יימס שלזינגר, עם מנהיגים אמריקאיים אחרים ועם ראשי היהודים שם. אלון אמר, שבשיחותיו בוואשינגטון הוא יסקור קשת רחבה של בעיות מבוטחות בעניני האזור ובכלל הנוגע לשלב הבא בי־כוח לקראת הסדר באיזור ביטחת גבנה.

בתשובה על שאלה, אם היתה צפה ישראל עדיפות למו"מ עם ירדן, אמר אלון כי לישראל אין עדיפויות, והיא מבהל שיחות עם כל מדינה שתביע נכונות לי־מוכנם לכאמשיתם אתנו.

אינם לא יעבע הקפקה

על לקחי מארגון לפריסין, אמר שר החוץ כי מה שאירע בי־אי הסכם הוא סיפור עצוב, היתה התערבות פרוצה על אף העובדה שהושג הסכם בין שתי הקהילות באי, וכוחות או"ם ניצבו ביניהם. אולם כל זה לא עזר ולא מנע את ההתלקחות. „אני לא סבור שהתנאים בקפריסין זהים עם ה־מצב אצלנו, ואין צורך לחפש מק־בילים רבים כדי בין המצב שם והמצב אצלנו". יחד עם זאת ה־גיש שאל לה, לישראל, להמשיך על או"ם בעבין בתהוגה. לשכת זאת כעריכה לישראל את התפקיד שממלא או"ם כיום באיזור החיץ בינינו לבין המצרים בדרום ובי־נינו לסורים בצפון. „זה תפקיד חשוב כאן, אך אין בכוחות של או"ם לבצע את ההקפה בכל צד ש־הא" — אמר.

לא הזמן למפות

בתשובה לשאלה אמר אלון כי בכלל זה אין הוא לוקח עמו ל־ארה"ב כמות או תכניות. „פורמות כלשהן. „אין זה הזמן לקבוע את המפה התחומה של ישראל, אך ב־רגע שנתקרב להסדר, בזמן באופ־ציה כוונה ובהבעיות קונות. ר' בינינו בוודאי תועלה גם „תכנית אלון".

אשר לבעיה הפלסטינאית, אי־מר אלון פעם נוספת את עמדת הממשלה בנושא, כפי שבאה לי־די ביטוי בהודעה הרשמית לאי־חר הדיון כחוה בממשלה. הוא הדגיש קרוב הישבים על ירדן הם פלסטינאים, ולאילו לרוב הר־שבי הגדה המערבית דרוכות יר־דניים, בראייה נוספת לכך שמ־כורח לישראל יכולה להתקיים רק מדינה ערבית אחת. „אני רק יכול לומר לכם, שהממשלה פרם החליטה איזה פתרון אפשר להי־שיג בנושא זה. הממשלה הבי־היה מוסמכת לנהל מו"מ עם כל מדינה ערבית, אך בטרם נגיע להכרעה על עתידי הגדה המער־בית, יהיה עלינו ללכת אל העם ולהכריע בבחירות", אמר סגן ראש הממשלה.

כשנשאל אלון על כדיניות הממ־שלה בדבר ההתנחלות בשטחים אמר שההתיישבות מתנהלת על פי החלטה בממשלה ואין לכל גוף אחר זכות להחליט על כך בר־צמו.

אי־אזורות הרבה אינני נוצא לדיון עם ארה"ב

כשנשאל אם יעלה בארה"ב את העובדה שהסורים אינם מחזירים אותהם לחללי הרבה שבתו בי־צה"ל, אמר אלון, שאמנם בכוון הדבר כי אין סימנים לכך שהר־חשבים החרים לאחר הציג שבי־שליכת סוריה, אך אין זה נושא לדיון עם ארה"ב. עמדתנו בימי־רף הדבר שהסורים מחויבים לי־עצם אספקה בבאות פרטים, אמר.

כאשר נשאל אלון אם אין הוא שנכונה פרשה הטרגיים יוצא ה־אמריקאים לפעול לפתרוניות בהדי־רים באיזור, אמר: „אין אנו רו־צים להפקיע את הכבוד הקיים, אך אין אנו נתפסים במיוחה. אנחנו רוצים בהתקדמות במוקרה. וללכת בצעדים בודדים לקראת השלום".

הוא הסכים שהבעיא ביקה לי־לנ עתה לקיים אירעים המודים בעקבות פרשה והמרגיים, אך צייון, כי יחד עם זאת היכה הנביא את כשרונ, משרה, יכולתו, הנ־שיתו ויוזמתו הרבים תגיע להי־שגים בין־לאומיים הקובים ביור־תר, הן בבזירה המיכון והן בי־עולם כולו.

בהגיעו ארה"ב ביקרו אל קצת קיסינג נפגש בבכל התשפה בי־אלון ואנשי צבורה כבוד התוך באו לאתל לו דרך צלוה. בדרך לארה"ב יתעכב סגן ראש הממש־לה ושר החוץ בלונדון לביקור פרטי. (ע)

לשכת העבודה פתחה הדיון במדיניות הכלכלית החדשה

רבינוביץ': ההתייקרות השנה 30%; משל: נבדוק נושא פריון העבודה

מאת סופרי „דבר"

יש סימנים מדאיגים שב־עקבות עליות השער הגדו־לות האחרונות בתקשים כמה ענפי התעשיה ביצוא, צריך עתה אומץ שלא לשי־כור על „פרות קרודותי" ב־משק הנתון למצב חירום שלא היה דוגמתו מאז קום המדינה — בכפיה זו יצא אמש שר האוצר י. רבינו־ביץ, בפתחו את הדיון על המדיניות הכלכלית החדשה בישיבה משותפת של לש־כת מפלגת העבודה, הסיעה בכנסת ונציגי המפלגה ב־ועדה המרכזית.

רבינוביץ הבהיר, שיש לבחון כמה מרכיבים בשיטת תוספת־היוקר הקיימת. הוא אמר, שהממ־שלה כנהלת מדיניות אנטי־אינ־פלציונית רצופה וזאת ע"י ספיגה באמצעות הטלת מסי עקיפין ויי־קור מוצרי כותרות. אין הגיוון להחזיר לכל השכירים באמצעות הוספת־היוקר את כל הסכומים והמסים שהממשלה סופגת לריסון הצריכה ולמטרות בטחוניות ו־חברתיות. הימנות על ההתייקרות באמצעות תשלום תוספת־היוקר תגמול את יכולת הממשלה לנ־הל מדיניות אנטי־אינפלציונית. המשך השיטה הנוכחית היא ע־חה.

צפוית התייקרות של יותר מ־30 אחוז

שר האוצר מסר, שצד כוף השי־נה צפוית התייקרות בסדר־גודל של יותר מ־30 אחוז. דבר שיש בו כדי לסכן את המשק. הוא הזהיר מפני ירידה בדאיגה בתו־בות מטבע זר, כאשר הגרעון במאזן התשלומים השנה יגיע לכ־3.3 מיליארד דולר. הוא הזהיר מפני מצב שלא יהיה לנו מילי־יארד או חצי מיליארד דולר כדי לממן את היבוא של חמרי־גלם, דבר שיביא לשיתוק היצור.

הגורם העיקרי לגרעון הגדול היא היבוא הבטחוני, שהשנה יסי־תכם בכשני מיליארד דולר. הוא יצא בקריאה מחודשת להקטין את הצריכה הפרטית והציבורית, כדי להביא להקטנת היבוא.

משל: נבדוק נושא פריון העבודה

מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, שפתח את הדיון, השיב לשר ה־אוצר על כמה סעיפים שבהרצ־אתו. בנושא פריון העבודה והיי־צור אמר משל, כי ההסתדרות תהיה הראשונה שתיענה לבדיקת הנושא. הוא הציע לבדוק את הנושא בחמישה כמפעלים לדוגמה, שבהם ייעשה ניתוח רציני גם על הפריון והייצור וגם על ההוצאות בשיתוף עם נציגי ההסתדרות. ועד־די העובדים, הממשלה וההנהלות, „אך בתנאי שספרי המפעל יהיו פתוחים לבדיקה".

אשר למשר העבודה אמר כ־כל, כי הוא לא עולה על התפקות ולא היה אף פעם המרכיב הדוחף לאינפלציה.

„נוצרו נורמות חברתיות הרסניות"

משל כתן, כי מאז מלחמת יום הכיפורים רגיש הציבור בתחום ציבור הפועלים. ל„נורמות החב־רתיות" שנוצרו לאחר המלחמה, לצדק חברתי ולכסיאמות. מזכיל ההסתדרות טען, כי נעשה „מישגה פסאלי, כשהחלום כיד לאחר ה־מלחמה, באישור הכנסת, על מתן זכיון על־30 שנה לחברת „ישראל ב"", שהוכל להרוויח מהשקעותיה במפעלים שהקים, מבלי שתשלום מס".

מכל הגן על הולמן והסתד־רות נגד עיקור תוספת היוקר. „טעה שיש שתי שיטות מסים במדינה — לגבי עובדים ולגבי אחרים". כן אמר, כי רק 30 אחוז מהפועלים מקבלים את מקסימום תוספת היוקר. „אם נקבע מדיניות מסים על רווחי מלחמה ועל מס־רשים לשם ספקולציה — אז גם הפועלים יתנו את חלקם".

כמל הבע כמשוך המבחר ד' התעשיה (כוכות המר ברילב שנכה באולם) תקיפות להורדת המחירים וביחוד נגד עליית ה־מחירים, על מוצרים שמחירי המר־הגלם שלהם יורדים עתה בעולם. „ואנו בדורש זאת גם מבעלי ההסתדרות". כמל החזיר כי אם לא יעצרו עליית המחירים הם יוסיפו לעלות. „יש סכנה, כי ב־בחירות הבאות יצביעו ברגליים בעדנו". הוא טען, כי המדיניות הכלכלית החדשה עדיין לא „גר־סה" בקבוצות המתעשרים והביע את החשש, כי ההוצאות של מיליארדים לצרכי במחון יקרימו שוב מיליונים לקבל־נים הקבלני־משנה ולכל „ה־מתעשרים בעבי ושוב יצרו צו וזולות כרוחי־מלחמה".

לאחר מכן השתתפו בדיון: תמר אשל, אמיל שכטר, יוסף לניר, מרדכי אמסטר ועמוס דנגי. הדיון יימשך בישיבה שניה. שב ראש בישיבה מזכיל העבודה השר אהרן ידלין.

רבין קורא להיערך

(המשך מעמוד 1)

דאי יש בירדן הרהור שני בהתום זה, והיא רוצה להיכלל בהס־כם והפרדה — אמר ראש הממ־שלה בדחותו הצעת ירדן להסדר הפרדה, שיהיה מבוסס על נסיגה ישראלית.

בריה הקיצונית ביותר

ראש הממשלה הוסיף, כי סור־יה, שהיא הקיצונית ביותר, רוצה להבטיח את שילובה של ירדן ב־מסגרת חזית מזרחית. בראשון ל־עהן אמריקאי הביע אכזב את חוסיין על גורמים פלסטינאים, כיון שהוא רואה כדבר ריאלי יותר את המלחמה מאשר את סיכויי ההידברות.

„יתכן שכברים, שהשיגה על־ידי הכדר הפרדת הכוחות שליכה בתעלה ואפשרות לשקם את עריה, מעדיפה את המשך התהליך המדיני. לפיכך נראה, שיש סי־כוי להתקדם במו"מ בשלבים ב־ראש וראשונה עם מצרים, ואולי גם עם ירדן. לעומת זאת אין לראות למה אפשר להגיע בשלב זה עם סוריה. „מרחב התימרון בינינו לבין סוריה הוא קטן, כי בחושה החלטת ישראל להישאר ברמת הגולן", אמר. הוא הוסיף, כי נראה שלבנון תהיה אחרונה ב־הידברות, לנוכח שאין בינינו בעיה טריטוריאלית המנעבת הס־כם שלום בהקדם.

רבין הדגיש, כי הפער בין ה־עמדות המוצהרות של מנהיגי ערב לבין העמדה הרשמית של ישראל ביחס לפתרון הכולל, הוא עצום, ולא ניתן לגשר עליו במהלכים מדיניים. הערבים תובעים נסיגה כוללת לקווי ה־4 ביוני והקמת מדינה פלסטינאית ביהודה ושומ־רון ובעזה, ומי שרוצה בקיום מדינה יהודית, לא יכול לקבל פתרון כזה.

יחד עם זאת הכרחי לעשות מאמץ להידברות, בלי התחייבות מראש לקבל את עמדת הצד ה־שני. לגבי מצרים מרחב התימ־רון שלנו נוח יותר. אך לא תהיה פשרה טריטוריאלית בלי התקדמות משמעותית לשלום. גם לגבי ירדן אין צורך לסגור את הדלתות, אם כי הנושא מורכב הקשיים גדולים יותר.

בין „התמקבצות" להתנחלות

ביחס לנושא הפלסטינאי, אמר רבין, כי ההחלטה הממשלה הי־זה נכונה, והטוב שנתקבלה ה־הכרעה. לאחר שהיה ויכוח על כך בציבור. עם זאת קיבל הנו־שא משקל גדל לערכו בגלל הר־דוח השרוד והרגיעה בחזיתות.

בדבור על נסיון ההתנחלות ב־אזור שכם, אמר הדובר, כי יש להבחין בין „התנחלות לפי הח־לטת הממשלה, שיש לה סיכוי להיאחז, לבין „התמקבצות", שהיא אקט פוליטי, בלי בסיס משקי וכלכלי. „מפליא שהליכה לא עלה לעכב, כאשר ישב 3 שנים בממשלה, ואילו המפד"ל, שישבה 7 שנים בממשלה, היתה שותף ל־סיכול נסיונות לעלות לסבי", אמר.

בקשר לסור הגרעיני למצרים אמר ראש הממשלה, כי 3—4 מדינות, כולל בריה"מ, הציעו ל־מצרים כור כזה, והיא העדיפה את ארה"ב. הכורים בין ארה"ב ומצרים התנהל זמן רב בלוי. מבלי שסמנו לו לב. גם ידידינו בארה"ב סבורים, שאפשר לתת כור גרעיני לישראל ולמצרים כ־אחת או לא לתת לאף אחת מהן. ומוטב שהאפשרות האחרונה לא תתרחש. אין אפשרות למנוע את ההתפתחות הטכנולוגית במדינות שונות.

הכרח לשנות אורח החיים

בדברו על בעיות פנים, עמד על ההכרח בשינוי אורח חיים, ל־נוכח השעם הבטחוני והבעיות ה־כלכליות. לא יתכן שבעבור לשוה קיץ בשעת חירום, וגם בשרדי הממשלה עובדים רק עד שעה 2 אחה"צ, אמר. כן יש לצמצם את הפער החברתי, על חשבון שכבות בעלות יכולת.

ביחס לטרי"ם על צירוף המפד"ל לממשלה, אמר כי נעשה מישגה על ידי מפלגת העבודה בדרך ה־טיפול בנושא, ואין הוא סבור שבו האשם שהעניין לא בומש. צריך היה לקבל קודם כל החלטה ברורה במוסדות המפלגה, והדבר לא נעשה. „היה בסיס והיתה אפ־שרות ללכת לקראת זה, ונקר זה שהבסיס ייכאר גם בעתיד", אמר.

ארנסט אכנבך התפטר מוועדת הבונדסטאג

בון, (עסט"א). — ציר ה־בונדסטאג מן המפלגה הדמוקר־טית החופשית ד"ר ארנסט אכנ־בך, התפטר אתמול מתפקידו כמזוזה לוועדת־החוץ בעניין שפי־טתם מחדש על פושעי מלחמה נאצים על פי ההסכם הגרמני־צרפתי משנת 1971.

לא נאמר דבר על אפשרות התפטרותו מן הבונדסטאג בכלל.

נשיא צרפת הורה לא להפעיל החוק נגד הפלות

פאריס, (ע. פ.). — נשיא צרפת ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן הודיע אתמול כי הורה לתביעה הכללית הצרפתית שלא להעמיד להבא לדין נשים על הפלה מ־לאכותית, בניגוד לחוק משנת 1920.

החוק משנת 1920 מאפשר לגזור תקופות מאסר ממושכות על נשים העוברות הפלה מלא־כותית שלא על פי אמות המידה הרפואיות, הקבועות ב־חוק.

הנשיא ז'יסקאר ד'אסטן מ־סר את ההודעה במסיבת העיתונאים הראשונה, שקיים מאז כניסתו להפקידה.

דבר DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון גאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

נסיון ההתנחלות

(המשך מעמוד 1)

לובני, יוחנן בדר ואנו"ב. כן הי־תה אלה נמצא ציור בית הכנסת של המתנחלים, לרבות ספר התורה כלהם.

כתב עת"ים מסר, כי כביש שכ־כרם — סבסטיה עמוס בשעה כ־בירת הידיעה במכוניות לרוב. הי־מבקשות להגיע לבמה.

פיקניק בהרידה

המתנחלים התארגנו עוד בשעה הצהרים בנקודה הבפגש קהוה, שהיתה בפרק הלאומי של פתוח הקוה. לא הרחק בכבוד אנסיפ־רום. הנקודה נשברה בהודיות רבה ורק ארבעה עתונאים התגנבו אליה. מעם הזרים יעבירו בנקום מבאו קבוצה של גברים, נשים ועף בל־בים סטנג'ם, שערכו בעין פיקניק בבל הורצה והאקליפטוס הגדולה.

בהודרך הראשון סיפר איש מד כירות הקבוצה, יוסף ארציאל, כי כל אחד מן המתנחלים מתמחן ברציבות לבנות ביתו בצרבה הר שופרון. „כל אחד מאיתנו נושא אחריו פרנסה, משרה במסגרה הידרה ברחובות. יש כאן אנשים מכל גוני האוכלוסיה — אנשי עיר ואנשי כפר, שכירים, עצמאים ואקדמאים, ביניהם ד"ר פרופ' מבית החולים „איכילוב" בתל־אביב, ויש גם עולים חדשים מאר־הב ומבריה"מ. רוב אנשי הקבוצה הם דתיים ומיעוטם חילוניים אך לב כולם מבעבעים ביחס לזכות ל־התיישב בברכת הר שופרון", הד־גיש ארציאל.

הוא אמר עוד, כי ההתנחלות הישאו את עצבה מבחינה כלכ־לית. לדבריו, יש משקיעי הון ה־מוכנים להקים בה מיד מפעלים ליצור מעונים. לביבוד צורות. לי־צור מנעולים ובעתיד יקומו המתב־דסים שבקבוצה גם מפעלים עתי־סיפו להגיע שיירה של כלי רכב. בהם מאות אוהדים ומצודדים אשר מספרם הגיע לכדי אלפיים, ביניהם אנשי המפד"ל, וצעירי חרות.

עד כסירת הידיעה ב־9 בערב לא הגיעו למקום כוחות הבטחון וחיי המחנה מתנהלים בסדר. מח־סומים בכבישים בהר שומרון מב־עו מכמה משאיות של המתנחלים להגיע למחנה, באותה המשאיות רי מזון.

עוד בפרק הלאומי של פתח־תקו וה הצטיידו המתנחלים במזון וצרכי בית אחרים שיספיקו להם לכשבועיים מבלי להזדקק לתוס־פות. כן הועמס על המשאיות ציוד להקמת גן ילדים. קייטנה וכיתה א', מטבח וחדר אוכל וכן אר־הלי מגורים.

אנו מייצגי הישות היהודית

המעודד והמדריך של הקבוצה הוא הרב משה צבי נריה. הוא אמר־ לכתב עת"ים, כי אכנם חייבים אזרחי ישראל לקבל את מרות הר־ממשלה ולשמור על חוקיה אולם, לדבריו, ישנו בתוב הנקרא כלל עם ישראל שאין הממשלה נתנגה בו בדברים גדולים. „אנו המתנח־לים מייצגים את עם ישראל ולא רק את אזרחי ישראל. אנו מייצ־גים את הישות היהודית ומבקשים בממשלה ישראל להכיר בה לפני שתכיר ב„ישות הפלסטינאית", הדגיש הרב.

במיסבר שפירסמו המתנחלים נא־מר בין היתר: „ביבע שנים נמצא הר שומרון בידינו ועדיין הוא ריק מיהודים. עתה אני יוצאים מתנחלים, כאיש אחד וכלב אחד, לגאול את הר שומרון בשממה. כפתח להתנחלות רחבה במדים בי־הכל ארץ זה. אני מבקשים להי־קיב עיר בברכה על ארץ־ישראל. בסביבות שכם שבנחלה שבם אב־ריבי".

ההלין באמר בהרה: „אין פניגו להתגנה, באנו כתוך נכונה ביאה להתיישב במקום ובידינו תכניה ריאלית להתפתח כלכלית והבר־תית".

המתנחלים כגלים במיבור. כי ב־עת קיומם עם ראש הממשלה הוא הבהיר להם, כי אין כוחותם בב־קום בהווה מצבה על כוחות הב־מחון. גם אלוף פיקוד המרכז הד־גיש בפניהם, לדבריהם, כי צבא קיומו של ישוב יהודי שוקק חיים בלב הר שומרון יתרום רבות ל־ביצור במחון האזור.

המינשר פונה לכוחות הבטחון שלא יהיו להם למכשול ושלא יהיו לעכב את החיית העם בארצו ול־סלק בכוח את היהודים. מאידך פונו המתנחלים זה אל זה שלא להי־גרר להתנגדות אלימה, כי אם לב־לות התנגדות פסיבית בלבד „לא להרים יד על שוטר או חייל גם אם יקחו אתכם בכוח הלילה", באמר למתנחלים.

ליקד — בדרך עפר

הפיקניק החלוצי בפארק פתח תקוה נבלך שעה ארוכות וקרוב לשעה 4 אחר הצהריים יצאה ה־שיירה לדרכה. לפני כן נבדק ה־ציר המוליך מכאן אל מעבר לקו הירוק על ידי מספר כבוגיות ש־שבו הודיעו למתנחלים, כי לא נמצאו מחסומים על הדרך.

שמחה גדולה הציפה את המת־נחלים כאשר המארגנים הורו להם לעלות על המכוניות ואז יצאה שיירה ארוכה של משאיות ומכוני־יות פרטיות בצירים קשים ביותר שרק דרכם אפשר לחמוק מעיני אנשי הבטחון. השיירה עשתה דרכה דרך כפר סבא וכפר המיכר טים טייבה ופנתה למרגלות הרי אפרים סמוך לקו הירוק.

כתב עת"ים שהצטרף למכונית החוד ססרה, כי המתנחלים בחוד להם דרך עפר שכולה מהמורות ופרשים ומטתפצת לכיוון הקו הי־רוק מכבים השרון הבורחי. לאורך הדרך המתינו לשיירה עשרות אב־שים שעודדו את המתנחלים בנפנופי ידיים. ככל שהגיעה השיירה אל היעד. גבר המתח. בבדחק סני קים מכבו השמיצו קריאות גצחון „הצלחנו". עקפנו את המחסומים שבבכבישים המרכזיים". (ע)

חודשו הפלגות אניות ישראל ליוון ולתורכיה

מאת סופר „דבר" בחיפה

חברות הספנות הישראליות ובר־ראשן „צים" חידשו את הפלגות הסדירות של אניותיהן לנמלי יוון ותורכיה. ברמת חידשו ההפלגות ל־נמלי קפריסין, משום שנמליה עדיין לא נפתחו לתנועת אניות.

סגן מנכ"ל צים לעניני מסחר כרמל הכהן מסר, כי שתי אניות החברה מחכות במפרץ חיפה ל־קבלת הודעה על פתיחת נמלי קפ־ריסין, כדי להפליג לשם עם מטען. „צים" מוכנה גם להעמיד אניה לרי־שות גורמים ציבוריים אשר מבק־שים לעזור לקפריסין, ללא גבילת כסף עבור שירות זה.

חזרו לכפרם ברמת הגולן

מאת סופר „דבר" בצפת

חברי גרעין אלי כהן ז"ל מכרטב אליפלט חזרו אתמול לכפרם אליעד שבברכת רמת הגולן. שאותו נאלצו לנטוש בפרוץ מלחמת יום הכיפו־רים.

חברי הגרעין החליטו להשתקע במקום ולא לעזוב עוד, עד שה־מוסדות המיישבים יקימו את הבי־מחתם לאתר מקום אחר ברמת־הגולן. שבו יקימו חברי הגרעין את כפרם הקבוע.

הודו: לחלל בשנת 1978

ניו־דלהי, (ע.פ.). — הודו תבצע את טיסת החל־לל הראשונה שלה ב־1978. המדובר בחללית בת 400 ק"ג, שתגיע למרחק של 400 ק"מ מכ־דור־הארץ. החללית תשוגר בסיל ארבע־שלבי, שבשקלו 17 טונות, במפרץ בנגאל.

ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי, שהודיעה על כך בשלשום בבית־הנבחרים בדלהי, אמרה כי הערכתו כולה פותחה בהודו ושי־חוזה מתקדם באורח משביע רצון.

ח"כ י. שריד הגיש שאילתה בעניין העוול לרמטכ"ל לשעבר

מאת סופר „דבר" בכנסת

הח"כ יוסי שריד (מהמערך) הפ־נה אתמול שאילתה לראש הממ־שלה, האם בכוונתו היא לתקן את העוול שנגרם — לדברי השואל — לר/א (מיל.) דוד אלעזר בכך, שלא ניתן לו לעיין במלוא תוכנו של דו"ח אגרנט.

שריד שואל, האם איסור זה, שלא לעיין בדו"ח, מתיישב עם מידת התגינות האישית והציבו־רית כלפי אלעזר, נוכח מעמדו ומעורבותו במלחמת יום הכיפו־רים.

הצעה להוציא מבנק ישראל הטיפול בבנק א"י־בריטניה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הצעה להפקיע את המשך ה־טיפול בבנק א"י־בריטניה מי־די בנק ישראל ולהעבירו לידי מומחים בלתי תלויים, כדי להבי־מיה כי יוגרם מינימום נזק ל־כשלום המכים הישראלי, נשקלת בקרב חוגים פרלמנטריים, לק־ראת סיכום הדיונים בוועדת ה־כספים של הכנסת.

הצעה זו הועלתה ללא כל קשר עם הביקורת החריפה שהוטחה כלפי בנק ישראל על טיפולו בבנק לפני הוצאת צו התפיסה. ההכרח להעביר את הטיפול לידי מומחים בלתי תלויים הפך להכרח, לאחר שבנק ישראל נעשה לבעל אינטר־רס ישיר — זאת לאחר שנגיד בנק ישראל תבע במפגיע מהממ־שלה לתמוך את הבנק וכן כאשר החליט להביא לפירוק בנק א"י־בריטניה בניגוד להמלצת ועדת הכספים שתבעה לעשות ככל האפ־שר למכור את הבנק כ„עסק חי". למעשה, עשה בנק ישראל פלסתר את ההנהגה המפורשת של ועדת הכספים כאשר הגיש לבנקים הצ־עה לרכישת הבנק, אשר נערכה בצורה סתמית, ללא כל פירוט לגבי תנודים מהקונה או ההתחייבויות כלפיה, כך ששום מוסד פי־ננסי רציני לא יכול היה להיענות לפניה זו. עובדה זו לא הוכחשה ע"י נגיד בנק ישראל, אשר טען כי הגדול העצום של ההפסד הצ־פוי לא הצאיר כל אפשרות למ־צוא פתרון אחר, זולת הודיעו שנקבעו ע"י בנק ישראל על־מנת להביא להקטנה מירבית של הנזק.

חוגים פרלמנטריים דורשים לפעול בנהירות ולא בפזיזות בפי־רוק הבנק ומכאן שחייבים למסור זאת לידי כוחות, אשר ישתדלו לצמצם בכל האפשר את ההפסדים. כהגבה לחוסר הזירות בהערכות בנק ישראל. מציינים את הזלזול בהצעת הערבות האישית בסך של 100 מיליון דולר שהוצעה ע"י הרי לנדוי, מנכ"ל המלוות הבריטית של הבנק, בעת הדיון על מכירת הבנק הכולל לשני הבנקים הישר־ראליים. בנק ישראל טען, כי כל רכושו של לנדוי אינו מגיע לסכו־מים כאלה, ואילו הכבונאו הבריטי „אקונומיסט", כביא השבוע ג־נים שנכסי קבוצת לנדוי עולה הרבה על סכום זה.

נגיד בנק ישראל, משה זנ־בר אמר אתמול בהרצאתו באיגוד ה־קים, כי רוב ההסתבכויות שהיו בבנקים עד כה נבעו מיחסים בל־תקינים בין הבנק לבין בעלי־ענין שבו. אחד מלקחי הפרשה הנוכחית, כי היחסים בין הבנק בודד לבין בעליו יתנהלו כאילו הבעלים לקוחות רגילים. כבנ־על הבנקים להימנע מכל הא־מימון עיסקות מסוכנות, כ־שת כתכות, זהב וכו', גם עבור קונותיהם.

זנבר תבע לקדם את ביטוח ה־דונות ולהחמיר את הפיקוח פעולות הבנקים במטבע חוץ על סניפים וחברות בנות של ב־ישראליים בחו"ל. בנק יש־רואה בחקיקת חוק בנקאות ההקדם. צורך חיוני לקבלת שיר מודרני לפיקוח הבנק ה־זי על מערכת הבנקאות.

המחלוקת בין סאדאת

(המשך מעמוד 1)

בחיאום עם ישראל וארה"ב; וב־„הבלה בסולידריות הערבית". „כל זאת משום שסאדאת שלל את זכות אש"ף לייצג גם את הפלסטינאים שבירדן ותבק ב־סיחות להפרדת כוחות גם בחזית הירדנית.

גילוי־הדעת מסתיים בקריאה לד־חות את הצעה המצרית־ירדנית לדחיית הפיסגה הערבית ובאיום להילחם „בכל כל נסיון לחסל את זכויותינו הלאומיות".

שאלה דחיית הפיסגה קשורה קשר הדוק לבעיית המו"מ בין ירדן לחבלנים וניתן לומר, ש־מתנגדי דחיית הפיסגה פועלים, למעשה, נגד הקו של סאדאת המכוון לאלץ את ערפאת לשלוח נציג להידבר עם המלך חוסיין.

סאדאת וחוסיין לוחצים לדחיית הפיסגה במטרה ל־סיים עד לכינוסה — במועד שלא ייקבע מראש — את עיבוד הנוסחה בקשר לייצוג הפלסטינאי בג'נבה. מתנגדי הדחיה, ובראשם ה־מחבלים, סוריה, כוויית ו־תוניסיה, מבקשים לזרז את הפיסגה, כדי לטרפד את המהלך הזה של סאדאת, ב־אמצעות אישור מחדש של החלטות הפיסגה שנערכה באלג'יר בנובמבר 1973 ובה נקבע שאש"ף הוא „נציג חו־קי יחידי" של העם הפלש־תינאי.

ההלסה זו עומדת בסתירה ל־הודעותיו האחרונות של סאדאת. כי את הפלסטינאים בירדן מייצג המלך חוסיין — ולא אש"ף.

פירושו של דבר, שכינוס פסגה — לפני מו"מ ירדני־פלסטינאי — יגרום קשיים־רבים לסאדאת וי־יוליד סכנת כשלון ופילוג גלוי.

אין להניח, שיאסר ערפאת יהיה מעו ללחוץ בעמדה המצרית אל־מלא הובטחה לו התמיכה הסו־רית והוא מקווה לקבל גם גיבוי סובייטי בעניין זה בעת שייצא בקרוב למוסקבה (זו פעם ראשונה כאורח המפלגה הקומוניסטית הסו־

ביטיות ולפי הזמנה רשמית אוגיד ברז'נייב עצמו).

תמיכה מצד תוניס

בקו של המחבלים ועל נגד דחיית הפיסגה תומכת כוויית, תוניסיה והפדרציה נסיכויות המפרץ הפרסי. ס־עודיה שותקת ומצפים שהה של המלך פייסל לקאהיר לחודש זה.

סאדאת עצמו אמור לתת רות נוספות לעמדתו בנוש־פלסטינאי בנאום שישמיע בערב באוניברסיטת אלכס־אך ביתנתיים הודיע שריה־שלו, כמאל אבו־אל־מג'ד־מצרים עומדת על הופעת בדגוווה ועל הדברות בין חבלים לבין ירדן. הוא ה־כי למשלחת אש"ף יהיה גמור לבסא השקפותיה „ולא כרופסה" בוועידה השלו־

אחדות מן ההבהרות הנ־להסכם סאדאת־חוסיין עורר תיים. את הבהרה של ירדן של המלך, עבד־אל־מונעים על הצהיר, שהודעת סאדאת מי בעניין משמעות ההסכב מחייבות את ירדן במאמ־משקפות את מסקנותיה של לבדה. מוגה, ככתבו, לסע דאת, כי חוסיין מכיר בכ־הגדה המערבית היתה ברש־כ„פקדון".

על רקע זה נמשך מסע מצוה של המחבלים נגד בין היתר כאשים אש"ף, כ־מדיניון מירדן ומישראל לתיאום הלחמה במחבלים בן עורכים המחבלים ביפוי־ודנים פיגועים וחצרות־עם יום־השנה הרביעי לחיסול מאחזיהם בירדן — בהורכ־לון — ולהריגתו של כפקד־עלי אי־אדי".

המחבלים, אגב, הכהבטו גם בקרב עם עיראק, אש־ריש־אנשי־של פיסוני־בע־דאד סברי אל־לבנא („אבו־שהפך לסוכן עיראקי זה כן נגמר רשמית. כי „ה־הכפה הפלסטינאית" בבגד נו משודר בשם אש"ף, כ־בגלל סכנותיו של בגא, כ־עצורה בשפחה מחבלים של אחמד ג'יבריל.

רוב ניכר להדחת

(המשך מעמוד 1)

לחקירה בשאלת העמדתו של ה־נשיא לכמשפט.

„שאלה גורלית, שבקשר צימה חייבת הוועדה זו לקבל החלטה, היא — אם הוסעה הנשיא ע"י־די עוזריו המדיניים הקרובים ביותר, או שמא הם ביצעו למעשה את מדיניותו ואת החלטותיו" — אמר ציר בית־הנבחרים פיטר רודינו, יו"ר הוועדה.

בהמשך דבריו הציג רודינו את השאלה, אם אמר הנשיא את הד־אמת לעם האמריקאי בהצהרתו מ־30 באפריל 1973 ובהצהרות פומ־ביות אחרות שלו.

איום בפצצה

זמן מה לאחר שהוועדה המשפ־טית של בית־הנבחרים פתחה את־מול בדיון על סעיפי העמדתו למשפט של הנשיא ניקסון, היה צורך לפנות את האולם, לאחר שהתקבל איום כי פצצה הוטמנה במקום. לאחר חיפושים, שנמשכו חצי שעה ושלא גילו דבר, חידשה הוועדה את דיוניה.

הישיבה נפתחה לאור זרקורי הטלוויזיה, דבר ללא תקדים ב־ישיבות של ועדות בית הנבחרים.

בפתחו את הדיונים אמר היו"ר רודינו: „כי אין מקום לטעות — „זו נקודת מיפנה, תהיה אשר תהיה החלטת הוועדה".

ביקשו אפשרות לשמוע החקלטות

הוועדה החליטה להמשיך בדיו־ניה אף שהנשיא ניקסון הודיע, שהוא יכבד את ההחלטה שנתי־קבלה פה־אחד על־ידי בית־המשפט העליון של ארה"ב בדבר מסירת סרטי־ההקלטה של 64 שיחות ש־הוא ניהל בפרשת ווטרגייט (כפי שפורסם אתמול בהוצאה השלישית של „דבר").

ציר בית־הנבחרים אדוארד הא־צ'יסון הציע, שרודינו יפסיק את הדיונים, עד שתינתן האפשרות ל־21 הדמוקרטים ו־17 רפובליק־אים בוועדה לבדוק את סרטי־ההקלטה. רודינו התעלם מדרישה זו.

הציר הרפובליקאי צ'ארלס וי־גינס מקליפורניה טען במהלך ה־דיון, כי חומר הראיות שהצטבר אינו מצדיק את הדחתו של הנ־שיא. הציר וויגינס, שנמנה זמן רב עם ידידי ניקסון, אמר בהמשך דבריו כי חומר הראיות „אינו ברור ומשכנע".

יאבורסקי נכנס לפעולה

בינתיים נכנס לפעולה התובע המיוחד בפרשת ווטרגייט. ליאון יאבורסקי, שפנה אתמול לבית־משפט פדראלי בבקשה, שיורה לנשיא ניקסון לספק בהקדם את סרטי־ההקלטה, שלגביהם נתקבלה החלטה על בית־המשפט העליון ויתחיל במסירת הסרטים הראשונים תוך יומיים. יאבורסקי ב־קש שניקסון ימסור 20 סרטי־הקלטה תוך יומיים, 21 סרטי הק־לטה נוספים תוך ששה ימים והשאר תוך עשרה ימים.

עוד אמר התובע המיוחד, ש־20 סרטי ההקלטה הראשונים רוצה לקבל עד שבת, הד־שפורסמו על־ידי הבית הלבן בצורת תעתיקים ערוכים. בשיחות, שקיים ניקסון עם הולדמן וארליכמן בחודשים ואפריל 1973.

קיסינג'ר: הדיוני הה־לא ישפיעו על מדיניות החוץ

וואשינגטון, (אג"פ). שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר אמר אמש, כי הליכי לא ישפיעו על ניהול מדיניות החוץ בידי הנשיא ניקסון.

קיסינג'ר אמר: „הדיוני לא לא הפסק, כי ניהול מדיניות החוץ נעשה על בסיס לטובת האומה, תוך המו"מ בקונגרס ובנשיא והדיניות החוץ כתפקידו".

שר־החוץ אמר את הד־מסיבת־עתונאים באולמו מישיבה סגורה של ועדות החוץ המוזמנים.

יו"ר הוועדה בין סנטור קראס ממיסיסיפי, אמר שאד כי מהלך הבי־קפריסין. קיסינג'ר יצא מגדרו כדי לשכנע החוץ הבריטי בייסם קאל־חלקו בפרשה.

ועידת ז'נו

(המשך מעמוד 1)

הפש אתמול עבודות בנמל של ניקוסיה.

ממשלת קאראמנ משתלטת על עניני המדינה

באתונה החלה אתמול האחריות של קונסטאנטין ליס להשתלט על עניני הממשלה קיימה למעשה רצופה כל היום. אמש שיח מגליס נאום ראשון לאומ ובטלוויזיה ובו הבטיח לעצמאותה ועל שלמותה ה אלית של קפריסין. אם כי גיש את הסכנות הורציה ניתן עוצמה יתר „בעקבות רעות הסראגים האחרונים הבטיח, בתוך הסערה, לה הדמוקרטיה ואת החרות מדינה.

אתמול השתחררו כל המדינאים ביוון, שובו ש־היו מקים היאהודאקיס, ולים מדינים רבים אחרים את הזרהה של יוון לאור דמוקראטי תקין.

קלהלל יואנידים — ע'

לפי שעה נראה, כי האחראי אינו מבחוץ לכש־בונות עם אנשי הכת הצבא לונל יואנידס, שעמד מאחו תלמותו של גנראל גיזיקיס דינה, מוסיף לשמש בתפ מפקד המשטרה הצבאית. בערב נמסר, שיואנידס נחו צר בית.

„קצת ציונות"

רשימות סוף השבוע **תגור**

חולות וחולות וחולות. המדבר נמבך ובמשך, תודה לאל. אפשר ללכת לאיבוד. זהב ותכלת. סיני.

נוספים ונוספים ונוספים. כאן אין בשמצות לקילומטרים. תודה לאל. לא בית. לא אילן. פה ושם מסע דקלים בגאיות כמו בעודתחון ירוקה־כהה בלב הישימה, גבלים על קו הרכב, מצבות־ברזל של ששת הימים.

השמש עושה דרכה במערבה. בקרוב איזיש נראה את האגסנות המזדקרות אל השמים, עם המחנה הגדול. לא הרחק הלאה באהל היחידה.

בימי המלחמה האחרונה היה הציר הזה מכול להדרך הגיהנום. כלת דממה אדירה.

ישנם רבים הנתקפים עצבות למראה הריקות העצומה סביב סביב. אני אהב אותה. אני הם כאן שלוה נופלאה וטותרות של בדידות. אולי כשום שאינני מצרת כאן שרות במושך בדי ומהרתים אלה בצונה.

ברחובים, מרחבים. המדבר הולך ומצטמצם ובקרוב יורד הצרב המתמהמה בסל שנון הקיץ. פלח הירח של ראשית החודש אב יהיב בסגול הכהה. הכוכבים יקובו כמאה ומעולב ב־ לך אמונים.

*

כבשיבים ופונים שבאלה. הכחנה, יחידת מילואים. רואים אנשים בכבנסי־התעבלה כהולים, יחפים, גופם שמש. נכנסים לאוהל אחד ומתכבדים ב„סמבר" וב„קולה".

תוך זמן כה נמלא האהל אנשים. אנשי המפקדה, לאחר שלב „האינפורמציה" כתלקחת שיחה שאלות־ותשובות. בין הדוברים גם אנשים שהיו בבריגדה, והיקי החתיקים ועולים חדשים מברה"מ ומארה"ב וצברים בני כל הגילים ועולי ארצות המזרח שהגיעו בראשית שנות התמישים, ביכי „הבצבורות", צאצאי דור המדבר.

השיחה עוסקת בעניני דיומא. אנשים נוטלים חלק. מדבריב בהתלהבות. כאן המוראל גבוה, מכריז קצין אחד, ביל"ב צריש את מה שצריך. אבל...

נצוד אחד כדבר ומסיים באבל...

— אבל... חשוב להקרי קצת ציונות.

— מדוע?

— פעם ילדנו בזה, הכל היה מובן מאליו. איש לא היה זקוק לנאומים. היום אחרת...

— מדוע?

— אני אמר לך... לי אישית העניין ברור... אבל ישנם אנשים ששואלים אותך פתאום שאלות... אתה נדהם... אתה רוצה לצעוק... אבל זה לא הולך... אתה חייב לומר להם מילה...

— כה, למשל?

— כה אנחנו עושים פה... ומי אנחנו... ומדוע... קצת צור מות... נדמה לך שהכל ברור ומובן מאליו. זה לא כל כך פשוט... אתה כבין... גם צברים שואלים אותך שאלות בשורות... נדמה לך שחסר להם משהו חשוב. אני לא חושב שזה יפריע להם להילחם. אבל חסר להם משהו חשוב...

איש אחר, שהיים אה יה בל אותה עת כתלמיד טוב המבקש את עינו של המורה, זכה ברשות הדיבור ופתח ואמר: הבנ תלוי במוראל של העם. מה זה מוראל? מוראל זה קודם כל הבנה, ידיעה, הרגשת שותפות... זו ארץ קשה... אם הבקיאים לא ידעו צריך להסביר לו.

והיה עם יהודי אחד ביגבי מזקן, עולה מברה"ם שאמר: אני לא יודע מה קורה כאן. אני עובד במפעל אחד במשרד הבטחון... אני נפגש עם חברים, מהנדסים, הם מדברים על כסף ומכונית ואבות ודירות... אצלנו לא היו מדברים על הברים באלה, היו מדברים על תרבות, על ספרות, על האמנות, על בהיקה.

לא המיד ולא כולם! קיסאו אותו השומעים. אך הוא המשיך וטען, כי צריך להדבר על ענייני רוח, על היסטוריה, על עם ישראל.

והיה עם יהודי אחד, בעל מבטא הונגרי נוראי על אף עשרים השנים שבארץ. עכבן היה הזוד וטען, כי בית־הספר החינוך בארץ זה סקנדל. הם יודעים מי זה בונפרט ומסריק ולא יודעים כי זה ד"ר הרצל וא. ד. גורדון, הם לא יודעים מה אנחנו עושים פה. יש לי בן שמכבר בעת בעיות...

אבל הם יהיו חיילים טובים!, נחמו אותו המסובין בעוד הונגרי הוסר ואמר, כי לא מדובר בחיילים טובים אלא באנשים בני תרבות, אין להם תרבות, אין להם אידאולוגיה. צריך ללמד אותם קצת ציונות.

אחר כך דיבר קצין אחד ולו זקן כאפיה, חבר קואופרטיב „דן". אני ביהודה הזאת כאן 48 הכרים, יכולתי, אתה יכול להאמין לי, להתחתרר בזמן, אבל פה הבית שלי. האנשים כאן הם בסדר, אבל זה לא מספיק. אתה לא יכול להלחם בלי דגל. בקראדם צריך אידיאל. איזה רעיון. אנחנו שולחים להיל ההגדרה. אבל אתה יכול להאכין לי, במקום לתת לאנשים תצעוקה מבציית הייתי אותף אותם לכמה ימים ונותן להם ציונות.

דבריו עוררו סערה בבתם לשובל הסיקו מדובר בתקופת ניוח נוספת ה„גם כך נשבר לנו". אך גם הנהרים כולם הסכימו שציונות זה דבר חשוב...

על הכל בדברים אבלנו. אחר בדרך לארוחת הערב. יהודי אחד חבוש כיפה, אך של העיקר אין מדברים.

— מהו העיקר.

— עם ישראל, ארץ־ישראל... אנשים צריכים כמהו מוסף לדיבורים על בכף ובסים ושחיקות ופוליטיקה, הם צריכים להבין למה ומדוע.

*

מוזר, דברים דומים אמר לנו אותו ערב מפקד בכיר אחד. צריך סמיכר לציונות. אם אתם יכולים לארגן לי קורס כזה

תבואו עליכם ברכה. לאמונים ולמכונות גדאג אנחנו. זה המקצוע שלנו. קהו את המגידים והמחים והמ"מים ותנו להם ציונות. אני אדאג לשחרר אותם. הביאו את טובי המבחקים. נקע וכוזן וגלבן בציית. נתחיל בהקיסטוריה. נראה מה קרה כאן. נדבר על הסכסוך הישראלי־ערבי. על הפנים שקדמו להקמת המדינה. על הבולה. על הארץ. על היהודים. העניין לא התחיל היום ולא יגמר מחר... אי אפשר לעמוד במלחמה אכזרית כל כך. מכושכת כל כך, בלי להבין מה קורה ומדוע, בלי רעיון. צריך רעיון. בקראדם לא יכול לחיות בלי רעיון. אם תציעו לי תכנית אני נותן לכם יד שהענין יסודה, נגרד כמה ימים ונעסוק בציונות. אני אומר לכם ברצינות; אני מחשיב את העניין הזה לא פחות מאימוני ירי, אולי יותר. אני רוצה שמ"פ אצלי יוכל לדבר אל החיילים שלו, להסביר להם מדוע הם תקועים בחולות האלה. בחום הזה. רחוק מן הבית... לא מספיק לומר להם. כי הם בונים על ישראל... הם יודעים זאת. צריך לספר להם יותר. בית־הספר לא עשה שום דבר... אם תשאלו אותי זה קטסטרופה. צבעיר א:י צריך ללמד אותם... פעם הצבא עסק בהוראה עברית לעולים חדשים. היום אתה צריך ללמד את הצברים כה זה ציונות... הם לא יודעים. לפעמים נדמה לי, שציונות זו מלה גסה שצריך להתבייש בה.

*

בשיחה התערב כזון צעיר, שטען שאפשר להבין את הבחו־רים. כולם בנפשים להם את הבית ודופקים להם את הנשמה וכל אחד אומר דבר אחר. זה אומר שארץ־ישראל שלנו וזה אומר שארץ־ישראל לא שלנו, וצריך להת את חצי לערבים. וזה אומר שהירדו וזה אומר שלקחנו. אז מה אתה רוצה שבחור צעיר יחשוב...

אך האחרים טענו, כי מעבר לכל הויכוחים השנו דבר אחד שהוא הכבה־המשותף וכי צריך לתנך על הכבנה הבשותף...

הויכוח נמשך שעות רבות, אך למרבה הפלא הסכימו הכל, כי מה שהתבבב כדבר כובן מאליו איננו כל כך כובן וכי בהורים כבבים תוקעים לך פתאום שאלות כשונות ואתה חייב להסביר להם כה הולך פה.

בהוזר אחד, איש קיבוץ בעמק בית שאן, קרא אה לבי כאשר סיפר לי, כי אל הקיבוץ שלהם הגיעה כשפחה צעירה מארה"ב, בעל ואשה ושתי ילדות. לא קל אצלנו. אבל, הם נורא, אתה יודע, הם לא יודעים עברית. האב עובד כמהנדס בכפעל של המועצה האזורית והאשה עובדת כצת במכבסה. יש אחה, המשיך הבהור, הזמנתי אותם להוזר שלנו. אני מדבר קצת אנגלית. הגבנו קפה ועוגות. הבעל אמר לי, כי הוא כבין פחות או יותר את ביידדי המשק, אך כאשר הוא רואה את הדיבורים של הזהיר הצעיר הוא שואל את עצמו לכה בא הנה.

לא הבנתי את דבריו וביקשתי הסבר. המשיך הבחור. הסביר לי, כי אותו אמריקאי עלה ארצה משום שהוא ציוני ופעם שמע ויכוח בין חברה צעירים שאמרו שהיום אין ציונות. ואתה תשאל. המשיך, שלהם זה היה רע בארצות־הברית. אני כודע לך שלא היה להם רע.

ואחר הצטרף לשיחה ואמר כי אשתו עובדת כבירה בבית־ספר בתל־אביב וכי כנהל בית־הספר הוא יהודי אב־ריקאי וכי לאיש הזה עלובה בנים. בקראדם שעלה ארצה עם כלושה בנים התולכים לצבא הוא ציוני. זה לא כשחק.

וכך נמשכה השיחה על אודות הציונות.

כישהו הפתיע אותי והזכיר את ספרו של מכה שמיר „הב־גבורה", בו אומר הסופר, כי פעם היה לציונות ריח של זיעה ואדמה ובית, והיום יש לה ריח של סיגרים ובתי־מלון ושדות התעופה. כי הציונות היום היא חברת נסיעות, משרד הגירות.

אחרים כענו כי אין זו אמת וכי יהודי ביות־הסעמנות „הי־כרות" לביא הנה יהבים של ארץ קשה שבה נשפך דם.

*

וכך נסבבה השיחה על עם ישראל וארץ ישראל ולמה ד־לחים. כל הסכסוך והלחמה השלום והפלשתינאים והערבים וכיצד זה התחיל ולאן זה הולך, התחילו באבירים אבינו וגבדל ביעקי אלה.

וכך אני אני יצאה הציונות בן הכרבאות ונצבה באהל בלב המדבר בבאה, בקפה להחבים וכלירבעק, וכך עבודה פתאום כמו בעיה צעקת, כמו אבת צריכה או כמו צעקה שורות, כמו שאלת גורל שאי אפשר לעדית ואנשים אשר חבבה. כי גבאם, כי אין בצם לבבוק בה הבד פתאום, כי אין ברירה ויש לדבר בה, להתגה על קנקנה, להבינה, להתמודד עם המלה הזאת החזקה והמשובבת והמובבבת, אשר התרופשה והתפקששה ברבות הימים.

אותה שעה כאבבה, יצאה הציונות כן הכרבאות הגלגנויות, הבבבליות, האירוניות, האגרה: אם אהב טוסקה בי לאחר שנים רבות כל כך כבבב יבבה בשבטים לדיון הזה. כנראה אי אפשר בלעדי. אפשר להמשך בי או אפשר להלהם נבדי, אך אי אפשר להתפלם מבני ולכן רק בשל האויב שאינו בבית לי לרגע אחד ויראה כי הבבית כל רע ונורוש כל אסון.

*

גם אני ישבתי בחוזה, מעבן בקמרת. מקשיב להויכוח שלא הדיל עד צלות השחר ואמרתי בלבי: איזה עם בשונה. איזה עם בשונה.

החלה הידברות ההסתדרות – האוצר

ישיבת הוועדה המרכזת, בהשתתפות י. רבינוביץ הציע משל הקמת צוותי־עבודה משותפים ל־10 נושאים . דחה על הסף רעיון ניטרול מרכיבי היוקר בחישוב תוסה"י

הוועדה המרכזת של ה־סתדרות פתחה אתמול ערכת דיונים הקשורים יצועה, השפעתה והשל־כיה של המדיניות הכלכ־לית החדשה לריסון ה־ינלה ולבלימת האינפל־ה וההתייקרויות.

שיבת הוועדה המרכזת את־ הסתתף יהושע רבינוביץ, כהונה בתפקידו כשר האוצר. הוועדה המרכזת של ההס־ות, וכן ראשי משרד האוצר ל הכנסות המדינה ארנון י, משה נוידורפר ואחרים.

המבחן: בלימת ההתייקרות

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל בברכה את השר, ועמד על ...יבות בעצם התמודדות של ...ית כלכלית, "המיועדת בראש ...סונה לבלימת האינפלציה ול־...ן ההתייקרות המשתוללת". ...כ"ל הטעים כי פ"ט תביעתה ...רצת של ההסתדרות מהממש־ ... נוקטת היתכה לגיבוש מדי־ ... כלכלית כוללת שמחייבת שיתוף כל הגורמים ביישומה ...ה למעשה — כל אחד על ... יכולתו וכושרו, לשאת בעול ... של המתחייבים מתכנית החי־ ...לייצוב הכלכלה והבראת המ־ ..."אם כי, אמר, קיימים אפ־ סעיפים ונושאים בתכנית ה־ ...לית שההסתדרות מקבלת אי־ ...ללא סייג וערעור, בשם שק־ ...ם בתכנית זו סעיפים אחרים ...ההסתדרות הסתייגה וממשיכה ...תייב מהם. בכל מקום, הוסיף ...כ"ל, מבחן הצלחתה של ההכ־ ...כולה יהא ביכולתה המעשית ...התית בבלימת האינפלציה ו־ ...ייקרויות, ולאלהרף."

עשרה נושאים לצוותי עבודה משותפים

...הלן נדרים המזכ"ל להצעת האוצר בדבר הקמת "צוות־ ...דה", משותפים לממשלה ול־ ...ורות, שמתפקידם יהא לבחן עוש־ ...כלכליים והכרתיים בעקבות ...ניות הכלכלית החדשה של ...משלה.

...של חייב עקרונית את כינון ...תי העבודה הללו והציע סיי־ ... הקבוצות לנושאים הבאים:

* העלאת פריון הייצור, שיטות ...ר עידוד, והמעורבות העובד ב־ ...עק.
* סדרי הדיפונות במשק ובחב־ ...
* הגברת הייצור למטרות יצוא. ...בעיות "אחרי הטסי". השכונות ...וכבות סטונות מיסוי.
* אמצעים לצמצום הפערים ב־חברה.
* הכשרה מקצועית והשתלמות מקצועית לכבן ניידות חיובית ב־עבודה.
* בעיות המס־הישיר ומסי־העקיפין, ויחסי הגומלין ביניהם.
* הודכים והאמצעים לגביית מס־אמת.
* מיסים על רווחי יתר ובוהורות.
* הגברת תודעת החסכון וריסון הצריכה הציבורית והפרטית.

סיווג הנושאים כנ"ל הם בשלב זה הצעתו של משל. ב"צוותי־ העבודה" יפעלו רק לאחר שתהא הסכמה משותפת להפעלתם. שכן מהווי האוצר הושמעו כמה הס־תייגויות לגבי אחדים מהנושאים המוצעים.

רבינוביץ: תוספת יוקר על מרכיבי יוקר — עיוות

שר־האוצר יהושע רבינוביץ בירך על המפגש עם חברי הווע־דה המרכזת וציין כי הוא "נמצא בין ידידים וחברים שיתנו בוודאי יד להצלחת המדיניות הכלכלית החדשה. שכן כל יישום מדיניות, אמר, כנויה "ל הבנה הדדית. חרף חילוקי דעות".

הוא סקר את מתח ההתייקרו־יות בשנת 1973 שהגיעו ל־26.4 אחוז, ובחצי השנה הנוכחית (ינואר—מאי) ל־21.2 אחוז. כך שעד סוף השנה צפויה ההתייקרות של 30 אחוז ומעלה — דבר ש־יש בו כדי לסכן את המשק. ה־מדיניות הכלכלית החדשה באה לשים סכר להתפתחויות הרות אסון כאלה.

אשר לשכר, אמר שר האוצר, כי הוא עלה בשנת 1973 ב־25 אחוז ואילו עד סוף 1974 תהא עליית שכר בשיעור של 33 אחוז. שכן תוספות השכר, לרבות תו־ספת־היוקר הנסטרה ממס הכנסה, תהיינה בשיעור של 4. מיליארד ל"י על שכר שנתי כולל בשיעור של 17.2 מיליארד, ויחד עם ה־תשלומים הנלווים לתנאים סוצי־יאליים — סכום של 23 מיליארד ל"י.

רבינוביץ אמר, כי תוספת־היו־קר היא אכן מכשיר חשוב להג־נה על השכר הריאלי של העו־בד. מאידך הדגיש, כי שוב אין הגיון להחזיר לכל השכירים ב־אמצעות תוספת היוקר את כל הסכומים. המיסים שהממשלה סו־פגת באמצעות מיסוי־עקיפין נועדו מראש לספיגת משאבים לדי־כון הצריכה ולמטרות בטחוניות ומשבוזיות בנדרש. המטנה על ההת־ייקרויות בבין אמצעי ספיגה, ב־אמצעות תשלום תוספת יוקר עשוי — לדעתו — "לנטרל" את יכולת הממשלה לנהל מדיניות אנטי־אינפלציונית. מה גם שהר מעסיקים אינם יכולים לשלם את התוספת, בלי להעלות מחירים. "במקרה דנן, אמר השר, אין לש־מוד על "פרות קדושות" המסכן שיטה זו הוא עיוות".

בנושא זה הגיב המזכ"ל ירוחם משל בתוקף ודחה על הסף כל הצעה שיש בה משום "ניטרול" מרכיבי יוקר מבמכשיר תוספת־היוקר.

משל אמר שההסתדרות מוכנה אולי לשינוי זה או אחר בלוח הכולל כ־1000 מוצרי הצריכה ש־מרכיבים את חישוב סיטות תוס־פת־היוקר, אך זאת בתנאי ברור ומפורש, שהלוח יהיה קבוע וב־מיד, ולא תתאפשר בו תזוזה ועקירות מצרכים, או תוספת מו־צרים. בכל פעם שהדבר נוח ל־הורדה מלאכותית של המדד, בעת חישובו לתקופה הנקבעת.

ארבעה דגלים ומאזן תשלומים גרעוני

בהמשך דבריו עמד שר האוצר בהרחבה על המטרות והיעודים ה־עומדים בתקופה זו בפני מדינת ישראל ובאים לידי ביטוי בהקצ־את משאבים ממלכתיים לייצו־מם. הוא כינה את המשימות שיש לבצעם בתקופה הנוכחית בשם ארבעה דגלים והם:

● בטחון — שליש מהתוצר הלאומי הגלמי של ישראל;
● קליטת עליה — 3 מיל־יארד ל"י לשנה או 55 אלף ל"י לקליטת כל נפש;
● קידום סוציאלי, ופיתוח המשק — יחד 14—15 מיליארד לשנה.

השר הזהיר ואמר שהמדינה עומדת בירידה מדאיגה ביותר ב־מטבע חוץ וקיים גרעון של 3.5 מיליארד דולר במקום 1.26 מיל־יארד דולר לפני כמה שנים. הוא סיפר על יבוא בחוזי צפוי ("כל הקניות" של שר־הבטחון שמעון פרס) בסדר גודל של 8 מיליארד דולר בשלוש השנים הקרובות — "זאת כדי לצייד את הבחורים, אמר רבינוביץ, בכל שאפשר וני־תן. ומהר, שכן איש אינו יודע מה עלול לקרות".

אשר לכוונת המדיניות הכלכ־לית החדשה ציין רבינוביץ את העיקרים הבאים:

● מקורות עצמיים למימון רכש בטחוני;
● ציוון המשק והאטת קצב על־יית המחירים;
● צמצום הגרעון במאזן התש־לומים;
● האטת היבוא והגדלת קצב ה־יצוא.

בסיום הרצאתו קרא השר ל־שיתוף ההסתדרות בביצוע המדי־ניות הכלכלית ולעשייה יחד למען בטיחות המשק, ציודה והוצאה הת־ תעסוקה — כדי שלא נגלוש, חלילה, למיתון.

לאחר דברי השר נפתח הדיון הכללי, שימשך בישיבה נוספת.

נפתלי בן־משה אמר, כי התכ־נית הכלכלית אינה מאוזנת מב־חינת חלוקת הנטל, בין השכירים והעצמאיים. יותר מדי נטל על ציבור השכירים ואילו הספיגה מהעצמאיים אינה מספקת — אם נקח בהם מס־פעול כה גבוה, האם כך נגלה את מוסר העבודה? שאל.

בריחה בייצור לשירותים

נתן אלמוזלינו ציין, כי הגישה והמגמות שבתכנית מבטאות נבו־נות להתחשב בעמדת ההסתד־רות, וכי על ההסתדרות להתקיים על בסיס של מאמץ מכל צד, להשתכנע ולא רק לשכנע. הוא אמר כי הוא מקבל את תיאורו של שר האוצר אך הוסיף כי המשק נמצא בתהליך של דה־פרודוקטיביזציה — בריחה מייצור לשירותים, נטייה של שכירים להפוך לעצמאים. כן החייתם לצורך להעפקת הגבוה ולגביית מס אמת ולצורך הדחוף להצלת הפריון.

להבטיח פיצוי ושירותים למעוטי יכולת

נאוה ארד ציינה כי בהסברת התכנית הכלכלית לציבור לא הודגשו היעדים הסוציאליים ולא הובהר שהתכנית היא כלכלית־חברתית ונצלת סדרי עדיפות חב־רתיים ולא רק כלכלית גרידא. אשר לקיצוץ בתקציבי משרדי הסעד, הצריפה נאוה ארד כי יש לדאוג שקיצוץ זה לא יפגע בשירותים לשכבות מעוטות ה־יכולת. היא ביקשה לבדוק שוב אם הפיצוי אכן מספק וענה על הצרכים ומחתה על כך, שמשרד האוצר קיבל החלטה בנושא הגד־לת הקיצבה לילדים ולקשישים עוד לפני שהתייעץ עם המו"מ בנו־שא זה עם ההסתדרות. "על כן בשאירה ההסתדרות לעצמה אופ־ציה להעלות תביעות נוספות ב־נושא העלאת הקיצבאות", אמרה.

יהושע רשציגה ציין כי ההסתדרות קיבלה בהבנה את התכנית הכלכלית אך קבל על כך שהמגמה הוריקוד להוספת ה־יוקר בגורם אינפלציוני היא טעות המזרה המונצת. בין השאר, לאתר ולטפל במוקדים והמיתויים הגור־מים לאינפלציה.

לענין הפריון אמר רשציגה, כי יש להעניק תמריצים חדשים, וכי שיטת המיסוי הקיימת בולמת הגדלה בתפוקה. הוא הדגיש כי יש להגיע למצב של מעורבות גדולה של העובדים והפועלים ב־משק, ורק כך נגיע להגברת ה־פריון. "רק הטפה מוסר לא יחילך".

אין בציבור תחושה של חומרת המצב

בדברים נוקבים התריע ישראל קיסר על כך שבציבור הרחב אין קיימת תחושה על חומרת המצב הכלכלי בו אנו נתונים. "אם כלל הציבור לא יהיה מודע לחומרת המצב לא נשיג דבר והקרבן ה־יחיד יהיה ציבור העובדים", אמר. קיסר ציין כי השקט ביחסי הע־בודה וקבלת ציבור העובדים את הקפאת השכר, הם אות לאזרחות טובה.

קיסר קבל על כך שחלקו של ההון בהכנסה הלאומית גדול ו־הולך לעומת חלקו של השכר. "פעם היינו נאבקים להשיג עליה בשכר", אמר, "היום אנו נאב־קים שהשכר לא ירד".

הורדה ברמת חייהם של השכירים תביא לתסיסה

אני חולק על גישה הקיימת אצל אנשים אחדים במשרד ה־אוצר הסוברים כי אחת המטרות של התכנית הכלכלית היא להו־ריד את רמת חיין של השכיר, אמר אוריאל אברהמוביץ. בתקופה של צמיחה כלכלית לא רצוי ו־אי אפשר להוריד את רמת ה־חיים. הרצוי ביותר הוא לשמור על הרמה הקיימת ולהביא לגידול מבוקר בצריכה. הורדה ברמת חייהם של השכירים — אמר אב־רהמוביץ — תביא לתסיסות חב־רתיות קשות ולאי שקט ביחסי העבודה.

אין החשש לפגוע ב"פרות־קדושות"

גם גדעון בן־ישראל התייחס לפער העצום בין העובדות החמו־רות על המצב לבין האוירה ב־ארץ. הוא אמר עוד כי ההס־תדרות והממשלה חייבות לשאת יחד בעול לפתרון הבעיות שהציג שר האוצר. אך ציין כי כדי להגי־ע לפתרון יעיל אסור לחשוש לגעת בנושאים החשובים פרות קדושות, כמו למשל, אבטלה סמויה, ניידות עובדים, רמת ה־פריון בשירותים, המבנה המכו־ של השכר שאינו משמש המריץ לעבודה, ועוד. "הבה נבדוק יחד — אמר, "ונעשה את הפעולות ה־נחוצות — גם אם לא יהיו פו־פולאריות".

הדיון לא הסתיים. כאמור, המ־זכ"ל הודיע שבישיבה נוספת עם השר רבינוביץ תסוכמנה הצעות לגבי צוותי־העבודה. מ.ה הורכבן.

למרות הסנקציות הננקטות

טכנאי הרדיו יאפשרו שידור קינות ט' באב מרחבת הכותל המערבי

מאת סופר "דבר" בירושלים

טכנאי הרדיו נענו אמש ל־בקשתו של שר ההסברה אהרן ידיב לאפשר את העברת אמי־רת הקינות המסורתית מרחבת הכותל במוצאי שבת, ליל תשעה באב, חרף הסנקציות ש־הם נוקטים מזה כחודש על ידי אי־ביצוע הקלטות חוץ.

פנייתו של השר ידיב לטכנאים נעשתה בעקבות המחאה שהועלתה בבמת הכנסת (בתשובה להצעה ל־סדר היום של חברת הכנסת גאו־לה כהן מליכוד) לשכנע את טכנאי הרדיו שלא לבטל את סידור קי־נות תשעה באב.

השר ידיב ומנכ"ל רשות השי־דור י. ליבני נפגשו אמש עם נציגי ועדי הטכנאים ברדיו ובט־לוויזיה, לקראת ישיבת ועדת ה־שרים לענייני שכר, העומדת לדון היום בתביעותיהם של עובדי ה־הנדסה ברשות השידור.

שר ההסברה רמז לטכנאים ה־נוקטים בסנקציות, כי באם לא יש־נו את תביעותיהם ויגלו נכונות לפשרה, ספק אם ועדת השרים לענייני שכר תיענה לדרישותיהם. אולם נציגי הוועדים הודיעו, כי הם עומדים על תביעתם לביצוע רה־דירוג כפי שבוצע לגבי המהנ־דסים ברשות השידור. בשל הסנק־ציות של טכנאי הטלוויזיה, נגר־מו גם אמש שיבושים בשדרים. התכנית משחק השבוע הוקדמה ל־שעה 9.50, ואילו המשדר קלעים ומהדורת החדשות הקצרה בוטלו. במידה ולא תושג היום פשרה וע־דת השרים לענייני שכר לא תיענה לתביעות הטכנאים, צפויים שי־בושים קשים במשדרי הטלוויזיה היום ומחר.

התכניות לנוער היום אחר הצה־ריים יקוצצו וישודרו רק מ־3 עד 4. משדר תעודה הערב יופסק באמצע ותבוטל התכנית צלילי ל־לה. כן יבוטלו התכניות לילדים מחר לפני הצהריים ובמוצאי שבת לא ישודרו חלק מהתכניות המ־יוחדות לליל תשעה באב.

מד"א לעזרת נפגעי קפריסין

חמש וחצי טונות תרופות וציוד רפואי נשלחו אתמול בבוקר ע"י מגן דוד אדום לעזרת נפגעי המלחמה בקפריסין המשלוח יצא בדרך האויר במטוס מיוחד של הצלב ה־אדום הבין־לאומי שהגיע מקפריסין לישראל. המשלוח כולל: פלזמה, תרופות אנטיביוטיות, תרופות אנטי־טטנוס, מזרקים, תחבושות וציוד רפואי אחר. שלשום נשלחו לקפריסין 100 מנות דם שתרמו ישראלים, אשר הביעו במפורש את בקשתם שדם זה יועבר לנפגעים ב־קפריסין.

בא הנשיא החדש של ההסת' הציונית בארה"ב

"אנו יכולים להביע דעתנו בפני הממשל בדרך תובענית יותר מנציגי ממשלת ישראל"

הנשיא החדש של ההסתדרות הציונית בארה"ב אמר אתמול, בהגיעו לביקור בארץ, כי המ־דינה צריכה לשתף את התנועה הציונית בארה"ב ולהפעיל יחד־איתה לקראת המאבק הפוליטי הגדול בארה"ב. "אנו, כאזר־חי ארה"ב, נוכל לומר ולהביע את דעותינו בדרך קשה ותו־בענית, שאולי אינה אפשרית לנציגי ממשלת ישראל" — אמר.

הנשיא החדש, ד"ר יוסף סטרנ־שטיין, הגיע מניו־יורק עם רעייתו לביקור של שבועיים בישראל.

ד"ר שטרנשטיין שהוא רב קונ־סרבטיבי בארה"ב, הטעים, כי ב־ביקורו בישראל, הוא מבקש להו־דיע לממשלה ולעם כאן שלישראל ישנה תמיכה חזקה בארה"ב. הוא הוסיף, כי "לאישי ציבור יהודיים בארה"ב היו באחרונה מגעים חשו־בים בוואשינגטון, ויש ללמוד מתו־צאות של מגעים אלה — שלא כאן המקום לפרטם — שלישראל יש תמיכה גדולה וחזקה בארה"ב ואל לה לישראל לחשוש".

נשיא ההסתדרות הציונית באר־ה"ב ציין, כי "ממשלת ישראל אי־נה מביאה את ענין הפלשתינאים באופן ברור ובאופן סביר, כך שיהיה מובן לארה"ב".

ד"ר שטרנשטיין עומד להיפגש עם ראש הממשלה, עם שר החוץ כאשר יחזור מארה"ב, שר הבט־חון, חברי ממשלה אחרים ועם אישים חברי כנסת, בעיקר מן המפלגה הליברלית.

בנמל התעופה נתקבלו האורח ורעייתו על ידי יו"ר המפלגה הליברלית בישראל ד"ר אלימלך רימלט, ועל ידי סגן יו"ר המפלגה הליברלית אריה דולצין.

זנבר הגיש תכנית לחילוץ הבנקים מן ,המחנק באשראי'

גרעונות הנזילות של הבנקים – למעלה מ־900 מיליון ל"י

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

נגיד בנק ישראל, משה זנ־בר, הגיש אתמול לוועדה המ־ייעצת של בנק ישראל תכנית שמגמתה להקטין את גרעונות הנזילות של הבנקים ב־450 מיליון ל"י, ובכך לחלץ מליהם את "המחנק" באשראי שהחריף בחודשים האחרונים. פרטי התכ־נית יובהרו בימים הקרובים בדיונים שיתנהלו בין זנבר ל־בין ראשי הבנקים.

גרעונות הנזילות של הבנקים הגיעו בשבועות האחרונים ליותר מ־900 מיליון ל"י, למרות הקנסות הכבדים המוטלים עליהם. הבנקים התריעו על מצב זה, שעלול היה להביא לחניקתם. הם לוחצו על פעולה דחופה כדי להביא להקטנת גרעונות הנזילות, מתברר שמתחי־לת השנה ועד עתה גדל האשראי לציבור ב־1.25 מיליארד ל"י לער־ך.

זנבר הגיש תכנית הכוללת שני סעיפים עיקריים:

● חלקם של הבנקים בקרנות ה־יצוא יוקטן בשיעור של 5—10 אחו־זים, כלומר מ־35 אחוז ל־25 אחוז. דבר שיביא להזרמה נוספת של 200—250 מיליון ל"י;
● בנק ישראל יתן לבנקים נכיון משנה ל־90 יום בהיקף של כ־200—250 מיליון ל"י. בתום שלו־שה חדשים יוחלט אם יצטרכו ה־בנקים להחזיר סכומים אלה או שיוארך נכיון המשנה בהתאם למ־צב גרעונות הנזילות.

תכנית זו, לפי הערכות אנשי בנק ישראל, תביא להקטנת גר־עונות הנזילות מ־900 מיליון ל"י לכ־450 מיליון ל"י. עם זאת יהדי־שו הבנקים למנוע הרחבה נוספת של האשראי לציבור.

לגבי נכיון־המשנה קיימת מחלו־קת, לפי איזה חישוב יקבלו הבנקים את חלקם. בעבר נהג בנק ישראל לתת את נכיון־המשנה לפי גודל הפקדונות. אבל כיון שבחלק מ־הבנקים חלה ירידה בגודל הפקדו־נות, קיימת דרישה לצורת חישוב אחרת.

מצפים שבימים הקרובים יקיים זנבר דיונים עם ראשי הבנקים במגמה להוציא לפועל תכנית זו.

הוועדה לוויסות הבניה דחתה ליום ב' סיכומי ההקפאה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

הוועדה הבין־משרדית לויסות הבניה דחתה אתמול את סיכומיה על הקפאת פרוייקטים גדולים ו־בניית בתי־מלון באיזור תל־אביב. הוועדה תתכנס ביום ב' ותחליט אילו פרוייקטים תקפיא בשלב זה ואילו בשלב מאוחר יותר.

אתמול שמעה הוועדה את הס־ברי נציגי "סולל־בונה" והקבלן אריה פילץ (התחנה המרכזית ו"דיזנגוף סנטר") שהביעו התנג־דות להקפאת חלק מהפרוייקטים. כן דנה הוועדה בהקפאת בניית בתי־מלון, בניית בית התאחדות התעשיינים ובית "גיבור".

ביום ב' תשמע הוועדה את נצי־גי "כלל" ו"הילטון". בעקבות זאת תקבע הוועדה סופית אילו פרוייקטים יוקפאו.

לשכת ,העבודה' תדון בהרחבת הקואליציה

מאת סופר "דבר"

לשכת מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת ידונו בהרחבת הקואליציה — מסר אמש מזכ"ל מפלגת ה־עבודה אהרן ידלין.

ידלין הכחיש את הידיעות בעי־תונות כי נמשכים המגעים עם ה־מפד"ל. אין מקום לדיונים עם המפד"ל, הטעים, עד שתחליט מפלגת העבודה על עמדתה.

מזכ"ל מפלגת העבודה אמר ש־מרכז המפלגה יכונס לדיון מדיני, כאשר יחזור סגן ראש הממשלה ושר החוץ יגאל אלון משליחותו לוואשינגטון.

רוב החברות הזרות חידשו טיסותיהן לישראל

מאת סופר "דבר" לענייני התעופה

רוב חברות התעופה הזרות הודיעו אתמול על חידוש טי־סותיהן הסדירות לישראל. סביר להניח, כי החברות שע־דיין לא חידשו את טיסותיהן יחדשו אותן תוך הימים הק־רובים.

חברת "אל־על" קיימה אתמול 10 טיסות לפי לוח הזמנים הרגיל וכן 4 טיסות מיוחדות ליעדים שונים. עם חידוש הטיסות של חברות התעופה הזרות, תחזור "אל־על" להפעיל לוח טיסות רגיל, בהתאם ללוח הזמנים של החברה.

זכו בפיס

בסך 250.000 ל"י זכו המספרים: שהתקיימה ביום 25.7.74 זכו הכר־טיסים 190248 ; 746691 ; ובלי ספח בסך 150.000 ל"י.

בסך 50.000 ל"י זכה המספר: 576805.

בסך 12.500 ל"י זכו המספרים: 298603 ; 462471.

בסך 6.250 ל"י זכו המספרים: 116123 ; 653661 ; 716925 ; 743673.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 07940; 13151; 16785; 16893; 30513; 31994; 43295; 44492; 51798; 85419.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־: 01345; 03503; 06580; 13957; 18714; 38242; 40710; 45389; 47554; 54307; 55424; 62701; 65697; 67913; 69543; 73258; 78872; 79029; 83379; 84140; 93254; 93351; 96276; 96993; 98909.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־: 0835; 1085; 3233; 6351; 6481; 6642; 8982.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמס־פריהם מסתיימים ב־: 0131; 0187; 0305; 0424; 0458; 0532; 0841; 1352; 1670; 1107; 1807; 1934; 2078; 3015; 3563; 3664; 3982; 4361; 4556; 4700; 4861; 5047; 5392; 6039; 6319; 6489; 6588; 6622; 7146; 7155; 7180; 7225; 8079; 8562; 8656; 8694; 8998; 9572; 9957.

בסך 1.250 ל"י זכו הכרטיסים: 019835; 037911; 172956; 175636; 195682; 297762; 304452; 382535; 419240; 458131; 478627; 483648; 513526; 576091; 675629; 694309; 701699; 713546; 736370; 756528; 774547.

בסך 6 ל"י זכו הכרטיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים בספרה: 9 ובלי ספח בסך 4 ל"י.

המזכיר הכללי של ההסתדרות ירוחם משל, קיבל אתמול לשיחה בלשכתו בבית הוועד הפועל את "צידת הנאצים" ביאטה קלארספלד־ בשיחה שארכה כשעה וחצי השתתפו גם חברי הוועדה המרכזת נאוה ארד, הלל זיידל, שאול בן־שמחון, אברהם חסון ויעקב וילן.

ר"לב: תכנית חומש להגדיל תפוקת התעשיה ב־11% לשנה

מאת סופר "דבר" בכנסת

הדיון בכנסת התנהל בלי אף ח"כ אחד באולם

בעת הדיון אתמול בסקירתו של שר המסחר והתעשיה אירע — כנראה לראשונה בתולדות הכנסת — שבאולם לא נכח אף חבר כנסת אחד.

הנואם באותה שעה, י. פרץ מהליכוד, הביא נתונים שונים בפני השר חיים בר־לב, שישב יחידי בכל האולם. ופרץ העיר לו: "אין מה להתרגש — נוכל לצאת למזנון לשיחה על כוס קפה". כאן התערב היו"ר פ. שינמן, שאמר כי הדבר אינו אפשרי וצריך לנהל את הישיבה כסדרה.

תקרית דומה היתה, כאשר דיבר אליעזר רונן (מערך) אשר הוקצבו לו 40 דקות. הוא הרגיש כי אמנם הכין נאום ארוך, אך אין בפני מי לשאתו. ולפיכך "תפסיד ההיסטוריה נאום חשוב", ובכך עזב את הדוכן.

שר־המסחר והתעשיה חיים ...לב אמר אתמול, כי יש ל־...ה, שבסוף השנה נגיע ל־...כם עם השוק האירופי המ־...תף "והחדר בכלכלי למוות ...ד עם גוש רב־עוצמה זה ...ת ליצוא הישראלי אפקים ...בים נרחבים.

...ר"לב שסקר את פעולות מש־..., עמד בראשית דבריו על הת־...אוששות התעשיה היוצאה ממצב ...רום שכפתה עלינו המלחמה ו־...רסים על כ־26 אלף בקשות ...ת של חיילים משוחררים שב־...טיפול משרדו.

עליה ריאלית של 6% בתפוקה

...ר"לב הודיע כי משרדו בת־... להמשיך בפיקוח על המחי־... הבהיר כי תפקיד הפיקוח ...ין להקפיא מחירים אלא למ־... את העלאתם מעל המתחייב ...צאות הייצור. הוא הדגיש, ש־...ית ההתייקרויות של מוצרי ...שיה ב־1973 נבעו מהתיקרות ...א ר־5 אחוזים מהתיקרות ...מוה מקומיות כגון מיסוי, ...י הובלה וכו'. בסכמו את שנת ...: אמר בר"לב כי היתה זו ... קשה לתעשיה ועד היום לא ... אליה כל העובדים שהיו ... לפני המלחמה. יחד עם זאת, ... שר המסחר והתעשיה, הגענו ... בסיכום כולל של 1973 לעליה ...ית של קרוב ל־6 אחוז בתו־... התעשייתית ואלמלא המל־... היתה עליה זו מתבטאת ב־... אחוז.

...התאם לתכנית החומש שה־... משרדו, תגדל התפוקה ה־תעשייתית כל שנה ב־11 אחוזים לערך. השר סיכם כי מיזהר את הגידול הרב ביצוא היה־הלומים וכלילית שיבה את מאמצי היצואנים לספק את ההזמנות ב־מועדים הקבועים, חרף עצות ההד־רום.

הבטחת הון חוזר לתעשיה

האינפלציה פוגעת קשה בתע־שיה — המשיך בר־לב. בתקופה כזאת — אבר קשה לתעשיה ל־השיג אשראי משום שקיימים ענפי משק אחרים שרווחיהם מאפשרים להם לשאת שיעורי ריבית גבו־הים ביותר. גם השקעות התע־שיה פוחתות בתקופה אינפלציו־נית, שכן השקעות פיננסיות ו־השקעות בבניה ושירותים נותנות תשואה גבוהה יותר ובסיכון נמוך. לפיכך מקיים עתה משרדו דיו־נים עם בנק ישראל במגמה למ־ציאת דרכים להבטחת ההון ה־חוזר לתעשיה. בר"לב הדגיש כי השקעות בתעשיה הן תרופות בד־עילות לטווח ארוך לבעיית ה־אינפלציה.

שינויים בחוק לעידוד השקעות הון

השר צופה במרוצת 1974 הש־קעות של כשני מיליארד לירות בתעשיה. במחציה הסכום בתחו־בות ממשלתיות. הוא מתכונן ל־שנות בעתיד את החוק לעידוד השקעות הון שתוקפו יפוג באמ־צע 1975. בין השינויים יהיה מתן עידוד בעמדו ליצוא ולא על פי ההתחייבויות לבצע יצוא כמקובל היום.

בהתיחסו לפעולות משרד הפי־תוח שצורף למשרדו אמר בר לב כי כל מפעלי "כימיקלים לישר־אל" לרבות "עודי" ו"פריקלס ים המלח" סיימו את שנת התקציב ברווח ורווחיהן בקו עליה מת־מיד.

כן ישולמו בחודשים הקרובים הבדיקות וההערכות לקראת פר־סום המכרזים וקניית הציוד להק־מת הכור הגרעיני. עם השלמת הבדיקות תצטרך הממשלה להח־ליט בנושא.

חיפוש מקורות אנרגיה

בר"לב עמד גם על המקרים הנעשים לאיתור מקורות אנרגיה חדשים, ביניהם: אנרגיה גיאו־טרמית, ניצול האבן ביטומינית, ואנרגית השמש. כן הושקע מאמץ רב לאיתור מחצבים חדשים ש־הפכו כדאיים לאור עליות המחי־רים התלולות בעולם.

חה"כ אסוראי (מערך) פתח בבי־קורת על שיטות העידוד של ה־משרד, שבחלקן הן תמריץ שלי־לי לירידה, כדוגמת עידוד ה־יצוא. גוותח קצב (מערך) טענה, כי המועצה לצרכנות היא בת חור־גה במשרד המסחר והתעשיה. ש. תביר (ליכוד) דרש מהממש־לה להיות סלקטיבית יותר בעידוד ההשקעות וי. שעריי (ל"ע) הציע להחליף חלק מההלואות למענקים ובהלואות האמורות להעלות את הריבית. ב. פעיל (מוקד) תבע מעורבות יותר של משרד המסחר בחיי המשק וי. פרץ (ליכוד) הציע קביעת שיטה שתביא ליחס מאוזן יותר בין העבודה והשכר.

המשך הדיון ותשובת השר יה־יו באחת הישיבות הקרובות.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

חנה פרנק

לבית שויגר — רוזנקה, פולין

הלוויה תצא היום, יום שישי ד' אב תשל"ד 26.7.74 בשעה 12.30 בצהרים מבית החולים "אסותא" רחוב ז'בוטינסקי 60 ת"א לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המתאבלים: בעלה פנחס
בנה וכלתו דוד ורינה
נכדיה ערן, נאוה

החלטה תקדימית של ביה"מ העליון בארה"ב

בוטלה תכנית לאינטגרציה בבתי־הספר באמצעות הסעת תלמידים

ואשינגטון, (א. פ.). — בהחלטה תקדימית ביטל את־מול בית המשפט העליון של ארה"ב תכנית מחוזית לאינטג־רציה בבתי הספר, באמצעות הסעת התלמידים ממקום למקום באזור דטרויט שבמדינת מישיג־ן.

בית המשפט פסק בחמישה קולות נגד ארבעה, כי הערכאה הנמוכה יותר טעתה בצוותה לבצע תכנית אינטגראציה, המקיפה את העיר דטרויט ו־52 פרבריה. ביה המש־פט ציווה על הערכאה הנמוכה ל־הכין תכנית אינטגראציה בשביל העיר דטרויט בלבד, ללא הפר־ברים.

בעיית האינטגראציה בין כושים ולבנים הסעירה בעשור האחרון את החברה האמריקאית. בימי הנשיא ג'ונסון המנוח היה נסיון להפ־עיל שיטה של הסעת תלמידים ממקומם מגוריהם לבתי ספר ב־מקומות אחרים, לפעמים מרוחקים, כדי שלא יהיו בתי ספר על טהרת הלבנים או על טהרת הכושים. בארה"ב קמה התנגדות רבה לשי־טת ההסעות וזה היה הנושא ה־מרכזי, שעליו נאבק ב־1972 מושל אלבמה ג'ורג' ואלאס במסע הב־חירות שלו לנשיאות.

רוצח המוני מאיים להרוג בני ערובה אם לא ישוחרר

האנטוויל, טקסאס, (יו־פ"י). — אדם הנחשב לאחראי ליותר מ־50 רציחות בארה"ב ו־במקסיקו, החזיק אתמול ב־12 בני ערובה בבית כלא ואיים להרוג אותם, אם לא ייענו ה־שלטונות לדרישתו להשתחרר מהכלא.

עמו נמצאים שלושה אסירים נו־ספים, המסייעים לו במיבצע זה.

הסוהרים אמרו, כי לשלטונות אין כל כוונה להיענות לדרישות של האסיר.

האסיר, פרד גומז קראסקו בן 34, הצטייד בשלושה אקדחים. בין בני הערובה שמונה נשים. ארבעה מה־12 הם ספרנים, שנה מדרי־כים, סוהר וכומר קאתולי.

קראסקו נדון למאסר עולם בח־דש ינואר, לאחר שהודה בתקיפת שוטר בסן־אנטוניו, כדי לרצוח אותו. השריף של סן אנטוניו אמר, כי קראסקו, שעמד בראש מיבצע של הברחת סמים בכמה מיליוני דולר, אחראי ללא פחות מ־45 רציחות. "אומרים, כי הוא הרג אנשים על ימין ושמאל במקסיקו", ציין השריף.

בתגובה על דרישותיו של קראס־קו אמר פסיכולוג בית הסוהר, כי לשלטונות מדיניות קבועה, שלא לשחרר אסירים הלוקחים בני ערו־בה.

מועצת עיריית חיפה אישרה תקנון נוהל לישיבותיה

מאת סופר "דבר" בחיפה

מועצת העיריה בחיפה אישרה בישיבתה ב־15 קולות חברי הקואליציה, וב־התנגדותם של 5 חברי סיעת הליכוד, תקנון נוהל לישיבותיה.

עיקרו של התקנון שהובא לאישור המועצה על־ידי צהיר מ. ברודבאומר (המערך) הוא, כפי שהוסבר, הכוונה להיענות מעיל של נבחרי הציבור בדיונים ובהחלטות. אך עם זאת גם להבטיח הפיכתן של הישיבות לפרלמנט ויכוחים בלבד. בתקנון נקבעו סדרי ישיבות המועצה ודרכי ניהולן, כללים להעלאת נושאים לדיון כו הצעות לסדר־היום ושאילתות, סדרי ההצבעה ועוד. בצעד ביוזמת קובע את כללי הדיונים על התקציב הרגיל ותקציבי הפיתוח. כפי שנמסר, תיקון גם ועדה מיוחדת לאחר שהתקנון יאושר גם על־ידי הממונה על המחוז.

התנגדות חריפה לתקנון הביעה להוזדו ידיון נוכח לוועדה המיוחדת הסביע ד"ר ה. אבנל (הליכוד). לדעתו, כבנות התקנון היא להגביל את אפשרויות ההביעה וההתבטאות במועצה של חברי סיעת האופוזיציה. בתגובה לדברי נציג סיעת האופוזיציה, אמר י. אלמוגי כי ההצעה להביעת תקנון זה הועלתה על־ידו כדי להגן על המיעוט במועצה ולא לקפחו. הוא הדגיש, כי המועצה חייבת להתכנס לישיבותיה אחת לחודש ומועצת העיריה בחיפה מתכנסת אחת לשבועיים והאפשרויות להתבטאות ותגובה אינן מעטות. כן הציע שבכל ישיבה תוקדש מחצית השעה מכלל הזמנים שהוקצו לישיבה כולה להצעות לסדר־היום ולשאילתות. הדברים חייבים להיות קבועים ומסודרים, שכן על חברנו לדון בעניני הציבור החיוניים של העיר.

אנו מעוניינים, הבריז אלמוגי, לאפשר התבטאות ותגובה לכל חברי המועצה ואנו כך הדגיש, כי במשך כהונתה של המועצה הנוכחית המרצה עבודתה של המחלקה הכבית ד־היוקם רבים שלא נופלו במשך הקופה במועצה הנולדה.

במועצה זו הקים את האמצעיות של קודמותיה לגבי העקרון ובכלון לגבי קריות־הים — הודיע אלמוגי בתולדותי הדברים על אישור הקצבה של מרבע מיליון ל"י להכשרת משרדים של עיריית חיפה לקריית ולהכפרן בקריות־הים. הפעולה המיוחדת, שכלל החלט באותה הדיבורים הקודמות, תאפשר לתושבי קרית־חיים יותר הקריה והספרין לבוגה בכל עניניהם הקשורים לעיריה למשרדים במקום, שיפעלו בהנהלתו של סגן מהנדס העיר.

בתשובה להצעה לסדר־היום של ד"ר לאופר (ליכוד) לדון בפיתוח מרכז־העסקים בדרום לגבי יבכי חיפה, אמר ראש העיר: זה בעיה קיימת. אך אנו העברנו אותה לבניה נוספת והיא פיתוח איזור הקריות. אלפי דונמים נבנאים באיזור בידי רשות הנמלים ועלינו לתכנן את פיתוחם של שטחי הקרקע הגדולים גם לצרכי מבל הצמיותו וגבול הפשי, וכבלל זה גם לצרכי מסחר־הופעה, בינלאומי. הוא הודיע, כי תוקם חברה כשר המפ להרכבת־הבנלים לעיריה היפה לתכנון פרוייקטים לפיתוח בכל הזיכרון ואזורי הנרחב. דבר הוקמה של החברה המשותפת יובא לאישור המועצה בקרוב.

נעצר חשוד בשוד תייר

חשוד בשדידת תייר באיזור אילת, נעצר אתמול לחקירה בפקודת בית־משפט השלום בעיר אילת.

כ"ב המשטרה אמר בבית־המשפט כי השוד בוצע ביום עם אדם נוסף באיזור אקה־הנ' התייר שהגיע לבית לקנות שם ירה. הם נטלו ממנו את כספו, מזוודותיו, ואף אילצוהו להוציא את כספו.

זה קורה כשהשר הלא נכון חותם

מאת סופר "דבר"

מנהל הדלק הישראלי, שהגיש בתקופה האחרונה כמה תביעות נגד בעלי תחנות דלק בארץ, על מכירת דלק שלא לפי התקן — יצטרך לצמצם עתה את התביעות בבית המשפט — נוכח הצלחתו של עו"ד יהודה רבלר לזכות בעלי תחנת דלק מאשמת מכירת דלק לא תקני.

בכפסה שהתנהל בבוקר זמן במחוזי בפני שופט השלום ב. אילן, נתבעו בעלי התחנות הדלק "ישראפקו" בבנים בגין הדיך על מכירת דלק לא תקני.

במהלך המשפט הגיש עורך דין י. רבלר טענות מהותיות על דלק לא תקני הגביר לתחנה בגדר כבר במשך בפי גלילות, אולם טענותיו אלה נדחו בתקופות בית־הדין העליון בעניין דומה.

כאן העלה עו"ד רבלר טענת בטענה שהתקנה ... וקבעורה זו נפל גם החלק התיקון ... להיות בריטות ... השר.

במהלך המשפט הוכח, כי השר שחתם התקן היה שר ... ולא שר הפיתוח. השופט קיבל בשלב זה את הטיעון ... בעלי התחנה.

מנהל הדלק יערער, כנראה, על פסק הדין, אך בינתיים יינעצו היועצים המשפטיים לגבי בעלי התחנות אחרות, שנתפסו בבדיקות פתע.

עופר: לא יהיה כדאי להחזיק דירות ריקות

מאת משולם בן ..., סופר "דבר"

שר השיכון אברהם עופר הודיע, כי בשיכון מגבש תוכנית בניה של כ־300,000 דירות בחמש־שש השנים הבאות, שבי־מהציבור יוקמו בערי הפיתוח.

בכנס ראשי ערי הפיתוח, שנערך אתמול משכם מרכז ההסברה בערד, אמר שר השיכון כי במשרדו ישים דגש על מדיניות פיזור האוכלוסיה ובמסגרת יוקצו הגליל ולאיכלוס ירושלים הנגב. 25 אחוז מהדירות יוקמו בגליל, 15 אחוזים בנגב, 15 אחוזים בירושלים וסביבתה, 12 אחוזים באזור חיפה והשאר באזור המרכז.

שר השיכון אמר, כי במשרדו יבחנו את המדיניות לערי הפיתוח על ידי מתן הלוואות עקיבות והגדלת משכנתאות, אפילו עד 95 אחוז ממחיר הדירה, בתשלומים סבירים. עם זאת העיר, כי הוא בעד מתן אפשרות לרכישת דירות בכל המקומות בארץ תוך שמירה על העקרון שבערי הפיתוח יהיו הדירות זולות יותר והמשכנתאות גדולות יותר לצועות אזור המרכז. במשרד השיכון יצא בעוד כחודש עם תכניה לזוגות הצעירים שמגמה לאפשר לצעירי היכולת שביניהם להשתקע בערי הפיתוח.

בתכנון לבעיית הדירות הריקות

עופר אמר, כי גם הגבלת הבניה בעקב להפנות 5—8 אחוזים מכוח העבודה החסר בבנין בין המרכז לערי הפיתוח. כיום בניה כ־3 מיליון מ"ר יותר כדי ובאמצעות הבי רוצים לצמצם עודף זה עד כדי מחציתו. כלומר, לחסוך כוח־עבודה מבניית מיליון וחצי מ"ר שאינם חיוניים כל כך כדי לצמצם את הפיגור בבניית דירות עקב המלחמה אמר השר. פיגור זה מסתכם ב־4 חדשי עבודה, שבהם לא נבנו 20,000 דירות — מבין כ־14,000 דירות לעולים. שר השיכון אמר, כי הוא בטוח כי פיגור זה יצטמצם וילך.

לשאלת סופר "דבר" בעניין הדירות הריקות ברחבי הארץ, אמר שר השיכון כי המספר הוא ב־20—30 אלף דירות. ההכנה היא, שלא יהיה כדאי לאנשים אלה להחזיק דירות ריקות, על ידי צעדים כלכליים בתד אימים שלא נעשו עד כה. משרד השיכון יפעל להטלת מיסים עירוניים מלאים גם על דירות ריקות, אשר עד כה לא שילמו בעליהן מיסים כאשר הדירה שאין מתגוררים בדירותיהם. כן יינקטו צעדים נוספים.

ביקורת [illegible]

בכנס השתתפו עשרות ראשי ערים ורשויות מקומיות בערי הפיתוח ברחבי הארץ, שאוכלוסייתם עיתה על חצי מיליון נפשות. משתתפי הכנס מתחו ביקורת על נהלים שונים המגבילים את הבניה בערי הפיתוח והמעכבים את ביצוע מדיניות פיזור אוכלוסיה המוצהרת בזה שנים ע"י הממשלה. נציגי הנגב אמרו, כי הם בעד יהוד הגליל, אך הם מתנגדים לבניה הכופרית באזור המרכז שמפנה בעוד שבנגב חסרה דירה לאלה הרוצים להתגורר בו. הנציגים מהצפון עמדו על הצורך הדחוף להוסיף אוכלוסיה יהודית לגליל.

פתח את הכנס יהודה אילן, מנהל מרכז ההסברה, ונכחו בו גם הממונה על מחוז הדרום י. ודדי־כהן, מנכ"ל שיכון ופיתוח אברהם כהנוב ואחרים. ראש מועצת ערד אברהם שוהם בירך את באי הכנס בשם תושבי העיר.

דבר ספורט

מקום 7 לשחיינינו במפעל "8 האומות"

שחייני ישראל תפסו את המקום השביעי והאחרון בתחרות "שמונה האומות" שהתקיימה באיסלנד, בהקדימם את איסלנד. השוחים צברו 53 נקודות, לפני איסלנד 51.

את המקום הראשון תפסה סקוטלנד, כשבשורותיה השיאן העולמי ב־200 מטר חזה, דיויד ווילקי. היא צברה 164 נקודות והקדימה את בריטניה (151), בלגיה (105), ספרד (010), שוויץ (83), הולנד (79).

דן ברנר קבע שיא ישראלי חדש ... 2:03.1 ב־200 מטר חופשי, כשהוא שובר את השיא הקודם 2:03.0 דקות. ברנר עשה זאת במשחה שליחים 4×200 מטר, שבה היה ראשון ברביעית. אבל ישראל סיימה במקום השביעי במשחה זו, בזמן 8:35.3 דקות. את המקום הראשון נטלה נורבגיה בזמן 8:05.0 דקות.

... פרג סיים אחרון ב־400 מ' חופשי בזמן 4:31.5 דקות. המנצח היה הסקוטי ג'ים קרמר בזמן 4:15.5 דקות.

דון קרקן תפס מקום שביעי ב־200 מטר חזה, בזמן 2:45.0 דקה. המנצח היה כצפוי, השיאן העולמי, הסקוטי דיויד ווילקי שקבע זמן של 2:28.0 דקות.

המקום הטוב ביותר של ישראל ביום השני היה של דב גיסבן ב־200 מטר גב, בקבעו 2:23.6 דקות כשהמנצח היה הסקוטי ג'ים ק... בזמן 2:17.2 דקות.

רפייה בורד תפסה מקום שביעי ב־100 מטר פרפר — 1:12.4 דקה. את המקום הראשון תפסה ... סקוטית — 1:07.7 דקות.

גלינה ויינר סיימה אחרונה ב־100 מטר חופשי — 1:05.5 דקה. המנצחת בלגיה — 1:01.0 דקה.

ב־400 מטר מעורב אישי סיימה ... במקום השביעי בזמן 6:00.9 דקות. המנצחת הסקוטית דיאנה פירסון, בזמן 5:16.4 דקות. וב־4×100 חופשי לבנים, סיימו הישראלים במקום האחרון בזמן 4:32.3 דקות, כשאת המקום הראשון נטלו הנורבגיות בזמן ... דקות.

ישראל גברה על מערב־גרמניה 68:74

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל זקפה לזכותה נצחון שני באליפות אירופה באירלנד, כשגברה על מערב־גרמניה 68:74 (30:37) והתשחקו קתה על המקומות 9—12.

גיבור הנצחון היה פנחס הוזה, שהפגין יכולת מצוינת בתחת לסל הישראלי, כב"קופי" את הכדורים החוזרים. הוא קלע 16 נקודות ודורג שני אחרי דני ברכת שקלע 19 נקודות.

יתר הקולעים: גורן (15), צייר־קוס (8), הבר (6), שאבי ושכטן (4 כ"א) וטוטוש (2).

באותו בית גברה טורקיה ... 42:54. יוון ... על צ'כיה 72:80 ויוגוסלאביה הכניעה את צרפת 71:89, ... בראנקו קלע 26 נקודות ... ובאגיז 20 למנצחת.

בבית השני: פינלנד — ... 65:73, בלגיה — הולנד 71:81, ברה"מ — פולין ...97, ספרד — איטליה 68:71.

המשחקים על המקומות 9—12 יחולו היום, הישראלים יפגשו ... הבלגים ויוון עם הולנד.

על המקומות 1—4 יתמודדו יוגוסלאביה — ... (המק... האליפות) ספרד — איטליה, ... במקומות 5—8: ברה"מ — צרפת ... צ'כיה — פולין.

מחר אליפות ישראל בהרמת־משקולות

לאחר סיום עונת הכדורגל ... היטה, יפנו הזרקורים ל"ענקים הקטנים". במוקד אירועי השבת העבר, לקאי־ספק, אליפות ישראל ה־16 בהרמת־משקולות, שתיערך ב"בית צרת" בגבעתיים ותשא את שמו של ... מכבן.

באליפות יטלו חלק בכירי המשקולאים בארץ, שיבאו לשבור את השיאים ...

אירועים אחרים

אופניים: מחר ברכלה — מרוץ לבוגרים ולנוער למרחק 30 ק"מ וילדים למרחק 10 ק"מ.

כדורמים: היום ומחר במכון וינגייט — אליפות לבוגרים.

שחיה: בית בריכות בכל רחבי הארץ יערכו מחר התחרויות רבע־גמר אליפות ישראל לילדים גילאי 9־10.

קליעה: מחר במטווח ברי"ג — תחרות מבחן ברובה חופשי 3×40 לסגל נבחרת הבוגרים וכן תחרות מבחן ברובה סטנדרטי 3×20 לנוער ולנשים; בבסוות ... בת"א — תחרות מבחן לסגל אקדח אוויר אולימפי.

שייט: מחר במפרץ חיפה "כיום מימוס" בדגמים 420, ... גון ודגם ×.

ספורט בעולם

שיא ע. פי ב־440 יארד ... כות ... נקבעו בתחרות הבינלאומית ... סוידנו.

האמריקאי ג'ים בולדינג ... 25 קיפר בעבידות את שיא ... עולמי של בן־ארצו ראלף ... כשעבר 440 יארד משוכות 48.7 שניות, ובדרכו ... זמן של 48.3 שניות ב־400 מ...

השותף לשיא העולמי ב־... מטר, האמריקאי סטיב וילי... גמא פעם נוספת מרחק זה 10.0 שניות ... את בן־ארצו ג'ונס.

הקובאני הואנטורנה הציב ... הישג השנה ב־400 מטר, כשע... את המרחק ב־44.7 שניות ... את הקנייאתי סאנג 8 שניות.

הפתעה נפלה בריצת 5000 מטרים, כשהניו־זילאנדי דיק די... ניצח את השיאן העולמי, ... אמיל פוטאנאתס, כשעבר את ה... ב־13:32.6 דקות, לעומת 13:33.0 שהציב הבלגי. השיא העולמי ... על 13:13.0 דקות.

הפתעה נוספת נפלה ב־110 מ' משוכות, כאשר הקובאני קא... ניצח את האמריקאי פוס... כשסנינהם קבעו זמן זהה — ... שניות.

השיאן העולמי בקפיצה לגובה האמריקאי דוויט סטונס, ... ל־2.25 מטר ונכשל בגובה ... מטר. שיאו העולמי עומד ... 2.30 מטר.

האמריקאים וודס ופרויר ... קבעו תוצאה זהה בהדיפת כדור ברזל — 21.28 מטר.

זמן מצוין נקבע ב־1500 מ' על־ידי הניו־זילאנדי ואקר, ש... את המרחק ב־3:35.7 דקות, ... האמריקאים הילטון (3:36.4) ביירס (3:37.5).

האמריקאי ריק וולהאוטר ... דים בארבע עשיריות את ה... יאתי ברים, כשעבר 800 מ' ב־1:46.2 דקה.

תואר נוסף לברה"מ בס...

כיוסי ברית־המועצות נטלו ... אר שלישי באליפות העולם ... בבראגבל, כאשר ... ניצחה במקצוע ההרב את ... 3:9, איטליה סיימה שישית, בגברה את הונגריה 9...

תל־אביב

במועדון "...":

● בליל שבת, 26.7.74, ב־8.45 ירצה עוזיאל ... אתרים עתיקים בירושלים. ...: ישראל כהן.

האגף לתרבות, לנוער ולספורט של עיריית ת"א

● מודיע על פתיחת תערוכת קולאז'ים בבאטיק ותכשיטי ... של ברכה בכר ביום חמישי 28.8.74 בשעה 6.00 בערב, בבית ביאליק, רח' ביאליק 22 תל־אביב. דברי פתיחה: ... שעות הביקור: בימים א' עד ... בשבוע מ־10.00 עד 7.00 בערב, בימי ו' מ־10.00 עד 1.00 בצהריים. הציבור מוזמן.

ביהמ"ש מינה מנהלים חדשים לעיזבונו של המיליונר ויליאמס

השופט המחוזי שלמה לוי, בבית־המשפט בתל־אביב, מינה אתמול מנהלים חדשים לעיזבונו של המיליונר הבריטי המנוח נתן ויליאמס, כאשר שניים מהם מייצגים את יורשי של המנוח ואחד מייצג את בנק ישראל. החלטת השופט ניתנה במסגרת הסדרים אחרי דיון ממושך, שבו הוגשה ... של בנק א"י—בריטניה ... לירושותיהן של החברות הקשורות במשפחת ויליאמס.

בעת הדיון הובהר, כי קיימים ניגודי אינטרסים בין חלק מבני המשפחה לבין עו"ד יעב־ציון, מנהלו לשעבר של בנק א"י—בריטניה. עו"ד ארנון לוי, נכדו של ויליאמס, הצהיר על דוכן העדים כי בין עו"ד י. ... (העבור לכבדתו של ויליאמס) וביניו בצד אחד ובין משפחת י. בן־ציון בצד שני — יש ניגודי אינטרסים. "שאלתי את בן־ציון מדוע במשך שלוש שנים לא טיפלו בעזבון הגדול של סבי, ולא קיבלתי תשובה ..." — אמר עו"ד לוי בתשובה לשאלות פרקליט בנק ישראל עו"ד ד"ר ... גולדנברג.

על דוכן העדים עלה חנוך פינקלשטיין, המנהל ... של בנק א"י—בריטניה בשם בנק ישראל וסקר את היחסים בין הבנק ובין עזבונו של ויליאמס. הוא אמר, כי ראש המשפחה המנוח חתם על כתב ערבות אישי לטובת בנק א"י־בריטניה, ובו התחייב לכסות כל חוב של כל אחד מבני משפחתו ויורשיו וכן כל חוב של החברות הנמצאות בשליטת המשפחה. החובות של החברה מגיעים לפי אומדן ל־70—80 מיליון ל"י, אמר פינקלשטיין, ולכן העזבון ערב לסכום זה של חובות.

פינקלשטיין הסביר עתה, כי קרא בעתון בשבוע שעבר על מינוי שני מנהלים נוספים לעזבונו של ויליאמס. הוא ידע, כי מנהלי העזבון הם שליחים ... של המנוח: י. בן־ציון, ... ובר פולרד. מינויים של עו"ד א. לוי ועו"ד י. לבנאו כמנהלי עזבון נוספים עורר בלבו חשש כי יש כאן כוונה מצד המשפחה להבריח רכוש. לפיכך פנה ליועצים המשפטיים של הבנק עו"ד ד"ר א. גולדנברג, עו"ד צ. גדארד ועו"ד מ. זהבי וביקש מהם שיפנו לבית המשפט כדי לשמור על זכויות הבנק.

עורכי הדין א. לוי וי. לבנאו הסבירו בבית המשפט, כי הם ביקשו להיות כמנהלי עזבון כדי לשמור על רכושם ... י. בן־ציון. בעקבות הסבר זה הושגה פשרה, לפיה יהיו שלושה מנהלים לעזבון, וביניהם עו"ד ד"ר גולדנברג בשם בנק ישראל הוא יהיה בעל דעה מכרעת בין מנהלי העזבון.

בית המשפט קבע, כי תפקידם של מנהלי העזבון יהיה לאתר את כל הרכוש הרב הנמצא בארץ ובחו"ל ולשמור עליו. נאסר עליהם למכור רכוש ללא אישור של בית המשפט. כידוע, כולל עזבונו של המנוח נתן ויליאמס ז"ל מקרקעין, מניות במפעלים, חברות ביטוח ובנקים. (ע)

אוזן: יש צורך דחוף בפיתוח מקורות מים נוספים

מאת דוד ..., כתב "דבר" לענייני פיתוח

יש צורך דחוף בפיתוח מקורות מים נוספים ובהפיכת מקורות מים נוספים, כדי שלא נהפך בבעים — אמר אתמול שר החקלאות אהרון אוזן במועצת המנהלים של חברת "מקורות", שהתכנסה בתל־אביב.

שר החקלאות הוסיף, כי יש צורך להחדיר את בעיית הצריכת המחסור במים ... לא פחות מכל דבר אחר והמחייבת מאמצים בקרב הציבור הרחב ... המחליטים. אוזן אמר, כי הוא הניח על שולחן ועדת השרים לענייני כלכלה את בעיית המחסור במים, וכי הוא מכין הצעה לדיון בנושא זה בוועדה זו, שכדי לפתור זה צורך הקצאת סכומי כסף נכבדים.

השר הטעים כי הוא יעשה כל מאמץ כדי להשיג את הסכומים הדרושים לפיתוח מקורות מים חדשים.

כן אמר שר החקלאות, כי הוא קיים שיחה עם ראש הממשלה בנושא, כדי להכניס אותו להבנתה של בעיית המים. עם זאת הדגיש, שר החקלאות, כי יש להחדיר בקרב הציבור את תודעת החסכון במים.

במועצת המנהלים של "מקורות" הוקדשה לסיכום ואישור התכנון לפיתוח מקורות המים בארץ, המחייבת השקעה בסך 1,280 מיליון ל"י, והמיועדת להוסיף 360 מיליון ממ"ק מים עם סיומה.

מנכ"ל "מקורות" ז. קריב הודיע במועצה, כי נושא פיתוח מים מותפלים חייב להתבצע בתוך גופי המים הקיימים ולא מחוצה להם. קריב הטעים, כי בנושא ההתפלה קיים כיום בירור רב, כד אינו תורם לקידום הענין. במשק המים יש גורם מתכנן וגורם מבצע, ואין שום סיבה שגופים אלה לא יוכלו להטיל על עצמם משימה זו. לדעתו, על משרד החקלאות לבדוק את המצב הקיים ולפעול בהקדם לריכוז הנושא ולקידומו.

בתשובה לתביעה כי "מקורות" תטפל בנושא ההתפלה כליים, אמר שר החקלאות כי הוא יגבש את דעתו לאחר לימוד הנושא.

מריצים המכונות במפעל "נילית" במגדל העמק

מאת סופר "דבר" בעמק

במפעל החדש "נילית" לייצור חוטי ניילון, שבמגדל העמק, התחילו השבוע בהרצת מכונות. הייצור השוטף במפעל יתחיל בראשית בספטמבר הקרוב. "נילית" יהיה אחד המפעלים הגדולים בארץ.

כיום מועסקים ב"נילית" 120 עובדים, רובם אנשי מנהלה, מהנדסים וטכנאים. מכשירים כבר פועלים חדשים בבכלל העבודה ליד המכונות החדישות. בשלב הראשון של הייצור הסופי יועסקו כאן 400 עובדים, רובם נשים. בשלב הסופי של הקמת המפעל יעבדו בו 1000 אנשים, מלבד זאת הבוגרים. שכ־200—300 אנשים ימצאו תעסוקה עקיפה בעקבות הקמת המפעל, כגון בענף השירותים ועוד.

בעלי המפעל החליטו להרחיבו לצנכת התכנית המקורית וההשקעות בו יגדלו מ־70 מיליון ל"י, לפי התיכנון הראשוני, ל־200 מיליון ל"י. גידול ההשקעות מוסבר לא רק בהרחבת המפעל, אלא גם בייקור הציוד, חמרי־הגלם והוצאות הבניה שהוו כאן והולם על הקמת המפעל.

הנהלת המפעל מכרה שהוא יהיה רווחי לבורת ההתייקרות של חמרי־הגלם לייצור החוטים (שמקורם במוצרי נפט) ואת כישום שמחיר החוטים עלה מ־6.30 ל"י לק"ג ל־16.80 ל"י לק"ג. ההפרש בין העליה של מחיר חמרי־הגלם לבין מחיר החוטים הוא לטובת היצרן.

50 מיליון ל"י מושקעים במפעל ע"י בעליו ויזמיו, 50 מיליון ל"י נוספים ע"י הממשלה ואילו השאר, 100 מיליון ל"י, יושקעו ע"י הבנקים לבעל המפעל כהלוואה, בתנאים של מפעלים באזורים לאזורי פיתוח.

מנהל חברה נעצר כחשוד בהעלמת הכנסות

איש העסקים אברהם גומיאס נעצר בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב ל־6 ימים לחקירה באשמת העלמת הכנסות משלטונות מס־ההכנסה.

בבית־המשפט טען אתמול נציג שלטונות מס־ההכנסה, כי נערכה חקירה במשרדים של חברת יבואני הצעים הגדולה "...", בתל־אביב. החקירה העלתה לדבריהם שמנהליה העלימו במשך תקופה ארוכה 15 אחוזים ממחזור העסקים ולא שילמו מס־הכנסה בעד חלק זה של ההכנסות.

החוקרים ביקשו לחקור את מנהלי החברה ... אולם הצליחו לאתר רק את בנו של י. גומיאס, אברהם, המשמש כאחד המנהלים. כפי שנמסר, הוא משתף פעולה עם חוקריו ופתח בפניהם את הכספות שלו ושל החברה.

אנשי מס־ההכנסה עוצרים ב־ אנשים נוספים הקשורים בהעלמת ההכנסות. (ע)

מיליון ל"י — תקציב מ.פ. ר"ג גבעתיים

מאת סופר "דבר" בגוש דן

תקציב הפעולה (ללא מכבותות) של מועצת פועלי רמת־גן וגבעתיים ל־1974 בסך למעלה ממיליון ל"י אושר בישיבה במזכירות המועצה. נגדו הצביעו חברי סיעת הליכוד. התקציב טעון אישור מזכירות הוועד הפועל.

בישיבה, שנוהלה על־ידי מזכיר המועצה, א. אלקס, אושרו הודעות השונות של המועצה. מרכזת פועלי רמת־גן גבעתיים מקיפה כ־65 אלף חברי הסתדרות, שעם בני משפחותיהם מונים כ־100 אלף נפש. האיגוד המקצועי במקום מטפל ב־30 אלף עובדים ב־800 מקומות עבודה.

שמות לישובים בבקעת הירדן וברמת הגולן

שלושה ישובים מתוכננים קיבלו שמות ע"י ועדת השמות הממשלתית.

תומר הוא ישוב מתוכנן בבקעת הירדן (פצאל ב'). הוא נקרא ע"ש אחד הגידולים בהם נשתבחה בקעת עמק־הירדן בתקופה הקדומה.

נתיב הגדוד (פצאל ג') הוא הישוב השני בבקעה. הוא נקרא ע"ש הגדודים העבריים שחנו באיזור במלחמת־העולם הראשונה ומכאן כבשו את מעבר אום־שורט ועלו לסאלט.

ניר־אברהם הוא ישוב מתוכנן בגבעות בקעת בית־צידה ברמת הגולן, ע"ש אברהם הרצפלד מאבות הישוב.

1200 צופים הוכשרו הקיץ לתפקידי הדרכה

מאת סופר "דבר" בחיפה

בתנועת הצופים בארץ הוכשרו בקיץ זה 1200 צופים בתפקידי הדרכה שונים. דובר התנועה מסר, שבימים אלה מקיימים ליד כנרת מחנה ל־600 צופים, רובם מטבריה, קריית־שמונה וצפת ומחנה דומה עם 500 צופים נפתח ביערות הכרמל.

המחנות מאובטחים על־ידי צה"ל. גם הורי הצופים משתתפים בתפקידי אבטחה.

ועדת הכלכלה מתנגדת להקמת חברה ממשלתית ליבוא תרופות

ועדת הכלכלה של הכנסת החליטה אתמול ברוב דעות (משה ... נמנע אחד) על התנגדותה להחלטת הממשלה בדבר הקמת חברה ממשלתית ליבוא תרופות.

בהחלטת הוועדה, שאישרה את דעת הרוב בוועדת־המשנה (ח"כ ... וח"כ גרופר), נאמר:

1. הוועדה שוללת הקמת חברה ממשלתית לצורך רכש של תרופות וכל ציוד רפואי ומשקי, בשותפות עם קופות־החולים של ההסתדרות הכללית וקופות־חולים נוספות. הוועדה לא שוכנעה כי הנימוקים שהועלו בפניה מצדיקים הקמתה של חברה כזאת, אם מבחינה רפואית, אם מבחינה ציבורית ואם מבחינה משקית. הקמתה של חברה ממשלתית נוספת, שעה שההנהגה הכללית, המקובלת על רבות הגורמים היא לצמצום מספרן והיקף פעולתן של החברות הממשלתיות, נראית לוועדה כמצדדת הצדקה.

2. הוועדה משוכנעת, כי ניתן לייעל את תהליכי הרכש והאיחסון של התרופות וציוד רפואי ומשקי — אף במסגרת של חברה ... — בתיאום פעולה בין כל קופות־החולים, בתי־המרקחת והיבואנים, בהדרכתו ובעזרתו של משרד־הבריאות, ללא הקמת חברה ממשלתית נוספת.

ח"כ ע. אבוראי הגיש הצעת מיעוט, המביעה תמיכה בהקמת החברה הממשלתית, בסייגים מסוימים.

30 קציני משטרה סיימו קורס לבכירים

30 קצינים בכירים של המשטרה, משמר הגבול ושירות בתי־הסוהר, סיימו את בית־הספר לקצינים בכירים של משטרת ישראל. הבוגרים קיבלו את תעודות הסיום בידי המפקח הכללי רב־ניצב שאול רוזוליו, במקום הטקס שנערך אתמול במרכזו באודיטוריום בתל־אביב.

בטקס נכחו שר המשטרה שלמה הלל, היועץ המשפטי לממשלה מאיר שמגר, דיקן הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל־אביב ד"ר אמנון רובינשטיין, נציב שירות בתי־הסוהר גונדר אריה ניר, קציני משטרה בכירים, בני משפחות מסיימי הקורס והמכובדים.

בדברי ברכתו אמר שר המשטרה שלמה הלל, כי החל מ־1 באפריל השנה חל שיפור במצבם של הקצינים אשר תנאיהם הושוו לאלה של קציני צה"ל.

שר המשטרה ציין, כי חלק מהנטל שהיה מוטל על צה"ל יעבור למשטרה ולחיזוק העזר שיוקמו. הוא ציין, כי בתקופה האחרונה רבה הפעולה במשטרה והביע את התקוה, כי לקצינים מסיימי הקורס יהיה הכוח לעמוד בכל המשימות.

דיקן הפקולטה למשפטים אמנון רובינשטיין שיבח את הקצינים, אשר היה להם הכוח הנפשי לחזור לספסל הלימודים. הוא ... והציע להם להמשיך בלימודיהם כסטודנטים מן המנין.

היועץ המשפטי לממשלה מאיר שמגר אמר, כי הלימודים יביאו תועלת למשטרה. הוא אמר, כי ... אינן ... בארץ. (פ)

מתכשיטי זהב באילת

אתמול, בשעות הבוקר המאוחרות, נפוצה שמועה באילת, כי אחד הבדווים חפר בסביבות טבה, הנמצאת כ־10 ק"מ דרומה לאילת, ומצא זהב. השמועה עשתה לה כנפים ורבים מתושבי אילת, בעיקר בעלי רכב, מיהרו למקום עם אתים ומעדרים. אך כשהגיעו למקום, גילו כי ... אותם.

הזהב היחיד שנמצא באזור היה ... המוזהבת של אחד הבדווים ... על שפע האנשים שבאו למקום. לאחר שידיעה זו שודרה ב"קול ישראל" גבר זרם המבקרים אחר הצהרים ומכוניות רבות נראו נוסעות הלוך וחזור. מאוחר יותר נפוצה שמועה נוספת, כי את המתיחה ... לאנשי צוות "ניקוי ראש" של הטלויזיה הסטירית, שהתגוררו באילת ונראו כשהם מחייכים ומרוצים מעצמם. באילת מתלוצצים כי קרוב לוודאי שכמה מתושבי אילת, בעלי האתים והמעדרים, יראו את עצמם על המסך הקטן כאשר "מנקים את ראשם" בתכניות "ניקוי ראש".

ילדים נפצעו בתרגיל הג"א

שני ילדים נפצעו בעת תרגיל הג"א שנערך בנהריה(?). הקטנים עלו על רכב צבאי לא נעול שעמד באחד הרחובות, ותוך כדי משחק בנשק תת־אוטומטי (קלצ'ניקוב), שמצאו שם, נפלט כדור ופגע בגוף הרכב.

מהרסיסים נפצעו פציעות בינוניות יוסף פחיתה, בן 10, בעוד שחברו דוד לונסי, בן 8, נפצע קל. הפצועים הועברו לבית החולים בנהריה. כפי שנמסר שוחרר לונסי לביתו לאחר שנחבש. הנער השני אמור להשתחרר אתמול. (ע)

נסתיים מחזור בביה"ס הטכני של חיל־האויר

בסוטים ניתן להקן גם בלי לדעת תנ"ך, אולם כדי שאנשי צוות הקרקע בחיל האוויר יהיו בעלי מקצוע טובים יותר ובטוחים כי ימצאו את מקומם לכשישתחררו מצה"ל, החלטנו ללכת לקראתם וללמדם במקצועות הומאניים על פי דרישות משרד החינוך — אמר אתמול מפקד בית הספר הטכני של חיל האויר, בטקס חלוקת תעודות לבוגרי המחזור הראשון בן 4 שנים בבית הספר.

את המחזור סיימו כמה עשרות חניכים והתעודה שקיבלו מוכרת ... ומקנה להם זכות להמשיך בבוא העת ללימודיהם בבית ספר לטכנאים ובמוסדות להשכלה גבוהה.

בטקס החגיגי שנערך בהשתתפות ההורים והחניכים הבוגרים, כיום בבסיסי חיל האוויר השונים, מסר מפקד בית הספר, כי כדי לעמוד בדרישות משרד החינוך, נתקבלו לעבודה מורים אזרחים למקצועות היסטוריה, תנ"ך, ספרות ואנגלית. (ע)

תלמידים ממקסיקו תורמים לאגודה למען החייל

תלמידי בתי־ספר יהודיים במקסיקו, האוספים תרומות לטובת הקרן הקיימת, החליטו בעקבות מלחמת יום הכיפורים להקדיש השנה את תרומותיהם לאגודה למען החייל.

30 תלמידים המייצגים כ־6000 ילדים הלומדים ב־6 בתי־ספר יהודיים במקסיקו, יגיעו ביום א' הקרוב ויהיו אורחי הקק"ל, קרן היסוד והאגודה למען החייל. הם יסיירו במחנות צה"ל, בקיבוצים ובמושבים ויפגשו עם ... יהודי מקסיקו ...

נעצרו חשודים בביצוע אונס

שני צעירים מאזור, יוסף פי... ואלברט ..., נעצרו אתמול על־ידי שופט השלום באשקלון, י. גנן, ל־15 ימים כחשודים בביצוע מעשה אונס אכזרי בטרמפיסטית.

לדברי בא כוח המשטרה, תקפו השנים באכזריות רבה צעירה, שהסיעו בשעות הלילה המאוחרות ... הם כפו ... לתוך שדרת עצים וביצעו בה מעשה אונס, תוך ... והסתלקו מהמקום.

המקרה אירע אור ליום ה' ... לאחר ... הצעירה במשטרה. מפקד מרחב הנגב הקים צוות מיוחד של חוקרים, בראשותו של פקד שמעון מלכה, אשר עצר את שני החשודים.

המבוטחים ב"מגדל" שותפים להישגיה!

גם השנה מעניקה "מגדל־בנין" בונוס למבוטחיה בביטוח־חיים.

מבוטחינו קבלו, תוך שלוש שנים בלבד בונוס בצורת ביטוח־חיים נוסף בסך כולל של:

17,500,000.- ל"י

שבעה עשר וחצי מיליון לירות

"מגדל־בנין" החברה הראשונה בישראל המעניקה למבוטחיה בונוס בהשתתפותם ברווחי החברה.

40 מגדל־בנין 1934-1974 בראש הביטוח בישראל

דחף · דבר · הלוח החדש

יום ו', ז' באב תשל"ד, 26 ביולי 1974

נמשכת עלית מחירי דירות, משרדים וחנויות

מחירי הבנייה למגורים, לבתי עסק ולמשרדים ממשיכים לעלות בחודשיים האחרונים. מרכז הקבלנים ריכז נתונים ופירסמם בגליון האחרון של בטאון המרכז.

להלן מספר דוגמאות של מחירים:

* מחיר חדר למגורים (כולל קרקע) הוא כ־100 עד 110 אלף ל"י באיזורים מובחרים בצפון תל־אביב. פירוש הדבר, שמחירה של דירה מודרנית בת שלושה חדרים בצפון ת"א יותר מ־300 אלף ל"י.

* מחיר חדר למגורים בתכנית ל' ורמת־אביב, ברמת־גן ובגבעתיים מגיע לכ־80—90 אלף ל"י, כשמחירה של דירה בת שלושה חדרים הוא כ־270 אלף ל"י.

* מחיר חדר למגורים בחולון ובבת־ים כ־60 אלף ל"י.

* מחיר חדר למגורים בראשון־לציון וברחובות כ־50 אלף ל"י.

* מחיר וילה מגיע כיום לכ־350 אלף לירות ברמת־השרון ולכ־500 אלף לירות בסביון, ואילו לוילות בהרצליה פיתוח אין מחיר קבוע, והוא נע בין 500 אלף ל"י ל־1.5 מיליון ל"י לפי הגודל, המקום והטיב.

* מחירי בנייני משרדים, נעים כיום בין 4,000 ל"י ל־5,000 ל"י למ"ר במקומות מובחרים בצפון תל־אביב וכ־3,000 ל"י עד 3,500 ל"י למ"ר במקומות בינוניים בעיר. גם מחוץ לעיר עולים המחירים במקביל. דמי המכירה הם כאחוז אחד לחודש מערך המכירה.

* מחירי בתי עסק וחנויות מגיעים ל־12 עד 14 אלף ל"י במקומות מובחרים בתל־אביב. למשל, בעד מ"ר ב"דיזנגוף סנטר" יש לשלם כ־12,600 ל"י. בעד מקומות פחות טובים משלמים כ־9,000 ל"י למ"ר. בחולון ובת־ים מבקשים בין 5,000 ל"י ל־6,000 ל"י למ"ר.

"תרדמת קיץ" בבורסה ובשוק המטבעות

תרדמת קיץ פוקדת את הבורסה התל־אביבית לניירות ערך. קפאון חל הן במסחר במניות והן באגרות־חוב.

אמנם בשבוע שעבר היתה עליה קלה במחירי המניות, אבל חיש מהר היא נבלמה ובמקומה יש עתה קפאון. בהעדר סיבבים חיוביים מצדדים, לא התרחב חוג הקונים והתקוות לשיפור במוגן, במיוחד לאחר שמשבר קפריסין תפס למלחמה והשליך צילו גם על ישראל ומדינות אחרות. למעשה, כתוצר העסקים בשוק המניות הצטמצם לפחות במיליון לירות.

אין ספק שלפגרת הקיץ השפעה ישירה על מהלך המסחר בשוק המניות. חלק מהלקוחות של הבורסה יצאו לחופשתם ומעדיפים להמתין ולראות את ההתפתחויות מאשר לבצע פעולות קניה או מכירה. כתוצאה מהיעדר להן מכירות או קניות, הרי ביקוש של בלבד עשוי לגרום לשינוי חיובי ברמת השערים של המניות.

ואילו בשוק אגרות־חוב, חל קפאון לאחר פרסום מדד המחירים לצרכן של חודש יוני. מדד זה עלה רק ב־0.3 אחוזים וגרם אכזבה למחזיקי הסדרות שציפו לעליה הרבה יותר גדולה של המדד. גם מצוקת האשראי הולכת להשפיע על המסחר בבורסה. מול הביקוש, יש גידול בהיצע. עם זאת, בטוחים שלקראת פרסום מדד המחירים של חודש יולי ב־15 באוגוסט, יגבר הביקוש בשבועיים הקרובים.

(המשך הידיעה בעמוד הבא)

מכירות
סוף העונה
תתחלנה
בימים הקרובים

*

קשיים ביצוא
מוצרי טקסטיל

מכוניות למכירה

לרכישת קני בכונות הסיתא, שותנו מאות במציות סוליתא ... ובהנמים בצרת היצור. כל כוניות לאחר שיפוץ מבני החיר ... מקית. כל קונה מקבל עם ...: אחריות, מיפרט טכני ... כל הפיצצים, טסט לשנה, ... ברת בצלות, צבע לפי בחירה ... תשלום נוחים. לרשותכם ... המכירה הבאות: כ.ל.ב., ... בן שמן 10 תל־אביב ... טל. 251980 ... קרית אריה ... אריה שנקר 3 ... פתח תקוה. טל. 914725.
● למכירה דהבי פרשית 54 מצב מצויין בנה טסט 3.000 ל"י 7848 אחה"צ.
● בהזדמנות מיני סבור 73 ... 32 ת"א, תרבכהן.
● בהזדמנות גדירה פרינץ 65 ... 29 יפו. (הקלישים).
● למכירה כבור דהבי 100 ... 963, טלפון 31039.
● סקודה 69, במצב מצויין ... צבע + ריפוד + רדיו. ... 877581.
● היפשית 1302 1971 בס. טל. עבודה: 862479 בערב: 759356.
● פבל 504 סטיישן אוטומטית — 8 מושבים חדש מספטמבר 73 ... מפספורט או רגיל. 03—750434.
● פיגו 403 1960 מנוע 1968 מצב מצויין. 963503.
● הזדמנות. פיאט 850 שנת ... 6.700 ל"י. 31326.
● ב.מ.וו. 1200 1970. תקין ... טסט. הרצל 158, עילה.
● פיגו 504 דה לוקס, 1971 — אוטומטית, 36.000.— 824551 — 78036.
● בהזדמנות פולקסואגן מסחרי ... 1973. טסט ... 9000 ק"מ, 26,000.— ... 26 גרבגיין.
● אודי מסחרית 75 1972 במצב מצויין, בעבודה — 615512.
● פורד קפרי, 1971 + רדיו, טסט שנה. 25.000.— 760083.
● פיאט 238 מסחרית, 1970, מצב מצויין, יד ראשונה. 961687 — 96515.
● פיאט 850 1969 מצב מצויין, טלפון 738602.
● רנו 10 מג'ור 68 מיוחדת, מצב מצויין. 33843.
● מאוריס 1971 ... 76.000 ... טסט לשנה. 452485.
● פולקסואגן 64 מנוע 68 רדיו, טסט, צבע. בבית — 859325 עבודה — 255228.
● אאודי 100 אל.אס. אוטומטית, טסט לשנה, במצב מצויין, ... 15—7. 22936.

● מרצדס 220 אס. 1964, מצב מצויין, בלם והגה כח, טסט, רדיו. 18.000.— 475820.
● בהזדמנות אבפלה 69 אוטומטית, עבודה 621883, בית — 913962.
● אופל קדט שפה 1900 + טסט + שיפורים אורגינליים + רדיו. 965710 6.00—8.00 בערב.
● למכירה פולקסואגן 68 1300, 5 חודשים טסט + רדיו, מצב מצויין. טלפון 948756.
● בהזדמנות, פולקסואגן דבל קבינה, 1971. 262472 — בערב.
● בהזדמנות! קונטסה 1300, 1966 + רדיו. במצב טוב. טל. 632915.
● פולקסואגן דבל קבינה, ... בנימין 1, מוסך "סקלה". 888852.
● אופל ריקורד 1700, 68 במצב טוב + טסט. 829652.
● פולקסואגן וריאנט 65 מנוע 73 — טסט. לרציניים בלבד. 453658.
● סובארו ג.ה.ב. 1974 3600 ק"מ. בהזדמנות. אפשר מפספורט לפספורט. 479381.
● בהזדמנות פיאט 12 1966 מצב טוב. טל. 226558.
● פורד טאונוס 12מ 1960 + רדיו. 3.500.— טובאס. בבלאל 6. ר"ג (מאחורי הבורסה), בשעות העבודה.
● סאאב מסחרי, 1969 במצב טוב. גיר חדש. 245468.
● היפשית 1500 כורל 69 סופר לוקס מצב מהדר למכירה. טל. 761242.
● אסקורט 69 במצב מצוין. שנה מלאה טסט. 451473.
● סימקה 1000 66 מצוינת + רדיו. 10.000.— טל. 478532.
● אופל קומודור 69 במצב טוב. טלפון 911880.
● דה סוטו במצב מכני מצויין. 311 289251 ק"מ.
● היפשית 1600, 1970, אוטומטית במצב טוב —21.000. טל. 237412.
● מיניסיקוד מסחרית 66 צבע, טסט וצמיגים. כחולה. 447797.
● מרצדס דיזל 1957 במצב תקין. טלפון 953491 הצהרים.
● בהזדמנות קונטסה 1300 1966, 4 הילוכים. 445195 828157.
● הזדמנות! לבעל הולכה מחיר ... פולקסואגן כיף 69 מצב חדש טל. לוי 285223 בין 15.00—20.00.
● סימקה 100 1963 במצב טוב, עד 16.30 918585/424, בבית: 861408.
● פורד קונסול 62 מנוע 70 + רדיו 8 חדשים טסט, מצב טוב. 39186 עד 13.00 אריה.
● מרצדס 220 1958 לאחר שיפוץ טסט לשנה, טלפון 33042 — 729867.

● ויליס קומבקט 1968, פולקס־ואגן דבל קבינה 1959. 942…
● פרינץ 4 1971 65.000 ק"מ. טלפון 942193.
● אופל סטיישן 1962 + אוברול וטסט. 447329 בשעות העבודה.
● קורטינה סופר 1970 אוטומטית, 59.600 ק"מ. 418859 בין 2.30.
● ג'יפ 1955 מצב מצויין טסט עד דצמבר. 949291.
● פיג'ו 404 69, במצב מצוין. סלון סמואל, בתשה.
● טריומף 1300 1970, יד ראשונה 70.000 ק"מ. טלפון — 11.00 כ־057—77205.
● אופל קדט 68, יד ראשונה 4 דלתות. 236551 כ־19.00—21.00.
● ד.ק.וו. 1965 + טסט + רדיו + צבע + אוברול, ... טל. 285711 8.00—16.00.
● ריקסה איסליקית (המבורר) שנת ייצור 1971. טלפון 229535.
● טריומף 1300, 71, במצב מצויין, טסט לשנה, רדיו, אופקה. טל. 354262.
● וולבו 1967 41.000 ק"מ. טסט לשנה. 19.000.— מרופא. טל. 239301.
● קורטינה סטיישן 1968 מיד ראשונה במצב מצויין. 227683.
● רנו 16 1968, טסט שנה, דרישיה 1963 טסט שנה. טלפון 03—224553.
● סובארו סטיישן 72 1300 ק"מ, 17.00 ... 065—88155.
● רנו 10 1969 להגל נסיעה מצויינת + רדיו. 03—952307.
● למכירה אופל ריקורד 1700 סטיישן לוקס סוף 72 (אוגוסט) יד ראשונה. לטלפן בערב — 941562.
● פלימוט פיורי סטיישן 1966 מצב מצויין, בעבודה 848625.
● קלייטל החמר 1971 אורך ארגז 5.20 טלפון 03—862355.
● כרמל דוכס 69 במצב טוב. יד ראשונה. 745346.
● ... פולקסואגן כיף 69 ב"פיאט" בינונית פרטית להתקשר לוי טל. 285223 מ־15.00 20.00.
● וולוו 69 לא אוטומטית — 129.000 ק"מ מצויינת. טלפון: 055—99908.
● וולוו 69 אוטומטית יד ראשונה להגל נסיעה. 475390.
● פיאט 850 הצי אוטומטית, 1970, מצויינת. 31194 — בעבודה.
● כרמל 67, מנוע צדדל — דורית. 252115 8.900.—
● אופל בגטה 1973 28.500 אוטומטית, גג ויניל. 611751.
אאודי 100 רגיל 1970 במצב מצויין. 03—441725 אחה"צ.
● בהזדמנות קונבסה 900 יד שניה טסט אפריל —4.200. ... 38326 — 30636.

● למכירה פולקסואגן לנוסעים עם הלונות ... סוף 1969. במצב מצויין. טל. 285223 ב־15.00—20.00.
● להגל נסיעה ... 1963 + טסט מצויינת. 412428 934098.
● אופל סטיישן 1962 וטסט בצב טוב אברות. 452417.
● ... 1965 אוטומטי יד שניה בצב מצויין טסט לשנה 17.500. 418682.
● פולקסואגן דבל קבינה 1972 טל. 246681.
● להגל נסיעה ... סוברו 1973 במצב מצויין. 246567.
● פיאט 124 נובמבר 68 ... רדיו, גטק, —.19.000.
● פולקסואגן, קבינה כפולה, לי הסברה לפי תשלום הדיה. טל. 450870.
● כוסיגא סטיישן 64 טלפון בבית: 785861, בעבודה: 258751.
● מיני מיינור 61, רק במצב ... 12.00—19.00 בין 720402.
● — באוגוס 17 ב מכחרית 1967 טלפון 951310.
● מיני מיינור 62 מנוע 70 טסט לשנה. טלפון 964677.
● פורד מסחרי שאמס 12 1969 במצב מצוין, אלי כהן 24/11 בת ים.
● אסקורט 1972 4 דלתות 54.000 ... במצב חדש, 793840 ... עבודה 30266.
● מיני מיינור מסחרי 65 מצויינת טסט שנה, שבת 799648, הול 732248.
● פורד קורטינה 1971 ... במצב מצוין. 952744.
● להגל נסיעה להו"ל בהזדמנות ... סוף 1971. 874050 בין 18.00.
● היפשית 1032 1971 טסט. טל. 785764 ב־14.00.
● אסקורט 1970 למכירה 99.000 4 דלתות רדיו. 758685.
● סיסיקא 12 סטיישן 1966 מנוע פורד —7400 ל"י. ת.ל. 951745.
● כוסיטא מסחרית 1969 במצב מצויין —.9.500 טל. 766191.
● פיג'ו 61 404 במצב טוב. 18.000.— טל. 964471.
● קונבסה 1300 1968 ... מצויינת — אופקה ורדיו. טל. 798411.
● ביואיק 1962 מצויינת טסט אוטומטית, בוגן, רדיו פאואר סטירינג 6.700.— 231182.
● אופל ריקורד 1964 מצויינת טסט שנה. טל. 452850.

אופנועים וקטנועים

● סילון 1971, במצב טוב + תוספות. טל. 741448. אמיר.
● איזנוט טורקיף 1970 במצב מצויין. טל. 245346.
● הונדה 50, 1973, שחורה. טל. 983174 — בערב, רונדך.
● וספה ספרינט 68 במצב מצוין + סירה. בהזדמנות. 53655.
● קטנוע + סירה 64 במצב טוב + טסט לשנה. 244435.
● לבקובה סירה 64 למכירה במצב טוב. טלפון 766283, רמת יצחק.
● אופנוע ב.ס.א. 3½ במצב מצויין, טסט לשנה 3.500.— טל. 827631.
● למכירה וספה ריקשה 65 ... 25. 338328.
● בהזדמנות סילון 1968 במצב מכני מצויין. טל. ...

דירות למכירה

● בעמישב בפתח־תקוה דירה 2 חדרים + הול 68.000. טלפון — 827309.
● כל הקודם זכה, דירת 1½ + הול, רח' קפואל 11 שכונת התקוה. 51923, טוהה, ב־14.00.
● בהרצליה 3 — מרפסת גדולה ... 985514 140.000.— כ־19.
● בר"ג למכירה מיידית 1½ הול. 732656 ב־13.

● דירה 1½ — ½ בשקום ... בצפון תל־אביב, ק"ב, מפסים ריהוט הלוה. 442036.
● בר"ג 2½ גדולים במצב מצויין. ק"ב טל. 761984.
● 2 — פ"א —78.000. צוריאל ... רמת־גן. בשפחת גבעי.
● בבתיים דירת 2½ חדרים. טל. 869781 כ־18.00—20.00.
● ברמת השרון 3½ ק"ב צ"פ ... 60. בשבת 18.00—20.30 942158.
● להחלפה דירה בתל־אביב 3½ ... בדירה בקרית חיפה 04—710438 בערב ובשבת.
● 3½ חדשה, הסקת, רח' אנה פרנק רמת גן. 731590.
● 4½ חדרים. ב... דוד המלך ק"ב מיידית. 451982 כ־9.00—13.00.
● הזוף! בהזדמנות דירה חדר + הול ק"א במרכז בת־ים — 60.000.— בבוקר. ... 61 צ"ן.
● ברמת־אביב דירת 3 חדרים. ק"ב. 33186 ב־16.00—20.00.
● דירה 3 — פ"א. ... 2.6 תל־אביב. 759655.
● בפתח־תקוה, 3, בבנין חדש, כניסה מיידית, קומה שישית. 625569.
● 3 חדרים מרוהטים בפתח־תקוה רחוב הרב קוק 62, ...
● 3½ חדרים מרוהטים ברחוב רות, ברמת־גן. אפשר לראות כל עת 15.00 739475.
● 2¼ חדרים + ארון קיר, ... כהל 17, שלמה.
● דירת 3 — פ"א בשכונה ה' בבאר־שבע להחלפה באזור מרכז הארץ או למכירה. לפנות טל.: 03—245349.
● 3 חדרים צ"צ שיכון בהרצליה 15.000 + 70.000 ... 232067.
● בצפון 2 — ½ קומה ג' הזית. טל. 449652 עד 20.30.
● בבתים 2½ ... 90 מ"ר + פ"א ק"ה. 875631.
● בהזדמנות בבתים, 3½ ... 3 כיוונים. 860165.
● דירת 3 חדרים, ק"ב בנאות רחל הולון. 847711 כ־14.00—20.00.
● הזוף! במרכז נאות־רחל הולון 3 חדרים — פינת אוכל חניה מפסים + וילונות 188.000 טלפון 868901.
● 3 — פ"א ... במקום טוב ושקט. 746417 אחר הצהרים.
● בקיראון 3 חדרים ... מעלית. 754539 בשעה 17.00.
● בבתים 2 מרווחת הזית ... מיידי, ברחוב פנקס. — 867621 115.000.—
● ... בהזהק 3½ חדרים מרוהטים ק"ב צ"צ הגינה. 228840.
● בראשל"צ 3 ... ליד סינור מיידי, טל. 945307.
● בצפון מיידי, 2½ ק"א, ... נוף, 200.000.— טל. 446003 אחה"צ.
● לבחור הזלפה! בר"ג ... 1½ למכירה מיידית. 732656.
● בנאות אפקה 2½ חדרים ... — ארון קיר, טל. 473017.
● ברמת־גן דירת 4 חדרים ... + מרפסת ענקית, קומה 6 חזית + מעלית, הציון, 255.000 8.00—11.00 50941.
● דירות 3—4—5 חדרים ... בתל־אביב, רמת־אביב ד' ... — טל. 230287.
● הלגנים גבעתיים ... 2½, 86 מ"ר, חדר שינה + 2 ארונות קיר. 305,000 ל"י. 747161.
● ברחובות 3 ... קומה שניה הזית ... 18 הדרים. 140.000. "הרלינגר" בית הציבלים 6.
● ... במרכז נאות־רחל חולון 3 חדרים + פינת אוכל מפסים + וילונות —.188.000 868901.
● בבתיים בהרצוג 17 3½ חדרים הזית ק"ב צ"צ, תמיד בשעות 18—20.

● 2½ — פ"א ושיפורים — 190.000. הלוי, קרצחה 58 ק"ב. ... 841494.
● דירה 1½ + חדר בשכונת התקוה. קבואל 11. 51922 בין 14.00.
● בידי דהוף 3 בצפון ב' הזית מעלית + מים חמים. 457475.
● דירה נפלאה בגבעתיים ... 4 חדרים — הסקה הגינה 410.000 ל"י. 259328 אחה"צ.
● ברמת־גן 3 חדרים מרוהטת ... הרות 50, 797824 ניסים.
● בראשל"צ ק"א הזית סלון + 3 חדרי שינה + ארון קיר. טל. 947067.
● בבבלי דירת 3 חדרים ... ק"א מעלית הגינה ... 250,000.— טלפון 15.00 03—725919.
● בראשל"צ בהזדמנות 3½ חדרים + פ"א 110.000 ל"י. טלפון: 949757.
● 2 חדרים לוקסוס, ק"א, צ"פ, חזית, 75 מ"ר, רח' ברנשטיין כהן 6 ת"א פינת פינסקר.
● בבבלי ה"א דירה 3 חדרים, ק"ב, חדר שינה מרוהט. 283368 כ־18.00.

פרסם בלוח החדש דרושים

● דירת 2½, חדשה ומודרנית ק"א, צ"ב 2 הזיתות + כל ... ע"י כיכר דיזנגוף. טל. 239226.
● בהזדמנות סלון + 3½ בר פרישמן 38, דירה 9, תל־אביב. 17.00—20.00.
● 2½ חדרים בארלוזורוב ת"א, ק"ב בלי מעלית. 245981 כ־15.00 בלי בתיווך.
● ... דירה מרוהטת, 3 חדרים (100 מ"ר) 350,000.— טל. 456011.
● בצהלה דירת 3 חדרים + פ"א. 476636 ב־19—22.
● ברמת־גן, 3 חדרים, הול, + תוספות, אבא הלל 128, ...
● למכירה מיידית, דירה חדשה 4 חדרים בראשון לציון, נעמן 5, בסביבת אברבנאל — לבקורים.
● בגבעתיים במרכז 3 חדרים גדולים + פ"א 105 מ"ר ק"ה. טלפון 730196.
● בבתים בהזדמנות, חדשה, 3 לחזית + פ"א, וכל הנוחיות. ק"ה. בלפור 90. וליליין.
● ברמת־גן, מרכזי, 3 גדולים, ... 729587 אחה"צ.
● בהזדמנות דירה 2 חדרים ק"ב עם אפשרות להוספת חדר ... 947764 כ־13.30— 15.30 ובערב.
● דירה 3 חדרים בפתח־תקוה רח' ... 8 פינת ... טלפון 901401 ...
● למכירה דירת 2 חדרים ק"ב ... טלפון 248896.
● בידי דהוף 3 בצפון ב' הזית מעלית + מים חמים. 457475.
● בנאות־רחל חולון דירת 2½ ... אברבנאל 3 ...
● בראשון־לציון 3 חדרים ... ק"ב ... 750549.
● 3 חדרים לוקסוס קומה א' צ"צ, 75 מ"ר, ברנשטיין־כהן 6 פינת פינסקר.
● ליד כיכר ... דירת פאר קומה ראשונה 4½ חדרים מעלית הסקה מרכזית הגינה חדר ארונות ארונות קיר, להתקשר 459568 — 241308.
● בראשל"צ דירת 4 חדרים כניסה 15 חודש, 185.000. טל. 948136.
● ... דירה חדשה 3½ חדרים + פינת אוכל ומרפסת, לפנות בבקר: רח' ויצמן 15 דירה 9.
● לרציניים!!! בבתיים, 2½ + פ"א 90 מ"ר, ק"ה, צ"פ 4 ... 875631.
● בצפון ת"א, 2 + הול, ק"ב. טל 268024.
● 3, בהלוביה, גבעתיים, אזור שקט ואקסקלוסיבי. 744598 — 742271.

דירות להשכרה

● להשכיר בתל־אביב ברמת אביב 3½ חדרים, לוקסוס, חדש, כניסה מיידית. לפנות טל. 440942 או 621576.
● השכרה מרכז דירת 3 חדרים להשכרה טל. 842953.
● דירת לוקסוס, 3 חדרים, ... + טלפון. טלפון: 03—868313.
● 1½ מרוהטת, רחל 25 גבעתיים, קטן, דירה 14.
● בשכ"ה להשכרה מיידית ברחוב דיזנגוף דירת 2 חדרים בס.ק. מתאימה לבודדים, כמשרד או בית מלאכה. פרטים טלפון 04—642242 או ביום רביעי בשעות 4—6 בדירה רחוב דיזנגוף 242.
● ברחובות בשכ"ה דירת 4 חדרים במקום יפה. 03—746424.
● להכירה מיידית, ... 3 לוקסוס, ק"א, מעלית, טלפון, הסקה מרכזית, כל הנוחיות, חניה, ... 053—28451 8.00—12.00 19.00—21.00.
● בר"ג 3½, ק"ק, סביבה שקטה ונקיה. 286361, 232617.
● להשכרת דירה, חדשה 3 + פ"א בקרית גיורא. 410938 — 868633.
● 3 חדרים (חדשה) 75 מ"ר ... גבעתיים. 756154 כ־18.00—20.00.
● להשכרה ברמת־אביב 3½ חדרים + הסקה מרכזית. טלפון 286848.
● בשכ"ה 4 ... ריקה, לוקסוס, חניה הסקה. פנקס 65. טל. 450055.
● בסביבה יהודה הלוי—בילו—הבימה, דירת פאר, סלון גדול + 3 חדרים מרוהטים + הול גדול, שירותים כפולים, ארונות קיר, טלפונים. 288921 מ־17.00—19.00.
● 3 + 2 במבטחים ומחסן, ... יפו, רבי תרצא 10. פטורה.
● בשכ"ת דירת 3 חדרים רח' אנטקי 1 פתח־תקוה. 250667.
● להשכיר 3 חדרים עם טלפון בסביבת כיכר דן ... — ... לפנות ..., טלפון 296010 בשעה 14—9.
● 3 חדרים קיץ מול אוניברסיטת תל־אביב טלפון 417968.
● בצה אביבים 5 חדרים מפוארים ארונות־קיר ... הסקה + טלפון. 410605.
● 3 חדרים גדולים בבתים ריקה. 1.8.74 טל. 866585.
● ... 1½ חדרים ... לזוג ללא ילדים 67 ... — 232640.
● בשכ"ת דירת 4 חדרים + טלפון ... 238035 7.30 9.00—18.00 21.00—
● 3 חדרים 3 ... במצב מצוין ... 234469.
● במרכז ראשל"צ 3 חדרים ... מיידית ק"ב 051-92973.
● ... הול, חניה + טלפון ... ארלוזורוב 58 תל־אביב. — שמואל, ק"ב.
● בשכ"ה דירת 4 חדרים ... טל. 755338.
● דירת 1½ מרוהטת + טלפון 600.— ל"י. 231869 כ־16.00.
● בבתיים דירת 4½ חדרים ריקה קרוב לים. 881815.
● דירה 3½ חדרים, ... תל־אביב. ... טל. 229535.
● 3½ חדרים ברחבין + טלפון ... 222842.
● דירת גג, 2 מרוהטת קומפלט + טלפון בצפון. 223564.
● דירת 2 בצפון, אוסישקין 102 239284 ב־16.00—19.00.
● דירת חדר מרוהטת קומה עליונה. כניסה נפרדת. 237878.
● ליד אלנבי 3 + טלפון לבחורים / לבחורות. 286326 כ־17.00—19.00.
● 3 חדרים, האוניברסיטה 86 ... ק"ב, דירה 4.
● 3 חדרים ברחוב קפלן 49 פתח־תקוה. 917470 אחה"צ.

דירות מרוהטות

● ברחובות להשכרה דירה חדשה 4 חדרים, מרוהטת + טלפון. טל. 957181 737743.
● בבתיים 3 חדרים + טלפון לשלושה חודשים באוגוסט. טל. 877581.
● ברחובות 3½ — 4½ חדרים, שירותים כפולים. טלפון ..., ריהוט חדש מלא. טל. 951743.
● להשכיר 3 חדרים מרוהטת במרכז בני ברק. טלפון 799974.
● ליד בר־אילן דירת חדר קומפלט. 954305. פרט לשבת.
● 3 חדרים לקוטג' + טלפון, בסביבה טובה, ברמת־גן. טלפון 738473.
● 2½, ק"ב, טלפון, במרכז ר"ג, במצב מצוין. 793340.
● דירת 2 חדרים מרוהטת ... גג, אפשרי טלפון. בסביבת הים. טלפון 54849.
● דירת לקוטם מרוהטת 2 או 3 לשנה. 03—440299.
● דירות חדר גדול ... + חדר שינה + חדר קטן. ... מרכזי, ריהוט חלקי. 456349.
● במרכז חולון דירה יפה 3 חדרים. טל. 220230.
● באבן גבירול 175 2½ חדרים + טלפון + מזגן. טלפון 447116.
● בבבלי 4 חדרים מרוהטים + ציוד. מ־1 לאוגוסט. 445574.
● דירת גג 2, מרוהטת קומפלט + טלפון, בצפון. 223364.
● שותף/ה ... לדירה מרוהטת בצפון. 300.— ל"י. 450737.
● 3 חדרים ... לשנה ויותר אפשרי ... 255360.
● להשכרה ברמת־גן 3 חדרים + טלפון ברחוב שקט. לטלפן 740278 אחרי 12.00.
● להשכרה 3 מרוהטים בת"א מול רמת־חן. טל. 214228.
● בשכ"ה דירת קוטג' 3 חדרים מרוהטים, רמת־גן, המכבי 6 ... בין 18—22.
● שותפה (אפשרי ...) לדירה מרוהטת, ... 236664.
● דירת 2 בצפון, אוסישקין 102 239284 כ־16—19.
● ברמת־אביב 3 + פ"א + ... לשנה. טל. 417658.
● 2½ בבתים בשכ"ה 450 ... מיידית. לטלפן 856726.
● דרושה שותפה לדירת 2 ... בצפון. 200.— 58976.
● בהדרה בצפון תל־אביב חדר קומפלט ... 74. 226019.
● 2 + טלפון, בצפון ת"א — 700.— 624083 בשעות הצהרים. בלבד שבת.
● ... דירת 3¾ חדרים חדשה בחולון, לשנה והארכה. טל. 286353.
● 3 חדרים מרוהטים להשכרה ... פרופסור נחום 3 ראשל"צ. טלפון 950341.
● בשכ"ה ברמת־גן דירת 3½ חדרים מרוהטת. 794083 אחה"צ.
● ברמת רבת גן 2½ מרוהט ... + טלפון ק"ב. 230890.
● בחולון דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון לפנות 245582.
● דירה 3½ ברמת אביב מתפנה בסוף אוגוסט מרוהטת קומפלט + טלפון לפנות 13—9 293349 אחה"צ ובערב 419728.
● ברמת אביב 3½ + פ"א + טלפון הסקה מעלית 03-954373 בעבודה 03-953802 בבית.
● ברמת אביב 3½ ריהוט קומפלט + טלפון לשנה בספטמבר. 241414.

חדרים מרוהטים

● חדר, כל הנוחיות, לאשה, בר השכלה בצפון. 443938.
● בצפון חדר נאה ונפרד ליחיד/ה, לזוג. טל. 238711.
● חדר לבחור, בסביבת כיכר דיזנגוף. 235870 כ־17.00.
● חדר, כל הנוחיות, לאשה, במרכז רמת־גן. טל. 232502.
● 1, ליחידה בלבד, ... 30336.
● חדר יפה בדיזנגוף להשכיר לצעיר או תייר. 249503.
● בצפון ת"א חדר מרוהט בכניסה לחוד. 444565 350.—
● חדר מרוהט בחולון ... בלי מטבח. להתקשר 877751.
● להשכיר חדר אקסקלוסיבי בתוך וילה. טלפון 477174.
● חדר לבחורה בתוך דירה. ... 300.— 223157.
● חדר יפה בצפון + טלפון לגבר. 275.— ומטבח. 458605.
● להשכיר חדר מרוהט לבחורה. טלפון 766283 רמת יצחק.
● לבחורה בצפון תל־אביב חדר קומפלט ... 74. 226019.
● חדר גדול לבחור/לשני בחורים יד אליהו ביצרון. 922440.
● חדר עם כל הנוחיות, ... 49. ... — בהגין לשבת.
● בבת ים בסביבה טובה חדר מרוהט + שימוש במטבח 863343.
● 1, רצוי קיבוצניקים בגיל ... בסביבות הבימה. 282865.
● לגבר מבוגר חדר מרוהט ... 59991. 2—4.
● בגבעתיים ברחוב אלתרמן 16, חדר ... ונוחיות, ...
● ליד כיכר דיזנגוף חדר קטן לבחורה 289677 14—19.

ביקוש דירות

● בב"ת רוצים לקנות דירה 3 חדרים בסביבה טובה. טל. 912139.
● מבקשים דירה מרוהטת בת"א לאוגוסט בלבד. 471537 בבוקר.
● בסביבה מרוהטת, בראשל"צ ל־4 חדשים, ... טל. 03—35845.

וילות ובתים

● "מברסי" ניהול החלה במכירת שלב ב' בשכונת הוילות "אירוס 80" המכילה וילות יוקרה מהודרות להפליא, המכילות 3—5 חדרי שינה, סלון, פינת אוכל 2—3 שירותים, מטבח מרווח, גינה, חדר שרות וכל השכלולים ההנדסיים. פרטים: "מברסי", יהודה המכבי 49 טלפונים 444567 354121.
● למכירה בהרצליה־פיתוח ... 3, גינה, ... 924896.
● בחופש וילה כפרית להשכרה לתקופה ממושכת. 3½ חדרי שינה כל השכלולים + חימום — טלפון. טל. 053—96576.
● באפקה וילה בודדת גדולה לעסקיים. גם למשרדים. 473390.
● בהרצליה למכירה קוטג' ..., 3 חדרי־שינה — טלפון הסקה. 350.000. לרציניים בלבד. 986209.
● קוטג' בפלסים, בפאר, נוף מרהיב, משקיף לים במקום היפה ביותר ברמת־השרון. 6 חדרים + 2 אמבטיות קומפלט + 2 בתי־שימוש + חדר כביסה — מקלט + חדרי־משחקים גדול — מטבח ... + סלון ענק + חדר אוכל + 5 מרפסות — מרפסת גג מרוצפת 72 מ"ר + תאורה — חימום — חצר יפה גובלת בחורשה + תוספות. 1,100,000 ל"י. 983242.

מחפש עבודה? עיין בלוח החדש דרושים

דבר מגיע מדי יום לציבור קוראים, המונה למעלה ממאתיים אלף איש, הכולל את כל שכבות הישוב בעיר ובכפר, בתעשיה, במסחר ובמערכת הבטחון. מחצית מקוראי העתון אינם קוראים עתון יומי נוסף ורק באמצעות "דבר" תגיע אליהם.

תדפיס מיוחד של הלוח החדש מופיע בכל יום שישי באלפי עותקים במשרדים, במפעלים, בבתי־קפה, במקומות ציבוריים ובכל סוכנויות "דחף".

פרסם בלוח החדש

هكذا من الأهل

הצעות עבודה

● פקידה באנגלית, למשרה חלקית. כולל הפשה באנגלית. טל. 225335

● נהג למכונה, למפעל [illegible] לבלמים. 828497

● [illegible] 879489

● פקידת הנהלת חשבונות עצמאית בעבודה, תנאים טובים. טל. 621239

● חשמלאי [illegible] עצמאי בעבודה, תנאים טובים. טל. 621239

● [illegible] טלפון 13, 59126

● [illegible] 2 ילדים [illegible] 455557

● [illegible] 8.00—15.00 [illegible] 624986

● דרושה פקידה אחראית, בעלת נסיון, למשרה מלאה, במשרד ציבורי. טל. 258473, 57

● דרושים נהגים [illegible] 34213 ת"א.

● למשפחה ישראלית בחו"ל דרושה בחורה לעבודה עם ילדים. טלפון חיפה 660405, 663430

● דרושה [illegible] 302529 [illegible]

● דרושה בחורה [illegible] + משק בית, אפשרית לינה. טל. 414592

● מנהלת חשבונות עם נסיון [illegible] 297321 15—18 [illegible]

● [illegible] 882404

● [illegible] 948477 [illegible]

● 1. דרוש מנהל עבודה [illegible] 736176 [illegible] 13—8 [illegible] 19—17

● דרושים מוכנים עצמאים עם רכב [illegible] 861733

● דרושה קוסמטיקאית [illegible] 946846

● [illegible] 31194 [illegible]

● [illegible] 03—871225 [illegible] 03—59069

● [illegible] גרפיקאית [illegible] 615335

● דרושה עוזרת בית כל יום + [illegible] 252922 13.00—15.00

● [illegible] 68

● חשמלאי [illegible] 855858

● [illegible] 228675 [illegible] 30

● [illegible] 281845

● פקידה [illegible] עברית ואנגלית [illegible] 223511

● דרושה מטפלת [illegible] 202529 [illegible]

● [illegible] 42 ת"א.

● [illegible] 134 [illegible] 621441

● נהג לעבודה בחניון. [illegible] 56848 7—19, 740031 19—21

● דרוש מכונאי אלקטרוניקה [illegible] 282587

● ברמת־גן דרושה [illegible] 870530

● [illegible] 13, [illegible] 56592

● [illegible] 3 שנים נסיון, [illegible] 829477

● [illegible] 36505

● [illegible] בקרבל בבנין. תנאים טובים. 262472

● דרושה מוכרת ל־½ יום. [illegible] טל. 282587

● [illegible] 786480 ב־13.00—15.00 [illegible]

● בוגר אחרי צבא [illegible] 820829, 822614

● למשרד רואה חשבון [illegible] 298965

● דרושה [illegible] 52996

● דרושה עוזרת עם לינה + [illegible] 237457, 416444

● [illegible] 734673

● [illegible] 828307

● [illegible] 852330

● דרושה אחראית לניהול משק בית. רצוי לינה. 731928

● [illegible] 31 [illegible] 295830

● דרושה [illegible] 282830

● [illegible] 29383 [illegible] 61290

● חשמלאי [illegible] 841972, 849191 [illegible] 8.30—17

● [illegible] 725835

● [illegible] 256630

● [illegible] 32856, 32665

● דרושה מטפלת [illegible] 861569

● [illegible] 946441

● דרושים: 1) [illegible] 21 א' [illegible] 15—15

● [illegible] 13—15

● דרושה מטפלת [illegible] 747556 [illegible] 15.30—7.30

● דרושה [illegible] 26 [illegible] 417526

● דרושה מטפלת [illegible] 15.00—7.30 [illegible] 415581

● דרושה בחורה/אשה לעבודות משק בית [illegible] 7.00 [illegible]

● דרושה [illegible] 20 ת"א.

● דרושה [illegible] 848625

● דרוש [illegible] 884416

● [illegible] 26 [illegible] 829852

● דרושות [illegible] 12, תל־אביב.

● דרושה [illegible] 418158

● דרושה מטפלת [illegible] 734085

● [illegible] 16 ת"א. 52706

● דרושה [illegible]

● [illegible] 825242 [illegible]

● דרושה [illegible] 780958

● [illegible] 729606

● דרושה [illegible] 456884

● דרושות עובדות לקפטריה בית אמריקה [illegible] 35 ת"א [illegible] 7.00—16.00 [illegible]

● דרושה [illegible] 825972, 792459

● [illegible] 55317

● [illegible] 8—13 [illegible] 51483

● [illegible] 825757 [illegible] 8—15

● [illegible] 870359

● [illegible] 14 [illegible] 55906

● [illegible] 239740 [illegible] 444790

● [illegible] 258035

● דרושה [illegible] 15.30—7.30 [illegible] 752164

● [illegible] 913496 13.30—7.30

● דרושים [illegible] 261967 16.00— [illegible] 17.30

● [illegible] 20 [illegible]

● [illegible] 986119 [illegible] 222642

● [illegible] 222737

● [illegible] 121

● [illegible] 15.30— [illegible] 765123

● [illegible] 910752

ביקוש עבודה

● פקידה מתחילה בגיל 17 + [illegible] 888361 [illegible]

● בן 40 [illegible] 26370 ת"א.

● בוגר [illegible] 03—249401

● [illegible] 280643 [illegible] 13—20

● מקבל עבודות [illegible] 615070 — 612859

● נגר [illegible] 448556

● [illegible] 243120

● קבלן [illegible] 053-27898

מכירות

● למכירה [illegible] 700.— [illegible] 2.65 [illegible] 225.— [illegible] 0.45X0.90 [illegible] 120.— [illegible] 22 [illegible]

● [illegible] 930413

● מכונת כביסה [illegible] 500 ל"י [illegible] 477919

● [illegible] 612372 [illegible] 280166

● [illegible] 03—35531

● [illegible] 613195 [illegible] 744966

● בהזדמנות, [illegible] 756951

● מכונת כביסה [illegible] 264846 [illegible]

● למכירה [illegible] 8917

● בהזדמנות [illegible] 746424

● [illegible] 476116

● [illegible] 281737

● [illegible] 786051

● [illegible] 829477

● [illegible] 150 [illegible] 621472 — 795555

● [illegible] 03—254037 [illegible] 15.00—20.00

● בהזדמנות! [illegible] 243927 [illegible] 16.00

● [illegible] 57554 [illegible] 830942 [illegible] 19.00

● [illegible] 410587 ת"א.

● [illegible] 284571

● [illegible] 864803

● [illegible] 226640

● [illegible] 821114

● אורגן [illegible] 615135

● [illegible] 615135

● [illegible] 268508

● [illegible] 841517

● [illegible] 949842

● [illegible] 04—523645

● [illegible] 2000 [illegible] 140.— [illegible] 246674

● [illegible] 761924 18—20

● [illegible] 6 [illegible]

● [illegible] 415818

● [illegible] 2,250.— [illegible] 478289

● [illegible] 15.00 [illegible] 68

● [illegible] 789549

● [illegible] 5,500.— [illegible] 239301

● [illegible] 264166 8—16

● [illegible] 958356

● [illegible] 24/11 [illegible]

● [illegible] 255283

● [illegible] 447538

● [illegible] 264166

● [illegible] 446161

● [illegible] 615135

● [illegible] 761285

● [illegible] 836364

● [illegible] 236617

● [illegible] 3,000.— [illegible] 241515

● [illegible] 750 [illegible] 550 [illegible] 472683

● [illegible] 613771

● [illegible] 412335

● [illegible] 1,000.— [illegible] 741040

● [illegible] 250×165 [illegible] 852897

● [illegible] 140 [illegible] 458641 17—19

● [illegible] 1.500 [illegible] 252366

● [illegible] 11 [illegible] 821114

עסקים

● [illegible] 925840

● [illegible] 16 [illegible] 7 [illegible] 166925

● [illegible] 3 [illegible] 441356, 734214

● [illegible] 15.8.74 [illegible] 861838

● [illegible] 2867 [illegible]

● [illegible] 844131

● [illegible] 625774

● [illegible] 472418

● [illegible] 870339

● [illegible] 3 [illegible] 57371 [illegible] 41535

● [illegible] 20.000 [illegible] 28578

● [illegible] 13.00—16.00 446149

● [illegible] 869426

● [illegible] 769933

● [illegible] 248003 20.00

● [illegible] 110 [illegible]

● [illegible] 13 [illegible]

● [illegible] 785902

● [illegible] 3 [illegible] 53891 [illegible] 769952

● [illegible] 39 [illegible]

● [illegible] 8.00—12.00 [illegible]

● [illegible] 870330

● [illegible] 261967 16.00 [illegible]

● [illegible] 823856

● [illegible] 850082 299632

● [illegible] 16.00 229330

מגרשים

● [illegible] 600 [illegible] 03—38873 [illegible] 03—852405

● [illegible] 530 [illegible] 4 [illegible] 222981

● [illegible] 882 [illegible] 419994, 6145

● [illegible] 10 [illegible] 03—259149

● [illegible] 600 [illegible] 230.000 [illegible] 753168

● [illegible] 270 [illegible] 764316

● [illegible] 8244/11 [illegible] 04—256929

● [illegible] 21.00 [illegible] 450689

● [illegible] 190/6598 [illegible] 234140 [illegible]

● [illegible] 270 [illegible] 764316

● [illegible] 3 [illegible] 600 [illegible] 415068

● [illegible] 10123 [illegible] 21 [illegible] 03-456278

חנויות

● [illegible] 2 [illegible] 744876

● 2 [illegible] 248978

● [illegible] 45 [illegible] 448850

● [illegible] 34 [illegible] 288418 4—7

● [illegible] 28 [illegible] 228558 450143

● להשכרה חנות אולם [illegible] 3 [illegible] 222981

● [illegible] 30 [illegible] 228733 443668

● [illegible] 447122 15.00

● [illegible] 121 [illegible] 847954

● [illegible] 6

● [illegible] 25 [illegible] 739867

● [illegible] 30 [illegible] 877039

● [illegible] 28 [illegible] 75.000 [illegible] 133 [illegible]

● [illegible] 907705

● [illegible] 15 [illegible] 794238

● [illegible] 30 [illegible] 823856 [illegible] 823660

● [illegible] 823856

● [illegible] 265033 — 220959

● [illegible] 59 [illegible]

משרדים

● [illegible] 9.00—12.00 623762

● [illegible] 6 [illegible] 615135

● [illegible] 2 [illegible] 8 [illegible] 613913

● [illegible] 56 [illegible] 291908

● [illegible] 230632 — 224381 [illegible] 410005

● [illegible] 5 [illegible] 226640

● [illegible] 228982 [illegible] 234108

● [illegible] 6 [illegible] 615135

מחסנים

● [illegible] 60—80 [illegible] 14.00 — 821386

● [illegible] 40 [illegible] 841944

● [illegible] 238386

מבני תעשיה

● [illegible] 600—1000 [illegible] 947433 9—14, 17—19

אולמות

● [illegible] 125 [illegible] 253586

רהיטים

● [illegible] 150 [illegible] 891113

● [illegible] 6 [illegible]

● [illegible] 03—440299

● [illegible] 615135

● [illegible] 1000.— 613553

● [illegible] 253882

● [illegible] 735181 — 53098 — 58976

● [illegible] 115 [illegible] 16.00

● [illegible] 100 [illegible] 8 [illegible] 11.000.— 03-909751

● [illegible] 5 [illegible]

● [illegible] 160/130 [illegible] 454011

טלוויזיות

● [illegible] 822077

● [illegible] 350.— [illegible] 16.00—20.00 721953

● [illegible] 879348

● [illegible] 454544

מכונות כביסה

● למכירה [illegible] 945423

● [illegible] 900 [illegible] 03—726395

● [illegible] 256526 [illegible] 367846

● [illegible] 244070

מקררים

● אמקור 11 במצב טוב 1200 [illegible] 412498

● [illegible] 18 [illegible] 238863 — 55586

● אמקור 11, [illegible] 453557

● [illegible] 729561 723956 [illegible] 3—8

● [illegible] 750.— 248927

● [illegible] 1.350.— 347110

תנורי בישול ואפיה

● [illegible] 4 [illegible] 478515

מעוניינים לקנות

● [illegible] 239093

● [illegible] 736381

מזג"ים

● [illegible] 232278

● [illegible] 223895

● [illegible] 475233

● [illegible] 442099

● [illegible] 10.00 [illegible] 19.00— 237043

חקלאות

● [illegible] 2 [illegible] 053—98328

● [illegible] 1 [illegible] 51 [illegible] 268065, 644413

● [illegible] 065-66032

● [illegible] 963053

● [illegible] 3 [illegible] 80 [illegible]

טרקטורים

● [illegible] 46 [illegible] 64 [illegible] 6—9 [illegible] 941802

● [illegible] 955 [illegible] 1965 251976

● [illegible] 1964 841944

חיות בית

● [illegible] 35531

● [illegible] 944363 [illegible] 237568

● [illegible] 955338

● [illegible] 4 [illegible] 415825

● [illegible] 265189

● [illegible] 450 [illegible] 04—723154

● [illegible] 04—722769

● [illegible] 600 [illegible] 414443

כלי נגינה

● אקורדיון [illegible] 120 [illegible] 850 [illegible] 745123

● [illegible] 456876 [illegible] 18.00

● למכירה [illegible] 740561

● [illegible] 50336 445575

● [illegible] 3 [illegible]

● [illegible] 222394

● [illegible] 80 [illegible] 03—290439

● [illegible] 443008

● [illegible] 30 [illegible]

● [illegible] 958356

● [illegible] 6.500.— 284175

שרותים

● [illegible] 220391

● [illegible] 235321 223619

● [illegible] 235521 223619

● [illegible] 256320

● [illegible] 281469

● [illegible] 03—284178

● [illegible] 261652

● [illegible] 251556

● [illegible] 827021 16.00— 18.00

● [illegible] 241882

● [illegible] 200.— [illegible] 761833

● [illegible] 852897

● [illegible] 250.— [illegible] 761833

שעורים

● [illegible] 454008

● [illegible] 236705

● [illegible] 444397

ספרים

● [illegible] 29.7 [illegible] 81 [illegible] 10.00—18.00

צילום

● [illegible] 26 [illegible]

קיט ונופש

● [illegible] 03—225235 03—470657

סירות

● [illegible] 140 [illegible] 224079 448641

● [illegible] 722008

● [illegible] 75 [illegible] 04—520408

מטבעות ומדליות

● [illegible] 444535

● [illegible] 21.00 450689

לידיעתך

צפויה עליה של 3% במדד המחירים של יולי

*

קבלנים מעכבים התחלות בנייה של דירות חדשות

אבידות

● נגנבה [illegible] 285776 [illegible] 850906 [illegible]

● אבד [illegible] 32478 [illegible]

● אבדה [illegible] 24281 24282 [illegible]

חוגים

● [illegible] 25 [illegible] 1334 [illegible] 9588

● [illegible] 36

● [illegible] 73 515360

● [illegible] 39046 [illegible]

שידוכים

● [illegible] 58 [illegible] 282932 [illegible] 16 667348

● [illegible] 667348 282932

● [illegible]

● [illegible] 25/175 [illegible] 1334 [illegible] 11382

● 3 [illegible] 612372 [illegible]

● [illegible] 22 [illegible] 37946 [illegible]

● [illegible] 220868 [illegible]

● [illegible] 30—40 [illegible] 1334 9526

● [illegible] 42—46 [illegible] 367

● [illegible] 173/62 [illegible] 334 [illegible] 9472

● [illegible] 38 [illegible] 25 [illegible] 1334 [illegible] 9450

● [illegible] 50 [illegible] 36092 [illegible]

● [illegible] 26/168 [illegible] 1334 [illegible] 9384

● [illegible] 48 [illegible] 35 03—235651

● [illegible] 29/168 [illegible] 20—26 [illegible] 22.00—20.00 295798 [illegible] 4320 [illegible]

● [illegible] 167/42 [illegible] 1334 [illegible] 11512

● [illegible] 36 [illegible] 4884 [illegible]

● [illegible] 615360 3 [illegible]

● [illegible] 55 [illegible] 2 [illegible] 2.00 283235

● [illegible] 55 [illegible] 3235 [illegible]

● [illegible] 165/6 1 [illegible] 37473 [illegible]

● [illegible] 28/165 [illegible] 289866

לידיעתך

(המשך מעמוד 5)

ירידות במחירי מטבעות

הפעילות בשוק המטבעות עומדת בסימן של תנודות מחירים. במחירי מטבעות „שלום" וסידרת המטבעות הכ"ה להקמת המדינה חלו ירידות. ירידה זו במחירים מוסברת בכך, שאלה אשר רכשו את הסט של כ"ה שנים החלו למכור אותו בגבוה למכור את רווחתם. בגבוה הזכה יש במכור במטבעות „שלום".

לעומת זאת, הציפיה לפיחות הורידה סכומי כסף ניכרים לרכישת מטבעות זהב שהפכו למתדפות, אם כי חלה הטבע רגיעה במחירי מטבעות אלה מתייצבים.

כפי שהדבר משתקף בבורסה לניירות הערך, גם בשוק המטבעות ניכר המחסור במזומנים וניתן לעמוד על המקח כדי להביא להורדת מחירים. ואמנם, יש המוכנים למכור מטבעות במחירים הנמוכים בכ־10 אחוזים מהמחירים המקובלים.

הלוח החדש דבר דחף

הלוח החדש דבר דחף חיפה והצפון

מכוניות למכירה

- ...ים 850 ספיישל 1970 ק"מ, במצב חישב. 539644
- ...אל ריקורד 1700, 1963 לפני 925 ... שבת 81548
- ...הזדמנות פיאט 600, 1963, ... טלפון 04-710284
- ... 10, 1969, בצוינת + לרגל נסיעה. 243168
- ...ד טאונוס 17, 1968 בצריו... 730787
- ...אס 850 1967 במצב טוב. טלפון 235203
- ...אס 128 קופה 1973 26.000 טלפון 512979
- ...ינץ 4 אל 1970 מיד ראשון. 63.000 שנה כסט 537038
- ...פיאט 600 1955 3.500 ...בדול. 223245
- ...סטין 1100, 64 84.000 ק"מ ...מכאי 252627
- ...אס בכתרית 238 71 במצב ... טל' 04-242513
- ...פוסית 1300 1972 30.000 במצב מצוין 251358
- ...לקסוואגן דבל קבינה שנה 1971 בגרוס 1974 במצב ... בעבודה 663155/6/7 ...
- ...פוסית 62 בגרע 68 + צבע חדש. 731556
- ...פוסית 62 בגרע 68 + צבע חדש 731556
- ...סקת 1000 66 במצב טוב ... ל"י. 04-952459 בערב ... בבוקר אור.
- ...וסיכא סגוד סגוד פורד אוברול 536798 מ-14.00
- ...גו 6 1972 יד ראשונה ... הכיפק להתקשר 04-84676 03-24958
- ...אוסיטא סטייטן 1963 בגרע טלפון 719555
- ...לבו 121 סטייטן, 1967, יד ... 115.000 ק"מ. 255981
- ...פיאט 850, 66, בגרע 72, ...ק"מ, פסט 10 הוריבים. 255877
- ...חיפושית 1962 ססט שנה + צבע, לנגמל 526346
- פורד קורטינה 1600 מסוף בלי"ס לנהיגה טל' 533363
- ...יפוגית 1500 אוטומטי 1969 9 ק"מ, במצב מצוין, טלפון ...
- ...מכירה פיאט 124 שנת 69, במצוין. 572968
- ...קסוהל — ויקטור — 1969 מצוין 45.000 ק"מ, יד ראשון טלפון 525600 ב-7.30—14.00
- ...אוסיטא בכחורית 68 130.000 לשנה 730273 בערב.
- ...נפסה 900, 65 + אוברול 5.8... קטפר, ק.פ.ל. 11/א' ... מוצקין, לא בשבת.
- ...פולקסוגן מסחרי 64 אחרי ... בזול. טל. 711456
- ...מכירה כבי גורד דבל מדל ... בגרע בזול 711 פרטים טל. 065-40258 בבית עבור ... בגלל הפבק.
- ...הזדמנות ב.מ.או. 1200 73 בר ... מצוין, טל. 532203
- ...ריינץ 4 — 70, ססט לשנה ... מצוין 535526
- ...נו 404 סטיטן 66 252727
- ...ה אוטומטית 71 43.000 ק"מ ... טוב 710710
- בהזדמנות כסיבות בריאות ... 4 שנת 70 60.000 ק"מ. טל. ...22
- ...דיוגף 1300, שנת 1970 יד ...נה. 93.000 ק"מ. 254882
- ...חיפושית 1300, 70, במצב טוב. ...ים 04-245551 04-525239
- ...נפסה 900, 65 אוברול + רדיו ...ון, ססט כל. 225233
- ...אוסיטא בכחורית 1969 88.000 מצב מצוין, רדיו הגנון. טל. 04-71...
- ...ינו 15 ס.ס. 73 ססט לשנה ... מצוין. 231540
- ...אודי אסקודים בודל 69 מצב ... טל. 85126
- ...פולקסוגן 64 מגרע 70 מצוין ... פברואר 16.000 כאוגוסט טל. 04-25...
- ...דנו 16 1966 אחרי אוברול. ...דה 065—54892 כהנא, בבית ...065 ניתן להצגתו גם בתלי...
- ...דד 20 אם 68 אוטמטי במצב ...צולל. 065—66230

דירות למכירה

- בקרית ביאליק דירת 3 חדרים, משפחת בראליפור רח' ההגנה 14/5.
- בקריית ים 3 חדרים 60.000 רח' יהודה 13/8 שמפון לוי.
- בקרית מוצקין 3 חדרים קירה. דרורי 716766 גם בשבת.
- בקרית אתא 3 חדרים חדשה. למסירה מיידית טל. 712418.
- בסטר הדשי 3 חדרים ריקה באדמונד פלג 526711.
- דירת 2 חדרים מרוהטת חלקית ק. שמואל טל. 244522.
- דירה 2½ חדרים מרוהטים + טלפון באחוזה-רוב. 04-934808 לא בשבת.
- 4½ חדרים מרוהטים חלקית. טלפון, הסקה, בוויתקין. טל. 233558
- להשכרה לחצי שנה דירת 3 חדרים בקרית אליעזר טל. 535144.
- בהזדמנות בשכ"ח 3 + פינת אוכל ברח' בורים. טל. 667292.
- להשכרה 5 חדרים והוספות בפיארת אהוזה 900. מאוגוסט טל. 04-252971.
- בפיארות 2½ חדרים לחדר + טיפודים + ארונות קיר 644864.
- נצרת עילית 3 חדרים בתוכנית הדסב 76 מ"ר 98.000 ל"י. טלפון 04-923189 בעבודה ליקראל.
- 3 חדרים + 3 מרפסות סגורות + חדר הלבשה וטיפורים. טלפון 04-525993
- באחוזה 2½ משופצת ללא מדריגות להחלפה לדירה גדולה בסביבה 245737.
- ברמות-רמז 2½ ק"ג, חגיבה ליד 26, שמידקן, בשעי דבבת בלבד.
- 3 + חדר עבודה + פ"א, פינתית, קומה ד'. 150.000 טל. 235346
- דירת 3 חדרים בקרית-שפרינצק. טלפון 532852 בבוקר — 718596
- בנצרת-עילית 3 חדרים + טלון — 52.000 מוזמן, 40.000 משכנתא. פינה מיידי, רח' הרוד 4/16. טל. 03—228554
- דירת 3 חדרים בקרית-מוצקין, מסירה מיידית. טל. 711183.
- בקרית-מוצקין 3 חדרים + פינה אוכל וארונות קיר. טלפון: 713769
- בהזדמנות בהדר 3 חדרים + מרפסות גדולות. 04—661012
- ברמת רמז 2 חדרים הול + מרפסת סגורה ק.ב. בתפנית בי אפריל. טלפון 225531 מ-4.00—7.00
- בקרית-ביאליק 2 חדרים + ארונות. רחוב לנדאו 16. בוריה.
- בנוה-שאנן, דירת 3 חדרים + 3 מרפסות סגורות. 231252.
- למכירה דירה 3 חדרים הול. נוף. בית-לחם. 533915.
- בקרית ים א' הגריסה סולד 1, 3 חדרים ארונות קיר 120.000. 730206
- דירה בסודרת 3 חדרים קרית חיים מערבית. טלפון 731710.
- דירת 3 ק.ב. 65 מ"ר מוצקין. טלפון 712040.
- בהזדמנות פיאט 124 ספיישל 1974 במצב חדש. 719404.
- בקרית מוצקין 110 מ"ר 3 חדרים וארונות מטבח. 713636.
- בקרית מוצקין 65, 3 חדרים 732196 לא בשבת. 105.000
- הזדמנות. פיט 600, 1963, ½ לגנה טסט. בסביבות —.4.700 רק היום!!! 04—710284, 04—530489 — מ-17.00.
- למכירה חדר 13 מ"ר. כסדה 27, קריון. 89553.
- בירוצאליה 3 חדרים + פ"א + טפטים + ארונות קיר. טל. 252680.
- ברחבה המגינה 3 חדרים. בעצות אחה"צ טל. 241267.
- בחבליבת כרמלי חדשה 3 + פינת אוכל 93 מ"ר —.137.000 טלפון 221826.
- בעבאס דירות בנות 3 — 4 חדרים. 251173 אחה"צ.
- בציאה, בשפרינצק 2 + ק.א. + ארון קיר. טלפון 644670.
- בקריית ים א' 3 חדרים + פ"א 84 מ"ר. 130.000 718604.
- דירה 3 חדרים + פינה אוכל. קרית מוצקין. טלפון 733468.
- דירה חדשה בת 3½ חדרים בקרית-אתא. טל. 729480.
- בעבאס 4 חדרים 110 מ"ר ארונות, הסקה, חדר הלבשה. לי מסירה הוך שנה וחצי. 526449

דירות להשכרה

- ברמות-רמז 3 חדרים, ללא ריהוט, בשטטבבה. טל. 252092.
- דירת הדר בנוה-יוסף בעבר הירלל, כניסה מיידית. 511995.
- בשכ"ה 3 חדרים ליד לין ריהוט חלקי. טל. 539510.
- להשכיר דירת חדר. אליהו-רוב 64. פינקלשטיין 18—20.
- וילה 3 חדרים ק"ב טקס ובריכה. 242170/83928.
- 4 חדרים ריקה בנוה-שאנן. טל. 04—523782 או 03—289783.
- דירה מרוהטת בנוה-שאנן בי פינסקר 3 חדרים. טלפון 255821.
- דירה 3½ חדרים מרפל צרפת. 82715 בשעות הערב בלבד.
- וילה, הרצליה פיתוח, 15 אוגוסט עד סוף ספטמבר. 932605.
- בנוה שאנן בשכ"ה 2½ בלי ריהוט. 667494 לא בשבת.
- 2½ חדרים ארונות קיר בשכ"ה עיר יהלום ארבעין. טלפון 661184.
- דירת חדר להוג בשכ"ה בהדר. 669592, פרט לשבת.
- לתקופה מסויכמת 3½ חדרים מול גבעה רח' בית להם 59. טל. 85310.
- בשכ"ה 3 חדרים ריקה ב אדמונד פלג, מידית. 521187
- להשכרה דירת 3 חדרים בקרית-אתא. 728847
- בכרמל אחוזה 2 חדרים — הול, ארונות קיר, פריג'ידר. טל. 88942.
- בנוה שאנן ליד הסביון 3 מרוהטים. 235679 (פרט לשבת).
- בכרמל דירה 3 חדרים להשכרה עם אפשרות קניה. טלפון 983514.

דירות מרוהטות

- בשכ"ח מרוהטת קומפלט רב קומות ירושלים. טלפון 241959.
- דירה 3 חדרים להודי-החודשית עם אפשרות הארכה. טל. 04—527413.
- 2½ חדרים בחזה סנה. כניסה מיידית. טל. 84741.
- במוצקין מרוהט להשכיר 2 הול טלפון מאוגוסט. 04—710027.
- בקרית-חיים 2 חדרים דירה קרקע. טלפון 530365.
- בהפשה שחפשה לדירה 3 חדרים ברוהטת. טל. 665169.
- חדר מרוהט בשער חדשי בכרמל המערבי. טל. 82056.
- בכרמל במקום שקט קרוב למרכז 2 מרוהטת חיבוטי. לזוג. טלפון 86019.
- מחפש צותפה לדירה מרוהטת במרכז הכרמל טל' 83459.
- להשכרה 3 + פינת אוכל מרוהטת טלפון 04-641273.
- חדר מרוהט לבחור/ה ברוזילי 16 מקום שקט.
- 3 חדרים מרוהטים ליד הטכניון למשפחה בלבד 232201.

ביקוש דירות

- כחפשים לקנות 3½ בדופשי פתאי בכרמל. 81181, 88773.

קבלני בנין

- בסביבה, קרית-חיים, קרית-ים דירות 3½ חדרים. 730206, דייטן.

הצעות עבודה

- דרושה כטפלת באחוזה. טל. 255162 בין 7.30—14.30.
- 2.500 ל"י + אחוזים. לא"ש בכירה הרוץ. טלפון 664927.
- בכרמל דרושה מטפלת בנוהה ליך שעות. טל. 251122.
- —.930 ל"י ברוטו. בוסבך הטבל. (אפשרות גם לבשרות כל אח). טל. 714631, 724611.
- מטפלת דרושה לי"ב ילדים לי"6 שעות כל יום. קריתיים טל. 711518 מ-9.00 בבוקר.
- מורה מחפשת מטפלת לילדה (6 שעות ביום) בקרית-שפרינצק. טל. 643063.
- דוגמניות — קורס להדגמנות במלול צילום ושיפוח החן, בהלקה להוריה. בגבר הקורס הבהנה לי עבודה. לפנות בכתב ת.ד. 856 חיפה.
- דרוש שוער לשמירה בגיל 30—55 בשער מפצל. העבודה בי משמרות. תנאים טובים. טלפון 664531, 668278.

- למכחר צייר בחיפה דרושה פקידה. טל. 720982 בין השעות 16.00—18.30.
- דרושים אנשים ליקיוי בית רב קומות. טלפון 241401.
- למכחר הכבך בכרים דרוש/ה מרכז ת. הפנה טלפון 663588.
- דרוש חשמלאי עצמאי כל בוצע, להתקשר טל. 719188 — 720775.
- מקום במכירה דרוש לנגרית בנק, בעל קשרים, תנאים טובים. ת.ד. 1703 חיפה.
- דרוש/ה מנהל/ת חשבונות לי חצי משרה לעבודה קבועה. ת.ד. 4239 חיפה.
- דרושה עוזרת מנוסה לגננת בכרמל. טל. 251344.
- דרוש שומר למכירה בכעד בעל בגיל 30—55. העבודה בי משמרות, תנאים טובים. טלפון: 661443, 664531.
- דרושה מאורה (אשה) לטיפול בתינוקת — עבודות בית. טלפון 253643.
- דרוש בעל סגור קטן לצבי דה. טל. 643823 בין 14.00—16.00.
- לגננת דרושה לטפלת 6 ימים. טל. 251344.
- להנות "אילתה" דרושה מוכרת טובה. לי"1 יום. הרצל 72.

ביקוש עבודה

- מזכירה אנגלית — קצרנית מחפשת עבודה לי"1 יום. טלפון 04—721219.
- נהג ביטאית מחפש עבודה קבועה או קבועה. להתקשר טל. 539935 8.00—18.00.
- צעיר נמרץ + טנדר פרד 404 חדש בעבודות הובלה, רק רציניות. בערב 715203.
- בשמירה—בכל-נוב-מוב-טל עבודת עפר הובן יוצא צבא בבאי. ההתחן ביהו, מהנדל בתל-אביב. להתקשר אחות ניגה. 729177.

מבני תעשיה

- בצפון למכירה מבני תעשיה ומחסנים בגדלים שונים 251173.

משרדים

- בהמ"ש עד 4 חדרים, למשרדים + טלפון. בציר. 531815.
- במרכז הכרמל חזית קומה א' 2½ מתאימה גם למשרד, רופא. עי"ד הסברה להכן ארוך. טל. 522997.
- כשדר 3 חדרים בציר 60 מ"ר + מחסן, דמי מפתח. טלפון 04—243293.

חנויות

- חנות למכירה בדמ"פ לכל מטרה ברחוב האילנות כרמל מערבי. להתקשר 067—37593.
- בדמ"ש חנות גדולה במרכז הדר + גלריה + ריהוט חדש. טלפון 538374.
- חנות להשכיר בקרית-מוצקין. מתאים להכל, מקום מרכזי. טל. 715936.
- למכירה בדמי מפתח חנות בהדר. טלפון 662715.

מגרשים

- השקעה בעיירות בגרשים בי פיסה הכרמל ב-4.500 לירות. טל. 719404.

עסקים

- להשכרה מסעדה בדאליית אל כרמל. 223725. הכתובת: עבד אללה כריח, רח' 6/7 כפר 5.
- למכירה חנות גדולה להדרגים במתנות אגד בצפת. טלפון: 067—31309.

- למכירה בדמ"ש מספרת בנים בהדרה, יכולה לשמש גם לכל מטרה אחרת. טל. 534595.
- 3½ חדרים במרכז הכרמל מתאים למשרד או לבגורים. בלי כתחתים. טל. 04—84134.
- דריש כבקטי (עוזקה) למיד תיוח, הכנסה גבוהה. טל. 87874.
- למפעל בייל לבנין דרוש תוף בעקיית מיצוב 500.000 ל"י. בהצעות נא לפנות לה.ה. 10214 מפרק ה"פה.

מחסנים

- מחסן במעבר 5 ב"ר ברחוב הה. טל. 663021, 1—8.

מכירות

- מכירת היסול, ציוד קומפלט למסעדה, כולל ריהוט. טלפון: 04—252455
- כפפה נבובת ביתית מדל הריכבה. 234460 16.00—19.00.
- למכירה מכונת הפירה חרייה צואב אבק. טלפון 221531.
- מכירת היסול, ציוד קומפלט למסעדה, כולל ריהוט. טלפון: 04—252455
- כפיה פרטי עבודת יד 3X4. 244904, 88415.
- עשיה גדול גבעירי בהדר בית. —.750 ל"י. טל. 83459.

מקררים

- למכירה גגרל מוסדים בצוין טלפון 04-89510.

רהיטים

- הפתעת השנה סט סלוני בי 1.650 בלבד. סלון 20' הגבוראים 20.
- כיסה הדשה "פסינה" רהבה בבהיר הזדמנות! טל. 644175.

לידיעתך

ירידה ניכרת בביקוש
למוצרי בני-קיימא
+
צפויה ירידה בתיירות
עקב מאורעות קפריסין

שעורים

- מורה להתבבות פיתחת קורס מדרה. פרטים טלפון 224140.
- תרגום — בעברית, לאנגלית ד' הדשות. כהלים נוחים. טל. 511964
- שיעורים פרטיים לאנגלית ע"י מורה מוסמך. כהלים נוחים. 511964

חיות בית

- מור התול סיאמי 175 ל"י. טלפון 04—245936.
- למכירה תלתולה, סיאמית יפהפיה 150 ל"י. טל. 89529.

טלוויזיות

- טלוויזיה "פיליפס הולנדיי" בי מצב מצויין עם ביטוח. 252435.

כלי נגינה

- בבקש לקנות פסנתר לא יקר נא להתקשר ל-86356.

מטבעות ומדליות

- למכירה מטבעות זהב ישראליות 04-254117, 04-321742.

טרקטורים

- למכירה מחפר הידראולי הוי לי 3/4. טלפון 04—719466 בי ערב, 04—722457 בעבודה.

אבידות

- אבדו פוליסות ביטוח חיים 13475 ו-701662 שהוצאו ע"י דה ביה"ח בגוליבנק בע"מ ע"ש אבגס והניקה ביילק.

שידוכים

- גבר 45/177 כאחד + אהד. ת.ד. 4551 חיפה.
- 2 מיטבניקיות אירופאיות, נחמדות, דתיות, 160/24 בעניניות להכיר מתאימים אירופאים. טל. 04—730115

הלוח החדש דבר דחף ירושלים והדרום

מכוניות למכירה

- רנו 8 1965 בצוינת טסט לי שנה טל. 231737.
- פיאט 600, 1964, בגרע 1972, טסט לשנה. 64943.
- ב.מ.ו 1100, 1965, בגרע 1972, —10.500. טל. 30339.
- דחוף! בהזדמנות מרצדס הראלד 120, טוף 1968, 532058.
- פרינץ 4, 1966, מצוינת דו משפחה. 287887, פרט לשבת.
- פולקסוגן מסחרית בת, במצב מצוין, בהזדמנות. ירושלים, לפני הצהרים: 02—228323. אחה הצהריים: 4.00—8.00 : 02—285997.
- היפושית 1964 + טסט לשנה ורדיו. לרגל נסיעה לחו"ל. טל. 536498.
- 3 חדרים בשמואל הנביא שיכון שלים בארצות הרוחה, בבית ראשי. 287505.
- מיידי בהזדמנות 3 חדרים רח' אברהם שטרן, —.126.000 טל. 419411.
- ע"ב, 4½, 3½, 4½ הדרים בכל העיר. טל. 533338.
- 3 חדרים ק"ב בשכונת ה' הסנהדרין, טלפון 02—227207.
- בגבעה הצרפתית, 3 חדרים ביחד ברישכבא. 195.000 לירות. 35923.
- בפרדבנים ג', 3 + פ"א. הסקה, מרפסת סגורה + כחסן. טל. 415895 פרט לשבת.
- בסדפיכון 3½ חדרים אוירה, הסקה —.185.000. 4 הדרים גדולים חדשים —.260.000. ישראל כריסם 222483

דירות למכירה

- דירת 1½ חדרים בקיבוץ ד' בעבודה — 03—822696 אילת.
- דירת 2 חדרים, 120.000 ב' קריית-יובל, שטרן, ישועה — 271493.
- בסנהדריה, 3 + פ"א ק.ב. + ארונות והסקה דירתית. מיידית. 33558.
- בקרית-יובל דירה 3 + פ"א, מתוכננת להפליא. רח' שטרן, טל. 419352.
- 4 חדרים, הדשה, 260.000 5 בגבעה הצרפתית 310.000 ישראל טרסם, 322488.
- דירת 3 חדרים בבית הכרם הסקה. טלפון 521806.
- דירה 3 חדרים גדולים שכלוליים רבים. 534947 כ"פ בערב.
- להתיים בבית גן, ללא מתווכים: 6 + פ"א בעל עמודים. הדשה, מיידית; 4, שפצ ארונות קיר, פאר ק"ב. 534948.
- לבכירה 2½, 3½, 4½, 2½ בכל העיר. טלפון 523338.
- עיר גנים 3 חדרים + ריהוט חדר שינה קומפלט. כניסה מיידית. 534954 פרט לשבת.
- בבית וגן שיכון המכון 3 חדרים, גז והסקה מרכזיים בנק. 533628 533238 220.000.
- דירת 4 חדרים בנוה-יעקב. הסקה, ק"ב. טלפון 255243 6—7 רפי.
- דירה 3 חדרים כיסב השכלולים. בנוה-יעקב טלפון 254420.
- בקרית משה דירה חדשה 2 חדרים לדתיים 527030 מיידי.
- 3½ באשייקון באה, ק"ב + הסקה. 228080 פרט לשבת.
- 3½ באשייקון באה ק"ב + הסקה. 228080 פרט לשבת.
- ברחוב יוהנן ברווואי 3 חדרים + חיבום 61360 אחה"צ.
- בבית הכרם 3½ + הסקה ומחסן ק"ב. פינוי באפריל טל' 534627.
- בקרית שמואל, 2 + הול, בניה פרטית. ק"א, הצר. 02 64745.
- בהזדמנות דירה משוכללת 4½ + גן + הסקה בסנהדריה רחוב בלוי. 280928 17.00—22.00.
- בהזדמנות דירה משוכללת 4½ + גן + הסקה בסנהדריה רח' בלוי. 280928 17.00—22.00.
- בהזדמנות דירה משוכללת 3½ + גן + הסקה בסנהדריה רחוב בלוי. 280928 17.00—22.00.
- בהזדמנות דירה משוכללת 3½ + גן + הסקה בסנהדריה רחוב בלוי. 280298 17.00—22.00.
- שלושה חדרים בגבעה הצרפתית + פינת אוכל במטבח — 221867 אחה"צ.
- 4½ חדרים פינת שכרייה לין הסקה + ארונות טל. 418526.
- 4 חדרים, הסקה, טלפון ורמות ברחוב הל"ה, 340.000 03-471196.

- 3 בריסקו ק"ב, בית אבן, בלי הסקה 39638 אחה"צ.
- לרגל נסיעה 3 חדרים בנוה-יעקב + הסקה מיידי! 66900.
- 4½ חדרים, פינת שכרייה לין הסקה + ארונות טל. 418526.
- 3 חדרים הדשה בשלות דצנה ק"ב. 532150 אחה"צ פרט לשבת.
- בקרית יובל באשכולה 3 — מרפסת גמזה 175.000 טלפון — 414178.
- בגרבה, 3 חדרים כתאישה לי בצורים. בבנין הלי 234022 אחה"צ.
- מיידי בקרית כבה דירת 2½ חדרים + בשבה. טל. 254236.

דירות מרוהטות

- 3 מרוהטת קומפלט למשפחה למכנתים, הסקה — טלפון, 64947 — אחה"צ.
- דירת הדר מרוהטת בקדיסיכון —.280 ל"י לחודש. 65694 אחה"צ.
- בקרית-מנחם 3 מרוהטים, הסקה — טלפון באוגוסט. טלפון 417398.
- מיידי 2½ קומפלט + טלפון + הימום. 37094 19.00—21.00.
- בקטמון הדר מרוהט + הסקה, בעבודה 221461 ריטה, מיידי.
- 2 חדרים מרוהטים בדירת בפוארה, כהדרנית, אורך שב. טל. 02—62894 גם לתיירים.
- ברמת גן, מידי! — 3½ גדולה. מרוהטת. מרפסות. במקום שקט + טלפון. 03-728987 02-418579 11.00—20.00 ושבת.
- מיידי, 2½ קומפלט + טלפון + היכום. 37094 19.00—21.00.
- בית הכרם — מרוהטת 3 חדרים — כשבה גדול + הסקה + גן. 750 ל"י. טל. 531640, 531679.
- חדר מרוהט לבחורה בדירה משודרת. פרטים טלפון 261838.
- חדר או שניים למשך הקיץ ברמת אשכול. 02-286642.
- 3 חדרים, מרפסות + טלפון וחימום ביתי בקרית שמואל ק"ב 65584 לדתיים.
- ברחוב ואיינגמן 3½ מרוהטים הסקה וטלפון ק"ר. מספטמבר — 232706.
- דירת 3 חדרים מרוהטים טלפון הסקה, בבית הכרם, 525552.
- בסביבת רחביה דירת 3 חדשה ריהוט חלקי, הסקה וטלפון לשנה /שנתיים. 234772.
- בגבעת מרדכי חדשה 2 + פ"א + הסקה, ומצלית ק"ב. עבודה 691595 — נהגן בערב — 60081.
- ברמת אשכול 3½ חדרים מפוארים, הסקה + טלפון להתקשר 289075.
- דירת 2½, רחוב חנה תל־אורה, 62366 פרט לשבת.
- בשכונת פת, 3 חדרים, הסקה ואחנות במזרד גג, מיידי, טלפון 41/522261 בעבודה.
- 2½ עיר בית הטלויזיה + טלפון, כ-1.8.74 531866.
- בקרית משה 3½ + הסקה + טלפון למסורתיים. 525168 פרט לשבת.
- בקרית משה דירה יפה 4—5 חדרים לשנה מספטמבר טל. — 525795 (פרט לשבת).
- בבית לגן 4½ הדרים + טלפון + הסקה 527691 כ-15.00.
- ברסקה, דירת חדר מרוהטת עם טלפון וריהוטים. 30708.
- מיידי! בבית הכרם 4 חדרים מרוהטת, הסקה וטלפון 522210.
- 4 הדרים מרוהטים הלקית הסקה וטלפון כאוגוסט בשטרניהובסקי 280987.
- ברמות אשכול 4½ מפוארת בשכ"ח ק"ב + טלפון ואהובה. 287773.
- ברמ"ש 2 חדרים. הגנאל 15 לדירה. 40.000 223486.

דירות להשכרה

- בשכ"ח 4 חדרים בבית ערבי אפשרות להחליפה 3½ בדו משפחתי בריכה גן וסביבתה כ-5—7. טל. 02 37006, 03 790257.

- בירושלים למצפים דירת 2 נוינה לחג'3. כל הנוחיות. עד 15.9.74 02—36061 אחה"צ.
- בבית-הכרם, 4 חדרים בהחליף 850, 3 בפלוגת-הפלמ"ח 730. ישראל טריסם 222488.
- בנוה יעקב 4 הדרים + הסקה ואפשרות למכירה. טלפון: 521318.
- דירת 2 הדרים בבית-הכרם מרוהטת חלקית + טלפון + הסקה. 524449 בערב.
- בגבעת הצרפתית בדירת סטר דנטית לבאורה להית. 234384 מ-21.00.
- ברהאבות, 3 מרוהט הדרה להשכרה בירדה. 443397.

וילות ובתים

- להשכרה, וילה כפארת בי רכת-כוצא, 6 הדרים + גינה + הסקה. 522565.
- וילה ברחוב יפהה בבאר-שבע למכירת, כניסה מיידית. טלפון: 03—298561.
- וילה מרוהטת בגבעה הצרפתית ממוך ים הכלות 6 חדרים ישולפון, לתקופה קצרה 285921.
- להשכרה וילה 6 הדרים מחיי השת 9—7 הדשים זכה מצא 522565.
- בעניין במקום לביה בלאבה עד 50 מ"ר במבשכת/קניה. 532195.

קבלני בנין

- חברת אהים דיזה בציבה דירה פאר למכירה בצפון תלפיות 4 הדרים. טלפון 222758.

ביקוש דירות

- כשגעינים לקבות דירת 3—4 בסביבה דהית ללא תיווך. — 523157.
- מעוניין בדירה בשכ"ח בסביבות 80 כ"ר בקרית-אליעזר לתי קופה של שנה ריהור. טל' — 526329, 234162.

הצעות עבודה

- דרושה כפרית עם קלינבודה למספרה במרכז העיר. תנאים עד בית. טל. 224004.
- בירושלים מחפשים אשה רציה למשק בית כל יום 4 שעות. 02—62319 בערב.
- דרושים משקיי ופלסי לפר דה. להרמה שקדת מוקשים — למחוב למספס 7173 ת. ד. 2391 ירושלים.
- ברמת אשכול אשה לעבודות בית, 5 שעות. להתקשר 271455.
- למשרד עו"ה, דרושה מזכירה כנוסה. טלפון 32558 בבוקר.
- דרושה אשה ללילה עם קשיישה משעה 10 בלילה עד הבוקר. — 234883.
- דרושה משפלת + עבודות בית לפנה"צ בסביבות תלפיות. טל. 533435.
- לבית מסחר דרוש פנסיונר נאמן לעבודה קלה. 523598.
- חברת השכרת רכב מחפשת נהג. טל. 234903.
- דרושה כספלה להינוק, לפנה"צ, הגבעה הצרפתית טלפון — 221733 יוד.
- דרושה אשה לטיפול בילד 8.00—13.00 02-521250 אחה"צ, לא בשבת.
- בקרית משה אשה למשק בית + טיפול בתינוק, 6 שעות. — 527064.
- מזכירה צעירה חצי יום לי מוסד דתי — ת.ד. 1138 ירושלים.

מעוניינים לקנות

- חברת בניה מעוניינת בגבר מורים בגדלים כ-60 ק. דס. בי הצעות נא לפנות בכתב לת.ד. 16 ירושלים.

חנויות

- חנות במרכז העיר 26 מ"ר + חצי גלריה. 224851.

- מכולת למכירה בדמ"ש 33 במ"ר באבקספיר 22 בחלת-אחי"צ. פרטים: קרבך 11 הרקפה 9 צירי גנים ב'.

אופנועים וקטנועים

- בהזדמנות! אופני ספורט 10 הילוכים. חדשים לגמרי. טלפון: 02—282166.

מכירות

- ראלי + סירה, 1969 וטפה 64 בעבודה: 535737 בדירה.
- מכונת שוף גרול (36) חדשה, גג, מכונת היהנק לבשר. מרי אוכל. 521056, פרט לשבת. 282391 בעבודה — 255324.
- מזרן חדש, שולחן קטן לי סלון + 4 כסאות. 261807.
- כלי בית ורהיטים שונים הדרצת הנין. 38373 בערב.
- מיקסר גדול כבגצ 8 פעולות משבת. טלפון 61135.
- לנגרים! מכונות נגרות חדישות. מצרי גלם וכלי עבודה. 522114, 63622.
- שטיחים פרסיים ועבודות יד בהזדמנות מיוחדת אצל הכל לבית שפיצר יפו 51 ירושלים במצר.
- במרכה אוכל "רוננטל מרידה" רדי-פספיקו היי פיי 02-413738.
- בהזדמנ! כערכת סטריאופוניית חדשה "סוני" מצויין באריזה + אחריה. 02-226688.

משרדים

- בשכ"ה, 4 חדרים במרכז ק.ה. בגורים/עירה. 288606, 228555.

מקררים

- למכירה מקרר וסטובנהאוז 15 כבצם חדש טל' 733494.
- אמקור 10 במצב מצוין. טל' 80565.

רהיטים

- בהזדמנות רהיטי סלון ופינת אוכל. 521056, פרט לשבת.
- ארון הבב דלתות בצוין וסלון במצב טוב. 533489.

טלוויזיות

- טלויזיה "סלורה" עם אחריות לרגל נסיעה לחו"ל. 526498.

מטבעות ומדליות

- בהזדמנות סט כ"ה 4250, פ"א כינה 2000 ל"י 63351.

כלי נגינה

- למכירה פסנתר כנף בהזדמנות. טל. 64645 אחה"צ.

ביקוש עבודה

- מעוניינת לקבל ילד לטיפול לחצי יום. טל. 524433.

שידוכים

- גבר, 26/173 מעוניין בידידה נאה למטרה רצינית. ת.ד. 9595 ירושלים.
- פרטי — רווק, דתי, אירופאי, בשכייה, 30—37. להתקשר לכהדה ורצינית. 02—528106.
- פרטי. 180/38, אקדאמאי, גרוש, אשכנזי, מבוסס, מעוניין בגרושה, אלמנה, דתיה, מתאימה. ת. ד. 495 ירושלים.
- אלמן 72 יוצא בולגריה תרבותי, מסודר, מצב כלכלי טוב, מעוניין במתאימה. 03-62224.
- חבר קיבוץ לשעבר 180/38, גרוש (בת קיבוץ) מעוניין להכיר אלמנה מלהבה (שבת הימים, הבן) עם ילדה) ב. ש. בית על מוצא-עילית.
- רווקה נאה ודתית בת 25, מורה בהדרת מעריינת ברוני אשכנזי מסכיל עד 35. ת.ד. 6441 ירושלים.

בקרב 200.000 קוראי דבר
אתה עשוי למצוא את האנשים
ה-דרושים לך.

פרסם מודעתך
באמצעות סניפי
דחף
ברחבי הארץ

תל-אביב	ההנהלה, בית דחף, סמטת בית השואבה 8, 622547; הסניף הראשי, אלנבי 123, 615626, 611806; דיזנגוף 116, 239952; ש. רץ, בן יהודה 7, 58427, 56120; י. רודריג, יהודה המכבי 13, 441908
יפו	י. ברנשטיין, היסוד 1, 826612
ירושלים	הסניף הראשי, יפו 43, 02-233941, 02-226335
חיפה	הסניף הראשי, הרצל 11, 04-667809; משרד דאקא, דרך-הים 4, 04-87888
אשקלון	י. הידש, רחוב הרצל, 051-25823
בת-ים	מ' דיש, רוטשילד 36, 866239
גבעתיים	ד. מאייק, רמבם 28, 259586; ז. לנצינסקי, כצנלסון 149/קרו, 738645
חולון	ב. שליטניק, סוקולוב 59, 843210; ע. ברויש, נאות-רחל, אילת 36, 851024
יהוד	ק. לב, קבוץ גלויות 31, 759789, 756894
לוד	י. בן-ציון, הרצל 87, 964374
מעוז אביב	י. לבדאו, מרכז חנויות, 777973
נהריה	ד. גריגבלט, שד' הגעתון 10, 04-920330
נס ציונה	א. גריגר, גורדון 3, 950200
עפולה	ה. ברומברג, ככר העצמאות, 065-22882
ערד	א. זיו מרכז מסחרי, 057-97027
צפת	"יצמרג" בע"מ, ירושלים 35, 067-31128
קרית-גת	ד. הטואל, מרכז מסחרי, 051-91212
קרית-מוצקין	א. סגל, שד' ויצמן 10, 04-712389
קרית-שמונה	מ. בן-עמי, מרכז מסחרי, 067-40359
רמת-גן/בורסה	י. טננבאום, בנין הבורסה, 253757
ערן	ק. ונגוש, ז'בוטינסקי 88, 736257
רמת-יצחק	מעדה, עוזיאל 96, 746159
ראשון-לציון	צ. שולמן, הרצל 78, 941328
רחובות	ד. ליבוביץ, הפועלים 4, 953712
רמת-השרון	אורדן-דינו, סוקולוב 44, 770187
רמלה	ג. ברוטצייב, הרצל 102, 961466
טבריה	צבין רסקו

הלוח החדש דרושים

מועצה אזורית לכיש

ביה"ס חטיבת ביניים — בנהורה
ד. נ. לכיש דרום

לביה"ס חטיבת הביניים בנהורה (ע"י אשקלון)

דרושים
המורים הבאים:
לשנת הלימודים תשל"ה:

1) ציור — ½ משרה
2) מוסיקה — ½ משרה
3) מלאכה (עץ, מתכת) בנים — 1 משרה
4) כלכלת-בית — 1 משרה

למורים המתאימים יינתנו הטבות ותנאים מיוחדים — כולל דירה.
המעוניינים מתבקשים להתקשר טלפונית בשעות העבודה 051-4891, בשעות הערב 03-735530

משרד החינוך והתרבות
המערכת החינוך הממלכתי
חינוך ימי

בית-הספר הימי-מבואות-ים מכמורת

לקראת שנת הלימודים תשל"ה
דרושים לנו:

■ מדריך למכונאות ימית
■ עובדת סוציאלית (משרה חלקית)
■ גנן

המעוניינים יפנו בכתב להנהלה במבואות-ים דאר מכמורת.

למפעל הבי להפקת ציוד לספורטאים במפרץ חיפה

דרוש
מנהל כללי

הכישורים:
1. ידע ונסיון בסחר
2. רצוי נסיון בבחירת ציוד ליצור ו/או ספרים
3. ידיעת השפה האנגלית הכרחית
4. ידע בהנהלת חשבונות והבחיר
5. רצוי נסיון בניהול.

תנאי עבודה טובים למועמד המתאים.
בהצעות לפנות עד ל-29.8.74 למפעל קרית הסביון חיפה.

דרוש/ה פקיד/ה

למחלקת החשבונות של
דניש אינטריורס

ידיעת השפה האנגלית רצויה. 5 ימי עבודה בשבוע.
נא לטלפן 03-784131 לשלי.

לכפר הנוער גלים
דרושים עובדים

1. מנהל חשבונות עצמאי
2. מסגר/רתך

עובדים בעלי נסיון והכשרה מתאימים יפנו בכתב להנהלת כפר גלים, דואר כפר גלים. קיימת אפשרות של מגורים במקום.

למלון דולפין
דרושים

- טבחים בעלי מקצוע
- מלצרים
- איש אחזקה מוסמך

בדבר פרטים נא לפנות לבית מלון דולפין שבי ציון. טל.: 04-924111.

דרושה מזכירה
אבל מזכירה ממש
לחברה גדולה ורצינית בת"א

הכישורים הדרושים:
כתבנות עברית ואנגלית
נסיון קודם ומהותי בעבודת מזכירות
שעות העבודה רצופות 8.00—16.30

לפנות בכתב עם ציון פרטים מלאים לת.ד. 16284 ת"א עבור "מזכירה של ממש"

בקבוצת משמר השרון
דרושות:
א. גננת, מורה
ב. מורה לכיתה א' (אפשר גם עבודה חלקית)
להתקשר טל' נתניה 24703 לפני הצהרים.

לרשת בתי-ספר
טכניים - מקצועיים
דרוש
מהנדס מכונות
לפיקוח על תכנית ההוראה.
כישורים: תואר M.Sc. נסיון בהוראה.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 16087 ת"א.

אוניברסיטת חיפה
דרוש
מבקר פנימי לאוניברסיטה

הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמית בתחומי הכלכלה או ראיית חשבון או מינהל ציבורי או מינהל עסקים.
נסיון מינהלי וכספי של לפחות 5 שנים במסגרת ארגונים ומוסדות ציבוריים.
ידיעת שפות, עברית ואנגלית לפחות.
כושר מסוח בכתב ובע"פ.
המעוניינים יפנו בכתב, בצירוף קורות חיים והעתקי תעודות, למזכיר הוועד הפועל, חדר 111 אוניברסיטת חיפה.

למפעל תעשייתי גדול בבאר-שבע
דרוש: מהנדס בקרת איכות בכיר

הכישורים הדרושים:
1. מהנדס מכונות ו/או אירונאוטיקה.
2. נסיון קודם בתכנון ו/או בקרת איכות בתחומים הבאים: מבנים, הידראוליקה, מכניקה וחשמל.
3. ידיעת השפה האנגלית.

מועמד מתאים מתבקש לפנות בכתב אל: ת. ד. 323, באר-שבע.

[illegible] לעבודה בעל-יונית במסגרת תכנון התחבורה

1) בלבלנים
בעלי נסיון של 10 שנים לפחות — דוברי אנגלית ו/או צרפתית.

2) מהנדסים
בעלי נסיון של 10 שנים לפחות, דוברי אנגלית ו/או צרפתית. נא לפנות בצרוף תולדות חיים, כמפורטות הנסיון קודם למנהל [illegible], ת. ד. 29510, תל-אביב.

מכונאי/הנדסאי מכונות

למחלקה המכשלת ביצוע ותחזוקה בעלי היתר לפיקוד שבבי.
כישורים: נסיון בפיקוד שבבי, ידיעת השפה האנגלית ו/או גרמנית. רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

מכונאי ייצור

למחלקת הנדסת ייצור לקביעת נורמות וחקר עבודה במחלקות ייצור. כישורים: נסיון בחקר עבודה בתעשיית המתכת. רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

במפעל גדול באיזור חיפה בצ"ע עמדה טובה ומבטיחה ותנאי שכר טובים. נא לפנות לת. ד. 1371, חיפה, מיקוד 31000.

למושב בית שערים
דרושות

1) פקידה לעבודה של 5—6 שעות
2) גננת לעבודה בפעוטון

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות טלפון: 065-66341/2.

למוסד מחקר
דרושים: כימאים

בעלי תואר B.Sc. או M.Sc.

* על המעוניינים להגיש בקשותיהם בלוויית תולדות חיים, העתקי תעודות ושמות ממליצים אפשריים.
* למועמדים מחוץ לאיזור הדרום תינתן עזרה בדיור. הכתובת לפניות: ת. ד. 9001 מיקוד 84190 באר-שבע.

סודיות מובטחת

למפעל ייצור מערכות אלקטרומכניות מתוחכמות בסביבת תל-אביב
דרושים:

- **מפעילי N.C.** בעלי נסיון בעיבוד שבבי.
- **מרכיבים** בעלי נסיון מעשי בהרכבות, רצוי בוגרי ח"א במקצועות המל"ם וכד'.
- **אלקטרונאים** בעלי נסיון מעשי.
- **ברסמים וחרטים** בעלי נסיון מעשי בעבודה עם איכות גבוהה.

למועמדים המתאימים מובטחים: ענין מקצועי, עבודה במסגרת יציבה, תנאי שכר הנאים, סוציאליים טובים.
- על המעוניינים לפנות לת. ד. 2021 רמת-גן.

צים
חברת השיט הישראלית בע"מ
דרושים

* כ[illegible]ת עברית - אנגלית
כישורים: שליטה מלאה בשפות הנ"ל. השכלה תיכונית. נסיון קודם — רצוי.

* מנהל חשבונות
כישורים: בוגר תיכון. לאחר שרות צבאי. סוג 2 בהנהלת חשבונות. נסיון קודם — רצוי, אך לא הכרחי.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1723, חיפה — המחלקת כח אדם.

לעבודה במשרדנו בת"א דרוש:
מכונאי מכונות או הנדסאי
בעל נסיון של 5 שנים לפחות לעריכת חוזים עם קבלנים ופיקוח על עבודות. שליטה בעברית ואנגלית הכרחית.

לעבודה במפעלנו באורון דרוש:
מכונאי או הנדסאי
לטיפול בהתקשרויות עם קבלנים. בעלי הנסיון הרב ביותר יועדפו. שליטה בעברית ואנגלית הכרחית.

בהצעות לפנות בכתובת: לגב' רוני קינדלר, 03-255451.
חברת פוספטים בנגב בע"מ

לחברת בניה רצינית וגדולה בראשון-לציון
דרוש מנהל עבודה
בעל נסיון
תנאים טובים למועמד המתאים.
בדבר פרטים נא לפנות טלפון: 955108 בין השעות 9.00—11.00 בבוקר.
סודיות מובטחת.

לבי"ס לחניכים "עמל"
קרית שמונה
לשנת הלימודים תשל"ה
דרושים
מורה יועץ/ת
מורה מדריך למכונאות רכב
מורה לשרברבות — חצי משרה
מורה לחשמל — חצי משרה

על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טלפון 067-40239.

הועדה לאנרגיה אטומית

במסגרת התארגנות הועדה לאנרגיה אטומית למילוי משימותיה בתכנית כור הכח

דרושים מועמדים

1. קלימטולוג/מטאורולוג
איסוף נתונים במטאורולוגיים ועיבודם
הערכות קלימטולוגיות
הערכת כושר הפיזור של האטמוספירה

2. פיזיקאי/מהנדס, למחקרי דיספרסיה
סיקור תורות ומודלים של דיספרסיה באויר ובמים
עריכת חישובי פיזור מזהמים
(נסיון בתכנות מדעי הכרחי)

3. ביולוג/אקולוג
איסוף מידע אודות שימושים בקרקע חי וצומח
הערכת התרכזותם של איזוטופים בטבע
סיקור שרשרות מזון
ניתוח השפעה סביבתית של תחנות כח גרעיניות

4. מהנדס מכונות/גרעיני
לימוד הכרת מערכות של מיתקן גרעיני
ניתוח תקלות במתקן גרעיני
הערכת פליטות רדיואקטיביות במערכות מתקן גרעיני

- נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 39068 תל-אביב.

סודיות מובטחת.

לחברת ביטוח גדולה
דרוש
מנהל חשבונות בכיר
לניהול מערכת ממוכנת בביטוח ואחראי על גביה ודיווח

הכישורים: —
נסיון של 3 שנים לפחות בניהול צוות של מערכת חשבונות;
שליטה בשפה האנגלית.
תנאים טובים עם אפשרות קידום לאדם המתאים.
אין צורך בנסיון בביטוח.
סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב לת. ד. 1469, ת"א, עבור מס' 237.

למפעל מתפתח בעמק-חפר
דרוש סוכן מכירות
לאזור הצפון.
נא לפנות לת.ד. 36153 תל-אביב.
לצרף: פרטים אישיים וקיצור תולדות-חיים.
סודיות מובטחת.
המתאימים יוזמנו לראיון אישי.

לביה"ס תיכון מקצועי עירוני עמל בחדרה
לשנת הלימודים תשל"ה
דרושים
מורה לאנגלית — משרה חלקית
מדריך מכונאות רכב — משרה חלקית
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס 063-22881

דרושה פקידה
ל-4 שעות למשרד בת"א.
רצוי ידע בהקלדה ו/או בהנהלת חשבונות.
לפנות בטלפון 829702 בין 13.00 — 8.00

לעמיתי מלון ירושלים
דרושה
1. מזכירה אנגלית עם ידיעה בעברית
2. מזכירה עברית עם ידיעה באנגלית

בדבר פרטים יש לפנות לעמיתי מלון ירושלים באתר הבניה של מלון הילטון בירושלים, טלפונים: 02-523248 — 02-528820.

למשרד מרכזי בתל-אביב
דרושות:
1. מזכירה-כתבנית בעברית — שעות העבודה 8—15.
2. מזכירה-כתבנית בעברית — שעות העבודה 8—13.

לשתי המשרות דרוש נסיון של שנתיים לפחות.
למועמדות המתאימות תנאים מצוינים.
נא לפנות בכתב-יד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם אל ת.ד. 1334 תל-אביב למספר 1919.1.

דרושים דחוף
חייטים מעולים
לבגדי עור
לפנות לטל' 764601 למר לב בשעות 17.00 — 20.30.
שכר הולם מובטח.

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

דרוש
מנהל למלון "דולפין"
בשבי ציון (ליד נהריה)

לפנות בהצעות למחלקת ההבראה במרכז קופת חולים, רח' ארלוזורוב 101 תל-אביב, טל. 262211.

למשרד ראיית חשבון בתל-אביב
דרושים עובדי ביקורת מנוסים
לעבודות בקורת בשכר קבלני
לפנות ת.ד. 1334 ת"א לסמ' ד/11448.
סודיות מובטחת

פרסם בלוח החדש דרושים

דפוס למכירה
1. ½ גליון פרנקנטל.
2. גליון אוטומט, קניג את באואר.
3. ½ טיגל (הנעת יד) היידלברג.
4. מכונת פרפורציה בגלגלים (הרמה).
5. מכונת מלט.
6. הוטק וקוי עופרת.

דפוס "גליה" ת"א, רח' אילת 18, טלפון: 54291.

עיריית תל-אביב-יפו
הודעה על משרות פנויות באגף החינוך

1. דרושה סייעת (אסיסטנטית) לרופא שיניים
לעבודה חלקית בשעות הבוקר לסירוגין.
בדבר פרטים נא להתקשר לטלפון 50938 בשעות הבוקר.

2. למוסד חקלאי בת"א דרוש טרקטוריסט
בדבר פרטים נא להתקשר לטלפון 759046 בין השעות 08.00—14.00 או לפנות בכתב לת.ד. 6136, רמת-גן.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול
דרושה מנהלת מטבח
לפנות טלפון 472231

הלוח החדש — דבר

רשת "עמל"
דרושים

לבי"ס "הולץ" תל-אביב
* מהנדס למקצועות התעופה
* מורה מקצועי (מדריך) לבגרות י"ד
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 823432.

לבי"ס "עמל" לידי דייויס תל-אביב
* מהנדס/הנדסאי להוראה והדרכה במקצועות האלקטרוניקה
* מהנדס [illegible] להוראה
* מורה להיסטוריה (רק בעלי רשיון הוראה קבוע), בעלי נסיון של 3 שנים לפחות ובעל תואר שני.
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 47 61 60.

לבי"ס "עמל" א' פתח-תקוה
* סגן מנהל
* מדריך מכונאות רכב
* מחשבאי
* כתבניה לחצי משרה
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס, טל. 91 17 32.

לבי"ס לטכנאים והנדסאים "עמל" ב' פתח-תקוה
* מהנדסי אלקטרוניקה להוראה והדרכה במקצועות האלקטרוניקה והבקרה
* מהנדסי אלקטרוניקה בעלי התמחות במחשבים: כב"פ — תקשורת — מחשבים
* טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה או בכושר ובקרה להוראה והדרכה
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 91 38 75, או אל מר פנסי, טל. 41 43 62 בין השעות 20.00—22.00

לבי"ס "עמל" ג' פתח-תקוה
* מורה למתמטיקה ופיסיקה (משרה חלקית)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 912332

לבי"ס "עמל" א' רמלה
* מורה לאלקטרוניקה (חצי משרה)
* מורה לשרטוט (משרה חלקית)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 96 52 05

לבי"ס "עמל" בית-שמש
* מורה לחשבונאות (משרה חלקית)
* מורה לשרטוט ובטכנולוגיה (משרה חלקית)
* מורה לכתבנות וקצרנות
* מורה לציור אופנה ותעודות הלבוש (½ משרה)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 02—91 13 71

לבי"ס "עמל" טייבה
* מורה לביולוגיה וכימיה (משרה חלקית)
* מורה לפיסיקה
* מדריך לשרטוט חוזק חומרים וטכנולוגיה — רצוי הנדסאי
* מורה לערבית
* מורה למקצועות אופנה
* מורה לאנגלית
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 92 24 20

לבי"ס "עמל" חדרה
* מורה לאנגלית (משרה חלקית)
* מדריך למכונאות רכב (משרה חלקית)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 063-22881

לבי"ס "עמל" רב-נתיבי נהריה
* מהנדס אלקטרוניקה (משרה חלקית)
* טכנאי/הנדסאי להדרכה במקצועות האלקטרוניקה
* מהנדס מכונות במגמת מכונאות מכונות (משרה חלקית)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל 04-92 12 84

לבי"ס "עמל" טבריה
* מהנדס אלקטרוניקה להוראה והדרכה
* מדריך לאלקטרוניקה
* מורה לפיסיקה
* מורה לכימיה
* מורה לביולוגיה
* מורה לתנ"ך
* מורה לחשבונאות (משרה חלקית)
* מורה לכתבנות (משרה חלקית)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 067-92 12 92

לבי"ס "עמל" צפת
* מהנדס אלקטרוניקה
* מורה למקצועות מבניים (חצי משרה)
* מורה למתמטיקה
* מורה לספרות
* מורה להתעמלות (חצי משרה)
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 067-3 03 84

לבי"ס "עמל" באר-שבע
* סגן מנהל ו/או מרכז מגמה
* מורה לכימיה (משרה חלקית)
* מהנדס או הנדסאי אלקטרוניקה להוראה
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טל. 057-7 72 91

למשרד מהנדסים בצפון ת"א
דרושים
* שרטטת לקונסטרוקציה, בטון
* נערה לעבודות מזכירות
5 ימי עבודה בשבוע.
פוסטניק-שנוב מהנדסים טל. 446046 בשעות העבודה.

שרטט(ת)
קונסטרוקציה
בטון
טלפון 03-220010

ביום 17.7.74 נגנבה משאית "קרייזלר" רישוי 113-478 מבנתים.
כל המוצא יבוא על שכרו.
854587 — 824855

...ניות ושערים

...ד ועדה בפעילות הבורסה

קירור 10 מ'	173	+2.5
כפנות והספקה	161	
מקרקע ופיתוח		
אזורים	172.5	
אפריקה 10	295	
הכשר הישוב ב'	154	—1.0
ישפרו	138.5	—1.0
ישרס	149	+1.5
גאות אביב	83	+1.0
רסקו מבי	85	—1.0
תעשיה		
אלקו 2.5	93.5	—1.0
אלקטרה 5	200.5	+1.0
אתא ב'	121.5	+1.0
דובק מבי	440	+3.0
כילים	179	
טבע צ"ש	899	—1.0
מפעלי נייר	282.5	+2.0
צליה	307	—1.5
תעל	215	—0.5
חברות להשקעה		
אלרן מ'	169	
פועלים מ'	228	
"פז"	94	—1.0
חלמטון 10 ב'	90	
דיסקונט ב'	168.5	—1.0
המזרחי	114	
לאומי	198.5	
כלל השקעות	210	
אגרות חוב להמרה		
אי.די. ב ש.ה.	84.5	
המזרחי ש.ה.	102.5	—1.0
פועלים ש.ה.	107.5	
מילווה קליטה 64		
(138.5) 64	366.5	+2.5
(110.1) 65	332	—1.5
מילווה קליטה 65		
(110.1) 65	321.5	
(118.1) 66	290	—0.5
מילווה קליטה 66		
(118.7) 66	299	—1.0
(116.7) 67	300	
מילווה בטחון 68		
א'	159.5	+3.0
ב'	122	—1.1
מ"א	142.7	—0.3
מילווה בטחון בנקאי 68		
י"א	156.5	
מילווה בטחון 69		
א'	123.5	+1.3
ד'	250	
מ"א	272	—0.4

מנכ"ל משרד החינוך דוחה האשמות

המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות, אלעד פלד, לא אתמול למזכיר הסתדרות המורים מברק בתגובה להאשמות בדבר הזנחתו, כביכול, של נושא הביטחון בבתי־הספר ואשר נתפרסמו בעתונות ביום ב'.

במברקו מביע פלד את פליאתו על הידיעה הבלתי־מבוססת. וכי נראה לו, כי כגוף אחראי היתה הסתדרות המורים חייבת לברר את הדברים לפני שהיא מטילה על זולתה את האחריות לענייניים כה חמורים.

כן אומר מנכ"ל משרד החינוך במברקו, כי בימים הקרובים יזמין אליו את נציגי הסתדרות המורים, ארגון המורים בבתי־הס התיכוניים ושאר הגורמים הנוגעים בדבר, לפגישה שבה יוסברו סידורי הבטחון במוסדות החינוך.

עובדי "דן" דורשים ביצוע מסקנות

תביעה באת מזכיר ההסתדרות לפעול למען ביצוע מסקנות הסתדרות ומועצת פועלי תל־אביב—יפו לגבי עובדי "דן", שהנהלת הקואופרטיב סירבה לבצען. הסיכה אסיפה רבת־משתתפים של עובדי "דן" שהתכנסה בבית ברנר ת"א בהשתתפות מזכיר המועצה אורי אלפרט וגרשון קורלנדר, המחזיק בתיק.

האסיפה פנתה במברק למזכיר ההסתדרות והעמידה אותו על חומרת המצב ועל ההתמרמרות הגוברת של העובדים.

אורי אלפרט מסר באסיפה על המאמצים שנעשו כדי למצוא דרך ליישום מסקנות "ועדת פלכסר" וכן החלטות מזכירות המועצה בעניינים השוטפים שנדונו תקופה גם ב"דן". המסקנות של "ועדת פלכסר" חלו גם על קואופרטיב "אגד" והנהלתו ביצעה אותן במלואן. לעומת זאת מתנגדת הנהלת "דן" מביצוען בהכרזה חוזרת: "לא נצרכו ולא נקיים החלטות". המסקנות נוגעות לשרות הסכות ותיקוני־שכר, פיצוי בעד יום־עבודה כוקקן, פרמיות, ועוד. אורי אלפרט הדגיש כי ההנהלה מעכבת אפילו מתן התוספת לשכר־היסוד ותוספת־יוקר, בהתאם למדיניות ההסתדרות.

פעולה קהילתית תיעשה בשכונות "שיכון עובדים"

הסכם מיוחד לשיתוף פעולה נחתם בין חברת "שיכון עובדים" לבין המחלקה לשכונות ולפעולה קהילתית במועד הפועל. לפי ההסכם תעשה המחלקה מרכז הפעולה קהילתית בכל השכונות שנבנו על־ידי שיכון עובדים. יועסקו מדריכי־שכונות ובנהלי מועדונים. יופעלו רכזי שכונות ועדי־בתים ויאורגנו פעולות חברה, תרבות וספורט.

על ההסכם חתמו י. קיסר — מזכיר ההסתדרות, עדה גילן — יו"ר המחלקה לשכונות, מ' סגל, מנהל המחלקה, בשם שכון עובדים מ. הלה, מנכ"ל החברה, ו־ גרשון באור.

חשוד בהעלמת הכנסה שוחרר בערבות גדולה

היבואן מוריס גרינברג, שנעצר בסוף השבוע שעבר כחשוד בהעברת של העלמת הכנסות משלטונות מס־הכנסה בשנות 1968—1973, שהעלמה פרטים מהצהרת ההון שלו — שוחרר אתמול בערבות בסך 200 אלף לירות.

לפני כן הודיע בציג מס־הכנסה בבית המשפט הודיע, כי אין התנגדות לשחרר את היבואן בערבות בסך 200 אלף לירות. שופט השלום בודים רפופורט נענה לבקשה. אך נוסף לערבות הורה לגרינברג להפקיד את דרכונו במשטרה. (ע)

ועדה תייעץ בענייני הכשרה והשתלמות בהסתדרות

על הקימתה של הוועדה המדינית ליד המרכז להכשרה והשתלמות מקצועית כוועדה מייעצת עליונה בהסתדרות בכל הקשור בתחום החינוך המקצועי ההכשרה וההשתלמות — הודיע אתמול חבר הוועדה, המזכירה ד"ר ליזה רשגב "עמל". נתן אלכנולקין — ביקשה הגיגיה שמונה לפריו משאול בן־סמחון שכיהן עד כה כיו"ר המרכז וכן לדיון בדבר דרכי הפעולה של ההסתדרות להכשרת כוח־אדם מיומן למשק בתחום המקצועות המוצעים ולצרכי שעת חירום.

אלמוליגו המצים בבריה, סד המשון הרב שנרכש בתחום החינוך המקצועי ע"י רשת בתי־הספר המקצועיים "עמל" של ההסתדרות, ביחד עם צוות חברי הוועדה המייעצת, המייצגת מגוון רחב של אישים בעלי עמדות מפתח במשק ובחשיבה בתחום זה, יוכלו לסייע למחזירות הכוונה, ד' בראש ובראשונה לצורך הטפול בהתפתחויות כדיונות בארצנו, שבהדר רתם של תמריצים שונים והשיכות עבודה בלתי־מגורגות יוכלו לשרת את נושא ההכשרה וההשתלמות המקצועית על סדר יומו של המשק הציבורי, כדי להרום להעמקת התודעה בדבר הצורך בידיעות מקצועית.

נבעלה ועידת המחנכים היהודיים

גבון: החינוך היהודי יסגור הפער הכמותי בינינו לשכנינו

מאת סופר "דבר" בירושלים

יש להדגיש את הביצוע בבעיית החינוך היהודי בגולה ובבעיית העליה כיוון שכל שנה עלולה להיות גורלית למדינת ישראל — אמר הח"כ, יו"ר ועדת החינוך והתר בטמון ויו"ר ההנהלה הציונית, בישיבת הנעילה של כינוס המחנכים מהתפוצות ומיש־ראל שהתקיימה בכשכן הכנסת.

י. גבון, שהיה הנואם המרכזי בישיבת הנעילה הגדיר את החינוך היהודי בגולה כאפשרות הטובה ביותר לגישור הפער הכמותי הקיים בינינו לבין שכנינו. הוא סקר את המצב הבטחוני וציין, שהבנית החינוך היהודי בתפוצות חייבת ל־ הוביל לעליה לישראל. חינוך בלי מגמה לעליה יחטיא את המטרה, אמר.

הח"כ א. שכטרמן, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, הציע להקים ועדה משותפת לכנסת ולהנהלה הציונית לצורך קידומו של החינוך היהודי בתפוצות. בהקמת ועדה זו אמר, תהיה התחלת ההגשמה של ההסכם שנחתם בין ממשלת ישראל לבין המחלקה לחינוך יהודי בגולה בדבר עזרת הממשלה לחינוך היהודי בהפוצות. ההסכם נחתם הבר ואושר על־ידי הכנסת בשנת 1971.

ד"ר אברהם גאון, מנהל המחלקה לחינוך ותרבות באה"ע, ציין את הצלחת הכינוס הספציפי, שישראל היא המוקד המניע של העם היהודי ושל הגולה להדק את הקשר עמה.

בעל את הכינוס ה. פינקלשטיין, ראש המחלקה לחינוך ותרבות ב־גולה. בשם הנשיאות קרא משה מגוה, סגן מנהל המחלקה לחינוך ותרבות בגולה, את סיכומי הכינוס שיקראם להוסיף ולהדק את הקשר בין המחנכים היהודיים בארץ ובת־פוצות על־ידי קיום כינוסים כאלו בתדירות; להרחיב את לימוד העברית; לאמץ את ידי הוועדה העוסקת בהכנת תכניות לימודים, חומרי־לימוד, ביבליוגרפיה ותמורה למורים ולעודד את הבאתם לארץ לשנת לימודים השתלמות ואזרות של הלמידי בתי־הספר היסודיים היהודיים.

מציע לאחד הבחירות להסת' ולאיגודים המקצועיים

הוועדה המרכזית החליטה בישיבתה, להעביר הצעתו של חבר הוועדה נפתלי בן משה לאחד את הבחירות להסתדרויות ולאיגודים המקצועיים עם הבחירות הכלליות להסתדרות, למיפתן הבירורן של המחלקה לאיגוד מקצועי והמחלקה לעניני אקדמאים.

בהצעתו אומר בן־משה, כי באיחוד הבחירות יש יתרונות רבים:

◆ יובטחו בחירות כסדרן לכל ההסתדרות והאיגוד המקצועי ייימצאו בראש הגורמים שונים והדרית במועד הבחירות.

◆ תוגבר ההתעניינות בבחירות להסתדרויות ולאיגודים המקצועיים ותובטח השתתפות מירבית בהן.

◆ תובלט ותועמק הזיקה בין ההסתדרות המקצועית לבין ההסתדרות הכללית.

◆ ההסברה ומפלגת הבחירות להסתדרויות המקצועיות, שתיעשה במקביל על ידי הסיעות המתמודדות, תשולב במערכת הבחירות הכללית, וכך תובטח הדירה לציבור מקצועי כלכלי וכן גיוס מיטב הכוחות ומירב המאמצים במערכת הבחירות המשולבת.

◆ תימנע בערכת בחירות פרגנית המביעה את הכוחות ה־ מנגנת מראש אפשרות של גיוס הכוחות ושל ניהול מערכת בחירות ראויה לשמה.

◆ ייחסכו אמצעים רבים הם מדלדלים את הקופות המפלגתיות (וגם של ההסתדרות) ואת המרץ האנושי שלהן. כסף, אנשים, יזמה וזמן שמוטב להקדישם למטרות יותר חשובות.

בהצעה מציין, כי הצגנתו לאחוד הבחירות גולדה לאור שנבנה לדעה, כי הבחירות להסתדרויות המקצועיות השונות באבודות במגוגת הזמן את ערכן הציבורי, מפשטת לענין את ציבור הבוחרים והן מתקיימות באווירה של אדישות ושל עוגבה מהכבד תית הדיניות. אם לא נעצור בעד ההידרדרות, מדגיש בן־משה, בגיע בהורה למצב של ניתוק החדור לתקופה שבה התקיימו רוב הד איגודים המקצועיים בלי בחירות ומוסדותיהם ובוכיריהם היו ממונים.

"לפי הצעה זו", הוא מוסיף, "כל ההסתדרויות והאיגודים המקצועיים, שהקדנציה שלהם נגמרת בשנים 75—1974, יקיימו את ה־ בחירות במועד. האילו היכר יצמדו לבחירות הכלליות של ההסתדרות בשנת 1977. מבחירות שנת 1977 ואילך יצמדו הבחירות לכל ההסתדרויות והאיגודים המקצועיים לבחירות הכלליות של ההסתדרות ויתקיימו באותו יום.

מתקן חיזוי אסטרונומי במקדש יפו העתיקה

מאת צבי איזן, סופר "דבר"

ממצאים המצביעים ש"מקדש האריה" בתל יפו העתיקה שימש בין השאר לתצפיות אסטרונומיות לקביעת עונות השנה נתגלו בחפירות שנערכו בכבוש ד"ר יעקב קפלן ממוזיאון עתיקות יפר ה"א — מהדוגה הארץ. הגלית זו במקדש, שנוסד הוא סוף תקופה הי"ג לפנה"ס, היא יחידה במיניה ולא נודעה עד כה בארכיאולוגיה של א"י ואולי בעולם העתיק כולו.

בימי קדם היתה קביעת זמני המועדים הפולחניים הקשורים בכם החיזוי לקיוי חמה ולבנה סוד בתום של כוהני המקדשים. הנו בקרה ראשון בו אפשר ללמוד כיצד נעשו זאת. "מקדש האריה" נחפר התל ב־1972, ובכונה כך כי נמצאה בו גולגולת אריה ולידה מבהת.

החופרים הסיקו שהגולגולת היתה כבל האל לו סגדו תושבי יפו לפני 3200 שנה. תחילה העלתה החפירה ש־2 בסיסי האבן הפר־גלים שנחשפו ברצפת המקדש ושימשו בסיס לעבודים תומכי הגג קבועים בדיוק אסטרונומי בכיוון צפון־דרום. אחריכך התגלה שעל האבן הצפונית, השונה במיקמה ובצבעה מהדרומית, מצויה מערכת קווים חרותים ובליפה לשקע בכיוון צפון־דרום, הצוביים בקשת המיוצבות של האבן.

בבדיקת מערכת החריתות התברר שאלה הם קווים מכוונים לנקודות קיזות התבין. הפתח הראשון אסנבים, כדי שיקבעו את הכוכבים בקביעת מועדי השנה. פתח המקדש, התודים האשבבים, דרכם חדר האור לנקודות סמריטות בקדש נקבע בהתאם לקווים לזוית שביצים. כך צויין יום הארוך והקצר, יום השוויון, שבוע השנה הליקויים.

בליבון הבעיות האסטרונומיות נעזרו החופרים בב. יצחקי, כהכן לארכיאולוגיה באוניברסיטת ת"א, שחקר בה את רובים בגולן, מצפה הכוכבים הקדום שנתגלה בגולן.

63.10 אחוז מהאוכלוסיה היהודית — חברי הסתדרות

מאת סופר "דבר"

בשנת 1973 היו 63.10 אחוז מהאוכלוסיה היהודית בישראל (מבני 18 עד 65), ו־ 38.67 אחוז מהאוכלוסיה הערבית חברים בהסתדרות.

בהשוואה לשנת 1965 היה בר אוכלוסיה היהודית רק גידול של חצי אחוז ואילו באוכלוסיה הערבית היה הגידול 9 אחוזים.

(כולל מ־1968 ערביי מזרח ירושלים).

לפי נתוני המחלקה לחברות ד ארגון בהסתדרות היו ב־1973 84.5 אלף ערבים חברים בהסתדרות ומיליון ו־144 אלף יהודים, סך הכל קרוב למיליון ורבע חברים בהסתדרות, שהם כ־60.4 אחוז בכלל האוכלוסיה היהודית והערבית מגיל 18 עד 65. בארבעת השנים 1973—1970 נוסף להסתדרות 154.800 יהודים ו־29 ערבים, וביחד 183.800 חברי הסתדרות.

כ־9000 ילדים יהיו בקייטנות העירוניות בחיפה

מאת סופר "דבר" בחיפה

מספר הילדים בקייטנות העירוניות של חיפה יגיע בכל החורים, עד סוף העונה שתסתיים ב־15 באוגוסט, ל־9,000 בקירוב. להן הוחרים להרשמת ילדיהם לקייטנות מפחורים מספים גדל באחולה עם הרגיעה הבטחונית והגה האגם בירודים הבטחוניים שבצפון לאבטחת ילדיהם — על כך מסרו סיירו בקייטנות עם עיתונאים ע־ אתמול ביחדה עם עיתונאים ש. באוליק מנהל האגף העירוני לתרבות נוער וספורט, ואבריהם לנדה, מנהל המחלקה באגף.

הקייטנות העיקריות מרוכזות בהדר־כרמל, כאשר לכל קבוצת גיל, בת 20 ילדים, מוצמד מדריך (להוט מדריכה). הקדשה תשומת לב מיוחדת לילדי עולים הלומדים עברית עיקבה 10—8 באולפן ובמוסדות דרך שמשתפים כל ילדי הקייטנות. מ־70 נקודות־תוסע בעיר. לקייטנות והמובצים בקבוצות הרגילה.

הרשמה למשמר האזרחי בירושלים תחל ב־30 ביולי

מאת סופר "דבר" בירושלים

הדרוכים תוכנות של הרגע הר האחרון לפני פתיחת שבוע ההרשמה של מתנדבים למשמר הר אזרחי, נעשים כצד הכספרת ד עיריית ירושלים.

שבוע ההרשמה יוחל ב־30 ביולי ויתנהל שבוע ימים ב־26 תחנות־הרשמה שמוקמו בשכונות השונות בירושלים.

בישיבת הוועדה הציבורית מסר יו"ר הוועדה, עוזי נרקיס, כי ב־שבוע שלפני תחילת ההרשמה התבצע הדבקת פלקטים בלוחה המודעות ברחבי העיר וכמכרזות ציבור, לצורך זה הודפסו 600,000 פלקטים בגדלים שונים.

אמש הודרכו 150 איש הנמצים עם צוותי תחנות הרשמה שי התנדבו מקרב ועדי השכונות בירושלים. 2000 נערים מתנדבים מבתי־הספר התיכונים בעיר יפקדו היום את כל בתי־האב בירושלים כדי למסור איגרת שמסיר רישום התנדבות.

פרי מחקר של שתי עשרות שנים!

ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת
פרופסור יהודה קרמון
המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית

ספר מעודכן, הכולל את כל שטחי ארץ־ישראל, כולל יהודה ושומרון, רצועת עזה ורמת־הגולן.
ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ־ישראל: נוף־הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, מקומות קדושים ועוד.
בספר מפות רבות שהוכנו מחדש, תצלומים רבים ואינ־דקס מפורט, והוא נדפס על נייר אמנותי.
ספר לסטודנט לתלמיד, למרצה ולכל אוהב יריעת־הארץ.
המחיר — 32 ל"י לתקופה מוגבלת.
(המחיר הרגיל — 48 ל"י).

להשיג בסניפי "דבר" ובחנויות הספרים

הוצאת יבנה הפצה:

לכבוד
ספרית דבר
ת. ד. 199 תל־אביב.
נא לשלוח לביתי את הספר "ארץ־ישראל"
מאת פרופ' יהודה קרמון.
רצ"ב שיק ע"ס 32 ל"י.
שם
כתובת
חתימה

המשך לוח חיפה והצפון

ביקוש מכוניות

● אופל קדט 1500 מודל 1969 טל. 065—23722 נמתלי.

● ציטרואן די.א. 1969 במצב טוב. לפנות טל. 245928.

● חיפושית 1957 + רדיו במצב טוב 4.250 טלפון 716535.

● דודג' 400 1964 עם ארגז כמד. טלפון 729911.

● סאאב 1966 מסחרית יד ראשונה. נהלל 065־66206.

● וקסהול ויקטור אס. אל. 2000 אוטומטית 69 מנוע 73 18.000. בערב 231960.

● פרמית פיג'ו 403. 1963 טסט שנה, לאחר אוברול במוסך. טלפון בעבודה 725544.

● חיפושית 1967 — 1300 + רדיו במצב מצויין טל: 535752.

● יד ראשונה, פורד קורטינה 1966. 58.000 ק"מ מצב מצויין. נא לצלצל בבוקר או בערב 04־251194.

● פורד אסקורט 1100 90.000 1969 טסט 8 חודשים טלפון: 065־23224.

● סוסיתא מסחרית 1969 במצב טוב יד ראשונה 04־253655 אחרי 5.00.

● פיג'ו סנדר 1973 19.500 ל"י טלפון 532217.

● סנדר פורד 350 שנת 1966 אחרי אוברול טלפון 667446.

● דיזה אוטומטית 71 42.000 ק"מ, במצב מצויין. 710710.

● סימקה 1000 65 שמורה, רדיו + אוברול. 718797 במוצ"ש.

● למכירה דופין 58 טסט + רדיו + חלקים. 2.500 טלפון: 733504 בערב.

● כתפש פיאט 238 דבל קבינה מודל 72—71 להתקשר טלפון: 252916 — 726980.

● פיאט 124—1974 7.500 ק"מ + תוספות. טל' 714816.

● מכונית מוריס אקס פורד 61 במצב טוב. טל. 223725.

● מוריס 1100. 63 טסט מבוראור + רדיו מצב טוב 9.500 ל"י. 718604.

● חיפושית 1966, מצב טוב. למכירה לרגל נסיעה. טל. 253476.

● חיפושית 1300 1969 מצב מצוין. טסט לשנה. טל. 931510, בערב 534080.

● קונסטה סוף 1965, במצב מצוין, טל. 730493 בערב.

● חיפושית 64 במצב מצוין. טל. 221273 (04) רוד גלבוע 18, שילו־בי.

● בהזדמנות פריצ'ץ 4 + רדיו במצב טוב 66. 532852. 718596.

● מוריס 1100 .65 טסט לשנה. בהזדמנות. טלפון 85770.

● סוברו 1300. 1972, 30.000 ק"מ. בגלל נסיעה. טלפון 88347.

● לארק 64 + רדיו. במצב טוב טסט 8 חדשים. 5.500 טלפון: 253345.

● פורד 504 1970 גג נפתח טסט שנה. 29.500 טל. 04—719213.

● פורד 404 סטיישן פיג'ו 63, פורד 403 .58, טסט שנה. 714973 מ־8.00—16.00 חוץ כשבת.

● פיאט 850 שנת 1966 במצב מצוין. טל. 511478.

● פיג'ו 404 טנדר 1964 טסט לשנה + רדיו. 233954.

● למכירה ליילנד 71 וטנדרבל במוך + מקום עבודה. טלפון: 04—570477 בערב.

● אופל קדט 63 בנוע 70. טל. 520906.

● ויליס טנדר 4 צילינדר 1968. אוברול, רדיו. 730206.

● אופל רקורד 1700. 71. טסט לשנה. תוספות. 730206.

● אופל רקורד 57 מנוע 69 ב־הזדמנות. טל. 253426.

● פולקסואגן דבל קבינה 70 במצב מצויין + טסט לשנה ד־ רדיו 12.000 ק"מ לאחר אוברול. טלפון 730019.

● בהזדמנות בדפורד 70 מנוע במצב הדש. ארגז גדול סגור. אידיאלי להלוקה סחורה וכמוק. טלפון 223928.

● הילמן 144 1972 אוטומטית, במצב מצוין. טל. 83527.

● פג'ו 404 1968 במצב מצוין צבע חדש + רדיו. בבית 727414, עבודה 723520.

● פולקסואגן 1600. 1968 + רדיו. טל. 666801.

● פיאט 500 64 טסט לשנה 4.500 לרגל נסיעה. 04—232007.

● ב.מ.וו. 1602 1972 בהזדמנות. טלפון 89054. 234122.

● רנו 8 מודל 1965 מצב מצוין. 254626 בערב.

● מיני מיינור סטיישן 1964 + רדיו + תוספות. טלפון 732782.

● דחוף בהזדמנות מיני מיינור מסחרית 1964 טסט בדצמבר. טל. 528149.

● למכירה פיג'ו 404 מודל 1969. טל. 04—83326. 25.250.

● למכירה זכות מיידית לפיאט 127. טלפון 527155 אחה"צ.

● פולקסואגן ודיאנס 65 מנוע 69 + רדיו שמורה. 04—724763 משבת.

● אוסטין כתחרי מודל 1961 מנוע 1968. טלפון 231679.

● טריומף הראלד 65 גג נפתח, במצב מצוין. טל. 80607.

● למכירה פיאט 600 שנת 1964. טלפון 04—255379.

● פיאט 600 .64. במצב מצוין, אוברול, טסט לשנה — 6.500 ל"י. 529361.

● טריומף 1300. 1970 במצב מצוין. יד ראשונה. 04—251219.

● חד־פעמי — פיאט 132 כספי טל' 243560 טלפון 1974.

● סימקה 100 ג'י.ל.ס. 1968 כבב מצוין. 235976. 60.00.

● ב.מ.וו. 1602 1972 בהזדמנות טלפון 89054. 234122.

● היפושית 1200 סוף 65 בהדרה טל' 715119. 721596.

● מחבר אגד קרייזלר 160. 71 טסט + רדיו 10 ק"מ לליטר במצב חדיש 23.750 טל' 714658.

● פיאט 600 מודל 64—65 כל' 235250.

● חיפושית 1969 אוטומטית — 90.000 ק"מ. יד ראשונה. שמורה היטב. 20.000 ל"י. טל' 224002.

● חיפושית 1500 69 במצב מצויין. במחיר הזדמנותי. טל' 714611.

● כרנדס 230 66 בצויינת. צבע ושיפורים מכפים 04־253004.

● בהזדמנות פיאט מסחרית 238 מודל 70. טל' 536688.

● למכירה פורד טאונוס 30 — 1967, טל' 664889.

● מיני מיינור 1961 טסט ל־10 חודשים 04־530365 משפחה צווי־אל.

● פולקסואגן מסחרי 1965 במצב טוב. לטלפן בערב 532350.

● למכירה 2 טנדרים פיג'ו 404 שנת יצור 1969. "חורב" בוררים ד.ב. שקמים כביש גדירה — מסמיה טלפון 055־91425. לפנות אל שלי כה לביני.

● וקסהול ויקטור 1965 אוברול מנוע וגיר צבע 222301.

● חיפושית 1500. 69 + רדיו במצב מצויין טלפון 739773.

● חיפושית 64 מנוע 71 + רדיו וטסט לשנה במצב מצויין. טלפון 715200.

● פריפך 1000, 69 מחובר אגר כחדשה. 58.000 .86398.

● פולקסואגן דבל קבינה 70 ב־מצב מצויין + טסט לשנה ורדיו 12.000 ק"מ לאחר אוברול. טלפון 730019.

● ווקסהול ויקטור 65 מנוע 73 פב' 75 065־56558 בערב.

דירות להשכרה

● ביזואליה, ריקה חדשה 3 + פ"א לגג, מיידית. 529557.

● 4 חדרים ריקה בנוה־שאנן. טלפון 04—523782 או 03—289783.

● דירת לוקסוס, 4 חדרים טל־פון הסקה. טל. 84921.

● בכרמל, דירה מרוהטת בת 4 חדרים. טלפון 86762.

דירות למכירה

● 3½ מרווחים, שתי מרפסות גדולות. ברזילי. 533511. 667925.

● דירה חדשה 3½, בסביבה 200.000 ל"י. כניסה באוקטובר. 82012.

● במוצקין 3. פ"א 135,000. עד 12 מוצקי.

● בקרית־ביאליק 4 חדרים, הוד. קומה רביעית. מיידי. 88214.

● בכרמל 3½ חדרים ק.ק. לרגל נסיעה לחו"ל. 713919 אחה"צ.

● דירת 3. ק"ב. במוצקין, 65 מ"ר. טל. 712040.

● בכרמל 3½ חדרים ק.ק. לרגל נסיעה לחו"ל. 713919 אחה"צ.

● בהזדמנות. בכרמל 2 חדרים גדולים + מרפסות סגורות. טל. 81895 — 245794.

● 3 חדרים דוכבת ההדשה. מיידי. קומה ג'. 256929.

● רוממה היכנה 3 + פ"א חד־כות במצב מצוין, תוך בשנה. 244327. 185.000.

● בקריית־ים ג' 3 חדרים + פ"א ארונות קיר 90.000. טל. 733176.

● 2 + הול, מרפסת סגורה ב־נוה־שאנן. אריר 17. 254557.

● דירה 3 חדרים בקריית־אליעזר קומה ג' רח' צה"ל 13. 535780.

● בכרמל הכרמל שני חדרים והול ארונות קיר מרפסות סגורות, כניסה נפרדת. 87653.

● בכרמל דירה בת 3½ קומה ב' + ארונות. 81985.

● בקרית־ים 3 חדרים + פ"א + שיפורים. טלפון 715200.

● בקריה חיים 3 חדרים + פ"א מהודרת. טלפון 739773.

● בטירת הכרמל 3 חדרים + פ.א. 84 מ"ר. 570875.

● בקרית מוצקין 2½ חדרים + ארונות חדר שנה. טל. 715306.

● דירה 3 חדרים, בשדרות ליד לין. טל. 535090.

● בקריית־ים ב' 3 גדולים כניסה מיידית. 100.000. 715432.

● 3 חדרים בבקום מרכזי ב־צבא, ק"ב, לפנות וישוב טלפון בעבודה: 532125, דוד.

● בקרית חיים מזרחית דירה 2 חדרים + הול גדול. טל. 722385.

● בנוה־שאנן, חדשה, 3 חדרים + פ"א 100 מ"ר. 235128.

● דירה 3½ חדרים קרית־ביאליק. טל. 716835 בשעות אחה"צ.

● באלנבי, דירת 2½ חדרים + הול. 74 מ"ר. 512329.

● דירה בבית הדר־משפחתי בקרית חיים בערבית שלשה חדרים הול. כמכן וגינה. טלפון 523658.

● 3 חדרים חדשה בקריית־אליעזר. ארונות. טל. 233184 מ־16.00.

● באחוזה רחוב ויתקין 3½ חדרים 2 מרפסות. 04—345996.

● גליהכן דירת 3 חדרים קומה ב'. טלפון 03—750058.

● בקרית־מוצקין מידי 3 חדרים + פ"א גדולה ובמטבח. טלפון 713636.

● דירה מלוכה ק"ב 65 מ"ר מוצקין. טלפון 712040.

● בקרית־מוצקין דירת 2½ חדרים ק.ה. 70 מ"ר. 719237.

● במוצקין הצגה מיוחדת 3 חדרים, הדרה. טלפון 716327.

● דירה 4 חדרים בנצרת עילית. כל' 065־55462, בל יום משבת 17.00.

המשך לוח ת"א כללי

דירות למכירה

● בצפון ת"א 2 חדרים + הול ק"ב ע"י רחוב שקט — 200.000. 20.00—22.00 443437.

● למכירה דירה 3 חדרים ב־חולון רסקו ב'. 855728.

● בנוה מונסון 3 חדרים, ב־בניה 120.000 + 20.000 משכנתא. טל. 03—737359 04—526470.

● דירת 3 חדרים בצפון הל־אביב 233184 מ־13.00—16.00.

● בראשל"צ 2½ + פ"א חזית ק"ג + שיפורים במרכז. 942941.

● 2½ מהדרת וגדולה כ־80 מ' + הרבה תוספות. 780623.

● דירת 2 חדרים ק"א ברחוב דפנה ע"י בית"ח איכילוב — 750606.

● בבת־ים דירת 2 + הול גדול + 3 מרפסות. 865346.

● בבת־ים 3½ בהרצוג 17 ק"ב ע"ע חזית. עתמיד בקשות 18—20.

● בצהלה דירת 3½ חדרים כרר־וות הדשה ק"ב. 445978.

● בחולון דירה 3 חדרים למ־כירה. טלפון 856291.

● דירת לוקסוס 4 חדרים קומה 6 ע"י אוניברסיטת בר־אילן. — 417817.

● בנוה אביבים, 3 לוקסוס, רי־קים + טלפון ומעלית. 736719 — מ־14.00.

● 3½ לוקסוס, ק"ג, חזית, בד־רום ת"א. 621017.

● הדשה 4 חדרים + פ"א. מע־לית, הסקה, גג, חניה. 03־842408.

● 3 מפוארים ליד כבר המדינה טלפון 253258.

● בבני־ברק 3 חדרים + פ"א. 120,000 — טלפון 786591.

● 1½ עם מגרש לבניה הפונן 9 חולון סייג מ־19.00.

● 145.000 — במזומן + 15.000 משכנתא דירה חדשה 2½ + פ"א בחולון שלך מיידי 249691.

● בחולון 3 חדרים 16—18. ה־הסתדרות 101 גרינברג.

● בנאות רחל קודשי קהיר לרגל נסיעה 3 + פ"א + פ"ע. — 852372.

● בראשל"צ דירת מפוארת 4 חדרים בצלית טלפון 946107.

● חייבת להמכר! במרכז נאות־רחל חולון 3 חדרים + פ"א חדשה מסכים + וילונות 188.000 וכשבת 868901 853696.

● ברכולה למכירה 3 חדרים לוקסוס במרכז העיר 963143.

● ברמת גן 3 חדרים חזית, ק"ג. ארונות קיר. 728549.

● ברמת השרון 3½ חדרים 100 מ"ר ק"ב. 476670 דחוף.

● ברמת השרון ק"ב 3½ חדרים 100 מ"ר 476670 דחוף.

● בבת־ים 3 יפים ללא תיווך, שדרות העצמאות שלוש הכיוונים + ארונות קיר 3 מרפסות מטבח אמריקאי וטלפון. מסירה בעוד כ־10 חודשים —170.000. 868916.

● בגבעתיים 2½ מגדלת קיר + בצלית 4 מרפסות. 257786.

● בפתח־תקוה 2 גדולים + הול צמוד לגג פרטי. ק"ג למסירה ב־1975. 905044.

● בחולון ק' שרת בבחור הודי־ נותי 4 חדרים. 31342.

● ראית וקנית! 3. ק"ב, בסביבה טובה + תוספות. 904502.

● בנתניה 3 במרכז קיר בצלית הניה 053־21573. מ־17.00.

● בגבעתיים 3 חדרים ק"ג + ארונות קיר. טלפון 250515.

● 2 + הול כרוות פרטר גב־עתיים המפין 8 אביר.

● מיידי דחוף 3 בצפון ג' חזית בצלית + כים חמים. 457475.

● חדר כניסה נפרדת, ע"ע ל־משרד/לעבודה, בבזל. 221430.

● 3 מפוארים הסקה מרכזית בס־ביבה בציינית טלפון 928069.

● בגבעתיים ליד ת"א בהזדמנות 2½ + פ"א ע"ע. 201297.

● ברמת השרון 2½ יפים ק"ג, ארונות קיר. 281965 לפנה"צ.

● בצפון סביבת יקפה 3½ ק"ב 238278 19—21.

● 3 חדרים גדולים ומרווחים ר־ מהסן + חצר 39101 עגיב.

● בבת־ים בהזדמנות, מיידית, 3, הרכה, בריההודה 42 ימיב.

● 3 יפים בהעברה בחולון — 160.000 (אפשרית משכנתא) — 888854.

● בהזדמנות 2½ + הול בברכז ת"א יוסף הנשיא 13, דירה 14, אלכך מ־18.00.

● דירת 2½ חדרים. מעיין 33 גבעתיים. רושן 202002.

● ברמת־גן בית אחוזים דירת 4 חדרים, ציוותים כפולים, הסקה, חניה. טל' 04־86257.

דירות להשכרה

● 3 מרוהטים 600 עם טלפון. 785827 — 731264. התכוונה ב־הר. בבר־אילן.

● דירה מרוהטת 3½ חדרים. עם טלפון. צפון ת"א. ע"ע. 224207 233204 עד 3.30.

● בבעוד־אביב, דירת 3 חדרים מרוהטים + טלפון. 285743 — 633737.

● בסכ"ה לזוג צעיר 2 חדרים מרוהטים קומפלט + טלפון + פ"א בצפון ת"א. טל. 458005. ב־שבת מ־10.00—19.00, ביום ראשון מ־9.00—14.00.

● להשכרה 3 חדרים בראשל"צ מרווחת. סביבה טובה. 955740.

● ברמת אביב דירת חדשה 4 חדרים 145 מ"ר ריקה, הסקה מר־כזית. בצלית. 03—451407.

● בסכ"ה דירת 2 חדרים ריהוט חלקי בצפון, בלי טלפון. 363685.

● ברמת אביב 3½ ריהוט קומ־פלט + טלפון. לשנה מספטמבר. 241414.

● 2 גדולים הול, ק"ב, חזית, רחוב ביהודה. 458208.

● 3 חדרים פניה. ע"י כבר דיזנ־גוף ק"ב הסקה מרכזית. ללא מה־הבים. 441025, 234930.

● בגבעתיים, דירת חדר כרוי־חה, ק"ב, לחזיה. לפנות טל. 789217.

● 2 חדרים גדולים אחרי שי־פוץ בסביבת התנועה המרכזית. 918014, 825179.

● דרוש/ה בגבעתיים שותף/ה לדירת 2 חדרים + טלפון. טל. 256557.

● בגבעתיים שותף/ה רציני/ה לדירת 2 חדרים + טלפון. טל. 256557.

● בצפון תל־אביב, 2 חדרים, ק"ב, בזל 9, פלטו. משכה.

● להשכרה דירת 3 חדרים + ריהוט חלקי בצלית הסקה בתל־גנים גבעתיים. 744153 מ־8.00—13.00. 16.00—21.00.

● ברחובות 5 מרוהטת רח' הר־נשיא הראשון 51/3 בקיפורת או 067—31417 כניסה בספטמבר.

● 3½ חרשה בשיכון ותיקים ר"ג — השכרה או החלפה לדירה בחיפה. 04—86497.

● בטהרים רכת השרון בבית דו משפחתי חדשה. 4 חדרים +. טל. 03—476688.

● דירה 2½ חדר במרכז כפר־סבא להשכרה מיידית. לפנות וייצמן 137 דירה מס' 1 כפר־סבא.

● במרכז דירת 2 חדרים בכוך גורג' 254034 דייך.

● 3 גדולים ברמת בבן יהודה — לבוביטסקי ק"ב חזית 443447.

● להשכרה 3 חדרים 1.9.74 — 055־95281 בעבודה לגיל.

● קיבוצניקית מחפשת שותפה שניה לדירת 3 חדרים. 250839.

● דירה חדשה 4 חדרים, בבבלי. 440755.

● ברמת הטייסים דירת 2½ חד־רים, ק"ב, כניסה מיידית 767962.

● דירה יפה 3 חדרים 100 מ"ר + הסקה ושיפורים, בסביבה טו־בה ברמת גן 737211.

● בנחלת יהודה (ראשון־לציון) בצלסון 111 2½ חדרים בשכ"ה לזוג 875680 בבוקר.

● להשכרת דירה יפה בת 3 חד־רים ברחוב האורשה על הכרמל, עם טלפון, גז, מקרר וכו'. לפנות בין 8—13. טלפון 04־521810.

● דירה 4 חדרים ברמת אביב טלפון 625184. 298775 תל־אביב.

● בקריאון במרכז 3 חדרים ק"ב לטלפן 754065.

● 2 חדרים בבת־ים + טלפון ריהוט חלקי. לפנות 863166.

● בכפון אביב בשכ"ה 3 חדרים טלפון ארונות מקרר וגז. 473953 — 754339.

● מחפש שותף/ה לדירת 2 חד־רים בחולון. 845355 — 841486 דני.

● להשכיר חדר יפה לבחורה ב־צפון ת"א. טלפון 442118.

● דירת 3 חדרים בסביבת מגורבי בקריתנדה הול גדול + טלפון + מזגן. למגורים/משרד בשכ"ה 446888 15.00—18.00.

דירות מרוהטות

● 3½ בצפון לשנה ריהוט כלא טלפון בצלית 267767 לא בשבת.

● 1½ בהדר יוסף ק"ק טלפון 479723 בין 7—4.

● בגבעתיים שני חדרים פריג'י־דר. גאז 724395 לא בשבת.

● דירת 3½ מרוהטת דיזנגוף ע"י שדרות קרן קיימת 233028 17—19.

● 3 חדרים חדשה + טלפון ליד הילטון 900 — 244978.

● 2½ בצפון, ק"ק גבוהה. פריג'י־דר + גז 222884 לא בשבת.

● בפרישמן להשכרה לשנה 3 חדרים מרוהטת טל' 03־227566.

● בצפון תל־אביב, דירה חדשה 3 חדרים כרוחה ומרוהטת + טלפון —1.000 ל"י. 229985 17.00 —19.00.

● דירת 2 חדרים לשני בחורה בפרישמן 600 — 332640.

● ברמת אביב להשכרה דירת 2 חדרים מרוהטת + טלפון 240880.

● דירת 3 חדרים בסביבת מגר־רבי בקריתנדה, הול גדול + טלפון + מזגן למגורים/למשרד בשכ"ה 15—18 446888.

● שותף/ה מחפשים לדירת 3 חדרים + טלפון בגבעתיים — 201086.

וילות ובתים

● וילה להשכרה ברמה חן סלון + 4 חדרי שינה ריהוטים כפר־לים מרוהט. לשנה אחת. מ־1.9.74 טלפון 744046. 225872.

● וילה במה לסקו רמת־השרון בשכ"ה. טל. 473060 או 442115.

● וילה + הסקה בשכ"ה בנהו־רסקו שכונת הזורק. — 442767 743060.

● קוטג' רכת השרון מרוהט חלקי 800 — לחודש. כהבנה 1.9.74. טלפון 234140 צריד קובלר.

● באפרידר קוטג' במצב שלד 7 חדרים 3 מרפסות בשקיפות לים ותוספות בהיר סופי — 300.000 ל"י. כל' 051־3680.

● ליד הים כול ריישפון וילה בקטיכה בבניה + זוגן 413808, 420687 477798.

● בית בהדר 3 חדרים בסביבה מרוכזת יוסף הנשיא 3 הולון.

هكذا من الاصل

בתי מגורים. משרדים. בתי ספר.
מועדונים. בתי מלון. בתי חולים.
"מגורון" – פתרון אידיאלי ומהיר
לבעית הקמת משרדים ומגורים ציבוריים
וכל מבנה נדרש.
הקמה מהירה בכל רחבי הארץ.
שיטת בניה מתועשת מוגנת ע"י פטנטים 10289,10288

טרומאסבסט
tromasbest

חברה לייצור והרכבת מבנים טרומיים בע"מ
תל־אביב. שד' רוטשילד 106 טל' 244171-2-3
המפעל: עכו. ת.ד. 38. טל' 911615-6-7

רווחי התעשיה הכימית יסתכמו השנה ב־150—200 מיליון לירות

מאת משולב עד סופר „דבר"

יותר ממיליארד ל־100 מיליון ל"י יושקעו בארבע השנים הקרובות בפיתוח התעשיה הכימית בנגב, שבבעלות המדינה.

מקור בכיר הודיע, כי השקעה בסך 600 מיליון ל"י לפיתוח מפעלי דשנים בנגב אושרה כבר על־ידי ועדת השרים הכלכלית. 180 מיליון ל"י יושקעו במפעל מגנזיום פריקלאס, 200 מיליון ל"י — במפעלי ברום וברומידים ו־130 מיליון ל"י במפעלי הפוספטים.

במסגרת המפעלים החדשים שיוקמו, הוחלט כבר על הקמת מפעל כלור בסדום, שיאפשר להגדיל ב־250 אחוז את תפוקת הברום מ־20,000 ל־50,000 טונה לשנה. הקמת מפעל ברומידים במרכז התעשיה הארצי החדש, מדרום לבאר־שבע, תעלה את ייצור הברומידים ב־500 אחוז — מ־5,000 ט' כיום ל־25,000 ט'.

במסגרת תכנית הפיתוח יעלה גם ייצור האשלג בכשליש — למיליון ו־500,000 ט' לשנה.

בתחום הפוספטים יופעלו שלושה שדות כריה חדשים: בעין עפרים, ליד עין־יהב — תפוקה שנתית משוערת של 300,000 ט'; הוכפל ההפקה מן המכתש הקטן — ל־360,000 ט' לשנה ויוחל בהפקת פוספטים בשדה ערד — 200,000 ט' לשנה. תוך שלוש שנים יוקם מפעל פוספטים גם בנחל צין, בתפוקה משוערת של מיליון ו־500,000 ט'.

ההשקעה במפעל המגנזיום „פריקלאס" נועדה להעלות את הייצור מ־50,000 ט' ל־140,000 ט' לשנה.

הכנסת ברוטו, הצפויה בשנת כספים זו משיווק תוצרי גלם ומוצרי התעשיה הכימית במסגרת „כימיקלים לישראל", תגיע ליותר ממיליארד ל"י, לעומת 700 מיליון ל"י בשנה שעברה. הרווח הצפוי יסתכם ב־150—200 מיליון ל"י, לעומת 60 מיליון ל"י בשנה שעברה — כלומר, עליית רווחים פי־שלושה, הנובעת בעיקר מעליית המחירים הגדולה במוצרי התעשיה הכימית ובעיקר במחירי פוספטים, אשלג וברומידים.

בן 16 נהרג בתחנת דלק

קרים באדייה חליף, נער בן 16, המועבד בתחנת־דלק בנצרת, נמחץ אתמול למוות על־ידי משאית שנכנסה למקום כדי למלא דלק. נהג המשאית נעצר לחקירה.

הועלו אגרות האחסנה למניעת סתימה בנמלים

ועדת השרים לעניני כלכלה אישרה בישיבתה השבוע את הצעת שר התחבורה גד יעקבי לשנות, כהוראת שעה, את אגרות האחסנה בנמלים, כך שתשמשנה גורם מדרבן להחשת קצב פינוי המטענים מהנמלים, בעיקר לקראת עונת משלוחי פרי־הדר.

שינויי אגרות האחסנה מטפלים עקב הצטברות כמות רבה של מטעני יבוא במחסני הנמלים ובשטחי האחסנה. כמות המסתכמת היום ביותר מ־140 אלף טונות (לא כולל מטענים במכולות), לעומת פחות מ־100 אלף טונות בזמנים רגילים. מצב דברים זה עלול לגרום לסתימת הנמלים ולשבש את התיפעול הסדיר ועבודת הפריקה והטעינה.

דובר רשות הנמלים ציין, כי ההעלאות באגרות לא יחולו על מטעני יבוא שיפונו מהנמלים תוך 4 שבועות להגיעם. החל מהשבוע ה־5 לאחסנה, תתייקר האגרה ב־50 אחוז ואילו מהשבוע השישי ב־200—300 אחוז, בהתאם לסוגי המטענים.

כן לא יחולו ההעלאות על מטעני יצוא, מטעני יבוא במכולות, חפצי עולים ויבוא אישי. כל ההעלאות הנ"ל ייכנסו לתוקף 30 יום לאחר פרסומן על־ידי שר התחבורה ברשומות ותוקפן יפוג בסוף חודש מארס 1975.

דובר רשות הנמלים חזר והדגיש, כי מטרת ההוראות להביא לפינוי מהיר ומזורז של הנמלים, וכדי לאפשר זרימה מהירה של מטעני היבוא והיצוא. הוא קרא ליבואנים להימנע מתשלומים נוספים ולהקל על הנמלים על־ידי פינוי מהיר של מטעניהם מהנמלים.

אושרה תכנית להקמת מוסך וחניון „אגד" בבירה

מאת סופר „דבר" בירושלים

ועדת המשנה לתכנון ולבניה בירושלים, אישרה שלשום את התכנית להקמת המוסך והחניון המרכזי של „אגד" בשכונת תלפיות בבירה, ברוב של שבעה נציגי המערך והמפלגות הדתיות, כהתנגדות שלושה נציגי גח"ל ול"ע ובהימנעותו של מרים רג'ואן מסיעת הליכוד.

נודע, כי המפלגות הדתיות, שהתנגדו בתוקף לבניית המוסך והחניון המרכזי של „אגד" בתלפיות, שינו את דעתן בזמן האחרון לאחר שהושג הסכם עם הנהלת „אגד" בירושלים שהתחייבה שלא להפעיל את התחבורה הציבורית בירושלים לפני צאת השבת. כפיצוי על כך, תמכו נציגי המפד"ל, אגו"י ופאג"י בהחלטה להקים את המוסך והחניון בשכונת תלפיות.

ההסכם נחתם בין נציגי המפד"ל בעיריית ירושלים, דוד ברגמן, ישראל ליל ועמרם הרוש לבין נציגי הנהלת „אגד". אשר התחייבה — חרף הפעלת שעון הקיץ — להקפיד שלא להפעיל את כלי הרכב לפני צאת השבת.

סגן ראש עיריית ירושלים הממונה על התכנון מירון בנבנישתי, מסר בישיבה כי הרשיון יופקד בידי „אגד" רק לאחר שיתבצעו דרישות הטכניון בחיפה ומשרד הבריאות למניעת מפגע אקולוגי, רעש וזיהום אויר, עקב הקמת המוסך והחניון ל־180 אוטובוסים. הוא גם מסר, כי תוקם גדר אבנים וייטעו עצים מבוגרים סביב החניון למניעת זיהום וכן יסלל כביש עוקף.

סגן ראש עיריית ירושלים מטעם הליכוד יהושע מצא, שהתנגד להחלטה, אמר כי הקמת המוסך במקום זה היא אחת השגיאות הקשות שירושלים תצטער עליהן.

החלטת ועדת המשנה מנוגדת אישור של הוועדה המקומית (מליאת מועצת העיריה). תושבי שכונת תלפיות, המתנגדים בתוקף להקמת המוסך והחניון במקום זה, נפגשו השבוע עם טדי קולק שהודיע להם כי אין מנוס מהקמת המוסך והחניון, אך הדבר ייעשה תוך התחשבות בדרישות מומחי הטכניון למניעת זיהום אויר.

התכנית הכלכלית לא תפגע בתעסוקה של עובדי הרצועה

שר־העבודה משה ברעם ערך אתמול סיור מקיף במפעלים כלליים ובמוסדות להכשרה מקצועית ברצועת עזה. בתשובה לנכבדי עזה, שהביעו חשש שמא תיפגע התעסוקה ברצועה ובעקבותיה יחמיר המצב הכלכלי, אמר השר שאין כל חשש שבעקבות צמצום הבניה של מיבני ציבור ומיבנים אחרים יווצרו כיסים של חוסר תעסוקה. „הממשלה ומשרד־העבודה רגישים לנושא התעסוקה והנושא נלקח בחשבון כאשר הוכנה התכנית הכלכלית ואין לעובדים כאן שום חשש להשרש מפרנסתם".

השר ברעם, שהשתתף בטקס חלוקת תעודות לבוגרי המרכז להכשרה מקצועית, קרא להגברת התודעה בקרב הצעירים לרכוש מקצוע ולהסתייע במרכזים להכשרה מקצועית שמקים משרד־העבודה.

מושל הרצועה, תת־אלוף אורלי, וקציני מטהו שאירחו את שר־העבודה, הביעו שביעות־רצון מן הרגיעה ברצועה ומן המצב הבאות של העלאת רמת החיים והפיתוח הכלכלי.

תובעים לקבוע מחיר חדש לחלב ליצרנים מאוקטובר

מציעים הקמת תנועת „פנתרים ירוקים" לסייע במאבק להשגת תמורה מתאימה

מאת סופר „דבר" לעניני חקלאות

מליאת המרכז החקלאי אישרה אתמול את ההסכם שנחתם בסוף השבוע שעבר על־ידי שרי החקלאות והאוצר בענין מחירי החלב החקלאים לתחולתו מה־1 באפריל השנה, בהדגישה כי ההסכם זה אינו עונה באופן מלא על תביעות החקלאים כפי שסוכמו קודם עם משרד־החקלאות ואין בו תשובה להתייקרויות הנוספות שחלו באפריל ועד עכשיו, המגיעות ל־5־6 אגורות לליטר חלב.

המליאה תבעה, איפוא, מהמרכז שלה לגשת מיד למאבק על קביעת מחיר חדש לחלב ליצרנים החל מה־1 באוקטובר, שיביא בחשבון את התוספת וההתייקרויות שחלו מה־1 באפריל. כן הביעה המליאה דאגתה מכך שמשקל הסובסידיה במחיר החלב שוב עבר את הסבירות הכלכלית.

הישיבה התנהלה באווירה מתוחה ולעתים אף סוערת, כאשר בפי כל הדוברים הובעה מורת רוח הן על צורת ניהול המו"מ והן על הסיכום הבלתי־מספק, שאף הוא הושג בלחץ של איומים בסנקציות על־ידי יצרני החלב.

בהלך הדיון אמר א. דודרי מקיבוץ יקום, כי אם החקלאים לא יקימו תנועת „פנתרים ירוקים" שתסייע להם במאבק להשגת תמורה מתאימה לעצמם, הם יישארו מקופחים. הדובר הציע, כי הפנתרים יתארגנו במסגרות אזוריות ויפעילו לחצים מלמטה ואם יהיה צורך באמצעים דראסטיים ובכך יתנו תמיכה לאנשי המרכז החקלאי המנהלים את המו"מ.

מזכיר תנועת המושבים א. נתבקין, אמר, כי עם הגדלת הסובסידיה הפכו היצרנים למעשה שכירים של האוצר, אך מקבלים שכר עבודה נמוך ללא תוספת יוקר וללא תנאים סוציאליים כלשהם. מנתונים שנמסרו בישיבה זו מסתבר, כי הסובסידיה לליטר חלב ליצרנים ובמחלבות מגיעה ל־70 אגורות מהמחיר לירה ו־11 אג' שיקבלו מעתה החקלאים לאחר העלאת מחירי המספוא. הדוברים בישיבה טענו, כי זהו מצב בלתי־בריא ומסוכן לענף החלב לטווח רחוק. הממשלה הגיעה לכך כיון שהתחייבה מראש שלא להעלות את מחירי מוצרי היסוד לצרכן וכך מוצגים החקלאים בפני הציבור מצד אחד כזוללי סובסידיות ומצד שני כתובעים העלאת מחירים הפוגעת ברמת־החיים של השכירים.

סמנכ"ל „תנובה" בנימין שני סיפר, כי ב„תנובה" הצטבר מלאי גבינות בערך של 26 מיליון ל"י והיא מקבלת לכך מהממשלה רק מימון חלקי וללא כיסוי הוצאות החזקה של המלאי.

מנהל „תנובה" יצחק לנדסמן אמר בהקשר לכך, כי היות ומוצרי החלב כלולים במוצרי היסוד שהממשלה התחייבה שלא לייקרם היא צריכה גם להבטיח הספקתם הסדירה. היא חייבת לממן באורח מלא את המלאי ואת החזקתו באיחסון כשם שהיא עושה זאת בבשר, סוכר, חיטה ומוצרים אחרים אותם היא קונה, משלמת בעדם מיד, ונושאת בהוצאות החזקתם באיחסון. לנדסמן הביע את החשש, כי בעתיד הקרוב לא תוכל תנובה לעמוד בהתחייבויותיה לחקלאים ולשלם להם את כל התמורה המגיעה בעד החלב בגלל חוסר אשראי וקשיי מימון.

מנכ"ל משרד־החקלאות ראובן איילנד קרא לבדוק מחדש את שיטת ניהול המו"מ ולקבוע מדד יוקר התשומה בחקלאות שיהיה מעודכן ומחייב גם את האוצר.

ח"כ עוזי פיינרמן אמר, כי המכון לחקר ריווחיות המשק החקלאי, עליו מתבססים התחשיבים, פועל במאוחר וממצאיו אינם מחייבים. לדבריו, יש להצמיד את מחירי התוצרת החקלאית למדד יוקר התשומות שיהיה מוסכם ומחייב את הממשלה והחקלאים. בשנה זו, אמר, יש לעשות חישוב זה כל שלושה חודשים.

בהחלטות המליאה הובעה גם אי־שביעות רצון מסיכום הבוררים בשאר הענפים. באשר למחירי הביצים, נקבע התיקון מיד ואילו לקרפיונים והבטחת המחיר לבשר העופות וההודיים ייקבע התיקון החל מה־1 באוקטובר, בתוספת כיסוי ההתייקרויות מה־1 באפריל ועד אוקטובר.

בין שאר ההחלטות הביעה המליאה דאגתה החמורה מחוק מס רכוש העלול לפגוע קשה במשק החקלאי ומהמצב הקשה בענף ההדרים, שידון בקרוב בישיבה מיוחדת של המרכז החקלאי.

החנויות הגדולות ימכרו סוגי ירקות ופירות במחירים שבועיים קבועים

מאת סופר „דבר" לעניני חקלאות

משרד החקלאות ומועצות הייצור והשיווק של פירות וירקות הגיעו להסכם עם רשתות החנויות הגדולות לשירות עצמי על מכירת כמה סוגי ירקות ופירות במחירים קבועים לצרכן.

בשלב ראשון יכלול ההסדר עגבניות, תפוחי־אדמה, אגסים ותפוחים. המחירים ייקבעו בסוף שבוע והם יחולו ביום א' הבא עד לסוף השבוע. לשבוע הבא נקבעו המחירים הבאים: עגבניות — 1.25 ל"י לקילו; תפוא 1.30 ל"י, תפוחי־אדמה ארוזים 1.45; תפוחים (גרנד) 1.30, אגסים — 1.64 ל"י לקילו.

דובר משרד החקלאות מסר, כי צוות האוצר והחקלאות הוקם בהרכב י. ארקין מהאוצר, א. ישראלי וד. איילנד ממשרד החקלאות, שתפקידו לצמצם פער התיווך במוצרים חקלאיים עונתיים. ההסדר הנ"ל הוא שלב ראשון בפעולה זו ויש כוונה להרחיבה על מוצרים נוספים וחנויות אחרות. המעוניינים יתקשרו עם מועצות הפירות והירקות שיספקו להם את התוצרת ישירות.

ישישה נרצחה בקרית אתא

צוות חוקרים בראשותו של סגן מפקד משטרת מרחב חיפה, סגן ניצב חיים פרנקל, הוזעקו אתמול בשעות אחר־הצהריים לדירה ברחוב שיבת־ציון 27 בשכונת פרוסטיג בקרית־אתא. שם נתגלתה גופתה של האלמנה שושנה אדלר בת 62, כשהיא מוטלת במטבח בשלולית דם. ליד הגופה נתגלתה סכין מגואלת בדם.

את הגופה גילתה אחותה של המנוחה, המתגוררת בקרבת מקום ואשר הבחינה כי דלת הדירה פתוחה.

שושנה אדלר התאלמנה לפני כשלוש שנים והתגוררה לבד בדירתה. באחרונה נראתה ביום שבת. הועלה חשד סביר שמותה נגרם על־ידי מעשה אלימות. בדירה נתגלה אי־סדר. המעבדה לזיהוי פלילי שליד המטה הארצי הוזעקה למקום ונפתחה חקירה נמרצת. כפי שנודע, צפויים מעצרים. (צ)

שר החינוך נפגש עם נציגי הסטודנטים

שר החינוך והתרבות א. ידלין, נועד אתמול לפגישה עם נציגי התאחדות הסטודנטים. שר־החינוך הודיע לנציגי הסטודנטים, כי הוא מצטער על אי־ההבנות כתוצאה מפירסומים בעיתונות בענין שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. כן אמר השר, כי יגיש לועדה המשותפת למוסדות להשכלה גבוהה, התאחדות הסטודנטים ומשרד החינוך והתרבות כל עזרה שתידרש.

לגופה של השיטה החדשה של שכר הלימוד באוניברסיטאות הבהיר השר, כי לא נתקבלה במשרד־החינוך כל החלטה ונציגי משרדו פועלים בוועדה המשותפת ללא עמדה מחייבת מראש. ידלין הביע את תקוותו, שהוועדה תגיע למסקנות פה־אחד ואז יחייבו מסקנות אלה את הממשלה.

בפגישה השתתפו יגאל לנקר, סגן יו"ר התאחדות הסטודנטים ויצחק אבני, יו"ר אגודת הסטודנטים בתל־אביב.

טבע בים בחיפה

יעקב אהרונובסקי, בן 53 מחיפה, העובד בנמל, טבע ביום ד' בשעות אחה"צ בחוף הים של חיפה מול תל־שקמונה ליד שכונת עין־הים.

דייגים שעסקו בדיג בסביבה משו את המתרחץ מן הים ללא רוח חיים.

כתב „דבר" בחיפה מציין, כי המקום אסור ברחיצה ואין בו כל שירותי הצלה. חרף כל זאת משמש הוא מדי יום מאות מתרחצים משכונות עין־הים וקרית־שפרינצק. (ע)

מוכר „סברס" תקף פקחים בדיזנגוף

נסיון תקיפה של פקחי עיריית ת"א אירע אתמול ברחוב דיזנגוף. חוליית פקחים הורתה לבעלי דוכני „סברס" לסלק את הדוכנים הם הגורמים ליכלוך ברחוב המרכזי של ת"א.

שניים מבעלי הדוכנים הסכימו ואילו השלישי תקף בסכין את הפקחים. התפתח מאבק, אנשי הפיקוח התגברו על התוקף והלה נעצר על־ידי המשטרה.

ראש אגף התברואה א. קרמר פנה למשטרה וביקש את טיפולה הנמרץ בנושא מפני שזהו מעשה התקיפה השני נגד פקחים בשבוע אחד מצד רוכלים ברחוב דיזנגוף.

עבריין מבוקש בארה"ב נתגלה בבית המשפט

עבריין, המבוקש על־ידי ממשלת ארה"ב, נתגלה בבית־משפט השלום בתל־אביב הודות לערנותו של קצין משטרה.

הקצין, פקד־ניצב בנימין דגל, שהה בבית־המשפט לרגל חקירת התשלומות הפלילית של התמוטטות בנק א"י־בריטניה. כשראה את המבוקש, מאיר ברנע, הורה לעצרו מיד.

מאיר ברנע, בן 28, מתל־אביב, הואשם והודה במסירת צ'ק על סך 350 ל"י ללא כיסוי בחנות בגדים בתל־אביב. שופט־השלום מנחם אילן הטיל עליו ביום ד' מאסר 3 חודשים על־תנאי ואז גילה אותו קצין המשטרה.

אתמול הובא ברנע בשנית לבית־המשפט, והפעם ביקשה המשטרה מן השופט בוריס רפפורט לעצרו עד שניתן יהיה להסגירו. בבקשת המשטרה נאמר, כי ברנע הורשע בפני חבר מושבעים בארה"ב בגניבת אבנים יקרות, בשווי של יותר מ־75,000 דולאר.

הסניגור, עו"ד דרור מקרין, טען בפני השופט כי ברנע מבקש לחזור לארה"ב. השופט רפפורט קיבל מייד הצעה זו והמליץ בפני המשטרה לעשות את הסידורים הדרושים כדי שהנאשם יוכל לחזור לארה"ב כרצונו. השופט עצר את ברנע ל־5 ימים, כדי לאפשר למשטרה להשלים את הסידורים הדרושים במשך תקופה זו.

הורי בי"ס „הקליר" בת"א מאיימים להרוס צריפים

מאת סופר „דבר"

הורי תלמידי תיכון מ"ו „הקליר" בצפון תל־אביב מאיימים להרוס את מיבני הצריפים בחצר ביה"ס שהעיריה עומדת להקים בקרוב, מחוסר מקום לכיתות ז' החדשות בעונת הלימודים תשל"ה.

הורי „הקליר" החליטו על כך אור ליום ה' באסיפה סוערת, לאחר פגישת משלחת שלהם עם ראש העיריה שלמה להט בלשכתו, שהיתה קולנית ובאווירה מתוחה. ההורים טענו בפני ראש העיריה, כי היא מתכחשת להבטחה מהשנה הקודמת, להעביר את הילדים למיבנה קבוע ומתאים. אסיפת ההורים היתה סוערת, ומשהוטחו האשמות נגד ועד ההורים על „כניעה לראש העיריה" — הודיע הועד על התפטרותו והאסיפה התפזרה. כמה פעילים מההורים אמרו, כי יהרסו בלילות את הצריפים שהעיריה תקים.

הכיתות דרושות ל„מתנגנים"

בפגישה עם ההורים, בה נכח מנהל אגף החינוך בעיריה, ב. אביבי, הסביר להם להורים, כי היתה אמנם מחשבה להעביר את תלמידי „הקליר" לבנין של בי"ס „גרץ". אך ממשרד החינוך הוסבר לעיריה, כי ב„גרץ" ישנן שלוש כיתות של ילדים מחוננים ולדעת הפדגוגים, אין להעבירם למקום אחר. מסיבה זו הוצע להקים שישה צריפים לתלמידי כיתות ז' של „הקליר". להט טען, כי אלו יהיו מבנים זמניים ורק לשנת תשל"ה. ההורים טענו, נגד העדפת שלוש כיתות „מתנגנים" על 12 כיתות של תלמידי חטיבת הביניים. ראש העיר ומנהל אגף החינוך ניסו להסביר להורים את בעיות המיבנים לחטיבות הביניים בקשר לביצוע תוכנית הרפורמה בבתי הספר העירוניים.

להט: בכח לא נקים

אתמול אמר להט, כי הוא דוחה את האיומים של ההורים. יחד עם זאת אמר, כי העיריה לא תקים בכוח את הצריפים בחצר „הקליר". אך אם ההורים ימנעו בכוח את הקמתם, הרי יסבלו מכך התלמידים, כי „הקליר" לא יוכל במקרה זה — לקלוט תלמידי כיתות ז' חדשות.

לא מהנמנע, כי סכסוך בי"ס „הקליר", יועלה בישיבת מועצת העיריה הקרובה.

צע"ת נגד שר השיכון

חברה קבלנית לבניה, הטוענת שמשרד השיכון הפלה אותה לרעה בכך שלא הזמינה למכרז לבניית 160 יחידות־דיור במעלות — השיגה בבית־המשפט הגבוה לצדק צע"ת נגד שר השיכון. החברה „יוטבין" בע"מ, השיגה גם צו ביניים האוסר על משרד השיכון להחליט על הזוכה במכרז עד לבירור העתירה בבג"צ.

בעתירה מציינת החברה, כי היא רשומה כקבלן מוכר ומבצעת מאז 1968 עבודות בנין שונות בסקטור הציבורי והפרטי בהיקף של עשרות מיליוני ל"י.

ב־20.6.74 הוציא משרד השיכון מיכרז מצומצם בו המזמין קובע רשימה מוגבלת של קבלנים המוזמנים להשתתף במכרז להקמת 160 יחידות־דיור במעלות והזמין 4 חברות קבלניות להשתתף בו.

„יוטבין" בע"מ מציינת, כי פנתה למשרד השיכון וקבלה על כך שלא הוזמנה למכרז, למרות שסדרי מסירת עבודות הממשלה לקבלנים מחייבים הבטחת סיכויים שווים לכל הקבלנים. היא נענתה, לדבריה, בשלילה והנימוק של משרד השיכון היה — „שיקול דעת בלעדי להחליט את מי לכלול ברשימת המשתתפים במכרז".

אטלס כרטא

יוחנן אהרוני — תקופת המקרא
מיכאל אבי־יונה — תקופת בית שני המשנה והתלמוד
מרדכי גיחון — מביתר ועד תל חי ההיסטוריה צבאית
יהודה ואלך — מראשית ההתישבות ועד קום המדינה

מהדורה שניה חדשה ומעודכנת
בכרך אחד

שמונה שנים של מחקרים וחפירות העשירו את ידיעותינו. בהדפסה הששית של „אטלס כרטא" הוכנסו שינויים על־פי תוצאות המחקרים האחרונים.

לכבוד ספרית דבר, ת.ד. 199 תל אביב
נא לשלוח לביתי אטלס כרטא, ארבעה ספרים בכרך אחד, ע"פ ההסדר הבא:
(וסמן × במשבצת המתאימה)
☐ הנני מצרף בזה המחאה ע"ס 92.50 ל"י
☐ הנני מתחייב בזה לשלם 92.50 ל"י בשלושה תשלומים חדשיים רצופים תשלום ראשון בסך 32.50 ל"י מצ"ב. מס' ההמחאה ______
ושני תשלומים שווים בסך 30 ל"י כל אחד (מס' ההמחאות ______ / ______)
שם ______
כתובת ______
מס' תעודת זהות ______ חתימה ______

„אטלס כרטא" מעודכן לפי החפירות והמחקרים האחרונים שנערכו בארץ.
המחיר 92.50 ל"י
גם בתשלומים
ספריית — להשיג בסניפי „דבר" או בחנויות הספרים.

קיטונת
גבעת השלושה
נותרו מקומות רק
למחזור ד': 13.8 — 26.8
בדבר פרטים נא לפנות לטלפון:
911288, 908227, 908228
או ע"י ביקור במקום 8.00 — 12.00
בהנהלת החשבונות ו־6.00 — 4.00 אחה"צ
במשרד הקיטנה.

קרן משאבים
לקליטת עולים
אקדמאים ובעלי מקצוע

משקיע נכבד,

אם אתה בעל עסק עצמאי, או שותף בו, או אם אתה מעוניין לפתוח עסק משלך ואתה מעסיק או מתכונן להעסיק באופן קבוע אקדמאים ובעלי מקצוע עולים חדשים וישראלים —

תוכל לקבל הלוואות בתנאים נוחים באמצעות הבנק לפתוח התעשיה בישראל בע"מ.
לדוגמא: באזור הפתוח א' תוכל לקבל הלוואה של עד 80% מההשקעה בעסק, ולהחזירה בתשלומים של עד 10 שנים.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות אל:
1. המחלקה הכלכלית, אגף שרותי קליטה — משרד הקליטה, הקריה בנין מס' 2 ירושלים, טל: (02)61171/461
2. העוזרים הכלכליים במחוזות משרד הקליטה:
- מחוז ת"א — רח' אסתר המלכה 6, (03)247261
- מחוז חיפה — רח' המגינים 207/9, (04)666311
- מחוז י־ם — רח' בני ברית 22, (02)227161
- מחוז ב"ש והדרום — שדרות הנשיאים בין הנגב, (057)74811
3. הבנק לפתוח התעשיה — מגדל שלום רח' אחד העם 9 ת"א, (03)52666.

משרד הקליטה
אגף שרותי קליטה
המחלקה לקליטה חברתית
באמצעות הבנק לפתוח התעשיה בישראל בע"מ
עליה וקליטה

מפלגת העבודה הישראלית
המוסד לביקורת ולבירור עתירות
ישיבת מזכירות המוסד
תתקיים ביום ראשון — ט' באב תשל"ד — 28.7.74 בשעה 16.00 (4 אחה"צ) במשרדי המוסד בבית מרכז המפלגה.

במלאות שש שנים לפטירתו של יקירנו
מרדכי זעירא ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין בקרית שאול. ביום ראשון, ט' באב תשל"ד — 28.7.74 בשעה 5 אחה"צ.
נפגשים ע"י השער.
המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה הפתאומית של אמנו וסבתנו היקרה
אטל רבינוביץ ז"ל
בת ר' פנחס וחיה צוביש
שנפטרה בארה"ב ב־21.7.74, בשנת ה־69 לחייה.
ההלויה תצא היום, יום שישי, ד' אב תשל"ד, 26.7.74 בשעה 12.00 בצהריים מבית המנוחה, רח' ארלוזורוב 180, ת"א — לבית העלמין בקרית שאול
המתאבלים מרה:
בתה וחתנה: ברוריה ויוסף הקלמן
נכדיה: מיכל ויובל
מנוחה וצבי הקלמן
וכל בני המשפחה

ביום שני, י' אב תשל"ד — 29.7.74
יום השלושים למות חברנו
אריה מורן-ולטר ז"ל
נעלה לקברו בשעה 4.00 אחה"צ
המשפחה
ובית יגור

ארבע שנים לנפילתו
של בננו היקר והבלתי נשכח
סמל
שמואל (מוליק) הורדי ז"ל
נזכיר עם זכרו
ונעלה לקברו
ביום ראשון, ט' באב תשל"ד (28.7.74) בבית הקברות הצבאי בקרית שאול
בשעה 5 אחה"צ.
דוד הורדי והמשפחה

במלאות שנה לפטירת
לאה פקרים ז"ל
תיערך אזכרה בבית העלמין החדש ברחובות, ביום שלישי, י"א באב (30.7.74), בשעה 4 אחה"צ.
ח. ל. פקריס

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו ללא עת של חברנו בעבודה
נורי בן־עזרא חוגי ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

לאברהם ורדי ומשפחתו
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
קבוץ בית־קשת

ביום א', ט' באב תשל"ד — 28.7.74
ימלאו 20 שנה לפטירתו של
מנחם גמורמן ז"ל
המשפחה

...פקרות
...שם הקב"ה

...לו החליטה קבוצת בעלי רצון טוב, כי צריך להתנחל בפתח־...זה, היא לא היתה מצוה לעשות זאת בלי רשיון של המוסדות ...מוסמכים. התיישבותה היתה צריכה להשתלב בבירור שאלות ...קיות, כגון בעלות על הקרקע, בהתאמת המיקום לתכניות ...ליות של בינוי וניצול משאבים וכד'. היא לא היתה יכולה ...תנחל בפתח־תקוה בלי אישורים מתאימים. אף שלא קיימת ...ו שום בעיה מדינית עדינה ושום חייל לא יידרש לשפוך ...דמו למען היוזמה הפרטיזנית.

אולם ביחס להתנחלות בשטחים, שבה קיימות גם הבעיה ...דינית וגם הבעיה הבטחונית, מורים לעצמם אנשים היתר ...ילו בהסמכה ישירה מטעם הקב"ה, לעשות מה שלא יתואר ...זום ארץ מתוקנת — ואתמול היינו עדים לנסיון חדש של ...בחלות פרועה כזו באזור שכם.

בעת כתיבת דברים אלה לא ידוע עדיין, מה האמצעים ...קטה הממשלה במקרה שלפנינו. אך יש לומר בכל הבהירות, ...אין לסבול נסיון כזה. אנו מצפים מן הממשלה שתפעל לא ...לסיכול היוזמה, כפי שנעשה במקרים קודמים, אלא שתמצה ...ההוק לגבי מפיריה.

...וד מהלומה
...ניקסון

...יא ארה"ב ריצ'ארד ניקסון נחלץ ביממה האחרונה מעימות ...תי, שעלול היה לזעזע את כל אשיות השלטון האמריקאי, ...נדיף לקבל את הוראות בית־המשפט העליון בדבר מסירת ...סלילי־ההקלטה לתובע המיוחד בפרשת ווטרגייט. אולם ...קדם לומר בשעה זו, שבכך כבר הוכרעה סופית המערכה ...מושכת לרעת הנשיא. פתרון של התפטרות, שרבים היו ...דיפים אותו על העמדתו לדין, לא נראה באופק; וקרוב ...אי כי המאבק על המשך כהונתו עוד יימשך חדשים מספר.

אכן, פסק־הדין שניתן פה־אחד על־ידי בית המשפט ...ליון בעל הרוב השמרני, שחלק משופטיו ובכללם היו"ר ...ן בורגר נתמנו על־ידי ניקסון, מהווה מהלומה מוסרית ...ורה לנשיא. בית המשפט לא קיבל את טיעוניהם של פרק־...טי הבית הלבן, כי איננו מוסמך לדון בסמכויות הנשיא ...הנשיא זכאי לשמור על סודיות מגעיו עם יועציו הקרובים. ...א קבע במפורש שבעניני עבירות אין הנשיא ניצב מעל ...חוק; וייתכן גם כי בסלילים יימצאו הוכחות נוספות למעור־...ת פלילית של ניקסון. נוכח היוקרה שממנה נהנה בית ...משפט העליון קרוב לוודאי, כי פסק הדין יגדיל את הרוב ...עדה המשפטית של בית־הנבחרים, העומד לתמוך בהעמדת הנשיא לדין הקונגרס על שימוש לרעה בסמכויותיו וחיפוי על דברי עבירה. במקרה של המלצה ברוב גדול, כשחלק מהרפובליקאים מצטרפים לעמדת הדמוקרטים, יגברו הסיכויים שבית־הנבחרים יחליט עוד לפני הבחירות הקרובות לקונגרס להעמיד את הנשיא לדין, בפרט שלכך מספיק רוב פשוט של הבית.

אולם גם לאחר החלטת בית־הנבחרים יוסיף גורלו של הנשיא להיות תלוי בהחלטתו הסופית של הסנאט, ובמוסד זה דרוש רוב של שני שלישים להדחתו. לפי שעה מוקדם לדעת אם אמנם יימצא רוב כזה. כל סנטור עשוי להכריע. הרי זכור כי גם ב־1868 ניצל יורשו של לינקולן, אנדרו ג'ונסון, ברוב של קול אחד בלבד מהדחה. דומה כי מטרת הנשיא, שדובריו כבר רמזו שהכנת תעתיקי הסלילים האינדקסים תארך ימים רבים, תהיה להרחיק זמן רב ככל האפשר, כדי לדחות את הדיון המכריע בסנאט עד לאחר נובמבר. וזאת מתוך תקוה כי לאחר הבחירות יגלו לפחות חלק מהסנטורים התנגדות רבה יותר להדחת הנשיא מאשר בשיא מערכת הבחירות.

נסיון־תקיפה באין התגוננות

כלל גדול הוא, כי ההתקפה היא ההגנה הטובה ביותר ולפי כלל זה ביקש לנהוג גם נגיד בנק ישראל, כשהגדיר השבוע בוועדת הכלכלה של הכנסת בקיצוניות מלבבת דברים שהתפרסמו בעתונות כ"שקר, רשעות, סילוף וגסות־רוח". אילו השקיע הנגיד חלק מן המרץ העודף, המשתקף בהגדרה־הסותה זו, במילוי־כהלכה של תפקידו, ספק אם משלם־המסים הישראלי היה צריך לחזות כיצד חלק מן העול הנוסף שהוטל עליו "נספג" במימון הפסדים מיותרים לחלוטין.

אך, כאמור, קל יותר להתגונן בתקיפה המסיחה את הדעת מן העיקר מאשר להשיב תשובות מספקות על שורת השאלות החמורות שהנגיד חייב היה לתת אותן לציבור. ואמנם, עד היום לא הצליח לעשות זאת. והשערוריה שהוא אחראי לה נשארה מעורפלת כשהיתה. למרבה הצער יש גם חשש שהערפול יישאר בעינו. שכן מה שחוקרת המשטרה אינו נוגע לפעולות בנק ישראל ערב ההתמוטטות של "בנק אי־בי־בריטניה" וגם לא לתבונת הצעדים שננקטו אחרי גילוי הפרשה ושאף הגבירו את ממדיו של כדור־השלג. חקירת סוגיה זו נמסרה, כידוע, לוועדה של שלושה, ששניים מחבריה מייצגים את הגופים הנוגעים־בדבר ביותר.

במציאות זו יכול הנגיד להאשים אחרים במלים מפוצצות, אם גם חסרות־שחר. ולא לישב את הסתירות הסתומות העגרמות של ה"פרשה", שאפשר היה להגדירה במלים מפוצצות לא פחות ומבוססות הרבה יותר. מי שסבור כי טקטיקה זו תצליח, יעמוד על טעותו.

ארה"ב נגד ניקסון: תחילת הסוף

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

אולי הדבר המפליא ביותר בפרשיית ניקסון הוא שהאיש איננו מתמוטט. זה שנה וחצי הוא עומד נוכח התפוררות יום־יומית של ממשלתו. שמו מתנוסס כל בוקר על כותרות ראשיות, כפי שאולי רצה כל חייו. אלא שהכותרות האלה מספרות על מעשי שוחד ושחיתות, ייזום פשעים והסתרתם מפני החוק, עדויות שקר ומעשי הונאה.

אולי הדבר האכזרי ביותר שנגזר עליו עכשיו הוא לראות בנפילתם של האנשים שמינה. חלקם כבר יושבים בבתי־סוהר או ממתינים לגזר דינם. אחרים פנו לו עורף ומשתתפים עכשיו במערכה נגדו. ויש כאלה שעשו את שני הדברים: בדרך לבית־הסוהר, כדי לבקש לעצמם הקלה בדין, הטילו את עיקר האשמה עליו.

זוהי סיטואציה איובית: ביתו הפוליטי של האיש חרב עליו, והוא נשאר לבדו עם קומץ ידידים בעלי שמות מוזרים, שאיש לא שמע עליהם בעבר הקרוב.

שלשום היה יום רע מאוד לניקסון, כמו הרבה ימים בתקופה האחרונה. בבוקר הסתיים בבית המשפט העליון הדיון בתיק הקרוי "ארצות הברית נגד ריצ'ארד מ. ניקסון". התובע היה החוקר המיוחד שניקסון עצמו מינה, ליאון יאבורסקי. הנושא: 64 סרטי־הקלטה ושלל מיסמכים משיחות שקיים ניקסון בבית הלבן. החוקר הלך לבית־המשפט לאחר שעוזרי הנשיא סירבו למסור לו את החומר. פרקליטו של ניקסון, ג'יימס סט. קלייר, טען בבית המשפט שזכותו של הנשיא, כראש הרשות המבצעת, לקבוע מה למסור לחוקרים ומה לא. הוא הזהיר שהחלטה של בית המשפט עשויה לגרור את השופטים להליכי הדחת הנשיא, הליכים פוליטיים שהרשות השופטת אסור שתהיה לה יד בהם. סט. קלייר הוא פרקליט מעולה, בעל ידע וכוח שכנוע רב. עליו אמר מישהו: "אילו אני הייתי אשם, לא הייתי לוקח עורך־דין אחר".

אבל בית־המשפט לא השתכנע. פה־אחד הורו השופטים לנשיא למסור את החומר המבוקש. פסק דין זה גם יהווה ציון־דרך היסטורי בתולדות החוק האמריקאי. הוא קובע, בין השאר, אמת שבכל מדינה קל יותר להטיף לה מאשר לממש אותה בדין: האזרחים, כל האזרחים, שווים לפני החוק. אף אחד איננו רשאי להציב גדר לפני נציגי החוק ודרישותיו.

ניקסון הודיע לאחר שיא דיונים של כמה שעות שיציית להחלטת בית־המשפט. למעשה, לא היתה לו ברירה. אילו היה מתכחש להחלטה היתה הדחתו בשני בתי־הקונגרס ודאית. אך הסכמתו אין פירושה שלא ינסה "לסחוב" את מתן החומר עד שתוכן הסרטים לא יוכל למלא תפקיד במשפט.

קלייר כבר איים, שתהליך "מיון" החומר יארך כחודשיים (ההנחה היא, שבית הנבחרים לא ימתין לשחרור החומר, שספק אם בכלל ניתן יהיה להעביר אותו ממשרד החוקר המיוחד אל בתי הקונגרס. אך כמה מתומכי ניקסון בוועדה המשפטית כבר ביקשו להמתין לחומר, ובכך לגרום עיכוב בהליכי ההדחה).

כל הסימנים מורים כי הטאקטיקה שניקסון ניסה להפעיל בחודשים האחרונים תמשיך להיות נשקו העיקרי. מצד אחד, הוא מנסה להרוויח זמן, בהנחה שהפרשה תיבאש על כולם, או שתיקבר, לפחות זמנית, בגלל הבחירות לקונגרס בנובמבר, או שיקרה משהו בלתי־צפוי בעולם שיאלץ את הקונגרס להפסיק את המשפט.

מצד שני הוא עובר מנסיונו להתמודד על אהדת כלל הציבור להתרכזות ברכישת לבם של 34 סנאטורים. אותו שליש מחברי הסנאט שבלעדיו לא ניתן להשיג הרשעה של נשיא במשפט. נדמה שקל יותר להשפיע על קבוצת ה־34 מאשר על דעת הקהל. עם קבוצה זו נמנים סנטורים אולטרה־שמרניים או נאמנים קנאים לניקסון ולמפלגה הרפובליקאית. רבים מהם באים ממדינות הדרום, שבהן התדמית מכה בניקסון חזקה ומגובשת, ויש רגישות קטנה יותר כלפי פרשיות ואשינגטוניות.

לתמיכה של קבוצת ה־34 יש, כמובן, מחיר. נראה שניקסון מוכן לשלם אותו: בכל חמש שנות שלטונו לא הטיל ניקסון בדביקות כזאת וטו על הצעות חוק חדשות כ"ליבראליות", כפי שהוא עושה עכשיו. השבוע, למשל, איים למנוע קבלת חוק המגן על הצרכן האמריקאי מפני התעשייה הגדולה. היה בכך סמל למצבו של הנשיא: הטלת וטו על החוק היא מעשה בלתי פופולארי בדעת־הקהל, אבל הוא התקבל בהתלהבות

(סוף בעמוד 19)

הצעד הבא
אלון פותח את החודש המזרח־תיכוני בוואשינגטון

מאת חגי אשד

לפי כמה סימנים החליטה מצרים להאיץ את קצב המגעים המדיניים בינה לבין ישראל והיא מעדיפה שהצעד הבא במגעים אלה ייערך בין ישראל לבין ירדן. גם נאומו של הנשיא סאדאת לרגל יום ההפיכה ביום שלישי וגם ההודעה המשותפת המצרית־ירדנית מיום חמישי שעבר מחזקים הערכה זאת. שאלה בפני עצמה היא, למה החליט סאדאת לדחות את השלב הבא של הסדרים בין מצרים לבין ישראל ולמה החליט לתת עתה זכות קדימה לירדן. אך קשה להטיל ספק בהחלטה זאת כשלעצמה. אילו רצה סאדאת שהצעד הבא ייעשה בינו לבין ישראל לא היה מסתבך עתה בבעיה הפלשתינאית, שהיא מורכבת ושזועה מוקשים לא רק לישראל, אלא גם למדינות ערב.

סביר להניח, שבמקרה זה היה סאדאת מעדיף לא להסתכסך עתה עם אש"ף (ובמיוחד עם ארגוני המחבלים הקיצוניים) ולא היה מנסה לאלץ אותם להגיע להסכם עם המלך חוסיין שנוא נפשם.

לא כן הנמנע שיש גם למצרים וגם לישראל אינטרס הדדי ממשי — לדחות את השלב הבא של המגעים ביניהן, עד לאחר שיושלמו עבודות ההכנה של פתיחת תעלת סואץ לקראת החודשים מארס — אפריל 1975 ועד לאחר שתיפול הכרעה פנימית בעולם הערבי שתאפשר משא ומתן ישראלי־ירדני על הבעיה הפלשתינאית. לפי אפשרות זאת, שאיננה האפשרות היחידה, מעוניינת מצרים במניעת חידוש המלחמה ובהמשך מדיניות השלום הפתוחה כדי לעודד השקעות אמריקאיות ואחרות במצרים. ייתכן שמצרים מחפשת דרכים לעשות זאת בלי לנטוש החזית הערבית המשותפת ולשם כך היא רוצה להטיל את הטיפול בבעיה הפלשתינאית על כתפיים ערביות אחרות. כאמור, אין זו האפשרות היחידה. אך כדאי לבחון אותה על־ידי הקדמת השיחות עם ירדן לראש התור, כאמור.

האפשרות האחרת, הרעה יותר, חייבת אף היא להילקח בחשבון. לפי אפשרות זאת רוצה מצרים לדחות את העימות המדיני־צבאי עם ישראל עד לאחר שתשלים את הכנת האופציה הצבאית התקפית ועד לאחר שתהיה התעלה מוכנה לפתיחה. דווקא אז עלול להיות לדחיית הפתיחה של התעלה משקל גדול יותר של איום ולחץ, בעיקר כשיבוא בד בבד עם האיום הצבאי. לאיום כפול זה יתלווה גם האיום של שימוש מחודש בנשק הנפט בצורה שתיראה לערבים יעילה ביותר.

אפשרות זאת קיימת ולאמיתו של דבר היא בלתי־נמנעת ברגע זה. היא תהיה בתוקפה גם אם תעדיף ישראל לעשות את הצעד הבא בכיוון מצרים ולא בכיוון ירדן. שהרי גם אם תסכים ישראל לבצע עתה נסיגה נוספת בסיני היא לא תוכל לקבל בתמורה את פתיחת תעלת סואץ מאחר שעבודות הפינוי טרם הושלמו. ואמת היא, שכל ויתור נוסף שתעשה ישראל למצרים עתה, יישאר בלי תמורה ראויה לשמה ומשום כך אין שום טעם לעשותו. לוח־הזמנים הבלתי־נמנע, כנראה, של ניקוי התעלה הוא הקובע את סדר הקדימויות של מ"מ עם ירדן תחילה, גם מבחינת האינטרס הישראלי.

גם ישראל מעוניינת לקיים את המשך התנופה המדינית סביב פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי, על אף הדחייה בלוח הזמנים של פתיחת התעלה. משא ומתן עם ירדן תחילה, הוא התשובה הטובה ביותר לכך, ואולי גם היחידה העומדת על הפרק. משום כך יש לקבל ברצון ובהבנה את כל הקשיים הפנימיים בדעת הקהל ובמערך המפלגתי הישראלי הכרוכים בהקדמת הנושא הירדני־פלשתינאי הכאוב והמסוכן.

ואגב, כלל לא בטוח שהנסיון המצרי להוליך את אש"ף בהלם של חוסיין עלה יפה ושלא תתחולל מלחמת אחרים ערבית שמפניה הזהיר סאדאת בנאומו האחרון.

לא רק בדעת הקהל הישראלית נטושה מחלוקת עמוקה וחריפה בנושא הירדני־פלשתינאי. מחלוקת לא פחות עמוקה ולא פחות חריפה נטושה סביב נושא זה בעולם הערבי כולו ובמיוחד בקרב הפלשתינאים. משום כך כדאי לישראל לפתוח בשיחות עם ירדן לגבי הנושא הפלשתינאי, לדרוש ממנה כבר עתה להגיע להסכם שלום שיפתור את הבעיה הפלשתינאית בכללותה.

אם תתחמק ירדן, יחד עם מדינות ערב, מנסיון לפתור את הבעיה, או להבהירה במהלכם של משא ומתן — יסייע הדבר מאוד להסברה הישראלית. ואף יחזק את עמדתה המדינית המעשית של ישראל. כך תיחשף האמת הנסתרת מעיני דעת הקהל בארצות המערב, כי מדינות ערב הן המונעות את פתרון הבעיה הפלשתינאית, משום שהן רוצות להשתמש בה כבנשק נגד ישראל. מכל מקום, משהחליטו סאדאת וחוסיין מה שהחליטו, אין לישראל כל טעם להתחמק מהמבחן בינה לבין ירדן סביב הבעיה הפלשתינאית. כל התחמקות ישראלית עתה תהיה מזיקה ומיותרת.

בניגוד לאיום הערבי והירדני השקוף, אין ירדן יכולה להסתלק מדיון על פתרון הבעיה הפלשתינאית, משום שירדן היא מדינה פלשתינאית. בין אם תרצה בין אם תמאן, וכל הסכם שינתק את האוכלוסיה הפלשתינאית של הגדה המערבית, יתותך בבשר החי ויפרק את הממלכה ההאשמית ליסודותיה הנפרדים. ובכלל, קשה יהיה לירדן להטיל דופי בדרישה ישראלית לנהל אתה משא־ומתן על הסכם שלום, ביחוד כשגם מצרים הביעה את נכונותה והסכימה לכך. וטוב עשתה הממשלה כאשר החליטה בישיבתה האחרונה להטיל לזירה את הבעיה הירדנית־פלשתינאית וטוב שהרי מצרים והירדנים החליטו להרים את הכפפה.

ואולי תצמח בכך תועלת נוספת: יהיה בכך כדי לכפות על ישראל חריש רעיוני עמוק והסתכלות אל עצמה ואל מהותה הציונית. שהרי הנושא הפלשתינאי מחייב לא רק הסברה ישראלית כלפי חוץ, אלא חינוך ציוני כלפי פנים — גם לגבי הזכויות ההיסטוריות של העם היהודי על ארץ ישראל וגם לגבי הכוונות לפשרה הדדית לגבי זכויות אלה.

שר החוץ יגאל אלון יפתח בשבוע הבא את החודש המזרח־תיכוני בוואשינגטון. אחריו יבואו ראש ממשלת ירדן זייד ריפאעי ושר החוץ המצרי איסמאעיל פאהמי. במחזור פגישות מזרח־תיכוניות אלה ינסה שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר לברר מה יכול להיות הצעד הבא במהלכים המדיניים לקראת הסדר במזרח התיכון. בשיחה זו ירצה השר אלון למשש את כל ההתחייבויות האמריקאיות לישראל בתחום הצבאי, הכלכלי והמדיני. הוא ירצה לפתוח בהידברות עם האמריקאים על יעדיהם ארוכי־הטווח על לוח הזמנים המשוער לביצוע מדיניותם ועל השאלה — "איזה מין מזרח

(סוף בעמוד 19)

הרהורים על האבסורד

...דברים על "ליקוי מלחמה". אבל כשאלת הקיום, עצם הקיום, שלא נתונה מנוה. אתה רוצה ללמוד את ליקוי ה ה י ס ט ו ר י ה. ליקוי כ ל המלחמות, המפלות הרבות, הנצחונות המפסים והקצרים, ...בות, נסיגות הגאולה שנכשלו, משיחי האמת, משיחי השקר... ...בתוך אתה פונה לכל אלה, להבין מה פשר. מה פשר האותות.

...הסקרנות "אקטואליות" אני קורא פרקים מן העבר, הרחוק והקרוב. ...נתקל אצל מכס ברוד בתיאור של גיטו פראג: במשך מאה שנה, ...עד 1500, היו ארבעה פוגרומים שבהם נשחטו רבבות יהודים

יומנו של אזרח
אהרן מגד

...בושם נכרה. הנוצרים פרצו פנימה אל בין החומות, עברו מבית ...הרגו בקרדומות ובסכינים כל מי שמצאו. היהודים הסתתרו ...ם, כגון לא היה להם. כיד לכך מוסיף ברוד וכותב: אבל למחרת ...הלכו כמה פרנסים אל הטירה (אני זוכר: הטירה, אותה ה"טירה" ...ר 400 שנה כתב עליה בן־בנם של אלה, ידידו של ברוד, פרנץ ...א), קנו בשארית כספם כמה "זכויות־יתר", הניצולים החלו רוכלים ...ים, סוחרים בשוק, כחוק ושלא־כחוק, מלווים כסף — הכל היה ...מחדש... ע ו ף ־ ה ח ו ל היהודי היה נשרף, קם מאפרו, ממשיך ...יה. כך חוזרת על דורות: פחד, ערמה, תקוות, אשליות, כוח ...עקשני שאי־אפשר להרסו.

...מה אכביר מלים? הדברים כתובים. יש "שבט יהודה" של וירגה, ...ן מצולה" של הנובר, "ספר הדמעות" של ברנפלד. מאות ואלפי ...כל "הספרות" שלנו, מחורבן הבית ועד ל"תחייה", עקובה כתבות ...בות של קברי־אחים.

...שאתה מנסה ללמוד "לקח" מן ההיסטוריה הזאת — א י ן "לקח". ...גיע רק למסקנה מחרידה אחת:

...מקום שלכל העמים היתה היסטוריה — לעם ישראל היתה ...ל ו ג י ה. אפילו ההיסטוריה שלו — הפכה למיתולוגיה. כי ...וריה יש "התפתחות", יש "שלבים", יש התקדמות ממשטר למשטר, ...צות פוליטיים משנים את עובדות היסוד של החיים, של יחסי העם ...כניה, עם העולם כולו. אצלנו, אין "התפתחות", אין "שלבים". ...ינוי.

עובדת־היסוד נשארה אחת, ללא כל שינוי, והיא עובדה ...ל ו ג י ת. "פארא־היסטורית": עם שנוא ונרדף, הלוחם לבדו על ...בהיותו עבד ובהיותו אדון, בהיותו רצוץ ומרוד ובהיותו מצליח. ...ם של הפרעונים ובמצרים של נאצר וסאדאת. שנוא על־ידי ...הרומאים ועל־ידי הרוסים והגרמנים. לפני הנצרות ובזמן ...ת, לפני האיסלאם ובזמן האיסלאם. ועל־ידי עמים שלא ידעו ...והים ולא את נביאיו. ואת שם ישראל לא שכחו, ביפאן, באיי ...ב־יונגלים של אפריקה. מעבר לכל הגיון, מעבר לכל הסברים, ...ניים, תיאולוגיים, הגליאניים, מרכסיסטיים.

...ל מה שלימדו אותנו "אבות הציונות" בעניין זה. — שהציונות ...בביכול את בעיית האנטישמיות, תבטל את ה ש נ א ה — צריך ..., לא שריר ולא קיים. לא שייך כלל, אם נהיה מיעוט בין הגויים ...עצמאי במולדתנו. הציונות פתרה הרבה בעיות — ויותר ...נה", גילתה כוחות יצירה נפלאים, גנוזים במעמקי העם, הוציאה ...אל הפועל — אבל לא פתרה את הבעייה הזאת. ההיסטוריונים ...הרומאים, בהיותנו עדיין עם על אדמתנו, השתמשו באותם ...כלפי העם היהודי, כמעט מלה במלה כמו היטלר ב"מיין ...ף". אלפיים שנה לא שינו דבר בעניין זה. אלפיים שנה, כאילו ..."היסטוריה". הדי לקרוא את כתב הסיטנה של העתונאי המצרי ...(שתרגומו הובא ב"דבר" בשבוע זה), כדי להבין כמה עמוקה ...מיתולוגיה כל השינאה וכמה אי־אפשר לשרשה, לא בגילויי ...לא בגילויי כוח.

ומיתולוגיה זו היא דראמת האבסורד הגדולה ביותר בתולדות האנושות, שלא בקט ולא יונסקו, לא ארטו ולא אראבאל, לא דירי ולא דנה — לא יכולים היו להעלות בדמיונם כמה: מלקים אדם ומענים אותו מפני ש ה ו א ה ו א, מאשימים אותו באשמות סותרות זו את זו, ומוסיפים להלקות אותו הן כשהוא מודה והן כשהוא מכחיש, הן כשהוא "צדיק" והן כשהוא "רשע"; מוסיפים להלקות אותו כשהוא מנסה ל א ל ה י ו ת ה ו א, וגם כשהוא מנסה ל א ל ה י ו ת. כי כשהוא לא יהיה, לא יהיה את מי להלקות.

נוכח האבסורד הזה, נוכח החיות שהיא מיתולוגית ולא היסטורית, אין מקום ללקחים "היסטוריים". אין תשובה לשאלה "מה היה אילו". כל הדור החלוצי בארץ התחנך על כך שבימי בית שני צדקו הקנאים לעומת רודפי־השלום, "מסדה" — לעומת "יבנה". אבל מי ידע? מי יכול להוכיח? ייתכן שאלמלא המרד היו נשארים על אדמתנו ומהווים אינו מושבה חשובה עם אוטונומיה תרבותית, ולא היו נהרגים מאות־אלפי אנשים במלחמה, ולא היו נשבים לעבדים. שלא. ייתכן שגם אז היינו צפויים להרג, לשמד, לעבדות, לגלות. מי יודע. עובדת־היסוד "המיתולוגית", הרי היתה נשארת. או: כל הדור החלוצי, החותשי, לפני המדינה, במדינה, התחנך נגד ה"שתדלנות" — שהיא תכונה מגונה ו"גלותית". אבל איך היו מתקיימים היהודים כל ימי־הביניים ללא "השתדלנות"? ובתקופה החדשה, האם לא עסקו הרצל, וייצמן — כל־אחד לפי דרכו — ב"שתדלנות"? האם "לובייג" איננו "שתדלנות"?

כך לגבי העבר. אבל מה לגבי כאן ועכשיו? כל המחלוקת בין "נצים" ל"יונים", היא מחלוקת בין שתי הערכות "היסטוריות", ראציונאליות, לגבי תופעה שהיא עבר־היסטורית ואי־ראציונאלית. גם אלה וגם אלה, עניין הקיום הלאומי, הפיזי, שלנו, הוא להם ערך עליון. גם אלה וגם אלה רואים את "הסכנה גלויה", רואים עין־בעין את האויבים שכוונתם המוצהרת, או המוסתרת, היא חיסול העצמאות הישראלית. מי יכול לומר בבטחון שאם לא ניסוג אף שעל — נוכח ההתעצמות הגדלה והולכת של הערבים, נוכח יחסי הכוחות המשתנים בהכרח ובמהירות לרעתנו — נבטיח את קיומנו? היש ערובה לכך? ולעומת זאת — מי יכול לומר בבטחון שאם נוותר וניסוג נתמודד (וכל הפילוסופיה מסתכמת באמונה, ש"מענה רך ישיב חימה") — יתרפו הערבים מנטיותיהם והחיסול שלהם וישלימו אתנו? אין כל אפשרות של הוכחה. אין כל בטחון. הדבר הבטוח היחיד הוא, שעובדת היסוד "המיתולוגית" תישאר בעינה.

בהוויה מיתולוגית זו, שאין בה לקחים היסטוריים, יש רק "חכמה קיומית" יהודית, עתיקה מאד: לנצל את כ ל האפשרויות, לנסות ה כ ל, בכל הנסיבות; או אם לומר זאת בז'רגון הפוליטי המקובל: ל ה ש א י ר א ת כ ל ה א ו פ צ י ו ת פ ת ו ח ו ת.

לפיכך, כמה רעות, כמה מסוכנות, כמה נעדרות "חכמה יהודית", הן ההצהרות הרשמיות השכם־והערב על־ידי שרים ומנהיגי מפלגות, או על־ידי הממשלה כולה, שכל תוצאתן היא ס ת י מ ת אופציות: "אין בעיה פלשתינאית"; "יש בעיה, אבל אין ישות"; "הבעיה היא רק בינינו ובין מדינות ערב ולא בינינו ובין הפלשתינאים" (כאילו אנחנו ל ב ד נ ו מחליטים על כך!); "לא נחזיר את יהודה ושומרון"; "לא נזוז בסיני עד שיפתח התעלה" (כאילו יש בכך הוכחה לוויתור על כוונות מלחמה, או הוכחה לאי־אפשרות של התקפה...); או, "לא נשב אל השולחן עם אלה ועם אלה". מדוע לא נשב? נשב! נשב גם עם השטן, אם יהיה הכרח בכך! מדוע נישבע לא להחזיר שטחים? נחזיר. אם לא תהיה ברירה. אם יתברר לנו שאחרת נסתבך במלחמה שתביא עלינו הרס! לשם מה להצהיר שלא נשלים עם "ישות פלשתינאית"? נשלים כמה, אם יהיה ודאי לנו שעל־ידי כך נקרב את השלום! ההצהרות היחידות שצריך להשמיע הן הצהרות ש פ ו ת ח ו ת כל דרך. כל סדק צר — לשיחות, למשא־ומתן, להתקרבות, למניעת מלחמה. למניעת מלחמה בכל מחיר, מלבד מחיר הקיום עצמו!

זהו "האופורטוניזם היהודי" — המגונה על־ידי הקנאים, מכאן ומכאן. אבל הוא חכמת־החיים, שבלעדיה העם הקטן הנבזה הזה, השנוא והנרדף, המעונה הגאה וקשה־העורף — לא היה מתקיים כלל במשך כל הדורות. ובלעדיה לא יוכל להתקיים גם לעתיד לבוא.

התשובה למצוקתם הלאומית של הפלשתינאים

...ת דני רובינשטיין

מפגש פלשתינאי־ישראלי, (ה')

...שלא להתרשם ממצוקתם ...ית כל הפלשתינאים. ד"ר ...ס הרכבי תרגם פעם קטע ...של גאצר אדיין אל גאשא־ ...בשם "כרטיס חוזר" ובו אר־ ...ההגר: "בכל שנה אני אוכר ...דרך, שוב נשוב, בני, אתה ...שוב. נחזור לארצנו ונהלך ...נופים. נשיל נעלינו למען ...בקדושת העפר שמתחתנו... ...עד שנגיע לעצי התפוח. ב־ ...את הגול והסים. נישק לזרע ...נוח בצל עץ ראשון שנפ־ ...נפנה כה וכה להתחקות ...היינו. היכן הם? כאן במיכר ...וה, בבריח מסגר זה, בשדה ...שרידי קיר גבוה ובבניין ...ותיו גבוהו, כאן חיינו".

...ים צוקה־אמת של קיבוץ ל־ ...שלא הצליח להגיע למסגרת ...ת ריבונית, ככל אחד במהרה ...ז. אלה בני עם שחלק ניכר ...בהגדר למעלה מכבות דור ...ולת פליטים והולם על סיבה ...ת. זהו כיתוס של קרוב ל־ ...ם עקורים שאיבדו את בתיהם ורכושם ואינם מצליחים להגשים מאווים אישיים וקיבוציים אלמנטריים. ברחבי העולם וגם בישראל רבים המתרשמים ממצוקה זו ומחפשים דרך לעזרה, לפשרה. אפילו מעשי הטרור הרצחניים, שאימצה לעצמה תנועת השחרור הפלשתינאית, מתקבלים לעתים בעולם במעין "הבנה" על רקע התלאות והסבל של בני עם זה. מה הצעותיהם לפתרון?

בחודש שעבר, עם תום ביצוע הסכמי הפרדת הכוחות והתנופה המחודשת לבדיקת הבעיה הפלשתינאית פרסמו שלושה אישים מוכרים מהגדה המערבית גילויי־דעת מסבירים. היו אלה שלוש עצות לנשיא ארה"ב, השונות אחת מרעותה בסגנון ובתוכן. אין ספק שכל שלוש ההצעות מייצגות נאמנה את הגורמים השונים במחשבה הפלשתינאית על הדרך לפתרון. גילוי הדעת הראשון, המפורט והבוטה ביותר, הוא של ד"ר חליל אל־בודיירי, רופא עיניים ממזרח ירושלים הידוע בהשקפותיו השמאליות. חמשת העקרונות, שעליהם יושתת הפתרון, הם לדעת ד"ר בודיירי כדלקמן:

(אל־קודס 16.6.74)

ז"ה, פלשתין, היא ערבית והיא חלק בלתי נפרד מהמולדת הערבית המשתרעת מהאוקיינוס עד למפרץ. בעליה החוקיים של ארץ זו והצד הראשי בבעיה הוא העם הערבי הפלשתינאי הבאים להגדרה עצמית בארצו ולהקמת מדינה עצמאית בה.

על ישראל לא רק לסגת מהשטחים שכבשה ב־1967 אלא גם משטחים נוספים עד גבולות החלוקה של 1947.

ישראל תאפשר את הבטחת חזרת הפליטים הפלשתינאים לארצם הנדחתה גם מתוך השטח שנקבע למדינת ישראל בחלוקה (של 1947).

ישראל תודיע שהיא מוותרת על המחשבה הציונית המזעזעת והרעיונות ההתפשטות הגורסים הגירת יהודים לפלשתין. ישראל תודיע על נכונותה לחיות בשלום לצד בעליה החוקיים של הארץ ותיכנס למו"מ עם הארגון לשחרור פלשתין, שהוא נציגו של העם הערבי הפלשתינאי. הצדדים יקבעו הצעדים להחזרת הפליטים והבטחת זכויות היהודים הנמצאים עתה בפלשתין אם כערבים או כמיעוט.

במקביל יודיעו הערבים באמצעות אש"ף על כינון שלום צודק ובר קיימא בפלשתין והשתתפותם בפתרון הבעיה היהודית על ידי מתן רשות ליהודים הנמצאים כיום בפלשתין להקים להם שלטון אוטונומי ועצמאות תרבותית במסגרת המדינה הפלשתינאית העצמאית שתבוא בברית פדראלית לקראת האחדות הערבית השלמה באזור".

זוהי הצעת ד"ר בודיירי ומטרתה הכללית דומה לאמנה הפלשתינאית המפורסמת, בדרישתה להכחדת אשיות מדינת ישראל.

(סוף בעמוד 19)

פורום

"זום־זום" במקום להתחמש באקדחים, הצטיידו ב"זום־זום" — ושימו קץ ליתושים ולעקיצותיהם. "זום־זום" של "שמן" דוחה את היתושים ושאר המעופפים מביתכם ע"י ריסוס פשוט. יתרונו של "זום־זום" הוא בכך שאפשר לרסס בו כשהחלונות פתוחים. להמשיך ולהנות מאויר צח — ועם זאת להיפטר ממכת היתושים. רססו ב"זום־זום" — מוצר איכות נוסף של "שמן" — סביב החלונות, הוילונות ועל הרצפה.

עשו זאת עוד היום — ושימו סוף לעוקץ!

שמן

هكذا امن الاصل

מפנה חשוב במדיניות הישראלית

מאת דניאל בלוך

בהחלטת הממשלה ביום ראשון בעניין הירדני־פלסטינאי יש כי־שום מפנה חשוב במדיניות היש־ראלית. זאת מכמה טעמים. רא־שית, חל ליכוד במדיניות הרש־מית שהופיעה עד כה במשא־ומתן עם מצרים על־פני מיים עם ירדן, בראש ובראשונה משטחי גדות פנימיות. זו היתה מדיניותה של הממשלה הקודמת, והיא אומצה על־ידי ראש הממשלה הנוכחי יצ־חק רבין בראשית צעדיו. פתה קבעה הממשלה, כי יש אפשרות של משא־ומתן עם ירדן, בכל עת שיתאפשר הדבר, גם לפני בינ־עם מצרים, גם במקביל לו — שנית, זו הפעם הראשונה יש הת־יחסות למושג הפלסטינאי בהח־לטה של ממשלת ישראל. אמנם אין זה שינוי מהפכני, כשום שי־נוכה ההתייחסות דומה לזו הי־מופיע בי"ד העקרונות של המע־רך, אך יש בכך ביטוי צעד קטן קדימה, בפרט אם נזכור שב"תו־רה שבעל־פה". צלית השלום, היה זה ניסוח פסול.

בבחינה מאקטית קיבלה הממ־שלה ביום ראשון החלטה נבונה, הצמודה לאירועים באיזור, ובעי־קר בבחינת מה שנתפרסם בפגי־שת סאדאת—חוסיין. שהרי ממ־שלה איננה חוג רעיוני ואיננה חייבת לקבל החלטות בציבור הי־פילוסופי המיפותי. חשוב רק שיהיה ברור כי ההחלטה שנתקב־לה היא החלטה מאקטית, הצופה על צרכי השעה. והיא איננה החל־טה במישור האסטרטגי ותוקפה אינו עומד לדורות. גם מבחינת הפיכות יש חשיבות לכך שנתקבל ניסוחו של יגאל אלון, ולא הנוסח של רבין—גלילי. שכן מבחינה הסברתית טעתה לא־פעם ממשלת ישראל, כאשר שמה הדגש על ה־שלילה, במקום על החיוב. אותם דברים ניתן לומר בביטויים שו־נים, ומוטב כי באופן לצבטנו את הנוסח המדגיש מה אנו מחייבים, במקום הנוסח המדגיש מה אנו שוללים ולבנו אנו מתנגדים. מצד־רת הטובה, כי ראש הממשלה נשאר בביניים, ואין זו הפעם הר־אשונה, גם כי שוללי „מסבי־רים", סבור, כי מן הדין שבעני־ני טיפח יהיה תיאום עמוק מוק־דם בין ראש הממשלה ובין שר החוץ.

כאמור, יש לחזור ולהדגיש, כי ההחלטה שנתקבלה איננה בבחי־נת דוגמה שאין לסטות ממנה. בראש ובראשונה יש לקוות, כי ייפתח בקרוב פתח למשא־ומתן עם ירדן ומצרים. באחרונה מתרבות האזהרות, שמקורן בחוגים רמי־דרג בארץ, כי קיימת סכנה של חידוש המלחמה בסתיו. כמו שי־כבר הוכח, מלחמות אינן פורצות לפי התאריכים המוכרזים על־ידי חוגים מדיניים ובטחוניים בארץ. אולם כי שהם, כי הערבים לא ינטשו את האופציה המלחמתית, חייב עדיין להאמין להם, כי אופ־ציה זו היא כיום שניה במעלה. אם תיכשל האופציה המדינית, אלא מוטלת חובה לעשות כל מאמץ שהאופציה המדינית תת־קיים, וזאת אפשר להשיג רק על־ידי פעילות של יוזמה, ולא בקפי־און מחודש. משום כך יש ערך חשוב להחלטה בעניין ירדן. אם היא לא תישאר בחלל ריק ומקי־פאה, אלא בעקבותיה יגובשו הצ־עות ויוזמות קונקרטיות לשלב פתיחתו של משא־ומתן. אנו חיי־בים במאמץ מיוחד בכוון זה, כדי שלא תהיה לחוסיין סיבה להצטער על כך שלא הצטרף להתקפת־הפתע המצרית־סורית ב־יום הכיפורים.

יש גם לזכור שבנושא הפלש־תינאי עדיין לא נאמרה המלה הא־חרונה. להיפך. בקושי נאמרה רק המלה הראשונה. עלינו להיות מוכנים לכך שירדן עצמה, או מדינה ערבית אחרת, תכלול ב־משלחתה אישים פלשתינאים או נציגי הארגון לשחרור פלשתין. איני מאמין שנוכל למנוע זאת. מבחינה זאת צדק שר ההסברה אהרון ידיב בניסוחו השקול ב־ראיון לגבי התנאים שבהם נהיה מוכנים לשוחח עם נציגי האר־גונים הפלשתינאים. ברור, כי כי רוצה להשתתף בוועידת ז'נווה, או בכל משא־ומתן עם ישראל, חייב לקבל על עצמו את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, שפי־רושן הכרה בקיומה של מדינת ישראל, ורצון להסדר עמה בדר־כי שלום. הממשלה איננה חייבת לקבל היום החלטה מה לעשות אם וכאשר ירצה יאסר ערפאת לשותף עצמו. אולם ההסברה הי־ישראלית חייבת לענות גם על שאלות שכאלה. בחזית ההסברה נחלצו בנבע השנים האחרונות תבוסה, משום שמסבירים הר־שמיים לא יכלו לענות בתוקף הניקבה, מי שסייר באחרונה ב־אירופה ונפגש עם ידידי ישראל במחנה הסוציאליסטי ובמחנה הי־ליבראלי יודע, כי רק קו הסברתי, כפי שנוסח על־ידי אהרון ידיב, יוכל להחזיק, ולו במקצת, את ה־מתקפה התעמולתית של הסו־ביטים, של מדינות ערב ושל הפלשתינאים ואוהדיהם. הגיע ה־זמן שנלמד, כי מותר לנו לדבר אל העולם בכמה קולות, ובעוד שהממשלה בהחלטותיה האופרטי־ביות חייבת להתייחס אל השא־לות המיידיות, הרי ההסברה חיי־בת ליצור לנו דעת־קהל אוהדת, גם לבעיות ארוכות־טווח.

כפי שהמחיר ההצבעה בכנסת בהצעה לדיון על העניין הי־ירדני־פלשתינאי, הרי חולשתה הע־יקרית של ממשלת רבין איננה נובעת מהיעדרה של המפד"ל, אלא מהבעיות הפנימיות במפלגת העבודה ובמערך. בנושא הירדני־פלשתינאי אין די בהסכמה בתוך הממשלה. שכן מחוץ לממשלה קיימים מספר אישים מרכזיים, שי־יש בכוחם לטרפד החלטת ממ־שלה שלא תראה להם. משום זה או אחר. אלה הם — משה דיין, פנחס ספיר ואבא אבן, ובשעת מבחן גם דעתה של גולדה מאיר עדיין תהיה בעלת־משקל. הגורם החזק מכולם בנושא זה הוא משה דיין, שהחליט שלא להסתלק מן החיים הפוליטיים. כמו נובע כי־כך שעדיין ממורה בידיו, למרות הכל, אופציה כמוך למפלגה. ד־הוא נמנה עם אלה המסילים להר־ביע את עקרונותיהם. בין היתר שהדד דיין את המפד"ל שלא להצ־טרף לממשלת רבין. מי שרוצה למנוע התלכדות מפלגת העבודה והמערך, בתוך שיקולים מדיניים ביתיקורייאיות, חייב לעשות שני דברים. ראשית, לבחור במזכ"ל רציני למפלגת העבודה ולעשות זאת בדחיפות וללא חשש. במסגרת העבודה שאיש מבכירי המפלגה אינו מצו לזכור בטוכבו. מה שה־כל אומרים בשיחות פרטיות, כי חיים גבתי איננו מתאים ואינו מסוגל מהמבג גילו להיות מזכיר המפלגה, אלא שהכל חוששים מ־גולדה מאיר. הלוחצת למנוע בחי־רתו.

שנית, יש הכרח דחוף בחידוש ההנהגה הבינית של המערך. מה שיתחפשו שריה, חברי ועדי התוך והכמתון של הכנסת ומספר אי־שים בולטים שאינם נראים ב־כום בחוגה בכהלה כיום. הם גולדה מאיר, משה דיין, פנחס ספיר ואבא אבן. יש לזכור, כי אישים אלה היו שותפים להצעת פשרה טריטוריאלית שהוגשו ב־עבר באופן בלתי־רשמי לירדן. יש להניח, כי לא יתנגדו להן, אם יתחילו מגעים סובביים עם ה־מלך חוסיין וממשלתו. אולם ל־ממשלת רבין, בתנאים הפוליטיים הקיימים, לא יהיה הכוח והסמכות ללא שיתופם של אישים אלה ב־עצה ובדעת. בחירת מזכ"ל ופ־עולתם התקיפה של מזכירות מפלגת העבודה והמערך הם תנאי ראשו־ני הכרחי לכל יוזמה מדינית חד־שה.

על תשתית ומשתית ודומיהם

מאת יצחק אבינרי

יצחק אבינרי, הקדרוהלשון הנודע, מביע דעתו בחיבה על זיכורה את ניקובה של המלה „תשתית" בעקבות מכתבו של א. אבן ל„מעריב" והתגובות שפרסם ה. איזק ב„דבר".

נתבקשתי לחוות דעתי על החידוש תשתית, אם זכר הוא או נקבה.

השאלה איננה קלה כלל, כי לעניין בסיס ויסוד מצויים ב־עברית שני פעלים: שתה („שמי ודרבי" „אבן שתיה"), וגם שתת („תשתת העולם"). בעברית החדשה רווח הרבה הפעל שתת, כגון: „הרעיון משתית", „התנועה מושתתת", וכדומה. לפי זה מסתבר, לכ־אורה, שהחידוש תשתית הוא כמין זכר (כמו תכסית, תוד־מה לו מפאת הת"ו הנוספת ו־השרשית). ואעפ"י כן מוטב להכריע לצד לשון נקבה, כבמלון אבן־שושן.

שני טעמים לדבר, ושניהם — בעניין גילוי, שנתגלה לי לאחר עיון מעמיק בשאלה ה־נידונה; לארון של „היכל המשקלים", ההולך ונמסר לדפוס:

א) התבוננתי וראיתי שאם לעניין אחד משמשים שני שר־שים, מגזרות הכפולים וגזרת ל"ה, נוהגת העברית עפ"י רוב לבחור שמות בעיקר מגזרת ל"ה. יבואו שני עדים ויעידו על כך:

הפעלים רבב ורבה משמ־שים לעניין אחד: „יעים רבים", „מה רבו מעשיך" — מן רבב. אבל „ויפרו וירבו" — מן רבה. והנה, מן רבה יש לנו במקרא ובתלמוד — מרבה, מרבית, תרבית, תרבות, רבית, רביה („פריה ורביה"); ואילו מן רבב — רק רוב (וגם הוא נובע בעיקרו משם־הפעל: לרוב), ואולי גם רבבה.

כיוצא בזה — שגג ושגה. מן שגג — רק שגגה, ומן שגה — משגה, שגיאה, שגיון.

בוא ולמד שאפילו בצד הפ־על שתת בא השם שתיה: „אבן שתיה שממנו הושתת העולם". שתיה, ולא שתי־תה.

לפיכך מסתבר יותר הפעל שתה כיסוד לחידוש תשתית.

ב) מעם שני הוא — העיון במינו של השם משתית. שם זה מצוי במדרשים, ומצד משמעו ושרשו כמוהו כחידוש תשתית. והנה, כל המלונים — כחדשים כישנים — מצי־גים משתית כלשון נקבה. לא מצאתי במדרי ראיה לכך, אבל ראה זאת מצאתי:

אין לראות את משתית כנגזר מן שתת (בגזרת הכ־פולים), כי לפי זה הוא משקלו משקל מפעיל, ובמשקל זה אין שמות־עצם כלל, ויש בו רק בינוניים, שמרוב שימוש „נתעצמו", כביכול, והם קרו־בים למשמעות שם: מוכיח, מעריץ, משביר, משחית, מש־כיל, מאדים, מחפיר, משכיר, מלשין, מנהיג, מעריב, מסמיך, מפקיד, וכו' וכו'. כולם אינם בעיקרם אלא בינוניים, שיש להם גם משמעות שם. אפילו מכשיר, המשמש כיום כשם־עצם גמור, אינו בתלמוד אלא כבינוני.

ואילו במשקל מפעית (כלי מפעלי ל"ה) יש הרבה שמות, הן במקרא והן בתל־מוד: במקרא — מוצית, מרי־בית, מרעית, משפית, בתלמוד — מגבית, מחזית, משלית, מראית, משלית.

ולכן מסתבר שגם משתית הוא במשקל מגבית ומחזית, ולשון נקבה היא. דוגמה אחת ללשון נקבה הביא אבן־שושן מתוך כתבי אברהם שלונסקי. וחושו הלשוני של שלונסקי לא הכזיב.

*

לבסוף ארשה לעצמי להזכיר שכל עצם החידוש תשתית אינו נהיר לי. לשם מה הוא בא, לאחר שכבר יש במובן זה משתית, בשם. הא ניחא אם יש הבדל משמעות (כגון מושב ותושב, משובה ותשו־בה — שרב מאד ההבדל ב־משמעותם), אבל תשתית ב־מובן משתית — לשם מה? ברם, אף במקרא יש כעין זה: מבוסה ותבוסה. מפלצת ותפלצת.

ואם כן, מעשה אבות ירשו בנים...

מרכז רפואי סורוקה בנגב
באר־שבע

נמשכת ההרשמה
לבית־הספר לאחיות מוסמכות

מתקבלות מועמדות לאחר 12 שנות לימוד או עם 4 בחינות בגרות.
במסגרת תוכנית הלימודים המחייבת, התלמידות תשתתפנה בקורסים שונים באוניברסיטת בן־גוריון.
מועד התחלת הלימודים, סוף אוקטובר 1974.
המעוניינות תפנינה בהקדם למזכירות בית־הספר לאחיות.

הנהלת בית־הספר לאחיות

הלוות החודש דבר

אנו מעונינים לרכוש
מפעל תעשייתי
א. עד 25 עובדים בשלב ראשון.
ב. בעל טכנולוגיה מתקדמת.
ג. רצוי מיצר בלעדי.
קיימת אפשרות להסכם ידע, לשותפות וכו'.
בהצעות רציניות לפנות בכתב לת. ד. 6478, חיפה.

מלווה מצפו!
רכוש מלווה מלחמה מרצון

דימוי חדש לקנגורו (א')

אוסטרליה פונה לאסיה

מאת טדי פרוים

סידני, יולי 1974.

לפני כשנה וחצי זכתה מפלגת העבודה האוסטרלית לשלטון אחר שזכתה באופוזיציה כ־21 שנה. הבחירות העניקו לליבור רוב זעום בלבד ולכן נאלץ ראש ה־ממשלה, גוף ויטלאם, ללכת בקו כמה ורבע לבחירות מוקדמות („ד־אבל, לא קיפרו הרבה את בסי־כוד הפרלמנטרי), כך שכוחם ככ־הנת בקאנברה בממשלה הליבור הפכיה הוך מחות כשנה וחצי.

ויטלאם ניגש להגשמה מדיניות חדשה בבחירות בלהירגילה. הוא החל בסממנים חיצוניים בביטול ההימנון הבריטי ובחיפוש אחר הימנון חדש — שלא נקבע עד היום — אך נקט גם צעדים מד־יניים בעלי משמעות. הוא פתח ב־מדיניות אסיאנית שביטויה המב־שי ביותר היתה הכרה בסין ה־עממית ובצפון וייטנאם ובהידוק הקשרים הכלכליים עם יפאן. הוא הדגיש על ביטול „היחס המ־יוחד" עם ארה"ב והכריז שארצו לא תשתתף בכוח בלחמה ביב־שת אסיה. זו איננה איבה ריקה: כוחות אוסטראליים, בעיקר כוחות אוויריים, נטלו בשעתם חלק ב־מלחמת וייטנאם ובהממשלה הלי־בראלית נתבקשה לעשות כך על־ידי ארה"ב. יחד עם זאת ביטל ויטלאם את שירות החובה בצבא האוסטראלי ובמקום צבא סדיר־כללי הוקם חיל מתנדבים מקצועי של 35,000 חיילים. בתחום הכל־כלה מדיניות סוציאלית ראד־קאלית יותר הטיל הגבלות ופי־קוח קפדני על השקעות חוץ. גי־לוי מחצבים רבים ויקרים במד־בריות של אוסטרליה עורר עניין רב אצל חברות־ענק בין־לאומיות והאוסטרלים חכמו, בצדק או ש־לא בצדק, כי חברות אלה יקיפו לאינטרסים המקומיים יותר מש־יומלו. כן הבטיח ויטלאם הקלה בחוקי ההגירה שלבעצעה. אם גם לא להלכה, איפשרו הגירה רק לאירופים ובנמו זאת ב„צבעו־ניים". בעניין הנקודה האחרונה אומרים רוב האוסטרלים, כי ממ־שלת הליבור איננה כנה יותר ב־קדמתה. אף כי הגירה זו נאמרת יותר בבמהר מאשר בהדרגה: דעות קדומות שמבורבים בהן אל־בנים נוצצים רווחות לא רק באוה"ב ובמערב אירופה.

השינויים המהירים בקווי המ־דיניות ואופיים ההפגנתי לעתים בזכיים במקצת כימוי חדש של חברת העיפה אשר לפם הבלטה חידוש ההנהלה צבע את כל הכ־מסים בכחול בקום באדום. רבים מצביעים על כך שלמרות כבה העדות נגד היחס המיוחד עם אר־ה"ב במשיכה אוסטרליה לכלא את כל התחייבויותיה במסגרת הברית הדרום־מזרח אסיאנית וה־בסיסים האמריקאים מפעילים ל־תנוה באותו מצבר מרצף כביטי המכשלות הטרום ליבוריסטית. לבדות הפגנות שבאלים, בסמ־מדל של 100—200 איש, נגד המשך קיומם של הבסיסים. עתו־נאי אוסטרלי הבדה באוני את מדיניותו של ויטלאם להתנהגות של תלמיד בינוני בבית־ספר: ב־אחר שיכולתו בלימודים איננה מ־כה אותו במעמד מכובד ומיציב כשרונו בכדורגל אינו מקנה לי יוקרה כספורטאי. הרי הוא מפריע למורה ושובר מסבר חלונות כדי להתבלט. אותו עתונאי אף מתח הקבלה בין ויטלאם לאידי אמין...

אין צורך לומר, כי השוואה זו היא עצמות ונעדרה הגינות. גוף ויטלאם הוא לכל הדעות אדם אינטליגנטי. משכיל ובעל חושים פוליטיים טובים. חסרונו הגדול ביותר — גם זה לכל הדעות — הוא יהירותו המביאה אותו לע־תים להתפרצויות ריבה. עו"ב ל־טשטש אותו לאחר מכן במאמצים דיפלומאטיים ניכרים. ההשוואה עם אידי אמין היא מכל בחינה מזול ואינה ראלותנית יותר מ־השוואת קנגורו לדב הבאובב. אתר בבכיר של ראש ממשלת אוסט־רליה ניתח את מהלכיו המדיניים בצורה אחרת. דעתו של ויטלאם נתונה למה שייכתב עליו בספרי ההיסטוריה לא פחות מלתוצאות הבחירות בארצו. לדעת אותו ד־בר ער ויטלאם לעובדה שבדרינס הפציצה של סול באליספור לכוחה בימינו אוסטרליה היא הארץ הל־בנה היחידה, מלבד ניו־זילנד. ייתכן שהדוגמה הישראלית (מד־ינה שאינה מקובלת על שכנותיה) מדאיגה אותו. ולכן פתח באוריינ־טציה אסיאנית, במקום הקשרים ההיסטוריים עם בריטניה והמיוח־דים עם ארה"ב. הקו הנייטראליס־טי והקשרים עם הגוש הבלתי־מזדהה מיועד להקנות לאוסטרליה הלבנה בטחון כנגד איבה אפשרית מצד הארצות הצבעוניות הסובבים. בין הארצות, שוויטלאם החל לחזור אחריהן היחוד אינטנ־סיבי, מצויות גם מדינות ערב. דבר שיש לו השלכות קשות על יחסי ישראל—אוסטרליה — ועל כך עוד יודבר להלן.

במדיניות החדשה טמונים ניצ־נים לא מעטים של צביעות. ה־אוריינטציה החדשה, ניגוד ארה"ב מהכה נוכחות יפות כאסיבית ב־ביטוי האוקיינוס ההודי (נוכחות סובייטית מקבילה אוזכרה רק מעט מאד), וביטול הכירות ה־צבאי, מתאפשרים הודות למטרית האמריקאית הפרושה מעל אוס־טרליה, ללא נוכחות הצי השב־יעי וללא ההתחייבויות הצבאיות של ואשינגטון לגבי אוסטרליה. כי יכול היה ויטלאם לנקוט את מדיניותו החדשה. מדיניות זו שיחררה מה רשם נטיות אנטי־אמריקאיות (לא עמוקות) העני־קה להן כתובות. הביטוי הק־צוני ביותר לכך היתה התפרצות היסטרית, מצד נבחר ליבוריסטי, סנטור בראון, שטען לפני כשבו־עיים, כי השגריר האמריקאי ה־חדש בקאנברה איננו אלא נציג מוסווה של הביג־ביזנס שמקורים לגזול באצבעותיו את אוצרותיה של אוסטרליה. הציבור האוסטרלי לא קיבל דברים אלה ביותר רצי־נות משהיו ראויים להם. נוסף הכל זכויים האמריקאים לטוב בד־כות לחיוכם ביאפאנים בעת מל־חמת העולם השניה — ויאפאן היא עדיין מקור לזכרונות איומים באוסטרליה. את ההתפרצות של סנטור בראון הסבירו בהיותו שי־כור (והוא אכן היה כזה) ואף מצביעים על היותו יציבות נפשית בתוספת מחלה קשה (בעת שחזר פעם שניה על הצהרתו, קיבל התקף לב ונגרר על־ידי חבריו מבמת הנואמים כשהוא משמיע צעקות אנטי אמריקאיות). אולם על אף היות היחס לאמ־ריקאים מבוסס יותר על חיבה מאשר על תרעומת, אין ספק ש־המדיניות של הליבור זכתה ל־אהדה נרחבת בציבור. בין היתר כיוון שהיא מאפשרת לאוסטרלים להיות כנוגה אסיאנית ייח־דות אסיאנית בנה ובצורה אחת. בכך אין אוסטרליה גדולה כאירו־פה ואף מפלגות האופוזיציה ה־אוסטראליות מבקרות את המדי־ניות הליבוריסטית בפרטים יותר מאשר בקונצפציה.

יתר על כן: המפנה המדיני צורר הדים בעולם — אם לחיוב ואם לשלילה. אולם עצם ההכרזה של אוסטרליה בפורומים בינ־לאומיים ובעתונות עולמית ככור בדת העניקה לאוסטרלים רגש של חשיבות וכבוד. הפרופיל הנמוך שנשמר עד עליית הליבור נבהה כמה אבות. מה תהיה התשואה ארוכת הטווח של מדיניות זו היא שאלה אחרת.

(מאמר ראשון בסדרה)

נשק גרעיני במזרח התיכון

האם נוכל לסמוך רק על כוח קונבנציונלי

מאת ישראל לנדרס

אימת הפטריה על המזרח התיכון

איום גרעיני הוא נושא, שאיש איננו עשוי לחשוב עליו. קשה ל־אדם להרהר על האפשרות שהוא ו־ביתו, ארצו וכל עולמו צלולים לכ־לות בעשן של פיצוץ רדיואקטיבי. הנושא כפה עצמו על העולם מיד לאחר פיתוח כלי־הנשק הגרעי־ניים הראשונים בשלהי מלחמת־ה־עולם השניה. ושנים מספר רבו המאמרים, הספרים והאזהרים הב־דיוניים על אפשרות של שואה גר־עינית. עתה כמעט שאין עוסקים בכך בכתבי־עת ובספרים פופולא־ריים ולא משום שהסכנה חלפה ו־עברה מן העולם. אלא משום שלא־חר גל הפרסומים הראשון הכרפנו להדחיק את הנושא מתחת לסף ה־תודעה, וקיווינו כי הזרוה למאזן האימה שבין המעצמות הגדולות י־צאל העולם משואה גרעינית, אפילו רחוקים אנו מתוך אחרית הימים של ישעיהו.

אפשר היה להבין את נטייתנו ל־התעלם מן הנושא כל עוד מצוי היה נשק גרעיני רק בידי המעצ־מות הגדולות וכל עוד הנחנו, כי הוא לא יגיע לידי שכנינו. הפיצוץ הגרעיני בהודו והחשש מירוץ ה־חימוש באזורנו הם אותות המבש־רים, כי תהליך התפשטו של הנשק הגרעיני לא יפסח על המזרח הת־יכון. השאלה למעשה איננה — האם יגיע נשק גרעיני לאזורנו, אלא — מתי יגיע.

בעולם רווחה הדעה, כי ישראל היא בעלת אופציה גרעינית. לפי ספרו של פרופ' לדוג מארטין „נשק האסטרטגיה" מסוגל הכור ה־אטומי בדימונה להפיק פלוטוניום לייצור שתי פצצות גרעיניות ב־שנה. פרופ' מארטין כותב, כי לכ־אורה יש ברשות ישראל די חומר בקיע לייצור תריסר עד עשרים פצצות. אולם לא ידוע, לדבריו, אם ישראל אכן מכינה את החומר לייצור הפצצות. ודוברים ישרא־ליים רשמיים הדגישו פעמים רבות, שישראל לא תהיה ראשונה להחדיר נשק גרעיני למזרח־הת־יכון. ישראל ביססה עד היום את הגנתה על כלי־נשק קונבנציונא־ליים והנחתה היא, כי גם בשנים הקרובות תוכל להבטיח את על־יונותה הצבאית באמצעים קונבנ־ציונאליים. אך מה יהיה המצב ב־עוד עשר־עשרים שנה? האם הפער ביחסי הכוחות הקיים עתה בינינו לערבים לא יצטמצם עד שהוא נשקפת סכנה לעצם קיומנו? והאם לא נזדקק או לאיום גרעיני כדי לעמוד כל אויבינו?

בעניין זה אין הסכמה כללית. לפי דעה אחת אין מקום לדאגה. יתרונו הצבאי של ישראל יישמר בעתיד הנראה־לעין אפילו תסתמך רק על אמצעים קונבנציונאליים. ונסיון המלחמות האחרונות מלמד, לדברי בעלי דעה זו, כי הפער בי־נינו לבין שכנינו לא צומצם. יחסי הכוחות במלחמת השחרור היו גרועים מבחינתנו לא פחות ואולי יותר מאשר במלחמות האחרונות. וב־1973 לא נתגלו שום צדדים חדשים בכושרו של החייל המצרי, שלא היו ידועים מימי כיס פלוג'ה, לפני 26 שנים. האם למרות נתוני הפתיחה האידיאליים שהיו למצרים ולסורים במלחמת יום הכיפורים הצלחנו להכות אותם, לעבור מג־נה להתקפה ולאיים על בירותיהם — הרי זו ראיה ותחכה, כי יתרו־ננו הצבאי מובטח לזמן רב.

כנגד זאת יש סבורים, כי מבח־ינת יחסי הכוחות הקונבנציונא־ליים אין הזמן פועל לטובתנו. שר הבטחון שמעון פרס אמר, כי מד־ינות ערב בונות כוח צבאי, שיכלול בעתיד הנראה־לעין כמיליון חי־ילים, כ־10,000 טנקים וכ־3000 מטוסי תקיפה. ואפשר להניח, במועד מאוחר יותר יוכלו הערבים להגדיל גם כוח זה. ואילו הפוטנ־ציאל שלנו, הכולל, בין השאר, כח־אדם, כלי נשק ואמצעים כלכ־ליים, קטן בהרבה מהפוטנציאל ה־ערבי. אנו קרובים גם יותר מה־ערבים לאפשרות מיצוי הפוטנציאל שלנו. יבוא איפוא יום, ובו נגי־ע לגבולות העוצמה שלנו, ב־עוד שהערבים יוכלו להוסיף ול־הגביר את כוחם. הם נהנים, כי־דוע, גם מתמיכה מדינית רבה יותר וממקורות הספקה שופעים ומגוונים יותר.

אנו משתדלים להבטיח היום, כי בכלי־נשק הטובים לא יהיה לער־בים יתרון גדול יותר אך יש גבול למספר החיילים, שיכו־לה להעמיד מדינה בת שלושה או ארבעה מיליונים נפשות ויש גבול גם לכספים שהיא יכולה ל־גייס. לכן סבורים כמה מומחים, כי הפער הקיים בינינו לבין ה־ערבים ילך ויצטמצם.

אמת, יש חשיבות רבה לאיכות האדם והיא מפצה אותנו במידה רבה על נחיתות כמותית. אבל באשר הכמות גדלה במבד לשיעור מסויים פג היתרון האיכותי. צריך גם לזכור, כי השכלולים הצפויים בכלי הלחימה יקטינו את ערכו של המרכיב האנושי במע־רכת הנשק. אם מטוסים יוכלו לפ־גוע זה בזה מטווח של קילומטרים רבים הודות למיתקן בהוכם — יקטן ערכו של הטייס הנעזה המת־מודד בקרבות אוויר. ולחיצה על כפתור בידי טייס נוהה מבנו — עלולה להכריע בקרב.

אם נכונה ההערכה, כי הפער הקונבנציונאלי בינינו לבין שכ־נינו עתיד להתכבל ברבות הימים ואם תהיה נשקפת סכנה לקיום יש־ראל — כלום לא ניאלץ להסתמך על נשק גרעיני? הרי הבטחת ה־קיום תחייב אותנו. לכאורה, לכבוש את האופציה הגרעינית ולעשות לה פומבי לנוכח איום חמור. ו־כושרנו הגרעיני יהוה ודאי תמריץ ועידוד לכך, שכלי נשק דומים יי־מכרו למדינות ערב או יפותחו בהן.

אבל לכנישה, גם אם נקבל את התפיסה הגורסת, שיתרוננו הצבאי מובטח באמצעים קונבנציונאליים — לא נוכל להתעסק מסכנת חדי־רתו של נשק גרעיני למזרח התיכון. מצרים איננה מסתייגת עם מצב. שבו נהנית רק ישראל מאופציה גרעינית ואין ספק, ש־היא חותרת לפיתוח כושר גרעיני צבאי. סיוע גרעיני אמריקאי, אפ־ילו הוא מיועד למטרות שלום, יתרום תרומה חשובה לפיתוח כוש־רה הטכנולוגי של מצרים בתחום הגרעין. רשום ההדדי פיקוח לא יוכלו למנוע, בעוד כל שהוא, ניצול של הידע והכושר הטכנו־לוגי לצרכים צבאיים. לדעת מבחני הבחנים עלינו להניח, שבתוך ה־תקופה של עשר עד עשרים שנה יהיה נשק גרעיני בידי הצד שכ־נגד.

האם ייווצר איפוא מאזן אימה גרעיני במזרח התיכון?

אם נניח, כי בעוד עשר או עשרים שנה יהיה נשק גרעיני בידי ישראל והערבים ייוצר, לכ־אורה, מאזן אימה במזרח התיכון וכל צד יירתע מפני פגיעה גר־עינית ביריבו. אולם דומה, כי יהיה הערכה מוטעה. ומציאותו של נשק גרעיני בידי שני הצדדים ל־סכסוך הישראלי־ערבי לא תיצור מאזן של הרתעה הדדית בדומה למאזן האימה שבין ארה"ב ו־ברה"מ. ושני טעמים עיקריים ל־דבר: העדרו של „כושר מכה שניה" ואופיים הבלתי־יציב של שליטי ערב.

כידוע, לא פיתחה עדיין מערכת הגנה יעילה נגד נשק גרעיני. והמעצמות הגדולות ביססו איפוא את בטחונן לא על הכושר לה־גונן מפני טילים באליסטיים של ה־יריב, אלא על כושר המכה ה־שניה. כלומר, הכושר של מדינה להכות ביריבתה מכה גרעינית מכ־רעת גם לאחר שספגה מהלומה גרעינית ראשונה.

ההנחה היא, כי מדינה היודעת שבידי יריבתה מצוי נשק גרעיני עלולה לראות בכך עילה להקדים ולהכות בה, כדי להבריצה ול־בטל את הסכנה הנשקפת ממנה. הפיתוי להכות מכה ראשונה מתב־טל רק כאשר ברור, שהתוקף רא־שון לא ייצא נשכר משום שיריבו יוכל להגיב במהלומה גרעינית הר־סנית, וכאשר תגובת ארה"ב על ה־מכה הראשונה עלולה להביא ל־חורבן ארצו של התוקף — יש בכך כדי להרתיע מפני שימוש ב־נשק גרעיני. מאזן האימה בין ארה"ב וברה"מ מבוסס איפוא על הידיעה הברורה, כי שתיהן מצוי־דות בכושר של מכה שניה. ואפילו תתקוף אחת מהן במלוא עוצ־מתה הגרעינית עוד יוותרו בידי הצד שכנגד די פצצות וטילים גר־עיניים כדי להרוס את יריבו. מומ־חיו של רוברט מקנמארה, שר ה־הגנה האמריקאי בימי הנשיא קנ־די, חישבו ומצאו מהו היקף ההרס המינימאלי, שיש לגרום לו במכה שניה שתונחת על ברה"מ: השמ־דת 50 אחוז מהאוכלוסיה ו־75 אחוז מהתעשיה. ואין ספק, שגם ברה"מ מסוגלת להכות בארה"ב מכה שניה שתגרום לחורבן ש־איננו קטן מזה בהיקפו. הודאות של ההרס ההדדי היא היסוד למא־זן האימה שבין ארה"ב וברה"מ.

במזרח התיכון ספק גדול אם יכול להיווצר מאזן הרתעה המ־בוסס על כושר מכה שניה, ב־דומה לזה של המעצמות. כושר המכה השניה של ארה"ב מורכב לא רק מטילים הבאליסטיים ה־יבשתיים שלה, אלא גם מצי ה־צוללות הנושאות טילים גרעיניים ומהמפציצים העומדים תמיד הכן, שחלקם חג ללא הרף באוויר. אלה הם הכלים, שייצבלו ברובם ממכה סובייטית ראשונה ויוכלו להגיב. בשטחה הקטן של ישראל קשה יהיה להסתיר טילים באליסטיים, שלא ייפגעו במכה ראשונה. ודומה, כי המדינה לא תוכל לשאת ב־הוצאות העצומות. הכרוכות בפיתוח כושר מכה שניה באמצעות צו־לות, למשל.

העדרו של כושר מכה שניה עלול למנוע היווצרותו של מאזן אימה במזרח התיכון וחוסר יצי־בותם של שליטים ערביים הוא גורם נוסף, המפר כל מאזן הרת־עה. אין צורך בדמיון עשיר כדי לשער מה עלול לעשות שליט קנאי ובלתי־מאוזן כקדאפי אם תהיה בידו השליטה של נשק גר־עיני. הגילוי שקדאפי הורה לצו־ללת מצרית לטרפד את „קווין אליזבת" הוא בבחינת תזכורת. הבעיה על מידת איזונו של ה־שליט הלובי. וכוב לנו, כי אפ־ילו סאדאת, המבקש להצטייר ב־אחרונה כשליט מתון והגיוני, דיבר פעם על נכונתו להקריב מיליון מצרים במלחמה עם ישראל. אסור לנו להתעלם מאופיים של שליטים ערבים ממיימים ומן ה־עובדה, שהם אינם מייחסים חש־יבות יתרה לחיי אדם. אין לבטל את הסכנה הממשית באיום גרעיני ערבי. אפילו נהיה מצוידים גם אנו בנשק דומה. או משוכלל יו־תר. אנו ודאי לא נתקוף ראשונים בנשק גרעיני ולו רק בגלל החשש מפני תגובה סובייטית. אך אין כל ודאות, כי הערבים לא יתקפו ראשונים, אם רק יוכלו. אילו היה נשק גרעיני בידי מצרים הרי חששותיו של סאדאת מפני תגובה אמריקאית — אם יתקוף את יש־ראל, יהיו ודאי קטנים יותר מחש־שותיה של ישראל מפני תגובה רוסית אם תתקוף את מצרים.

בהקשר זה כדאי לזכור, כי בעת מלחמת יום הכיפורים נמסר, שטילי „סקאד" סובייטיים, המסו־גלים לשאת ראשי חץ גרעיניים, סופקו למצרים. לכאורה, לא הי־תה מצרים זקוקה לכלי נשק אלה לצורך ניהול המלחמה.

(המשך בעמוד 17)

מעניין לעניין

פגרת המפד"ל

מאת דן פתיר

הרחבתה של הממשלה, לפחות על־ידי הכללתה מחדש של המפד"ל בתוכה, איננה כיום בגדר נושא שהורד מן הפרק, גם אחרי שהמרכז החליט לפי שעה שלא להחליט. וגם אחרי שקיעת המפד"ל בבנ... כיהוה להתייצב אמנים לדרך אופוזיציונית תקיפה, נראה שמבחר לנ... בידי הלחשושים הכרוכים גם בבחישה בסוגיה זו. ידוע נטיתו הנכו... מן הבכורי הסהום לאחר שהכנסת תצא לפגרת הקיץ שלה כבהכיה את הבא, כך שהפגרה תהיה פגרת המפד"ל, שכן צפויים בה בפרט מגעים מתחדשים בין המערך לבין המפד"ל בכבגה להביא ליש... או לפתוח לצבצום של הלוקרטיזציה, שיאפשרו את שירטוט על הם המשותף שיקנה למפד"ל מוצא מן המבוי הסתום שבו היא ... כיום, ואילו נקלעה בבחירות, וחזרה אל הממשלה.

המצב הקיים גורם, כנראה, טרדות, לכל אחד מהצדדים. יו"ר ה... המערך, חה"כ משה ודמטן, הגם שמצביקותיו במצב הקיים בכנסת ... שאיכן גורמת לו נחת מרובה. מיהר עד כדי השריה תבוזה לש... מרבים כי הוא לוחץ על לשכת מפלגת העבודה לחזור ודון בצו... הצטרפותה מחדש של המפד"ל לממשלה; בכך הוא רק מגדיל תאבון־המיקוח של אותם ראשי המפד"ל, ובפליהם הרב הראשי... התומכים למיקוח שהושגים בבידה. ואילו, מן הצד השני, ניתן לה... יותר ויותר הגבוהת ביקורתית, לרבות מן המפד"ל פנימה, לחלוק... הרב הראשי שלבה בדרך ההרפה כבוונת של מכהיות ובבשמ... יתרה כבד הרבנות הראשי בסוגיה שקן פוליטיות כובהקות. ה... הביקורת בשורות המפד"ל מפנים אותה כיום כלפי הרב הראשי ... משום שלדעתם הוא הערוך בהדיעים האחרונים את המחלוקת ... ההבך בגיזים פוליטיים (לאילוץ כל הגורמים הנוגעים בדבר לק... בממשלה ליכוד לאומי) כאשר הלכתיים גרידא; ולאחרונה היה מוכן ל... בבידיותיה את המחלוקת משום שמעט אפשר בשלב המיידי ... הקמתה של ממשלת ליכוד. ומוטב היה להביניה את מקומה ... המפד"ל גם בממשלה בצבצבות יותר.

מעניין היה לקרוא, בסוגיה זו, מה שמצא לנכון לפרסם ה... בטאון הקיבוץ הדתי, „עמודים": „...האם לא היה מקום לתמוך ב... של הרב יעקובוביץ, רבה הראשי של בריטניה, לפיה אין בעניינ... הכנסה להחליט על שאלה חמורה זו... יש להניח שלו לא בפו... מפלגתית, או רבנית מיבסדית, היו מבררים זו עם הוגי הד... הפוגים בארצות־הברית, היו מגיעים מכבר למוסכם משותף והיו ... הורפה ללא צורך של היחסים עם נציגי זרמים אלה. כי אין לב... לשום מפלגה, וגם למפד"ל, לא יזיק להיות גם באופוזיציה. אך היו ... מידה רבה של חוסר אחריות לגרום בעל שאלה זו למשבר ... ממושך בשלב זה..."

עקרונות לבחירות פנימיות...

ועתה התוקה של מפלגת העבודה לא הודיעה עדיין, כי ס... את הרשיבה שהוטלה עליה להכשרת הקרקע התוקתית לק... עריכתן של בחירות פנימיות במפלגת העבודה; עדיין אין ... סימן באופק המפלגתי שיעיד על נכונות מעשית לעריכתן של בח... כאלה, שכה רבים בתוך מפלגת העבודה כבר קצו וצידדו בהן; ... העיסוק בנושא זה, לפחות בצד העיוני, בתוך מפלגת העבודה ... נמשך.

בין העוסקים לאחרונה בנושא זה היתה גם מועצת הח... הרעיוניים במפלגת העבודה, מעין תאגיד וולונטארי משותף ... לקידום החברה, לחוג ע"ש משה שרת, לחוג העצמאיים בתל־א... לחוג „לתמורה" ברמת־גן, ולחוג „עכשיו" של צעירים. בם האחרון של מועצה זו גובשו כמה עקרונות המוצעים למוסדות מפ... העבודה. ביניהם: מרכז המפלגה ייבחר על־ידי כלל חברי המפ... בבחירות ישירות, אישיות וחשאיות, וללא שריונים; המפתח ... לכל מוסדות המפלגה ייקבע לפי מספר המצביעים בפועל; הצ... למרכז המפלגה ייבחרו בשני מישורי בחירות, באזורי ... מקומיים ובאזור־בחירה ארצי (מוצעות שתי גירסות אפשריות, ה... קוראת לאפשר ביישוב הארצי התמודדות בין מועמדי זרמים ... רעיוניים, איגודים מקצועיים וגופים אחרים המוכרים בחוקת ... לגה; השניה קוראת לאפשר לכל חבר מפלגה להיות מועמד ב... הארצית, ובלבד שמועמדותו נתמכה על־ידי מספר חותמים ש... מראש, בין שהם חברים בגוף מוכר בחוקת המפלגה, ובין ... הצטרפו באופן מקרי לתמיכה במועמד); ● חבר מפלגה יהיה ... להיות מועמד בשני אזורי־בחירה — בארצי ובמקומי; ● ... מפלגה תהיה הזכות להצביע פעם אחת בלבד באזור ארצי, או ב... המקומי; ● להגביל מראש את מספר המועמדים שכל בוחר ... רשאי להצביע עבורם.

עקרונות מוצעים אלה, כך נמסר על־ידי מציעיהם, כבר ... לידיעת חברי ועדת החוקה של מפלגת העבודה, מזכירה ה... מרכזה. אך, כאמור, אין עדיין שום סימנים לתנועה בעשיית ... לקראת עריכתן של הבחירות הפנימיות.

...והצעות לשינויים בחוקת המפלגה

נושא זה מעסיק בימים אלה גם את דב בר־מאיר, מזכיר ... מפלגת העבודה בתל־אביב, כיום גם אחד מעשרת הסטות המנ... כמועמדים לכהונת מזכ"ל מפלגת העבודה. בימים אלה שיגר ... חברי מרכז מפלגת העבודה שתוק במיכלול הצעותיו לשינויים ב... המפלגה המיועדות, לדבריו, להוות שיטה מוצעת בבסיס ... מפלגתי לבחירות אישיות־אזוריות־ישירות. להשגת ארבעה יע... להביא לביטול כל סוגי השריונים במפלגה, כולל שריון חטיו... בסיס לשיטת בחירות חדשה, שיטשטש כתנאי מוקדם, לדבריו, ל... הדרגתי של כל מערכת הבחירות בארץ, לכנסת, לרשויות המקומ... ולהסתדרות, לשיטה דומה; להחזיר למוסדות המפלגה את ... התנועתית ואת יכולת־תיפקודם התקינה; ולהחזיר למסגרות ה... טוריאליות של המפלגה (סניפים, מחוזות) את ראשוניותן, ... התנועתית ואת המוביליות ההיארכית להתקדמותו של כל ... מפלגתי.

בין הצעותיו של דב בר־מאיר לשינויים בחוקת הבחירות הפנ... במפלגת העבודה: ● הבחירה הפנימית במפלגה ייסובו על ... אזור בלבד: בחירת מועצת הסניף; ● לכל סניף ייקבע גודל מו... בהתאם למספר אזורי הקלפי המצויים בתחום שיפוטו (לאחר ש... הקלפי יותאמו וישוו מבחינת מספר חברי המפלגה המתגוררים ב... ● כל אזור קלפי יוכל לדלות שני נציגים למועצת הסניף (ב... המקיף 32 אזורי קלפי תבוע מועצה בת 64 חברים); ● הבח... תהיינה אישיות, וישירות; ● כל חבר מפלגה (גם שאינו ... באותו סניף), אשר ייתמך על ידי 10 מחברי הסניף יוכל להציג ... מועמדותו להיבחר למועצה, והמועמדות תוגש לועדת הבחירות ... הסניף; ● כל חבר מפלגה יוכל להיות מועמד אך ורק באזור ... אחד; ● כל מועמד שיאושר על־ידי ועדת־הבחירות, יקבל ... את רשימת חברי המפלגה המתגוררים באזור הקלפי ואת כתובת... כדי שיוכל לבקרם בביתם ולהציג עצמו לפניהם; ● כל ... מפלגה יהיה רשאי להצביע אך ורק באזור הקלפי שלו, ולא ... מאשר בעד שני מועמדים; ● לא יהיו הגבלות, או שריונים, ... המועמדים ולא יהיו קריטריונים מספריים שונים לגבי מספר הבו... באזורי הקלפי השונים; ● לא תהיה הגבלה לגבי מספר המוע... בכל אזור קלפי; ● לא יוכל חבר להיבחר לתפקיד כלשהו ... למוסד כלשהו, במפלגה או מטעמה, אלא אם כן נבחר קודם בבחירות חשאיות למועצה כלשהי של סניף מפלגתי; ● חבר מ... שנפטר, שעזב, או שהפסיק פעולתו, יבוא במקומו החבר ש... את מספר הקולות הגדול ביותר באזור הקלפי שבו נבחר החבר ה...

הצעותיו של ד. בר־מאיר לשינויים בחוקה מתייחסות גם לב... המוסדות הגבוהים יותר בסניף ובמפלגה; לבחירת צירי... המפלגה; בחירת מיועד לראש רשות מקומית ולמזכיר מועצת ה... לים; בחירת המיועדים למועצת הרשות המקומית ומזכירות ... הפועלים; בחירת מועמדים לכנסת; בחירת מרכז המפלגה ... מציע לבטל את מזכירות המרכז) והלשכה; בחירת מועצת ה... מזכירותו ולשכתו. וכן בחירות מועמדים למוסדות אחרים.

אלה ודאי אינן ההצעות הראשונות, גם לא האחרונות. או ... דות. יש לצפות למספות בסידרה. השאלה העיקרית: מתי יש... תהליך וחקיקה. כדי שתישאל השאלה הבאה: מתי יהוה... העשייה והביצוע?

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לתרבות תורנית

- ספרים חדשים -

הננו מתכבדים להודיע בזה כי יצאו לאור מטעמנו הספרים הבאים:

"בין אדם לחברו"
מאת ד"ר א. שטאל
קובץ שיחות, ספורים, ופרקי הדרכה בנושא של מצוות בין אדם לחברו.

"דמויות בתרבות ישראל בימי הביניים"
מאת ד"ר שטאל
סידרת שיחות על גדולי ישראל בימי הביניים ותולדות תקופתם.

"הרמ"א"
מאת ד"ר יהושע הורוביץ
תולדותיו של ר' משה איסרליש ותרומתו בתחומי ההו־ראה, המחשבה וההלכה.

הספרים יצאו בהוצאת הקיבוץ המאוחד
להשיג: אצל המוכרים ובחנויות, בכל רחבי הארץ.
המחלקה לתרבות תורנית

קפריסין: פלישה שחוללה הפתעות מדיניות

...י אחראי ל„הפי אנד"

מיוחד ל„דבר". מאת ג'וזף קראפט, וואשינגטון

...ילו אדיסיאוס בערמומיותו ...ה לא היה מצליח למצוא ...) חכם יותר למשבר קפריסין ...ר זה המבצבץ ממנו עתה. ...אין זאת אומרת כי הנרי ...נג'ר הוא שהיה „המושך בחו־...ט" בפרשה. ההיפך הוא הנכון. ...זיות — בעיקר כאן בוושינגטון ...מראות כי המזל האימפרובי־...ז הם הם שפעלו. לכן, יחד עם ...זתנו בתוצאות, יהיה זה כן ...על להוות את אותן העלטות ...ברנו למשבר.

...התפתחות החשובה ביותר כי־...אה במשבר קפריסין הוא הי־...ל במשטרה של יוון. אותם ...שים פרועים" בהנהגתו של ...נדיר־גנרל דימטריוס יואנידס, ...חוללו את נסיון ההשתלטות ...קפריסין, הובסו בידי גנרלים ...ים שהתקבצו סביב מפקד הי־...ז התורכית, יאנים דאוואס. ...יוון עולה עתה לשלטון ממשל ...זחי, תחת הנהגתו של ראש ...משלה הגולה לשעבר קונסטנ־... קאראמאנליס. מר קאראמאנ־...הוא כנראה המנהיג הטוב ביותר שיכול מישהו לאחל ליוון. כך, „בסבה אחת", שוחרר העולם מ„אדם פרוע", אשר פעולותיו איימו על היציבות בכל מקום. וליוון ניתנה ההזדמנות להתחיל מחדש בבניית משטר ליבראלי, שי־יכול להתקיים בהרמוניה יחד עם בעלות־בריתה באירופה ואמריקה.

כה שהתרחש בקפריסין הוא דו־גמה. ניקוס סאמפסון, „הפרחח הר־צחני" שפעל כשליחם של „הא־נשים הפראיים" ביוון כדי להדיח ממשרתו את הארכיבישוף־הנשיא מקריוס, הודח בעצמו ו־נאלץ להיפטר.

המנהיג הקפריסאי החדש, גלאפ־קוס קלרידס, נהנה מתמיכה רחבה של הקהילה היוונית באי. נראה כי יש לפחות סיכוי שהוא יחליף סו־פית את הארכיבישוף מקריוס, אשר לבטח אינו המנהיג היציב ביותר.

יתר על כן, מר קלרידס הוא הקפריסאי היווני הידוע ביותר בהסכמתו לשאת־ולתת עם המי־עוט התורכי באי. כך שייתכן כי הוא יוביל לפתיחות הדרך להסכם בין־עדתי שאחריו תבוא החלפת הכוחות היווניים והתורכיים גם יחד, הנמצאים באי. בכוחות אדים, „האיש הטובי" היחיד הטובל מן המשבר הוא ראש הממשלה התור־כי בולנט אצ'וויט. כוח הפלישה אשר שלחו התורכים לקפריסין מיד לאחר הדחת מקריוס ובריחתו מן האי לא נחל הצלחה צבאית. על אף העובדה כי הפלישה בוצ־

ראה גם עמוד 14

עה בלחץ הכוחות המזוינים התור־כיים, אפשר שמר אצ'וויט יצטרך לשלם את מחירה של הרפתקה חסרת־תוחלת. אך גם אם הוא יודח, הצבא התורכי ידוע כמעו־ניין להשאיר על כנה ממשלה אז־רחית. כך שיש סיכוי להימנע ממשטר של דיקטטורה צבאית בתורכיה.

ה„האפי אנד" כבר הצטרף ל־מיתוס וואשינגטוני הביב כדי לק־דם את התיאוריה כי מזכיר המדי־נה קיסינג'ר תיכנן את כל העניין מלכתחילה. וזה בהחלט אינו ה־מצב.

כעשרה ימים לפני ההפיכה נגד שלטון מקריוס בקפריסין קיבלו אנשי מודיעין אמריקאיים באתונה מידע ממישהו יואנידס כי צפוי כזה כיתכון. האמריקאים חשו כי יואנידס בחן את תגובתם וטלגרפו לוואשינגטון בבקשה להנחיות. ה־הנחיות לא באו בעולם — יש להניח מכיון שהנשיא, מזכיר ה־מדינה וכל שאר הפקידים האח־רים היו עסוקים בעניינים אחרים.

בהתחלה לפחות נטו פקידים אמריקאים גבוהים ביותר להי־כון בהפיכה. נראה היה כי מזכיר המדינה קיסינג'ר רוחש לקולונ־לים היווניים אותו כבוד מוגזם שהוא רוחש בדרך כלל כלפי משטרים צבאיים. היו אלה ההתר־חשויות עצמן אשר הובילו לשי־נוי ביוון, ולא מזכיר המדינה. יתר על כן, כאשר — במסיבה שנערכה בסוף השבוע שעבר — נתן קיסינג'ר קרדיט קטן לכדי לנשיא ניקסון, יצא נגדו הבית הלבן ע"י הפצת השמועה כי בלי כל קשר להשפעה שיש או אין למזכיר המדינה על המאורעות בתורכיה. היה זה סגנו, ג'וזף סיסקו, אשר „עשה את העבודה השוטפת" באתונה.

הנקודה העיקרית של כל אלה היא כי אף אחד — ובוודאי אף פקיד אמריקאי — אינו יכול לקחת לעצמו את כל הקרדיט. אם ינסה מישהו לעשות כן, ה„האפי אנד" — אשר ייתכן והוא טוב מכדי להיות אמיתי — יחמיץ לבטח.

תולדותיה של איבה

מאת אריה זיו

ההתיחות המוכחות בין תורכיה ויוון, בעקבות המאורעות בקפ־ריסין, היא החוליה האחרונה ב־שרשרת־איבה רצופה בת דורות אין ספור. אפשר להעמיק לנבכי ההיסטוריה ולמצוא את שרשי ה־איבה הזאת עוד בתקופה הקדומה של המלחמות בין העם היווני ל־בין הממלכות הפרסית, ובראשן פרס, ששלטו באסיה הקטנה ובכ־אותיהן הגיחו לכיבושים מעבר ל־הלספונט, הבוספרוס של היום, ב־עוד שהיוונים יוצאים לכיבושי־נגד בהתנחלם בחוף האסיאתי של הים האגאי למזרח הים התיכון; ואפשר להמשיך ולעקוב אחר תה־ליך האיבה והמלחמות דרך מס־עות אלכסנדר מוקדון לעומק אס־יה, כינון השלטון ההלניסטי ב־ארצות רבות של יבשת זו, הש־תלטות הקיסרות הביזאנטית ה־יוונית־הנוצרית ומלחמותיה בעמי אסיה עד שהוכרעה סופית על־ידי התורכים המוסלמים עם כיבוש קושטא בשנת 1453.

אולם מבלי להרחיק לקורות ימי העבר הקדום, ניתן לראות את המתרחש היום כהמשך ישיר של שורת המלחמה בין התורכים והי־וונים ב־150 השנים האחרונות. תקופה בודדנית זו נפתחה ב־1821, כאשר היוונים התקוממו כדי להסיר מעצמם שלטון־דיכוי תורכי בן מאות שנים, שהוטל על ארצם כאשר הפכה, לאחר מי־גור ביזאנטיון, לפרובינציה של האימפריה העותומאנית. ההתקומ־מות היוונית נגד התורכים, ש־זכתה לאהדת החוגים התרבותיים הליבראליים של אירופה — ביי־חוד לאחר שהמאבק היווני נעטר הילה רומאנטית על־ידי המשורר האנגלי ביירון — הביאה לכינון יוון העצמאית החדשה ב־1829, כשאנגליה, צרפת ורוסיה ערבות לעצמאותה.

עם תקומת יוון העצמאית כללה המדינה החדשה תחילה רק את שטח יוון הקלאסית, כלומר את חיקו הדרומי של חצי־האי היווני דרומה לתסאליה ואת הפלופו־נסוס, בעוד שכל השטחים המאוכ־לסים יוונים צפונה מתסאליה ועד לקושטא, וכמובן אלה אשר בחוף אסיה הקטנה כולל קפריסין, נשי־ארו תחת שלטון תורכי־עותמאני. אולם מלחמת העצמאות היוונית שימשה פתיחה למאה שנים של מלחמות תורכיות־יווניות, כאשר יוון נעזרת במעצמות האירופיות נגד „האיש החולה בקושטא", היא האימפריה העותומאנית השוקעת. במרוצת מאה השנים הללו גדלה יוון בשטחה עם קבלת טריטוריות נוספות מידי התורכים, בסיכום מלחמות או על־פי חוזים. אחרי מלחמת תורכיה־רוסיה בשנות ה־תשעים של המאה ה־19 הורחבו גבולות יוון צפונה עד לאמיה; ואחרי מלחמת יוון־תורכיה בשנים 1912—13 קיבלה יוון את כרתים, מקדוניה, אפירוס ורבים מבין ה־איים האגאיים.

ב־30 באוקטובר 1918 נחתמה במודרוס, אי בצפון־מערב הים ה־אגאי, שביתת־הנשק שסיימה את מעשי־האיבה של מלחמת־העולם הראשונה בין האימפריה העותו־מאנית ובעצמות־הברית; אולם קדמו לכך שורת הסכמים בין מעצמות־הברית בינן לעצמן, של־פיהן הן אמורו לקרוע מעל ה־אימפריה העותומאנית את כל ה־שטחים הלא־תורכיים ולחלק שט־חים גדולים מן השאר, באסיה הקטנה, בין בריטניה, צרפת, יוון ואיטליה.

על פי תכנית זו פלשו היוונים תחילה לתראקיה, שם נעצרו בקו הנהר מאריצה, המהווה עד היום את הגבול בין שתי המדינות; ובהמשך שנת 1919 הם פלשו ל־אנאטוליה דרך איזמיר, בסיוע מעצמות־הברית. אולם במלחמה ארוכה ועקובה־מדם התייצבה נג־דם תנועת־ההתנגדות הלאומית התורכית בהנהגת כמאל אתא־טורק, מייסד תורכיה החדשה, ו־הכריעה אותם סופית ב־1922. ב־1923 חתמה ממשלת אנקרה עם מעצמות־הברית על חוזה לוזאן, שעל־פיו הוכרה הריבונות התור־כית על אסיה הקטנה ועל חלק קטן של תראקיה בצד האי־רופי, וכן על האיים אימברוס וטנדוס בים האגאי. על אף סיום המלחמה היה ברור, כי אין בה כדי לשים קץ לאיבה הבוערת עמוק בין שני העמים המנוגדים בלאומיותם ובדתם, התורכים ה־מוסלמים מזה והיוונים הנוצרים מזה. בעת המלחמה התחולל תה־ליך מסיבי של יציאת פליטים יוונים ותורכים משטחי שני ה־צדדים, בצורה בלתי מאורגנת ובל־תי־מתוכננת־מראש, בדומה לזה של יציאת הפליטים הערביים מ־ארץ־ישראל במלחמות 1948 ו־1967. כדי להסיר מקור־איבה זה נחתם במסגרת חוזה לוזאן הסכם לחילופי אוכלוסין מאורגנים ו־מוסכמים בין תורכיה ליוון, היחיד במינו במזרח התיכון.

ביצוע הסכם זה הושלם ב־1925 ובמסגרתו הוחלפו כ־1.3 מיליון יוונים ב־400.000 תורכים, ושתי המדינות נשארו קבוצות מיעוט קטנות. חילופים אלה לא חלו על קפריסין שנשארה מושבה בריטית ובה הוסיף ללחוש גחלי האיבה הבין־עדתית, שהוליד ב־1931 את התנועה למען „אנוסיס", איחוד קפריסין עם יוון ובהמשך הזמן לשורת התנ־גשויות אלימות בין שתי העדות, כאשר היוונים־הקפריסאים נתמ־כים על־ידי יוון והתורכים־הקפרי־סאים על ידי תורכיה.

הפסקה במאבק חלה בעת מל־חמת העולם השניה. אף שתורכיה נטתה לצד מעצמות־הברית במלח־

אתא טורק

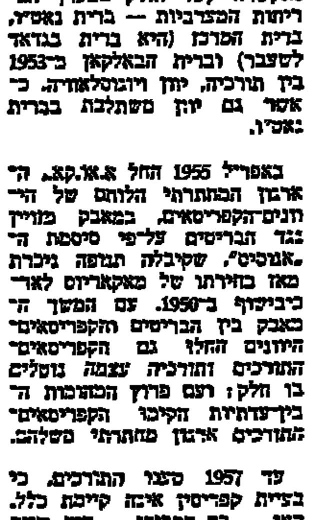

גריוואס

מה זו, היא נשארה נייטראלית כמעט עד סופה. רק בראשית 1945 היא הכריזה מלחמה על מעצמות ה„ציר" והיתה בין ה־מעצמות המייסדות של או"ם. ב־1947 הבטיחה „תורת טרומן" תמיכה אמריקאית לתורכיה כנגד הכבדת הלחץ הסובייטי, וכהמשך לכך הושיטה ארה"ב לתורכיה סיוע צבאי וכלכלי נרחב, ותורכיה נתקשרה קשר הדוק במערך הב־ריתות המערביות — ברית נאט"ו, ברית המרכז (היא ברית בגדאד לשעבר) וברית הבאלקאן ב־1953 בין תורכיה, יוון ויוגוסלאוויה, כ־אשר גם יוון משתלבת בברית נאט"ו.

באפריל 1955 החל א.או.קא., ה־ארגון המחתרתי הלוחם של היי־וונים־הקפריסאים, במאבק מזויין נגד הבריטים על־פי סיסמת ה„אנוסיס", שקיבלה תנופה ניכרת מאז בחירתו של מאקאריוס לאר־כיבישוף ב־1950. עם המשך ה־מאבק בין הבריטים והקפריסאים־היוונים החלו גם הקפריסאים־התורכים ותורכיה עצמה נוטלים בו חלק; ועם פרוץ ההתנגשויות ה־בין־עדתיות הקימו הקפריסאים־התורכים ארגון מחתרתי משלהם.

עד 1957 סרבו התורכים, כי בציית קפריסין איננה קיימת כלל. האי — כך הסבירו — היה שייך לבריטניה מאז 1878, כאשר ניתנה לבריטים הרשות להחזיק בו ולנ־הלו תמורת הבטחתם להגנה ב־אימפריה העותומאנית נגד הרו־סים. באופן רשמי נשאר האי תחת שלטון עותמאני עד לנו־במבר 1914, ואז סופח באורח חד־צדדי לבריטניה, כאשר שתורכיה נכנסה למלחמה בצד מעצמות־המרכז; וביולי 1923 הכירה תור־כיה באורח דיפלומטי בסיפוח הבריטי של האי, שהוכרז ב־1925 כמושבת־כתר. עתה, סברו התור־כים, אם יחליטו הבריטים לוותר על האי, מן הדין להחזירו להם, בעליו הקודמים מאז 1571.

בגבור המערכה בין א.או.קא. והבריטים, תוך התקריות אלימות תכופות בין שתי העדות באי, החלה המדיניות התורכית מ־1957 דוגלת בחלוקת קפריסין; אך פת־רון כזה היה קשה לביצוע משום שהתורכים והיוונים גרים באזורים מעורבים ושום מחוז אינו הומוגני מבחינה אתנית. כאשר איים ה־משבר לסכן את יחסי תורכיה ו־יוון, החלו שתי המדינות בשי־חות, שבעקבותיהן הושג בוועידת ציריך בפברואר 1959 הסכם־פש־רה. פרטי ההסכם הושלמו בלונ־דון, שם נפגשו מיניסטרים של שתי המדינות עם עמיתיהם הב־ריטיים ועם נציגי העדות של קפריסין. על־פי הסכם לונדון הפך האי לרפובליקה עצמאית בראשות נשיא קפריסאי־יווני וסגן־נשיא קפריסאי־תורכי, שנבחרו בנפרד על־ידי עדותיהם. רעיון ה„אנו־סיס" וכן גם הצעת החלוקה נד־חו, והנשיא מאקאריוס וראשי־המשטר — בכללם הנשיא־בפועל קלאורידס שנבחר זה עתה — אימ־צו לעצמם את העמדות הללו.

אולם לאחר השגת העצמאות נתעוררו בעיות חמורות בין שתי העדות על רקע פירוש החוקה והוצאתה לפועל. חיכוכים אלה התרכזו בשאלת מיבנה הצבא, ה־הרכב העדתי בשירות המדינה, סמכויות בית המחוקקים בעינייני כספים, ושאלת הרשויות העירו־ניות הנפרדות של העדות. המגעים בין מאקאריוס וסגן־הנשיא ה־תורכי פאזיל קוצ'וק נסתיימו ללא תוצאות. המתח באי הלך וגבר. מעשי־אלימות פרצו בין שתי ה־עדות בדצמבר 1963 ובפברואר 1964. נשק ולוחמים בלתי סדירים הוכנסו לאי מבחוץ על־ידי שני הצדדים. וגנראל גריוואס, ש־עמד בראש א.או.קא. עד 1959, חזר לקפריסין ונטל לידיו את הפיקוד על הכוחות היוונים. ב־מארס 1964 החליטה מועצת הבט־חון לשגר לאי כוח או"ם למשך שלושה חודשים; אך הכבדם של הכוח הוארך כדי פעם עד היום.

המתח גבר שוב, וביוני 1964 הכריזה תורכיה על כוונתה לפלוש לקפריסין. כוונת הפלישה נדחתה עקב לחץ בין־לאומי על תורכיה, בכלל זה הודעת הנשיא ג'ונסון לראש ממשלת אנקרה גנראל אי־נונו, כי אם תתקוף תורכיה לא תושיט לה ארה"ב עזרה במקרה של התערבות סובייטית. הצי ה־שישי האמריקאי נערך בין תורכיה וקפריסין. אף על פי כן הפציצו מטוסים תורכיים באוגוסט 1964 ישובים קפריסאיים־יווניים בצפון־מערב האי, כתגמול על התקפות היוונים על כפר תורכי.

מעשי האלימות התחדשו שוב ב־70—1969, על ידי מחתרת „ה־חזית הלאומית" שדגלה ב„אנו־סיס"; ומשם הוליכו המאורעות עד להתפתחות של ימים אלה — ההפיכה הצבאית שבוצעה על ידי 650 הקצינים היוונים שבראש המשמר הלאומי, והפלישה התור־כית שבאה בעקבותיה.

בכך נשארה קפריסין המוקד ה־עיקרי של האיבה התורכית־היוונית עתיקת־הימים, אף כי גם המיעוט היווני הקטן שנשאר בתורכיה עצ־מה — בעיקר סוחרים באיסטנבול ובאיזמיר — היו מטרה להתנכ־לויות בכל מקרה של התפרצות במשבר התורכי.

גם היהודים משולבים בהיסטו־ריה הארוכה של קפריסין. כאשר שימשה קפריסין תחנת־מעבר ל־רבבות היהודים בדרכם לגלות ב־אירופה, הם המשיכו כאן במל־חמתם ברומא, כשהם נעזרים על ידי ממלכת חדייב (אדיאבנה) ה־קטנה בארץ הפרת, אשר מושליה התגיירו במאה הראשונה לספירה — הלני המלכה הושוט בה; ו־קורות המרידה היהודית באי, נגד הרומאים והיוונים, הם פרק מד־מים ועקוב־מדם. ומעב צץ שם היהודים בקפריסין בימי המדינ־אים הגדולים דונה גראציה ובנה דון יוסף נשיא, אשר אגב התייררו ליישוב ארץ־ישראל, לבניינה של טבריה, ההייאת גדות הכנרת וב־צהיה של צפת, קיבל מן השולטן להקוצת מטייבת את הכנסות על קפריסין. קשריה של ארץ־ישראל עם אי־הבהרות השכן, מאז הפל־גת ספני שבט זבולון אליו ועד היום, הם נושא לסקירה היסטורית מיוחדת ומרתקת.

...חסי ברה"מ – נאט"ו במבחן

מאת דב אפל

...פעולות השלום („באריש תר־...יסי) של הצבא התורכי הנ־...מתנהלות בהצלחה" — ביס־...תגבת השידור של אנקרה ...ר התחלת הפלישה לקפריסין, ...אסקות בין סירי־לכת משל־...ם, הדברי פרשנות פאטריו־...ם.

...ממשלת בולנט אצ'וויט ביקשה ...ציג לפני העם התורכי את מב־... הפלישה כחוליה בשרשרת ...אורעות ההיסטוריים, שהביאו ...יסולה של „הקיסרות הביזנ־...טיונית", ולכינונה של הא־...ז התורכית. התורכים רואים את ...ים כיורשיה הלגיטימיים של ...אימפריה הביזנטית. ההיסטוריו־...פיה התורכית גם גורסת שתו־...ניה הקדמונים של אנאטוליה, ...בות החיתים וההלנים הקדו־...ם, היו ממוצא תורכי, וכי ה־...בות והכפה היוונית העתיקה ...על עליהם על־ידי פולשים יוו־...ים מחצי־האי הבלקני. לפיכך ...לים התורכים את זכותם ה־...בית־ההיסטורית של היוו־...הכתובים להשפיע בתורת ...אי ההלנים הקדומים ורואים ...ביעותיה של יוון לגבי קפרי־... ביטוי לשוביניזם פאן־הלניס־...

...ם אינם מכירים גם בזכותם ...בני העדה היוונית באיסטנ־... ובקפריסין להגדיר את עצמם ...ונים, בני האומה ההלנית. ...הטרמינולוגיה התורכית מכו־... הם בתורת „רומים" (רומ־...), כפי שכונו אוכלוסי הקי־...רות „הרומאית המזרחית" ש־...מה על־ידי תיאודוסיוס ב־395 ...צירה לאחר פילוגה של האימ־...יה הרומאית האחידה לקי זת ...מערבית המזרחית (הביזאנ־...ית).

...מדובר לא בסתם תרגיל לשו־... אלא בדוקטרינה לאומית ש־...רה עמוק לתודעתו של העם ...תורכי ומדריכה את מהלכיה ... ממשלת אנקרה. דוקטרינה זו ...סת ש„הפאן־הלניסטים" נושי־... עיניהם להחזרת היסטורית ... אפשר להם להחזיר להיקה ... הלאס לא רק את קפריסין ...ו גם את קונסטנטינופול ...סטנבול), בירתה ההיסטורית ... האימפריה הביזנטית.

...קירה היסטורית זו הכרחית ... להבין את המניעים הלאומיים ...יסטוריים של בעיית קפריסין. ...גדותה הנמרצת של ממשלת תורכיה לכל צורה של „אנוסיס" (איחודה של קפריסין עם יוון) נובעת לא רק מהעובדה, שהאי נמצא במרחק של 70 קילומטר מחופי אנטוליה והדאגה לגורלם של 120,000 התורכים תושבי קפ־ריסין, אלא גם מכך שהיא רואה ב„אנוסיס" צעד מסוכן בדרך ל־מימוש החלומות הפאן־הלניסטים.

אפשר, כמובן, להתייחס לחי־שות אלה כאל דברי הבל, ש־אין להם ולא כלום עם גישה ריאליסטית לגבי המריבה בין תורכיה ליוון. אולם ראוי להזכיר כמוחשה את משקלה של התודעה ההיסטורית־לאומית בסכסוך הי־ישראלי־ערבי־פלשתינאי. הלא גם „היונים" הקיצוניים ביותר המו־כנים להסכים להקמתה של מדי־נה פלשתינאית בחלקי יהודה ו־שומרון, לא יסכנו, כי לאחר ש־מדינה זו תנתנם על הסדר שלום עם ישראל, היא תוותר על חזון הקמתה של פלשתין בכל שטחי „המולדת הפ־ן־לסתית". כן ברור ש־הפלשתינאים, אשר יסכימו לפת־רון זה בלית ברירה, לא יאמינו שהעם היהודי ויתר סופית על חלקים מנחלת אבותיו, על חברון ועל שכם.

אכן, מותר להניח, שכלי־התקי־שורת התורכיים שיקפו נאמנה את הלכי הרוחות בתורכיה, כא־שר קבוצת קצינים יוונים הדיחה את מאקאריוס והעבירה את ה־שלטון ללוחמי המחתרת „הרוי־ביס" הדוגלים ב„אנוסיס".

לכן ספק רב, אם ממשלה אני־ווית יכלה לנהוג אחרת, מסנגנה ולהשלים עם כינונו של משטר קפריסאי־יווני לאומני הדוגל ב־איחוד מיידי עם הלאס. ממשלת תורכיה לא היתה זקוקה כדי להחליט על הפלישה לעצותיה ול־דירבונה של מוסקה. מה גם של־סובייטים ל„ו היה גם שוב יסוד לקוות, כי יפיקו רווחים פולי־טיים או אסטרטגיים מ„פעולות ה־שלום" של הצבא התורכי.

מנהיגי הקרמל יכלו לחזות מראש שתורכיה ויוון, התלויות באספקת נשק וחלפים בארה"ב, ייאלצו תוך ימים ספורים להפסיק את הקרבות ולפתוח במו"מ על פשרה שתמנע „אנוסיס" עם יוון ותבטיח לעדה התורכית מעמד עצ־מאי בחסותה של נוכחות תור־כית צבאית מוגברת.

הסובייטים החיזו מכבר, שהכ־נת הצבאית השלטת באתונה מד־ריכה את פעילותם של אנשי ה־מחתרת המאבקים נגד מאקאריוס והתריעו על סכנה של התלקחות צבאית. הם אפילו טענו, כי של־טי יוון שואבים את השראתם מחוגים מסויימים בנאט"ו, המבקי־שים להפוך את קפריסין לבסיס צבאי של הברית האטלנטית.

הערכה זו לקתה כמובן בהפ־רזה מדעת בהתאם לשיטות ה־תעמולה „האנטי־אימפריאליסטית" של ברה"מ. עם זאת היא שיקפה את חששותיה של מוסקה, כי ארה"ב לא תראה בעין יפה מב־צע־פתע שידיח את מאקאריוס ויעמיד ליד הגה השלטון בני־קוסיה אנשים נאמנים לאתונה.

הסובייטים הניחו מראש, שגם אם תורכיה תגיב על ההפיכה כפי שאכבנם הגיבה, לא יסתיים הדבר בכיבושו של האי אלא ב־הסכם פשרה שיעלה בקנה אחד עם האינטרסים של הברית ה־אטלנטית.

הם לא יכלו לצפות, שמועצת הבטחון תפקיע את זכותה של בריטניה להשתתף יחד עם תור־כיה ויוון בוועידה ליישוב הבעיה הקפריסאית, בהתאם לתנאים ש־קבעו את הקמתה של רפו־בליקה קפריסאית ריבונית, בחסותן ובע־רבונן של שלוש המדינות האלה, שכולן חברות ב„נאט"ו".

אפשר, כמובן, להתפלפל ולהד־גיש, שכתוצאה מהמלחמה הקפ־ריסאית עתידות להתחזק ביוון ובתורכיה מגמות פרו־סובייטיות. אולם לסברות אלה אין אחיזה במציאות הפוליטית.

תורכיה ויוון שאינן מדינות אטלנטיות התקבלו לברית נאט"ו רק שנתיים אחרי הקמתה של ברית זו, לאחר מאמצים רבים בצידן לסכך את חששותיהן של „המדינות המייסדות" מפני הס־תבכות בסכסוכים מקומיים שאין להן ענין בהם. באותו זמן לא שוטט הצי הסובייטי באגן המז־רחי של הים התיכון וברה"מ לא היתה מעצמה גרעינית המסוגלת להתמודד עם ארה"ב. על אחת כמה וכמה כשנתיים שתי המדינות הא־לה לחסות בצילה של נאט"ו עכשיו על אף כל המשברים הפוקדים את הברית הזאת.

מים ב„הולבוכה"

לכן ספק רב, אם אכבם היה יסוד כלשהו להתראות הסובייטי־ות, כי הברית האטלנטית הזו־רה להקמת בסיסים צבאיים בקפ־ריסין. אולם נוכחות צבאית מוג־ברת של התורכים והיוונים באי מבטיחה שקפריסין לא תישמט מהמערך האסטרטגי של נאט"ו. פתרון זה יסלק גם את הסיכון שהיה קיים עד כה, כי ביום מן הימים תצליח מפלגת „אקל" ה־קומוניסטית הנהנית מתמיכת חלק ניכר של האוכלוסיה היוונית להש־יג את מבוקשה — לחסל את הבסיסים הצבאיים של בריטניה החברה בברית נאט"ו ולהכניס את הרפובליקה הריבונית הקפ־ריסאית למעגל האסטרטגיה הפו־ליטית של ברה"מ.

...ריטניה וכוחן של ערבות

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" באנגליה

...ותיקי משרד החוץ נתקפו ב־...רגשות של נוסטאלגיה", העיר ...ב הדיפלומטי של הטלוויזיה ...ריטית. הוא אמר זאת בתוס־... כמובן, אולם הסערה הקפ־...יאית העוברת על לונדון בימים ...ר יש בה יותר מן התפאורה ... מחזה היסטורי. שכן, דומה ...ו המצב הראשון כאן הפכה ...יטניה לעצמה מדרגה שניה, ... ניצבת גבוהה למדי, בין החי־...ה התחייבות „ל התחייבויות בין־...מיות לבין הצורך הנקוב כל ...לתה לפרוע שטר זה. והדבר ... נאמר לגנותה של בריטניה. ...ום שזהו גורלה של מעצמה ...רבה עניה וזה שכרם של כל ...ה המבקשים להתאבק על עוד־...דתיהם של מעצמות בינוניות.

...ההפיכה בקפריסין לא הפתיעה ... לונדון הרשמית. לבריטניה יש ...ות בודיציון טוב מאוד בקפ־...ריסין, וקשה להניח שההידרדרות ...הבעיות שקדמו להפיכה לא הו־...זה הידיעות ידועים למדי ש־...נבר ללונדון. קשה גם לומר ...הארכיבישוף מקריוס היה אהוב ...שם על האנגלים. לבדוק התע־... וההגבה בוודאי גרמה להם ... הנשיא ...כלט בהגיעו ללונדון. במשום ...לאחר הבריטי. במרוצת עש־...ם השנים האחרונות הפך מקר־... באויב. מר לבכיר ראשי מדי־...נת חבר העמים, מעמד המעניק ... את הזכות ל. צמלם לצורה של ...מלכה בכינוס של ראשי הקד־...מולית. אך מעמד זה לא קירב ...ליחד ללבו של העם הבריטי ואף לא עשה אותו לאינטרס ברי־טי חיוני. הבריטים, כמו האמרי־קאים, עקבו בחששים אחר תמ־רוניו של הארכיבישוף הערמומי בין מזרח ומערב וקיוו, שרגלו לא תמעד בצעד בלתי־זהיר על החבל הדק עליו הילך בהפגינו אקרובטיקה אופיינית של מה שמכונה „העולם השלישי", אשר במשך ה־שנים צבר לעצמו יותר צביעות מאשר בבני „עולמות האחרים גם יחד.

עיקר דאגתה של בריטניה ב־חדשים האחרונים, בפרט לאחר שה„לייבור" עלה לשלטון, היה עתיד הבסיסים הצבאיים הגדולים בקפריסין. מנהג ונמוד עם כמ־כלת הבריטים לחסל בסיסים אלה, במסגרת הקיצוצים בתקציב הבט־חון. החשש עוא שמא יופר האיזון העדין באי ילחצו האמריקאים על בריטניה לא לחסל את הבסיסים. קלשהות אחד מהם (בסיס חיל האויר באקרוטירי) הוא אחת העמ־דות החשובות ביותר באגף הדר־רומי של נאט"ו. אין ספק ששיק־ול זה עמד לנגד עיניהם של הבריטים. החל מן הרגע הראשון להפיכה. ללא כל קשר להבנה הרגשית והמסורתית הפוליטית ל־מבצעי ההפיכה. יחס רגשי זה נו־בע הן מהתייבות מוחלטת של ממשלת ה„לייבור" מן המשטר ב־יוון והן מתיעוב עמוק לאיש ה־עומד בראש ההפיכה בקפריסין, ניקוס סאמפסון, שהבריטים אינם מוכנים להתייחס אליו כאל מדי־נאי. הם עדיין רואים בו, כנראה בעיקר לא קטנה של צדק, מעין ארחי־פרחי פאשיסטי.

אלא שבריטניה בתוקף תפקידה כאחת משלוש המדינות הערבות לקוממת של החוקה, לשלימות ה־טריטוריאלית ולבטחון בקפריסין על פי האמנה משנת 1960 שנחת־מה גם על־ידי יוון ותורכיה — חייבת היתה להתערב. והיא הת־ערבה באופן רשמי. ההפיכה נתנתה בתוקף, וחיל־האויר המל־כותי סיכן את אנשיו כדי להציל את מקריוס מן הצירה מפאפוס ואחר כך הטיס את הנשיא הנמלט למלטה וללונדון. כן כיוונה ממ־שלת בריטניה כמה תגים לכתובת של אתונה, וזה בוודאי לא עלה לה במאמץ רב. אלא שמיד לא־חר שיחה רשמית עם המנהיגים הבריטיים הסתבר לארכיבישוף (אם לא הבין זאת עוד קודם לכן) כי לגינוי הגלוי ההפיכה לא יתלוו כל צעדים ממשיים אשר יחזירוהו לכס הנשיאות. כלומר: סימפטיה (בקרדי), חמלה (בשפע) ו„ם קצת כבוד („בשבילנו אתה עדיין נשיאה של קפריסין ול־סאמפסון אין כל זכות להשתמש בתואר זה") — זה כל מה שקי־בל מקריוס בלונדון ובצאתו ל־ניו־יורק כבר ידע (והדבר היה עוד לפני הפלישה התורכית) ש־אין לו סיכוי רב לחזור לכס הנ־שיאות.

גם המשלחת התורכית שהגי־עה ללונדון בראשותו של ראש הממשלה בולנט אצ'וויט למדה עד מהרה שבריטניה לא תעשה כל צעד ממשי לסילוק משטר ההפיכה. ואמנם, אפשרות של התעבכות צבאית בסכסוך בקפרי־סין הוצאה בלונדון מכלל חשבון החל מן הרגע הראשון. היו אמנם הרהורים שהצבא הבריטי עשוי להסתבך בלית ברירה, אך איש לא דיבר על התערבות יזומה. מבצע סואץ עדיין טרי בזכרונם של הבריטים וחבר פרלמנט אחד צירף גם מפר אקטואלי לטיעון נגד התערבות. „אירלאנד אחת מספיקה לצבא הבריטי בזמנה זה" הוא אמר ואילו שר החוץ ג'יימס קאלאהן מיהר להשיב לו פן תעורר שתיקתו הרהורים על כוונותיה של הממשלה: „אתה מרחיק לכת בכלל..." העיר לאותו חבר פרלמנט.

ניתן לזכור שעד לפלישה ה־תורכית התרכזו היעדים הברי־טיים בסכסוך בקפריסין בשתי נקודות: א. איתור הסכסוך: לחץ על תורכיה להבליג ולחץ על יוון להחזיר את הקצינים אשר פעלו במסגרת שירותם במשמר הלאומי הקפריסאי לסילוקו של מקריוס. ב. הבטחת שלומם של החיילים והאזרחים הבריטיים בקפריסין ש־מספרם נאמד ב־35 (שלושים וח־מישה) אלף איש (9000 אנשי צבא, 16.000 בני משפחותיהם, 10.000 אזרחים בריטיים המתגוררים באי ועוד כמה מאות תיירים).

עם הפלישה התורכית לקפריסין בשבת בבוקר נצמצמו היעדים ה־בריטיים בשלוש נקודות ובסדר העדיפויות הבא: א. הבטחת שלו־מם של החיילים והאזרחים הברי־טיים. לצורך זה הוטס בלילה ש־בין מוצאי שבת לבין ראשון גדוד קומנדו אשר נצטווה להגן על שני הבסיסים הצבאיים הגדולים ועל משפחות החיילים והתיירים שהתרכזו שם. כבר קודם לכן נע־רכו הכוחות הבריטיים בים התי־כון כך שיוכלו להושיט סיוע לב־סיסים הצבאיים במקרה של חי־רום.

ב. לא לפתוח בפעולה נגדית ש־עשויה היתה להחמיר את המצב עוד יותר. ג. קריאה ליוון ול־תורכיה לשגר את נציגיהן לשיחות על הסדר־קבע בקפריסין.

ואכן, מאז כניסת הפסקת האש לתוקפה ביום ב' מתרכזים עיקר מאמציה של לונדון בזירה הדיפ־לומאטית.

נופים בקפריסין

בטור התמונות המובאות כאן כמה ממראות האי קפריסין ובהם מקומות שהיו זירת קרבות.

המצודה הצלבנית סט· הילריון מהמאה ה־12 שהתורכים תפסו ושממרומיה שולטים על הדרכים אל המישור הגדול של האי·

כפר בין הרים·

מדרגות עשויות בידי החקלאים בהרי קפריסין. נטועים בהן כרמי גפן ובוסתנים.

חמור קשור־עיניים סובב אנטליה להעלאת מים בכפר יווני·

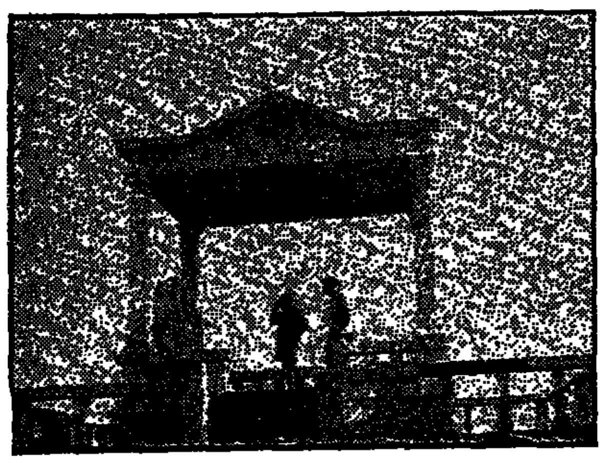

פסגת מינזר קיקו בהרים, מקום מחבואו של גנראל גריוואס ואנשיו·

צילומים: א· תלמי

פרסום א. מל

אחת מאלה ודאי מתאימה לך

אמקור
מציע לך מבחר
מכונות כביסה
לכל מטרה

לבחירתך קומפקט סופר - המכונה הפועלת אוטומטית בכל שלבי הכביסה
קומפקט 5 המכונה האוטומטית המשאירה לך את ההחלטה מתי ואיך להפעיל פעולת הסחיטה לכבסים השונים.

קומפקט דה-לוקס הדגם החדיש והמשוכלל ביותר. הפעלה בכפתור אחד בלבד ומכונת היוקרה של אמקור -

אמקור
אמפא
שרות עם כל הלב!

הכנסי לאחד מסניפי אמפא או לסוחרים המורשים ובקשי לראותן, אחת מהן וודאי תתאים לך

هكذا من الأصل

תכניות גרנדיוזיות וחוסר תאום

מאת אריה ל. אבנרי

אחת מבעיותינו בן המפלגה השולטת היתה — להכניס קצת יותר סדר ויותר תיאום בין זרועות השלטון והעשייה שלנו. למה הכוונה? אולי נאמר בביטוי אחד: שיד ימין תדע מה עושה יד שמאל, ולהיפך. לפעמים, כאשר מתבוננים בקרוב אל רבות בבעיותינו הלאומיות והמדיניות, מתברר לנו, שהם לא נכתבו באורח כמתורה, כדי למרר לנו את החיים; אנחנו בעצמנו, בכל ידינו, יוצרים אותן, או יותר נכון — יוצר אותן מי שהוא בעל כוח עשייה והוף יצירה, בלי לשרוף ולבדוק מה יכולת להיות התוצאות. ההשפעות והתוצאות למעשיו בתחומים אחרים ויש גם גרוע מזה — החותר להאדיר ולהזיק את האחוזה הקטנה שלו, ומה שיהיה אחר כך — את מי זה מעניין?

הדוגמה הבולטת לכך: הפרויקט של מנהל רשות השידור, שבזמן הקרוב ביותר יהיה עלינו להכניס צירוף נוסף לטלוויזיה, ערוץ צבעי עם פרסומת. אפשר לשער שלא נוח להיות מנהל טלוויזיה מונוכרומית בתקופה בעשה שבארצות רבות טלוויזיה צבעונית היא דבר כבן כאלה. אולם מדוע זה חייבת מדינת ישראל, עכשיו, בכצבה הכלכלי המדיני הקשה, כשהיא אינה יודעת אם היא הולכת לקראת שנת שלום או מלחמה, שנת שפע או משבר — מדוע זה חייבת היא להקצות מיליונים כדי להקים טלוויזיה צבעונית? ומדוע דווקא עם פרסומת? האם חיים אנו בחברה קפיטליסטית המחזיקה את כספה בגרב והיגה שהוא להוציא אותו על מצרכים חיוניים? האם נקודת התורפה של הכלכלה שלנו היא מחסור במצרכים לצריכה פנימית, וצריך לעודד ייצור לצריכה, או שמא הכרחי דווקא לעודד ייצור ליצוא? האם התייעץ מנהל רשות השידור גם במומחי כלכלה, והגיע למסקנה שזה נחוץ וחיוני?

בתקופה שבה אנו חייבים לדשוב כל שביכולתנו כדי לרסן את עליית רמת-החיים יתפתו עשרות אלפי בעלי מכשירי ט.ה. להחליף את מכשיריהם שנקנו באלפיים ל"י במקלטים העולים כחמשה אלפים ל"י — האם זה בהתאם למדיניות-שכר רצויה? ו־כיצד ניקח את המכשירים? נקנה אותם בדולרים טובים מהרזרבה הבינלאומית שלנו?

ואולי יש למנהל שירות השידור בעיות תרבותיות שהודים? כל לדבריו מה תהיה תרומת הפרסומת לרמת השידורים הצבעוניים. בבי נראה גם את ה"אבטיבי" בבדל סבעי. בהוספת צבעי הקיטש. בבהונת: קול, כלל הצבע מתמוגגים בהרמוניה אחת. הבנוי הצבעים יהיו אבי כן הפרסומת את כהנם הרוחני בצורה "מעמדית", והר בעימותי הרדיה, ומעתר לו: הב יצטרכו לבר שיר על המימד השלישי.

ולא זו בלבד — במקום שנהיה עם יותר ערוצים, הבריים יהודניה. נגביר את העיסוק לאומה פסיכודראמטית של מחברי השירים הלהוגים לקוקה-קולה, בקפה ומצרפוציאות, ונעשה להם פרסומבר שחקנים בן הסוג שכהנים את קהל באי בתי-הקולנוע לפני התחלת הסרט.

*

בהמשאה לצמיחה התיירותית של ירושלים. עניין הבלתירית הבשי עניה נראה כדבר שולי, אבל הנה הצוה בשניהם — גם כאשכנו לצורך ירושלים היהודית, כשבבוד הורים שצאן יד יבין היודע מה רוצה, או יצהה לבנות, יד שמאל.

כולנו שואפים לירושלים באור הדה, בעלת רוב יהודי מובהק, שלא יהיו דורדים עליה, וכל מאד בעינו חייבים להיות מכוונים לכך. כהי היכולת של כרוד העירית האאדרה כוחה ומכלכלה [illegible] הסבולי של הבירה? התרחבה בבניית בשירמלום, בכל שימצאו מסקיקים שייאותו לקבל את ההלהוראה המבנקים שבגיע בבמילם הבשרה ביר נרכבת, ואלם יהוש לקנת הכלתאזה מבוסס על ליעוד כביריע על עבודה ערבית (ולהוב של בלתי־מאורגנים ומנצלים), דווקא בעבודות הקשות והכלכלכות. כשהמבהלים והמפקידים הם יהודים. הצנה כישר אלפי עובדים ערבים לירושלים מן הסביבה, רק מבני הוא שעובדים אלה יבאפו להתאורות בעיר ולהפך בה לתושבי קבע.

אנו רוצים שהרחבה הערבים של ירושלים יחיו בה אורחים שוים. וכל שהם יעשו לפיתוחה של העיר ביוזמתם יהיה לה לברכה. ואולם האם זה המקיד ולקח אנו צריכים להקדיש את הקצבינו, כדי לעודד הגירה ערבית אל העיר ולהגדיל את מספר הערביה הערביים במכון?

ירושלים היהודית זקוקה לפיתוח ולריבוי מקורות פרנסה. ונוסף לכך היא מהווה גורם משיכה לתיירים, יהודים ולאיהודים. אולם אין קום הכרח, כי הבלונות, שיאכסנו את התיירים, יוקמו בעיר דווקא. אילו היו כפתרים בציבוריה, גם יישובי הסביבה הנהנים, כי הכלונות יכולים להיות מקור פרנסה לנוביבים שקיימים בהרי ירושלים אינו מן הקלים, וביחוד לנשים שאינן יכולות לחפש עבודה במרחקים. ואילו פיתוחה של ירושלים מטב שיהיה מבוסס על מפעלי תעשייה והדרשה. המצריכים ידע ומקצועיות ולא עבודה פשוטה וזולה.

הודיע על כך לא פעם טדי קולק, ראש העיר, אבל כאמור — לא תמיד המטרה היא מבותפת ויש תיאום בין יד שמאל ויד ימין. משרד התיירות הוא משרד מיניסטריאלי עם תקציבים ואמביציות, וטדי קולק הוא בעל-הבל ראש-עיר, של העיר השניה בגדולה בארץ. ובה אם אנו אוהבים את ירושלים והואגים לעתידה?

*

ואם בעניינים בעלי חשיבות לאומית כך, בעניינים בעלי חשיבות סוציאלית על אחת כמה וכמה. לפני זמן כה נחנך ברוב פאר האודיטוריום של חיפה. שאין לו מה להתבייש בפני היכל התרבות בתל-אביב. יפה, יעילות ו[illegible] ניתן הצלילים במיצוע מוסיקלי ב[illegible] היט בצורתיב ודאי הנאה אבל אנשי המעצ. גם ייתכן שזהו בקור של גאוה לאורחריסתם של חיפה רבתי.

ואולם ניב בהתעוררה השאלה: האם כל אלה עבתיו יד כמפים לבבנה המפואר היקר הזה הוו ברדעים לכל המשתמש בבה, לדיספרופורציה המשתנה בין הכהכוד בטיפוק הצרכים הבעירים להכביהם לבין השקעה הון הכבד באדיטוריום. המיוחד לביצוע קטן מאוד של האוכלוסיה (אכבם מבוגר מאוד). אכנם, ההחלה היתה ברוכה וצנועה. שני נדבנים הרכי מיליון לירות ההקמת האודיטוריום. אפשר כמובן לשאול אם לא ניתן היה להתחילה להניע את התורמים להפנות את הכספים למטרות סוציאליות יותר ביטריות. אבל רצון התורמים הוא כבודם. העניין הוא בזה, שאותו מיליון אחד ויחיד, עבא ממקורות של תורמים נדיבים, גרר אחריו השקעה של 17.000.000 ל"י (במלים: 17 מיליון!), כספים בתקציבי עיריית חיפה. האוכלוס ידעו פרנסי העיר לאן גררה אותם אותה תרומה נדיבה של המיליון? האם לא ידעו כי קיימים צרכים דחופים להקמת מעונות ילדים, לביטול משמרות שניה בבתי-ספר, להקמת מועדוני נוער ומרכזים קהילתיים, ובאה ערבים אחרים, שהם בבדיקים יותר הוצאת כספים על כלילי הכסים הפירורניים בחיפה?

דומני שפעולה העירית עומדת תחת פיקוח משרד הפנים — האם היה מישהו שפקפק שם, אם לאשר השקעות עצומות כאלה או לא? האם יש בכלל מישהו המתבונן על העניינים מאיזו נקודת מבט כוללת יותר. פקיפה יותר? אם ישנו, ואנו לא ראינו ולא שמענו אותו, הבה — יישמע קולו ויאמר דברו!

*

מאחר שאין אפשרות לדלות את הנושא עד תום, אסתפק עוד בדוגמה אחת.

שר השיכון, אברהם עופר, הכריז לא מזמן שבגליל תקום עיר של מאה אלף תושבים עם אוניברסיטה; מעלות תגדל פי שלושה, טבריה תגדל פי ארבעה. זה היה באמת כשבת, ויש לברך את משרד השיכון שהוא עושה כל שביכולתו להפנות זוגות צעירים וכתם מבקשי שיכון לערי הפיתוח והספר. ואולם יש לי כמה שאלות: למה דווקא אוניברסיטה בצפת? האם זהו הדבר הראשון והברכתי שכתאב לאנשי הגליל? ביחוד לאנשי מעלות וקריית שמונה. מי להם הביא השר את הבשורה? ובכלל, האם ידע השר עופר אל נכון שנחוצה לנו עוד אוניברסיטה בארץ? ושוב הפזמון הישן: אולי כיהנות בית-ספר נוספת. אולי מר עזרני נוער. אולי מעונות ילדים? ועוד שאלה: מדוע מכריז שר השיכון שטבריה תגדל פי ארבעה ואילה מדוע פי שלושה, כי ביה התולים "פורייה" בטבריה יסבגר? מה פירושו? עיר של 100—150 אלף תושבים בלי בית-חולים? מדוע שר השיכון הוא שמכריז-מכוזה? עד כדי כך, שהמר בהלב כיתתם האומר: צפת? באה אלף? כי אמר? עיר לא לדברנו על זה בממשלה...

עד שאנחנו נקים ממשלה של איחוד לאומי, ועד שאנחנו נאחד את המפלגה, אולי כדבר ראשון נאחד את יד ימין עם יד שמאל?

הופיע
די גאלדענע קייט
מס. 83
רבעון לספרות ולבעיות חברתיות בהוצאת ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
208 עמודים — המחיר 7 ל"י
להשיג בקיוסקים ובמערכת: רח' ויצמן 30 (בית המלין) תל-אביב, טלפון: 268846

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
נמשכת ההרשמה
לקורס חדר ניתוח
לאחיות מעשיות
שייפתח בסמוך ליד ביה"ח "מאיר" בכפר סבא.
מתקבלות מועמדות שהן אחיות מעשיות וסיימו שנת עבודה במקצוע.
לפנות למחלקת האחיות, מרכז קופת חולים רח' ארלוזורוב 101 ת"א חדר 432.
מרכז קופת חולים

קפריסין: פלישה שחוללה הפתעות מדיניות

איטליה דואגת

מאת ג'ליו דרונר
סופר "דבר" ברומא

מאז התמיכה של תוהו-השלום לאחר כהבת הצלם הסגניה, כאשר איטליה איבדה את האי רודוס, לא היתה נוכחות איטלקית ישירה באגן המזרחי של הים התיכון. אולם "האגה המזרחי" בהביעה איטליה בימי ביא כמשבר קפריסין הנוכחי, ושהיתה אולי צבוקה יותר כשל כדינות אחרות, היתה לה ברגע זה הצדקה מיוחדת: להגל מכבה הפוליטי והכלכלי הרעוע פגיעה, עתה איטליה כאוד לכל מגע של מתיחות בקירבת גבולותיה או קווי התעבורה שלה. אילאאת, לכבל, תולה איטליה תקווה רבות וגם ציפיות מוצדקות לפתיחתה מחדש של תעלת סואץ. העשייה להת דחיפה רצויה לספנות, לנמליה ולכספנותיה. לעומת זאת, הידרדרותו האפשרית של משבר קפריסין למלחמה תורכית-יוונית, או האפשרות הסגרת הדרישות אורסית — "אי פתרון" הסכסוך ע"י פשרה כוזבת, שתגרום לכדי תהות כתמדה בים המזרחי, עלולה להטיל תקוות אלה ורבות אחרות.

התגובה האיטלקית הרשמית מצאה את ביטוי בהבעת "דאגה גוברת", יחד עם צעדים דיפלומטיים נרבים, כבין הארצות הנוגעות בדבר, במטרה למצוא פתרון בדרכי שלום לסכסוך. לבסוף, ביום א' שעבר פנתה רומא בבירורין לאנקרה, הביעה נכונות לתיווך איטלקי אם הוא יתבקש ובניסה יהודית כתגובת הבריזה, שהיא נכונה "לעשות את כל האפשרי, לפי מיטב שיפוטה של אנקרה, למען פתרון בעיין זה". נודעת משמעות לעובדה, כי לא היתה פניה מקבילה לאתונה. בהתאם לגישה השלילית כלפי השליטים הצבאיים ביוון, בשותפות לכל המפלגות הפוליטיות באיטליה, החל בקומוניסטים וכלה בליברלים ביצא בן הכלל יהיה: הניאו־פאשיסטים. גישה זו היתה קיימת גם לפני המשבר הנוכחי. למעשה, מאז ההפיכה הצבאית ביוון לפני שבע שנים והיא נתעודדה ונתחזקה ע"י ההפיכה האכזרית וההרפתקנית של ניקוס סמפסון, אשר בוצעה כנראה בהשראת האגף הלאומני הקיצוני של השליטים הצבאיים באתונה.

העתונות ודעת-הקהל האיטלקית סברו מתחילת המשבר הנוכחי — מחשבתה, אולי, ע"י משאלה חסרה זו (אשר המאורעות האחרונים הצדיקו אותה) — כי מעמדם של הקולונלים השליטים ביוון עלול להתערער בשטף המאורעות שהם עצמם נתנו דחיפה להם. הפתתים מרבים להביא נתונים מספריים המוכיחים, כי במלחמה אפשרית נגד תורכיה אין ליוון כל סיכוי ועל כן אין לה ברירה אלא לסגת ולהיכנע. הן במקרה של מלחמה והן במקרה של כניעה פוליטית, וגם במקרה השלישי של חלוקת קפריסין, הנוגעת במה על מעמדם של השליטים הצבאיים באתונה, מסקנה זו. במבצאה מבודקת, גם אם במקרה באורח כותבה "אידיאולוגי" יתר על המידה, בשותפות לדעת-הקהל ברוב ארצות המערב, אשר באורח טבעי שוללת את הדיקטטורה היוונית. באיטליה חזויב הלכירוה אלה בביחוד, בגלל התמיכה היוונית המפליגה בניאו־פאשיסטים האיטלקים ואף בקבוצות טרוריסטיות וכרוליסטיות חוץ-פרלמנטריות. גם אם אין ראיות חותכות לגבי המיכה זו, ודאי קיימים סיבות משמעותיים המצביעים עליה.

כותב במקצם נותר, איפוא, לניהול "ריאל-פוליטיק" — באיטליה עוד יותר מצומצם מאשר בארצות אחרות של הקהילייה האירופית. לאו דווקא משום שהממשלה לא היתה מוכנה לנהל "ריאל-פוליטיק" (לכמן האפתי בניגוד למסורת), אלא משום שאין לממשלה אפשרויות רבות לכך. נוכח הביחוס הפוליטיים הפנימיים וסכנת ההסתערות של הקיצוניים וקבוצות שמאל אחרות, אשר "מיטב לא לספק להם גיוסים נוספים".

על כן נשמעים עתה באיטליה קולות מצפים בלבד המצביעים על כך, ש"ההסדר החוקתי" בקפריסין של שנות ה־60 היה רעוע בתחילתו וכי שלטון מאקאריוס שהיה דו-משמעי אפילו בשאלת ה"אנוסיס", האיחוד עם יוון — הוליך את קפריסין להתקרבות אל "העולם השלישי", כלומר, קירב אותה לתחום ההשפעה של מוסקווה ופקינג. אכן זו היתה בשארת בתוקפה והיתה כביכה עוד יותר, מבחינת האינטרסים של נאט"ו, לו התממש הלוגו של מאקאריוס בדבר הפיסת שלטון שלו באותו נה, כלומר מצין "אנוסיס" כתשפך (מאקאריוס ביקר במוסקווה ובפקינג [illegible]).

כמצד שני, אין להכחיש, כי מבני שלתו הדמוקראטית-יתהוסית של מאקאריוס היתה בבחינת איום כהר ביר ויאתר להינינים של אתונה. קפריסין היתה החלק היחיד של "ירץ היוונית", שניתן היה לה־קוף אותם. מכאן סיעותם הגורלית — מעולתם נגד הארכיבישוף. באיטליה משקיפים על הענינים על פי רוב מנקודת-ראות זו. אולם ברגע זה ניירים היינים לחלוקת קפריסין, שהתורכים מעולים לא התנגדו לה ונתה השיגוה למעשה. אחיכה אמיה התנגדה לחלוקה בלהם, אך ייתכן שעתה תהיה החלוקה לגריה המוצא האפשרי היחיד מן הסבך.

ההליכה מתוך-שאר של כמצב כות מקומיות ביס-המשבר הראשונים — ולא כל שכן האפשרות (הקלושה, אמנם) של הכרה או "הכרה למחצה" בשלטון סמפסון — הצטיירה על כן בעיני רומא כבהזה מבית ובנתה. הציון לא פתח בכאיב — [illegible] — היה תכרר האונים של כוחות או"ם באי לכי נוע מבצי-אכזריות אליכם, ספר כות דמים ובלחמה אפילו בין בני שתי הקהילות של האי. "הקטרות הכתוליות" הוצבו באי דווקא כדי לשמור על הסדר החוקתי שהיתה לו גושפנקא בינלאומית. הוברר מעל לכל ספק, שלא היה לאל ידם למלא משימה זו, בין השאר בגלל כוחם המספרי הדל. מה הן אפשרויותיהם. אם כן, של כוחות או"ם למלא את משימותיהם במקומות אחרים?

יש עניין בדברי הפרשנות, שנכתבו ונשמעו באיטליה, על גישתה של בריה"מ כלפי המשבר. כפי שכתב מגליו ברוזיו, כי שהיה בעבר המזכיר הכללי של נאט"ו (והיום משמש כציר הפרלמנט כשם המפלגה הליברלית). אין ספק, שמוסקווה רשמה לזכותה עד עתה הצלחה גדולה ע"י תמיכתה הבלתי-מסויגת בתורכיה בפעולה. המחלישה במישרין את נאט"ו ושרכים חושבים אותה תוקפנית ללא צורך בצירוה. אולם, כותב ברוזיו, בריה"מ-המועצות לא השלים עם חלוקתה של קפריסין (אף כי היא נראית האפשרות שהיידה לפתרון-קבע) כל עוד דבקה יוון בברית האטלנטית, כיוון שחלוקה היתה מחזקה עד מאוד את נאט"ו. הגדרה תולדת אחרית של המדיניות הסובייטית היא זו המשווה אותה לחיית-טרף בכארב. המחכה בסבלנות לטרפה. כלפי חוץ היא מתונה ופייסנית, כיוון שמוסקווה יודעת, שהתערבותה הישירה הקים להחיה את הסולידריות האטלנטית ואת השאיפה להגנה משותפת. מכאן ההכחשה הרשמית המהירה בעניין הצמדת כוחות הצבא הסובייטי במצב כוננות.

לבסוף, באיטליה מוגים את הדעת לגורם נוסף — בהדאי לא הפחות בחשיבותו — כאולי השפיע על המשבר ואולי אף שיכש מביעו החשאי: הגילוי של מעינות נפט עצירים מתחת לפני הים בין קפריסין וכרתים, שסבר גרם למתיחות רבה בין תורכיה ויוון. "קפריסין "מצאית", בביחוד זו של מאקאריוס (נתמכת בעקיפין ע"י הסובייטים). יכולה בתוקף מעמדה הגיאוגרפי המבסבכי לתבוע לעצמה חלק מן הנפט שבים; "אנוסיס" פירושו העברת האוצר כולו לידי יוון; ואילו השתלטות תורכיה על חלק מן האי היתה לה סיכוי לזכות בחלק מן האוצר האגדתי. אין זו אלא דוגמה נוספת — כתב עתון ימני ברומא — כיצד בעניני ממלכת-הנפט מסוגלים גורמים מסתוריים ליצור צובדות פוליטיות וקבוצים המכרתים את האינטרסים שלהם. אשר "לא תמיד" תואמים את האינטרסים של האומות הנוגעות בדבר. דברי הימים של המזרח התיכון יכולים לספק הרבה פירסים כאלפים בעניין זה — כותב העתון, ואין אנו יכולים אלא לאשר את קביעה זו.

על עולים ונושרים בדרך לישראל

מאת יהושע תדמור

בהתחלה נשיא ארה"ב בשיחותיו עם ברז'נייב את בעיית יציאתם של יהודי בריה"מ-המועצות. אבל מזכיר המפלגה הקומוניסטית, כבעבר הביע כמצע איכה קיבה: כמספר היהודים המבקשים לצאת הולך ופוחת, ואם כן מה כל הצעקה על מה והמצפים עלכמה היהודים, הציוניים וסנטור ג'קסון?

השאלה רטורית זו אופיינית לגישה הסובייטית. הם מביאים את התפעשות הלחץ לעליה כי הוכחה ה"אין בעיה" אבל באותו זמן הם עושים את הכל כדי להפחית את הלחץ של מבקשי העליה.

הנה, למשל, הוליכו לא מכבר הידהמות הסובייטים ל"הקלה" על המבקשים לעלות, הם הוציבו "דצנטרליזציה". כלומר: במקום מהיכל יפנו לסגרד ה"אוביר" היא במחלקה המדינים במשרד הפנים במוסקווה — הוליכו לפי תוח מכחידים גם בערים אחרות. לכאורה, כדי להקל ולייעל. למעשה הצמפשת והתרתצות יותר במוסקווה. (ואמנם נפתחו משרדים במקומות אחרים. אך כיצד הם פועלים? הנה למשל קישינייב. עיר ואם בישראל. עשרות אלפי יהודים בה. פעמיים בשבוע יושבת פקידה במשרד כדי לטפל בתור של אלפים. כאלף ראשי משפחות מצטופפים. בעיר-שדה אחרת המשרד פתוח לשעתיים בשבוע והתורים הולכים ונמשכים ומפילא יש סחבת אין קץ בטיפול. למותר הוא לתאר, מה כוונת השלטון ב"דצנטרליזציה" כזו.

טריק "ייעולי" אחר הוא העברת סמכויות הטיפול ביהודים המבקשים לצאת מן ה"אוביר" לתחנות המשטרה. אך משום מה יהודים בבריה"מ-המועצות אינם להוטים כל כך לבטעים עם המשטרה הסובייטית הידועה לשמצה.

והרי עוד שכלול אדמיניסטרטיבי מן הזמן האחרון: ההודעה קיה ל"תעודת אופי" במקום העבודה. ולא כן ההנהלה, כבעבר, ולא כן הועד, אלא מכלל העובדים. מן האסיפה הכללית. כך שלא די להמשכורה ידיעת ועזיבת אחרי בקשה רשמית ליציאה ופת לחמו של היהודי ומשפחתו בסכנה, אלא כלל העובדים במקום העבודה שבו הוא עובד עורכים לו משפט עממי. ואם נמצאת מכנע לבסוף היציאה — הרי נידון, הוא ומשפחתו, לצרות שונות שקשה להעלותן על הדעת.

עוד תקנה: הבנים זקוקים לאישור ההורים. הם חייבים להביא בכתב את יציאת ביוזם [illegible] אין הם [illegible] סידע או גורה [illegible] כספקו, [illegible] מבקשים את האישור המבוקש.

אין פלא, שתחת מכבש כל ההקנות והלחצים הללו יהודי [illegible]. ואם אחר כל זאת יש על יותר מ־120,000 יהודים [illegible] המבקשים לעלות, הרי שעדיין מספר מופלא הסופה [illegible] גירסתם הכרונה של [illegible] קיה, ה"אין הבעיה קיימת".

אך יחד עם זאת עובדות אלה כל הכבדה מצד הרשויות [illegible] מבקשי רשות היציאה אין להצדם גם מצד שני של המטבע העליה מבריה"מ-המועצות במשך בחודשית ועצה גדולה הדירה [illegible] הארץ ונשירה בדרך לישראל. בשנת 1972 עלו מבריה"מ-המועצות כ־30,000 יהודים, והמספר [illegible] עלה גם ב־1973. אך בתחילת השנה [illegible] בן המבוצע השנתי הקודם [illegible] הקצב הנוכחי [illegible] במספר העולים [illegible] בשנה כבקרה הטוב לכ־20,000 בערך. בניגוד לבעובה של 5,000 בשנה ז. בינואר עוד היה [illegible] העולים כ־4,000. עתה ירד הממוצע החודשי לכ־1,500, שהוא הממוצע הנמוך ביותר זה [illegible] שנים.

ולא זו בלבד: בעוד העליה מבריה"מ-המועצות בירידה חדה [illegible] באורח ניכר הנשירה מבין העולים בדרך מבריה"מ-המועצות בעיקר לארה"ב. פעם דיברו [illegible] נשירה של 2 אחוזים. לאחר מכן על 8.5 אחוזים. היום הגיעה [illegible] נשירה ל־18 אחוז. זו היא תופעה חמורה, מה גם שיש מי שאו[illegible] לב לגילויים כאלה [illegible] יהודים לגו בבהירה. במספרים אבסולוטיים אמנם עדיין אין הנשירה גדולה, אך גם היקף העליה [illegible] קטן בחודשים האחרונים.

אם המדובר בעליה של 4000 יהודים מבריה"מ-המועצות [illegible] חודש ינואר האחרון, שהנשירה המבוצעת בחינה היא של כ־300 [illegible] —300 יהודים, הרי זה [illegible] קטן לבדי. אך כאשר העליה [illegible] לה במשקפה לכ־1,500 לחודש [illegible] הנשירה בחינה בדרך לארה"ב הנה באותו שיעור, הרי הו[illegible] המבוצע של נשירה לכ־18 אחוז [illegible] באלפים [illegible] גם הרכבם של הנושרים [illegible] מקרב עולי בריה"מ [illegible] שהם נוהגים להחלטתם [illegible] אחוז מאלה ומאלה [illegible] אקדמאים, ומתצייתם האחרת [illegible] בעלי מלאכה שאין להם [illegible] כלל שום בעיות תעסוקה [illegible] מבעיות הקליטה הידועות [illegible] לנו. אך זה נושא [illegible] רשימה נפרדת.

בגרמניה תוהים: איך ישפיע המשבר על נאט"ו

מאת נחום אורלנד,
סופר "דבר" בגרמניה

המשבר בקפריסין, אף שגרמניה אינה מעורבת בו ישירות כתורכיה או כאנגליה, מיקד כאן סביבו את מיטב תשומת-הלב בשבוע האחרון ודחק לקרן זווית אף את ציון מלאת 30 שנה למרד הגנראלים נגד היטלר ב־1944.

התגובה הראשונה עם היוודע דבר ההפיכה הצבאית של סאמפסון והקרבות בקפריסין היתה — הבעת דאגה לגורלם של יותר מ־1600 תיירים גרמניים באי. במשרד החוץ הגרמני הוקם מטה לרכזת הידיעות, שעקב אחרי פינוי התיירים. בשלב הראשון התחלו אישים גרמניים, בהם מזכיר המדינה ויטנייבסקי, שלא לנקוט עמדה "בעד" או "נגד".

הדאגה גברה כשהתברר שהמשבר באי עלול להביא בעקבותיו, זו הפעם הראשונה, להתנגשות בין שתי מדינות החברות בנאט"ו. מועצת הברית התכנסה לדון על המצב בבריסל, אך לא נודע מה העמדה שנקט הנציג הגרמני.

ברפובליקה הפדראלית, שבה חיים כ־500.000 פועלים זרים מתורכיה וכ־350.000 פועלים מיוון, חששו השלטונות מהתנגשות בין שתי הקבוצות. מרכזי מגורים בשדה הים שלהם הועמדו תחת פיקוח משטרתי ומשמר של שוטרים הוצב גם ליד שתי השגרירויות — היוונית והתורכית — וליד הקונסוליות של שתי המדינות. עם החרדות המשבר חששו חוגים כלכליים פן יעזבו קבוצות גדולות של פועלים יוונים ותורכיים את מקומות עבודתם ויחזרו לארצם כדי להתייצב שם. אך שגרירויות יוון ותורכיה מסרו שלפי שעה לא נקראו הפועלים לחזור לארצותיהם. והחששים נרגעו לאחר שהגיעה הידיעה על הפסקת האש.

בכל כלי-התקשורת — הרדיו, הטלוויזיה, העתונות — ניתן סיקור מירבי למאורעות בקפריסין ואגב כך התברר אילו אמצעים עצומים עומדים לרשותם. כתבים מיוחדים דיווחו על המתרחש מבירות ובמיוחד — אף מקפריסין עצמה. הטלוויזיה הגרמנית הציגה, בין היתר, סרט שקיבלה ממקור בריטי, שבו נראו כמה מהצנחנים התורכיים ליד ניקוסיה. אגב, הרדיו הגרמני הרבה להסתמך על נתונים של כתבי רשות השידור הישראלית.

שלא כבמלחמת יום הכיפורים, היה הפעם קשר הדוק בין אמריקה וגרמניה. שר החוץ גנשר, ששהה תחילה בפאריס, מיהר ליצור קשר טלפוני עם עמיתו קיסינג'ר. גם [illegible] האמריקאי בבון נפגש עם גנשר ומסר לו על ההתקדמות שחלה בדיוני [illegible] באנקרה ובאתונה ועל [illegible] ראות האמריקאית.

הלמוט שמידט הזהיר מפני הסכנה האורבת לשלום ולציבויות של הברית האטלנטית כולה ופנה אל הצדדים בבקשה שיפסיקו את מעשי האיבה. קרוב לוודאי שהלחץ האמריקאי שהופעל על יוון ועל תורכיה קיבל משנה תוקף לאחר שארה"ב יצרה חזית אחידה עם גרמניה. כן, לצידה של וושינגטון. היא השותף הכלכלי החשוב ביותר של שתי המדינות המעורבות בסכסוך. יו"ר ראש ה־ס.פ.ד. וילי בראנדט, קרא להחזרת שלטונו של מקאריוס.

למי מן הצדדים היתה נתונה אהדתם של הגרמנים? רובם גרסו שמקאריוס הוא השליט החוקי של קפריסין, אם כי היו אי-אלה פרשנים שהזכירו כי שלטונו היה נוקשה וכי הדרך שבה ניסה להיפטר מ־650 הקצינים היווניים שאיישו את "המשמר הלאומי" לא היתה נבונה ביותר, מבחינתו. לאחר הפלישה התורכית לקפריסין לא ניכרה בציבור הגרמני אהדה לתורכים. היתה הרגשה בראש ממשלת תורכיה לא ניצה את כל האפשרויות הדיפלומטיות ושהוא אף הרגה, בכוונתה, את הבריטים. כמו כן לא הובן מדוע סירב להיפגש עם סיסקו.

הפרשנות הגרמנית מרוכזת בעיקר בהסקת מסקנות מהמשבר האחרון לגבי נאט"ו. "האמריקאים יצאו מן ההנחה, שאסור לסכן את מדיניות הפגת המתיחות. לכן לא הגיב קיסינג'ר על מצב החירום שהוכרז ביחידות חיל-האוויר הרוסי בדרום רוסיה כפי שהגיב במלחמת יום הכיפורים, כשהכריז על מצב חירום בצבא האמריקאי. נראה שקיסינג'ר נהג בדעתו שלא להניע לדברים להגיע לכלל מלחמה בין יוון ותורכיה". כתב העתון "פרנקפורטר אלגמיינה". במאמר-מערכת כתב "זידדויטשה צייטונג" שלתורכים לא ניתנה ברירה זולת התערבות באי. מכיוון שהמשמרה האמריקאית הבהירה לכל, שהאמריקאים מרוצים מהופעתו של מקאריוס. גם בהזרח ההסברים של 1960 היתה לתורכים זכות להתערב. מציין העתון והוסיף, כי הודיה שמקאריוס היה "[illegible] של הים-התיכון" היה מכלול יסוד: "לא מקאריוס הוא לאינטרסים האמריקאים, אלא ההפיכה נגדו". הדברים הבהו. לדעת בעל המאמר הראשי צריכים היו האמריקאים לצוות על שליטי אתונה להוציא את 650 הקצינים היוונים מקפריסין והיאנג שהמצב באי יחזור לידיהם. בעיין שלא נהגו בצורה אלה דחפו האמריקאים את התורכים לזרועות רוסיה.

במאמר-מערכת מוען העתון "די וולט", שאם כי ברור שהבריטים באתונה נושאים באחריות להפיכה, הרי שהתורכים מנצלים אותה על מנת לנסות להשיג את מטרתם מכבר הימים — חלוקת האי בינם לבין יוון. לאחר פרשת קפריסין לא יחזור עוד הצבא של נאט"ו להיות כפי שהיה, מציין "די וולט".

"היחידים שישקו בכך תועלת יהיו הרוסים", קובע העתון ומסביר, שהשפעתם הן על אנקרה והן על מקאריוס — אם יחזור לאי — תהיה גדולה יותר ועמדתה של נאט"ו תחלש.

המאורעות בקפריסין לא עמדו בראש החדשות בכלי-התקשורת של גרמניה המזרחית. העתון "נוים דויטשלאנד" פירסם הצהרה של ממשלת מזרח-גרמניה, שמטילה את האשמה לאירגון ההפיכה על חוגים מסוימים בנאט"ו הקוראת להחזרת השלום והחיי. מקאריוס. לקפריסין. "עמה של דר"ר ניצב איתן מאחורי העם הקפריסאי", נאמר בהודעה. ארגונים שונים במזרח-גרמניה, כמו ארגון הנוער הקומוניסטי, פירסמו הודעות ברוח דומה. במאמר-רקע על הסכסוך כותב "נוים דויטשלאנד", שהמתיחות בין התורכים והיוונים בקפריסין היא מלאכותית "ולגבינה על-ידי האימפריאליסטים. מטרתה להצדיק את הוכחות הכיתחונות שניתנו לאנגליה, יוון ותורכיה באי, בעקבות חוזה 1960".

ההודעות, הכתבות והעבודות הרשמית של מזרח-גרמניה מבליטות הכרה מלאה ב"ריבונות הקפריסאית" וב"עם הקפריסאי", בצוד שהודיות במערב-גרמניה מושכות על התכת שבאי חיים שני עמים. שהיריבות ביניהם [illegible] ושורשה עוד בזמנות קודמות. לגבי מזרח-גרמניה עצם המערכות של יוון, תורכיה ואנגליה באי. היא בחזקת דבר "בלתי טבעי".

את הידיעה על הפסקת-האש ידעו בברכה כל חוגי המפלגות [illegible] חוגים סוציאל-דמוקרטיים, ובראשם וילי בראנדט, ספני, שעל נאט"ו להסתייע במשטרים לא-דמוקרטיים של מדינות החברות בה. במשטרים אלה גורמים לברית נאט"ו נזק רב ומערערים את יסודותיה המוסריים, צויינו.

בארבעה כרכים
מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום
לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו
בהוצאת "יבנה"
ספרית דבר
ב 154 ל"י במקום 260 ל"י
ניתן לרכוש את התנ"ך גם בתשלומים

לכבוד
ספריית "דבר", ת.ד. 199, תל-אביב
נא לשלוח לביתי את כל התנ"ך בארבעה כרכים לפי שיטת קאסוטו מהדורת "דבר" בהוצאת "יבנה" לפי ההסדר הבא (סמן x במשבצת המתאימה):
☐ הנני מצרף בזה המחאה מס' ______ ע"ס 154.— ל"י
☐ הנני מצרף בזה המחאה מס' ______ ע"ס 34.— ל"י כתשלום ראשון ואת היתר בסך 120.— ל"י אני מתחייב לשלם ב־4 תשלומים שווים ורצופים של 30 לירות בכל חודש.
שם ______ כתובת ______
מס' ת.ז. ______ חתימה ______

שלח
לחייל שלך
ספר
ספרית דבר
מספרית דבר
* בקולר אחד
מאת חיים הזז
* כשקוראים לצנחנים
מאת: יוסי בלום
* בדרך לחברון
מאת יעקב אבן-חן
* ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת: פרופ' יהודה קרמון
העניק לחייל שלך את ההנאה שב־קריאה ספר טוב.
להשיג
בסניפי "דבר"
ובחנויות הספרים

לא רק
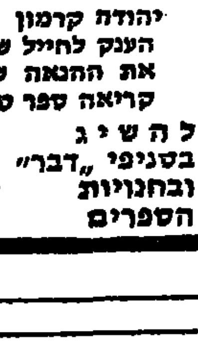
בעלי חיים
וכלי נגינה
תוכל למצוא
בעזרת
הלוח החודש
דבר
דחף
מכוניות • שידוכים

חיל.
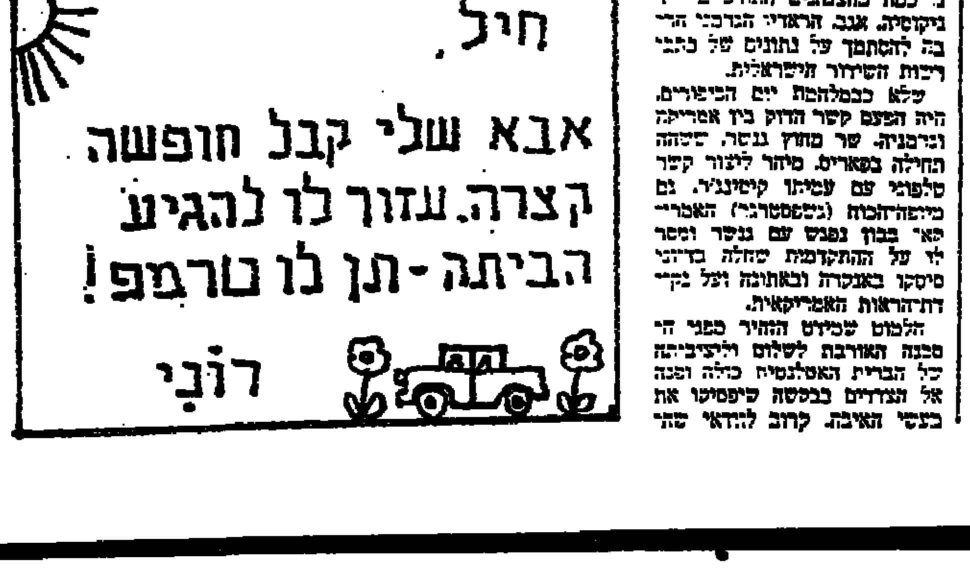

מדברי נשיא אגודת הסופרים בישראל
הסופר הדגול
חיים הזז ז"ל

זו מתנה יקרה לכלל ישראל ודבר בעתו לדור אחרון זה שאינו במשנה ובגמרא להבין דבר לאשורו. תתברך מן השמים. ותזכה לעבור בשלום את ים התלמוד כולו. מסופו ועד סופו.

המכון הישראלי לפרסומים תלמודיים ירושלים

הופיעה
מסכת סנהדרין — כרך ח
עד עתה יצאו לאור:
מסכת ברכות — כרך א
שבת חלק א' — כרך ב
שבת חלק ב' — כרך ג
עירובין חלק א' — כרך ד
עירובין חלק ב' — כרך ה
פסחים חלק א' — כרך ו
פסחים חלק ב' — כרך ז

הלוח החודש דבר

משא

לספרות, אמנות ועיון

* „זמן ומשמעות" לג. רוטנשטרייך
מאת יהודה גוטהלף
* פרויד והספרות — מאת יורם ברונובסקי
* חילופי איגרות בין פרויד ויונג
* ספר חדש על י. ל. פרץ — מאת שרה כץ
מוסיקה * תערוכות * תגובות

משא, גליון מס' 30 (137), מוסף ל„דבר"
יום ו', ז' באב תשל"ד, 26 ביולי 1974
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

ראיון עם ט. כרמי — מאת ש. שפרה

בהתנצלות כפולה

ט. כרמי

שירה בסביבה אלה — מיותרת?

השיר — כגוף וכמרכבה

כמחתרת עברית קטנה בסביבה אמריקאית

בין מסורת שירית ושירה

עליות ומורדות

מוסיקה

מאת חנוך רון

גדר פעמוניות בחולות

(סוף מעמוד 1)

במדור השכלות עמד ריח סחב וצינה נשבה, כך אפל כמנהרה דגוכה, מרושתת עורקי-ברזל שחורים. כהשמלות התלויות בצפיפות נדף ריח סיגתן טרי. מניה הסיטה אותן בניאהדריזז לבהון חזיתן. חסוחות היו כשקים רקומים. מבעד לחרכי השמלות הציצו אליה עיניו. חוכות כחות, כמו מהפנטות את תנועותיה. מפשפש כנגדת בין הבדים, מסביר לה את טיבם באנגלית שוטפת ומחייך. את ראשו המקורזל חסמיך לכתפה. יכולה להיות: משהו שמנוני חריף, חייכה במבוכה. אני ממיניאפוליס, סיפר לה. לומד רפואה. לחופשה באתי לדודי בירושלים. ממיניאפוליס אדם הם שכמותו. קשת השמלות ריצדה מול עיניה. לחיה סמוקי מאוד. מסיקה מזרחית בקעת מהחנות החיצונית. מיללת ומורטת. האוויר הלח שקע על כתפיה ככבד ודחוס. ידיו מישש לעוכת ידיה, מפלגות את השמלות. חזה גאה. ידה החליקה דחת על ריקמת השכלות. שמי נעים, אמר לפתע ואצבעותיו גישש על מתניה.

אותו ערב לא שבה מניה הביתה. ורק למחרת ישבה כהרגלה על המרפסת ועיניה יוקדות. מר דבוש מרסס היה את הפירות נגד המזיקים. אשכולות השזיף הכחולי שאפו לתאכל. כת עסיסים וריחם מהלך מקצה-הגן-ועד-קצהו. עץ האפרסקים הוורידה. עצי-הפרי התפקעו מרוב שפע. רק התפוחים מוצנעים בעלים עדיין בנימגומם הזהוב.

אש אחזה בבוגונוויליה. ועליה נבלעו בלהבה. שיח הגראניום קיבל גונו מחשמם. הנצו הסייפנים הגבוהים. מאחורי מאוני הפליז שוקלת סבתא דבוש סלי פירות לשכנות. אלו נדות למניה בבואן ובצאתן. נערים מוחחים מטפסים על הגדר והוריסים אל חסרי, סבא דבוש היה חליסית מהרתח על הנערים ושמה בפרי, סבתא דבוש רוטנת תמיד. שום דבר לא מוצא חן בעיניה ומניה מתעלמת כליל.

תווה כמסוממת מניה. סיח החום בשתיקה עקשנית. לחייה תבליליות ומעולם לא היו עיניה עמוקות ככה. משורך צעדיו חולף מר דבוש על פניה, מוותא כמיו לעוכות ציפורים מעוקלות-מקור המנקרות בפרי. כראש שבט אפריקאי המבמבם בתוך לחבריה שדים. נברת דבוש יצאה כפופה לאסוף שזיפים סגולים. גפן משתרגת ליפפה את דופן הבית. כרם היה לידידי... ויקו לעשות ענבים.

סבא דבוש אמר: הביטי מגיה. בגדרי פרח צמח-מטסס. עלים מאוצבעים נאחזו בתיל ובתוכם נפקחו ניצנים כחולים, ריסים אדומים מסטטפים בשוליהם. פעמוניות ניבטו במניה.

במבט מלבב סקר סבא דבוש את הגדר המעוטרת; לפני שנתיים שתלתי אותן. ובכתו כגשו לפתע. העלים השחירו, התקפלו כדף שרוף. חפרתי באדמה עד שגיליתי תולעת. את כל השורשים כרסמה. רק אחד ניצל, כמו בדרך נס. מחותל בקליפת ריר שחגנת עליו. והנה זה פלא, מהשורש האחד נוזן הצמח כולו ותשנה אף הפריח פרחים.

דימדומים ירדו. רוח נשבה והפעמוניות הזקות נדו ריטטו. קרירות פטתת וסבתא דבוש התעטפה ברדידה. סבלת נוהרת בקמטיה חיבשים. מכווצת הלכה. כמורעת תחת נטל הפירות. לאיטם התקפלו השמים הלבנים. הלילה צנח עליהם תרש כעל כסת-נוצות.

למחרת לפנות ערב התעטפה מניה והלכה לעיר העתיקה. סבתא דמעה אמרה שהסוף יהיה מר. בקצה שכונת הארמנים עצרה מניה והתכנסה. לרגלות סלע שעל הגבעה המשקיפה אל הגיא. חרים סבבוהו ובתים דבקו בצלעותיהם. צעירים וצעירות מגודלי שיער ותרמילים-עלי-שכמם ישבו כנוות בין הסלעים. גומעים את נוף הגבחים מכחולים. הרוגע בקרבם כיין חם. מניה נטמעה בדממה הקשובה. רוח וחרים נשכה. סעמונים צללו והמואזין הצריח כעורב. תרכסים השקופים נחו על כר האופק המלביז. רוך רב גלש במדרונות החרים. מניה עצמה עיניה בכאב. בקשה לנבור בעצמה ולא ידעה כיצד. הרוח שבה ממעופה העייף. מניה לבה דאב בה עד מרי. משתוקקת היתה לפרוק מעליה את המועקה להכאיב למי ובלבד שיתנער בה מה.

פקחה עיניה ובהתה בעמק שמתחתה. חומת אבנים נגאכה שקעה בטורפו. נשוננת כלוע דרקון. במורד המדרונות. בערוצי הטרשים, וחלו תשרצים. בנאדיות שמעליה רשפו נחשים. ההרים באור השקיעה לבשו צורות תמהוניות. לשונותיהם כיסו ריבה. נפתלים חתרו בם, מכרסמים בנקיקיהם האפלים.

בזה אחר זה נדלקו עיני הבתים. חשכה גדולה נטפלה להר והוא היה נוסק לתהלה מניה חשת בשרץ רדרי חולף על עור בשרה. הלילה התגשם בכבדות כרץ-בתחרות שהגיע לקו הסיום. זיעה בצבצה על מצח האדמה. האופק נורה נקודות-אור. ורק מניה הוסיפה לשבת. הובקת בזרועה את הסלע החם.

לפעמים. כך נדמה, תשקע השמש. ובכפאתי מערב יתהווה קו אדום. ורק אי-שם בקרקעית הגיא ייכצא השורש. והנה משמר היטב.

חנה בת-שחר

תשל"ג ירושלים

מאת ניצה פלקסר

(תערוכת הומור והאבירה — בית-האמנים ירושלים)

רשימת התערוכות שהתקיימו ה־שנה בבית האמנים בירושלים מר־אה על נסיון להקיף קשת רחבה של בעיות המעסיקות קבוצות של אמנים. נעשו נסיונות לחרוג מ־המסורת של קיום תערוכות-יחיד בשיטת „הסרט הנע", והיו תערו־כות שבמרכזן עמד נושא מעמיק. אלא שהתייחסות „הדמוקראטית" אליו פגמה ברמת התצוגה. גם תערוכת „החומור" חוזרת על שגי־אות מן העבר. אם ביקשו שורכיה להציג הומור מתוך הרי שהחטיאו את המטרה; ואם ביקשו להראות את ההמור האישי כפי שהוא מת־בטא בעבודותיהם של ציירים ה־נוהגים לעסוק בו, גם מטרה זו לא הושגה. שכן ההומור ביצירות המוצגות הוא שטחי ומרפרף. ואין בו כדי להצחיק או להעמיד נושא למחשבה רצינית.

מספר אמנים נתנו ביטוי גראפי בוק ובצורה לביקורת חברתית או לתגובה אישית. בין אלה נציין את בשה הופבן, שבסידרת הית*ר עין הוא שם דגש על ההומור ה־אירוני באמצעות מפגש צורות חריף בשחור לבן. כשצורה אחת משמשת לכמה תפקידים. כך ש־תאיד היא דו-משמעית. רות צר־פתי ומשה שטרנשוס מציגים עבו־דות אהדות המבוססות על עיוות צורני הבא לרמז על תכונות אופי. כמה עבודות ניכרות במקוריות. נציין את העיצוב שהעניק אבנר כץ לעסרונותיו. והקימבינאציה ש־

תערוכות

ערך אריק קילמניק מבדליה-סיג־ריות שהתיר אחדיו דאושנברג בב-קורו. וזאת על פי האסמבלאג' שראושנברג נוהג להרכיב.

התקשיתי למצוא סאטירה ב־תערוכה זו. שלמרבה התמיהה גם לא שותפו בה קאריקאטוריסטים ידועים. ולסיכום. אולי לא מיותר לומר שגם להומור יש להתייחס ברצינות. די לתשוות תערוכה זו עם עבודותיו של דומייה המוצגות עכשיו במוזיאון ישראל. כדי לק־בל תמונה שונה על הומור וסא־טירה.

מיקבץ

בבנין החדש של מוזיאון תל-אביב נמשכות תערוכותיהם של אנא טיכו ואריק ברון ● בביתן הלנה רובינשטיין של המוזיאון נמשכת תערוכתו של איזיאס חופ־שטטר ● בגאלריה מבט נפתחה תערוכת ציורים, רישומים ופסלים בודלים קטנים בהשתתפות האמנ־ים בייקר, ברמן, ברסוק, חיימס, מירית כהן, רפי לביא ותומרקין ● בגאלריה יפו העתיקה נפתחה תערוכת פיסול תבליטים וגראפי־קה של יוסף סלטון ● בגאלריה „הקיבוץ — ציור ופסול נמשכת תערוכת אובייקטים, פסלים, סו־טים ותצלומים מאת אפרת נתן, דוד גינתון, נחום טבת, תמר גטר ומיכל נאמן ●

במוזיאון ישראל בירושלים נפ־תחה תערוכתו של הצייר והאד־ריכל ליאופולד קרקואר במלאות עשרים שנה למותו. בתערוכה נוכ־צים ארבעים וחמישה רישומים: עצים, קוצים ונופי ירושלים ● בבית האמנים שבבירה מתקיימת תערוכת ציורי-שמן, טכניקה מעו־רבת וקולאזים מאת האמנית צפורה ברגר, שנושאה „ימי של־ווה וקרב" ● הצייר הירושלמי דוד (דדי) בן-שאול מציג לאחר הפסקה ממושכת בגאלריה הקטנה שבשכונת נחלת-שבעה בירושלים.

במוזיאון לאמנות חדשה שבי־חיפה מציגה קבוצת „אקלים" עליה נמנים האמנים אברהם או־פק, צבי אלדובי, טובה ברלינסקי, מיכאל גרוס, אליהו גת, קליר יניב, חנה לוי, אורי רייזמן ורחל שביט.

פוגל בסימן קריאה

(סוף מעמוד 3)

דפתי להכניס את הגובלה הזו־חה של פוגל, לנים החיים של הספרות העברית; ולא לעטוף או־תה בתכריכים „אקדמאיים".

3. אני לוקח על עצמי את מלוא האחריות לסיווג „נוכח ה־ים" כנובלה, לפי מיטב הבנתי המקצועית זו הגדרה קולעת.

שימל, התובע ניכוס מאחרים, טוען שמתו הכותרת „נובלה" נו־בע משיקולים מסחריים זולים של המו"ל. יש בטענה זו יותר מ־קורטוב ביעור. הספרים שיצאו ב־הוצאה ו„נוכח הים" ביניהם, הם דוגמה מובהקת לתוך-קישוטיות מח־זורית המופיעה בספרות העברית. בצורתו של הספר השקעו זמן, מחשבה וסכומים ניכרים בלי ש־יום לרווחיות, מתוך רצון להע־מיד אמות-מידה חדשות, בין הש־אר במישור האסתטי של הוצאת ספרים בארץ. עיון חטוף ברשימת הספרים שיצאו עד כה בהוצאתנו יבהיר שלא שיקולים מסחריים קב־עו בבחירתם. ספרים אלה ישאו הפ־סדים כבדים למרות תפוצתם הנאה.

4. מאחר ש„נוכח הים" אינו מהדורה שנייה של ספר, שוב תמוה זעמו של שימל על שלא צויינה „ההוצאה הראשונה". לא רק שלא מקובל בארץ לציין באינות כתבי־עת נדפסו סיפורים לפני כינוסם בספר, אלא שבמקרה של פוגל גם אין לכך כל חשיבות. השאלה מה היה יחסו של החובר אל פוגל, אם בכלל אפשר להשיב עליה, היא ענין צדדי ביותר. „נוכח הים" אי־נו זקוק למליץ-יושר בדמותו של החובר, שראה בפוגל סופר צד־די, נוזכן בין מוזמנים רבים אח־רים לכאסף בעריכתו. ואגב, לא ראיתי ששימל עצמו בספר שיריו. מציין את מקום ההדפסה הרא־שונה של רבים מן השירים. למ־רות שבחירתם „קבעה טעם נוסו־ים של עורך" וכו'.

5. שימל זועק שהמו"ל ח־דש הבנים שיבושים. קרי: שנפלו בספר שתי שגיאות דפוס. אנו שותפים לצער על שגיאות אלה שנפלו, למרות ש־העורך והמו"ל לא חסכו במאמ־צים והסתייעו באחד מטובי ה־מגיהים בארץ. גם איננו מתנח־מים בכך, ש„נוכח הים" הוא ה־ספר הנקי ביותר של פוגל משגי־אות. ב„ספר השירים" של פוגל, למשל, המשמש כנראה דוגמה ל־הוצאה למופת בעיני שימל מצו־יות טעויות-דפוס מרובות (שעליהן עוד נוספו טעויות מהמהדורה הש־נייה), ודאי לא באשמת העורך דן פגיס.

מנחם פרי

תל-אביב

הופיע

„מבפנים", קיץ תשל"ד, כרך כ"ז, מס ג'

בימת הקיבוץ המאוחד

תוכן: מעלות

בשער: חוקים בחכרת צדקנו במלחמה על קיומנו / ישראל גלילי; בימי מאבק ותמורות / דני רוזוליו; קולות ממרום הגולן: אסור שיהיו ספקות בדבר עתיד ישובינו / יהודה וולמן; קו החיים / יהודה הראל; הגולן חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל / מחחלטות מרכז הקיבוץ; מדינת ישראל ויחדות ארצות הברית / יצחק רבין; בצפיה לעליה גדולה / דוד רודנר; שאלות מוקד לסדר יום/ זאב צור, טל יהודה, יעקב גורן, יעקב אשד, יאיר חוצב, אריה עשת, משה צמח, חנה ריבלין, אורי בנאי, משה טבנקין. קו פוליטי: לאמץ „תוכנית אלון".

במעגלי חברה ומשק: על מתנדבי תשל"ד / מוריס כהן; הדמוקרטיה בקיבוץ / רות זריו; חיפש גרונטולוגי על מחקר התעשיה הקיבוצית / דוד אתר.

אנשים ומעשים: לוחמים מספרים: דני ארזיטי, דוד נשיה, יובל מורג, אלי וינשטיין, מיכל חרש, גימל; ואף זאת על דוד בן גוריון / דב סדן.

פרקי ספרות: קריאה חדשה בשיר של יצחק למדן („שיר השנואים") / עוזי שביט; חפיכה ותנחות (סיפור)/ דוד מלץ; שלושה שירים / רינה קלינוב; מוטיבים ביצירת אברהם לב / גרשון חנוביץ; יומן בקיבוץ / אברהם לב; אד עין הארץ (שיר) / איתן איתן; עם הספר „חשלית" (על אנצו סרני) / יעקב ויטרבו, מנחם דורמן; עם „רק שבילי" לבנימין גלעד / שורי מיינרט; מה שחנני (שיר) / יורעאלה; לקט ופאת: על ג. ח. אודן — לאחר מותו / אברהם יבין; נוקטורן (שיר) / ו. ח. אודן; „קם אדם בבוקר ורואה שחוא עם" / עמנואל ביחובסקי; שבחי גרוש החרטון ודמיו / חזי כץ. **עיונים:** שלוש שנים למות יצחק טבנקין: רישים / ראובן; מדבריו; שלילת הגולה במשנתו של י. טבנקין / משה טבנקין; חישוב הקיבוצי בתפיסת טבנקין / חיים חדרי.

על ספרים: המאמץ לומר את האמת עד תומה (על הספר „סנדו") / שלום לוריא; הערות לרומן-ביכורים (על „צל תימנים) / עוזי שביט; בבחון ההגשמה (על הספר „אחדות-העבודה") / יעקב גורן; דרך חיים של מהפכן יהודי / שלום הקטין; ספר על אהבת הארץ (על זכרונות יוסף ברסלבי) / יפרח חביב; על שני ספרים: הליכות בנימוס חלכות / אברהם ביק (שאולי), שירת האותיות / אברהם ביק (שאולי); ספר של קהילה יהו־דית / שלמה אבן-שושן.

סקירות: מתי „לחיות יהודי בצרפת כיום / הדברט ר. לוטמן; בעתונות העולם / מ"ן.

תגובות: „אין לנו מילים!" / תמר רודנר: היריקה והתזכורת / דוד ווטספרוכט.

ספרים חדשים: שנתקבלו במערכה. **דפים:** איור, רישום, ציור וצילום / מיכל אפרת, בני לוין, יורם קליינר, מנחם חיימן.

להשיג בשיווק והספקה, רח' סוטין 27, ת. ד. 16040, תל-אביב.

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים

הופיע!

הוצאה לפועל של שטרות

מאת השופט דוד בר-אופיר

ראש ההוצאה לפועל, תל-אביב

● הרכש מלווה מלחמה מרצון

מסדה

הוצאת מסדה בע"מ

ספרים חדשים

אלבום איזנשר

מבוא: דוד גלעדי

גלגול נשמות

מאת: מרגוט קלאוזנר

לילדים

לעוף בחלום

מאת: ליאורה ורון

ציורה: לאה כהן

מלווה מצפן

רכוש מלווה מלחמה מרצון

פרויד והספרות

מאת יורם ברונובסקי

לכל דיון, ואפילו קצר כמו שלנו כאן, בהשפעתו של פרויד על הספרות, מן הראוי להקדים דברים על השפעת הספרות על פרויד. ואפשר לומר בלא חשש לגוזמה, כי מכל המקורות שמהם ינקה מקוריותו ההדעמית של פרויד היתה הספרות תיפסת המקור החשוב והמכריע ביותר. לפי עדותו, באחת ממסותיו האוטוביוגראפיות, היתה זו קריאה בגיתה שהטנתה אותו לעולם המדע ודווקא לפסיכולוגיה. אבל עדותו המעניינת ביותר, הכנה והפשוטה ביותר, באשר להשפעתה של הספרות על הורתו, כלולה בנאום שנשא במסיבה שערכו לו תלמידיו בהגיעו לגיל שבעים. אחד הנואמים המברכים תאר את פרויד בתור „מגלהו של התת־מודע". ועל כך הגיב פרויד בנאומו שלו באומרו כך: „המשוררים, והפילוסופים שהיו לפני הם שגילו את התת־מודע — אני גיליתי את השיטה המדעית שבעזרתה אפשר לחקור את התת־מודע".

ואמנם הסקירה הרופפת ביותר של התפתחות הספרות האירופאית במאה התשע־עשרה, היא המאה שילדה ועיצבה את פרויד, מאשרת בתקיפות את טענתו בדבר גילויו המוקדם של התת־מודע בכתבי המשוררים וההוגים של המאה ההיא כבחינה מעשית מצויות כל הנחותיה של הפסיכולוגיה הפרוידיאנית בכתביהם של גדולי הספרות הגרמנית, הצרפתית והרוסית -- וביתר פירוט: ברומאנטיקה הגרמנית, על השירה והפילוסופיה שלה. ברומאן הפסיכולוגי הצרפתי בנוסח סטאנדל וברומאן הרוסי הגדול של המחצית השנייה של המאה התשע־עשרה וביחוד, כמובן, בכתבי הסופר שהיה הנערץ ביותר על פרויד, דוסטוייבסקי, לו הקדיש המלומד הוינאי עיונים מאלפים. אחת הדרכים הסבירות ביותר להבנת פרויד היא לראות אותו כממשיכם של המשוררים והפילוסופים הללו בפרט, וכתוצר מאוחר וכמו בלתי־נמנע של הרומאנטיקה בכלל -- והרומאנטיקה, אף שפנים רבות לה, היתה בעיקרה תנועה ספרותית. אם נכון לומר שאני הם עתה בעידן פרויד, לא פחות נכונה הטענה שעודנו שרויים בעידן האידיאולוגיה הרומאנטית. שההגות והספרות המודרנית עודן נאבקות עם הרעיונות, הסתירות והסתבכות שיצרה ראשיתה של המאה התשע־עשרה. חדשנותו המסעירה של פרויד נסתירה לעתים מעיני הבריות את דבר היותו ממשיכה של מסורת אירופאית בכירה ועתירת־ידע. ומסורת זו היא ספרותית בעיקרה. במפעלו המדעי של פרויד קיבלה הספרות — אולי בפעם הראשונה בתקיפות כזאת --

הדבר פאראדוקסאלי לכאורה־עין פרויד לא היה המסכן ששינה את פני הספרות, כפי שנוהגים לומר לעתים קרובות, אלא היה הבורר הכיסי־הקאטאליזאטור — של ההתפתחות בספרות שהיתה באה בין כך ובין כך. כיצד ניתן לומר זאת, כיצד ניתן לשחק ב„אילו" כזה ולהסיק בעקבות המשחק הזה מסקנות „על בטוח"? ובכן, אפשר לעשות זאת תוך הבאת התעוד המיידי מן הספרות. הנה הרומאן הגדול של מארסל פרוסט „בחיפוש אחר הזמן האבוד". רומאן שהוא פרוידיאני מובהק: הנתחנות הפסיכולוגית. המודעות לכוחות החושך והאיר בנפשו של היחיד, ההכירה בזכרונות הילדות, העיסוק האינטנסיבי במין וביחוד בסטייה המינית — כל אלה הריהם יסודי היסודות של הפסיכואנאליזה. ועצם השם המרמז לאנאליזה „בחיפוש אחר הזמן האבוד" הרי הוא פרוידיאני בהחלט. ואף־על־פי־כן פרוסט לא קרא מעולם את פרויד, כפי שהוכח בוודאות. הם היו בני אותו זמן. אך ספרו של פרוסט הוא שיאו של הרומאן הפסיכולוגי הצרפתי והפרוידיאניות שלו היא פשוט אותה „פרוידיאניות" שבטרם פרויד, אותו „תת־מודע של המשוררים וההוגים" שפרויד עצמו הצביע עליו כעל מקור תורתו.

בכן, יש לראות את פרויד בתחום הספרות, לא כממציא ומחדש אלא כבעל השיטה הבנויה לתלפיות, שעשתה את האינטואיציות הגאוניות אך הכאוטיות של הסיפורים והמשוררים למשנה סדורה, המבוססת על עקרונות הנסיון הבדעי. ומכאן שהשפעתו הישירה הגדולה ביותר של פרויד על הספרות שלאחריו תיתה בתחום הביקורת. אותו תחום הצבא לכלי־אנאליזה סדורים ולקריטריונים ברורים. לביקורת־הספרות הפרוידיאנית היו ישנם השיגים רבים — לכן עמדותיו של פרויד עצמו בתחום זה, כגון הניתוח הכפירסס של רצח־האב ב„אחים קאראמאזוב", דרך ספרו של ארנסט ג'ונס, מבכירי תלמידיו של פרויד והביוגראף שלו, על האמלט ואדיפוס, ועד המחקרים הרבים עד אין ספור, המופיעים חדשים לבקרים, ביחוד בארצות הברית. המנתחים ניתוח פרוידיאני את הספרות כולה. למן הומרוס ועד עגנון. דב סדן נגש בכלים פרוידיאניים ...

ד"ר פרויד (מימין) וק. ג. יונג (משמאל)

בין פרויד ליונג

האדם — קיומו ועתידו

מאת יהודה גוטהלף

י. ל. פרץ — „מתצפית גבוהה"

מאת שרה כץ

גדר פעמוניות כחולות

סיפור מאת

חנה בת שחר

שני שירים

פנקסים ועוגות

ד. פוגל

בסימן קריאה

ספר מספרית דבר

שי

באה

טלוויזיה בחוגים

שדרים כנושא לדיונים בציבור

מאת משה אילון

...די שנערך ב־1971 ונמשך חודשים אחדים, כי אפשר ל... את המסך הקטן מתוך ל... המשפחה ויחיד בו. כך לש... ת ציבור הצופים בו בבעיות ... עליהן שידורי הטל... בתכניות בעלות תוכן ... בדי ותרבותי. המטרה להגי... הנהגים כדי לצפות ב... בתכנית טלוויזיה ומקיים ... דיון על הבעיות שנתב... בתכנית.

תום הניסוי הראשון התחילה ... להרחבת רשת החוגים ... בכל הארץ, דבר שהיה ... בהוצאה ניכרת. כן הת... שאלה הצורך בהכשרת ... מנחים שיכלו בקיאות ... עם הנושים ואף יראו ב... תפקידם זה שליחות.

... המארגנים של חוגי ... יהיה זה — וזה עד היום ... בידי התרבות של ההסתדרות ... ות הפועלים: בשנים 1973 ... 1 כבר היו 20 חוגי טלוו... ב־19 ערים ועיירות. ער... ועיירות־פיתוח שבהם אר... בונות ביותר (אור־עקיבא, ... אן, אור־יהודה: כפר־סבא, ... נתניה, צרה, קרית־שמונה, ... ים ועוד).

... ולות חוגים אלה היה הד ... ובקהילות רבים באו פניות ... להם, כספות ואמריקה. ב... חוגי טלוויזיה, הברכה ל... ת והחוזק עזר למקומות ... השתתפות ברכישת בקל... ומיכון פעולת החוגים, וכן ... בהדרכה ובפיקוח.

... ביב 1972 נערך כינוס ארצי ... חוגי טלוויזיה, בהשתתפות ... נציגי החוגים ופעיליהם ב... ארץ. בדברי המשתתפים צד... ירכה הרב של פעולת הא... כבחינה תרבותית והסבר... ... ובין השיבתון ההסברתי של ... ההוצאה בצמוא תוך ל... חוגים סביב בעיות המדינה ... התרבות.

... ועת המנן היו חוגי הטל... למסגרת קבוצת המתרחבת ... ת, כדי פעם קיימו פגישות ... ות או אורחות עם ראשי ... ים — דבור התרבות — ... צפויות עם מנחים. בקיץ ... נערך כינוס ארצי בירושלים ... צים בביקור באולפני הטל... ובפיקה עם מנהל הטל... ... דאו סאיל (מיל.) ישעיהו ... יר. בכינוס הרצלי לבטיהם ... פעילי החוגים. בעיקר סביב ... ים שנגרמו עליהדי הפיצויים

בתכנית הטלוויזיה, שלא האמן את עצות הצפייה של הפוני צור... דים. בין הסיכומים שנתקבלו ב־כינוס היתה החלטה לאורגן את כל החוגים, על גרעיניהם ופעיליהם, במסגרת של חוגים ולהקים כוועצת ציבורית של תנועה זו. ואמנם בשלהי הקיץ התכנסה הישיבה הראשונה של המועצה, שהחליטה על הרחבת רשת החוגים, על כי פיסה של תנועתם ועל הדרכים ל... אירגונו היעיל של המפעל. כן הועלו משאלות והצעות לגבי צירוף הבידור המנהלת הוזל... טלוויזיה, בבירוד בתחום תכניות הבידורים ולוח הזמנים.

המועצה עמדה להתכנס לישיבה שניה כיד לאחר החגים, אך מלחמת יום הכיפורים שפרצה ביום היים שיבשה את לוח הזמנים המתוכנן. לאחר הפסקה הארב, בה החלה נורמאליזציה במערכת ב־תכניה צורות השידור, החזל ב־באמצעים לשקם את חוגי הטלוו... זיה. אולם כאן נתקל המרכז ל־תרבות בקשיים שאין להם כל קשר עם המלחמה, ואף לא עם בעיות טכניות וארגוניות. תמורות שחלו בתכניות הטלוויזיה ובלוח הזמנים שלה גשלו מסגבות עב־כיות, שקו רוב הציבור. את ה־אפשרות לצפות בתכניות הרצי־ניות לאחר שהללו הועתקו לשי־עות המאוחרות של הלילה.

אף אם מתעלמים מהשיבוצים של חוגי הטלוויזיה וכן הסובות מהסיכויים בתכניות פוגעים בהם, הרי יש בשינויים הנזכרים משום פגיעה בעצם מקומה של הטל־וויזיה כשירות שידור ממלכתי, האמור למלא שלוש משימות עי־קריות: א. חינוך בעיקרים על־ידי הפלאת רשת השכלתם והק־נית ערכים החיוניים למדינה ול־חברה; ב. טיפוח הטעם השיב והבנת היצירה האמנותית ובד בבד עידוד היצירה האמנות — היצירה המקורית בעיקר — והנ־הלת צריכה להמציא צופים־מאזי־נים; ג. טיפוח עצביותו של המאר־זין, כיבוד השיבתו ובידורו, על־ידי עידוד הרגלי חשיבה וקלישה פעילה.

האם ממלאת עתה הטלוויזיה משימות אלה? התכניות שהיו בעלות תוכן חברתי או רעיוני כלשהו כ„מוקד" ו„בתרגום", נדחו לשעות המאוחרות אחרי שעה 10 בלילה. גם תכניות חדשות מסוג זה, כגון „מה נשמע" ו„מה צבע עיד", נדחו בראהרונה לשעה 10. על אף הביקורת הנמתחת על כל אחת מן התכניות האלה, הן בני־עבות יחסית, לתכניות בעלות תוכן מדיני, חברתי ואמנותי, וה־אפשרות בתן ביטוי לקשת רחבה של הסכך עצמו — ובעקבות זה יכולים יחיד וקבוצות אנשים וגופים בתכנית להפעיל את כושר שיפוטם והערכתם שלהם לגבי הע־צמות שהובעו בתכניות. אולם שידור המשתתפים לכל המוקדם סמוך לשעה 11 בלילה. לא זו בלבד שאינו מאפשר שיחה ודיון לאחר סיומו אלא ספק רב אם רבים האנשים העובדים המסוג־לים לעקוב אחרי בדעת באמצע הלילה.

יוצא איפוא — בלי כל קשר לקיומם ולפעולתם של חוגי הטלוויזיה — כי סרטי הכותה, רובם כתוצרת חוץ, הכלאים איכה ואי־לפות בשעשועים מגון וחוגי וביד־דור לאנים העובד, לשמחה זאת השידורים הרציניים־יותר מרחקים הלילה בשורה הקצרה להרשות לצפיה לצפות לשעת המקרן עד לשעות הקטנות של הלילה, מכום שאנשים חייבים להשכים קום בבוקר לפעלו ביין, פעלו בחנות וכו'. אין להכליל על הדלת שידורים אלה נעשה בזדון או מתוך זלזול בתבונתו של ציבור העובדים ובני רשת התרבות כמוא ראוי זה בסם שאין להניח שיש כאן כבנה לפסוע בחוגי הטלוויזיה ולהחזיר את המסך הקטן במתחכרי של ה־מודרון לשקם הכבוד של ב־סלה. ואני שהמבניים והמוקולים הם ארגוניים, ואולי יש כאן ההחשבה מפריית בביקורת בקרב הקהל לתבנית הקילית, לפרטי ה־מתח וכדומה. אולם דווקא כאן יש לשאול: א. האם נערך מחקר של ממש כדי לבדוק מה הם באמת משאלות הקהל על כל שבבי־בותיו? ב. האם תפקידו של שירות שידור ממלכתי הוא רק לספק את משאלות הקהל כקהל צרכנים או שכא כחובתו גם לב־נן ולהכבן פעולתו לפי יעדים וסבירים תרבותיים, חברתיים וחי־נוכיים?

לפי ביטב הכרתנו, יש להגיש את התכניות הרציניות בשעות סבירות כדוב הציבור יוכל לצפות בהן. מובן שבד בבד לצאות הכל כדי להגבר התענינות של הר־ציבור בתכניות אלה.

הודך כל הקשיים הידועים באחד ודנה חוגי הטלוויזיה את פעולתם — בבלב הראשון באמצעות ויי־דיאו־טייפ, בקשיר הקהל תבונה זקול במהודים אחרי כך על המסך הקסן. ההתעצפות הקהל בצפייה ובדיון היתה כרובה וכרוב הם־קומות היו המשתתפים, כבעבר, בכל השבבות החוגים.

קיום חוגי טלוויזיה בצורת מכו־שיר וידיאו־טייפ יש בו יתרון והסרון. היתרון הוא בכך שכל התכנית מאורגנות נעשות במקו־רה כזה, תוך הכרת הנושא ב־ראש. הדבר מאפשר לקבוע מראש כי המנחה המתאים וכי יקיו ה־מוזמנים המיוחדים מלבד המהרים הקבועים, שישתתפו בדיון.

החסרון הוא בכך — מלבד ההוצאות הכספיות — שניטלת מן המשתתפים בחוג ההתחרה של ה־ציפות החי עם השידור ושל הקשר האמוני בינו לבינם.

את הגלגל הך אפשר להחזיר עליודי שינויים סבירים בתכניות כאמור, שיחזירו לציבור כולו את האפשרות לצפות בתכניות הרצי־ניות, לחוגי־הטלוויזיה יחזירו את הספונטאניות ואת התנופה בפ־עולתם, ולשירות השידור יחזירו המוני צופים בתכניות רציניות.

במבצע אירגונם מחדש של חוגי הטלוויזיה שמו עוסק עתה המר־כז להתרבות ולחינוך, של ההס־תדרות, יש להשקיע מיטב המאצ־בים האמצעים, הפעלתם המקי־פה של חוגים אלה עשויה לשמש, כך נראה, כלן למחקר הדים, מקיף יותר ומוסמך יותר, לבחינת עמבותיה של התקשורת החדשה ובדתה לסייע להערכות תרבות המונית וללימוד חברתי במערכות אלה.

כוכבים ולילות

הקאמרי בחופשת קיץ

של זהרים הם באו להמהגד „הקאמרי" „אהרונין — החופש ה־גדול! התיאטרון ברשת לעצמו הפנה פגרה של חודש ימים. כה בנראה לו כי יהר הפגרה לא מכהרות יצאה, על כל פנים, כלבד האפרה, הידיעה על פגרה קצרה, לא שמענו על כרונות הד־בות, לא במיפה ולא ב„הבימה". אך, כמובן, זה שוד יכול להסר הנוה.

הפגרא של „הקאמרי" תתחיל ב־15 באוגוסט השונה תחדש לק־ראת ראש השנה תהלה. הבכורה הפותחת — „ביקור הגברת הזק־נה" לדירנמאט, בבימויו של יוסף מילוא עם אורנה פורת בתפקיד הראשי. בהצגת השנה הזו ישע־ברו לבמה הבאה „החותף" דיפלוס בפיטור.

הדבר התחיל עם הליברטו לאו־פרה „אהבה"... שאת המוסיקה כלי היבר יוסף כד ואכבר הוצלה בהצלחה על ביתה־האופרה בהב־ברוג. התמכך והיה עם „בצית 96" שהוצלה אשתקד על בימת הפסטיבל הישראלי. עתה כותב זכובן של אלירה ההתם על תרגום התהליל לאן. הגדולה של בני ברג, „בשה ואהרוך", אשר תוצלה באוגוסט, ברוב פאר וזמן מבי־התפים, בבית־אופרה של המבורג שהפקיד את בימתו לרשות אופרה ישראלית בבארץ לא מבאה גואל. „אלירה עובד עתה על ליברטו שני. „תנביוך", שבן ונבו לבהר האופרה המקורית הקודמת. יד כי כל, בסיים עתה את כתיבת המוסיקה שלו. ובינתיים הוא בסיים גם רומן.

ובכן, יצירה פוריה.

שירי־רחוב על קצה הלשון

איאפשר לוכר שבישראל כה־פורים יותר על הבודה של לשון צרינה בביצות למיונו, ובעיקר על ביצות הבידור הקל, אך שבי־בדים יותר כדי על אלה שנפשם יוצאה אחרי נכות „בריאה" וקצת זימה, ברוך השם, יש זיש גסות וחוצה, כמה שתרצו או לא תרצו.

ובכל זאת מבחנה, שיש בשי־נים שאמנם רבגם בשירים כאלה ואף שואפים לשירתם לנבס ה־כלל. אך מהפשים לכך במגרת ביחוזה. אלה הם אבי קורן „הבי לילך", בני גנרי „ביליון, ישראל גורין כזוד. הפלוכה חברו יחד

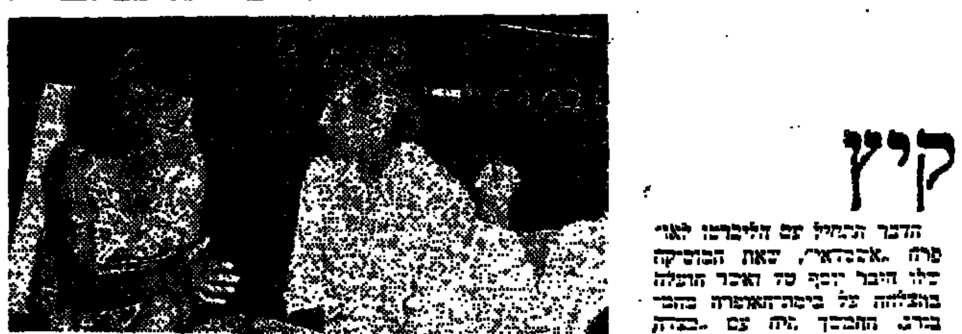
השחקנית אליזבט מילר—הירש ששיחקה בשוויץ את התפקיד הראשי ב„ביקור הגברת הזקנה" נפגשת עם אורנה פורט שתשחק פה את התפקיד ועם הבמאי יוסף מילוא

בבורה ב„בת־דור"

ביום שני בכבוע הבא הקיים להקת המחול „בת־דור" את הצגת הבכורה שלה בעונה הפסטיבל הישראלי. תהיה זו הצגת מורכבת ביצירות הכוריאוגרפים הנלנדי הגר־דע רודי ואודנבוג, הצעוד זה כספר שנים עם הלהקה הישראלי לית.

שתי היצירות הן „זוגות", על פי יצירתו של צבי אבני „הה־הרים על דממה", עם תפאורה והלבושות של כוא ואן שייק. היא יצירה לקבוצה בת 20 רק־דנים: „התגרפות בגוף סלבה", לפי מוסיקה של ליבאטי. גם כאן התכנן התפאורה והתלבושות הוא ההולנדי טואר ואן שייק.

הצגה תתקיים באולם הלהקה, שברחוב אבן־גבירול בתל־אביב.

בפסטיבל הישראלי

ג'ון באיז — בלי פוליטיקה

מאת אריה כנרתי

השבוע השלישי של הפסטיבל הוא מגוון: מוסיקה, מחול, אופרה ו„ג'ון באיז בשירייה, בלי פר־ליטיקה ובלי הצהרות על ויטנאם.

כוכבים והלהקואים. זמרת־הזה היהודה מארה"ב, תופיע רק בבני ערבים בפסטיבל: ב„בנייני האומה" בירושלים. ב־31 ביולי ובאמפי־תרון קיסריה, ב־1 באוגוסט. ייתכן, כי תסכים לבקשה, להופיע לפני סטודנטים בירושלים ובתל־אביב (שלא במסגרת הפסטיבל).

מנהל הפסטיבל א. ז. פרופס סיפר, כי כבר בפסטיבל הקודם, לפני 8 שנים, רצה שבאיז תופיע על בימתו ולא הצליח לשכנעה. עתה היא נענתה באמצעות האמר־גן היהודי שלה בניו־יורק לבוא ולהיר כאן. נכון, שהיו אותה בע־יה ויתנו לה, לג'ון באיז, הכרזה א־ב־י־י־ש־ר־א־ל־י־ו־ת ופרדע־ביות בהופעותיה הפוליטיות בקמפו־סים האוניברסיטאיים ברחבי ארה־ים. לקראת הופעותיה בפסטיבל הי־ישראלי, כבר הופיע מכתב נגדה, מאת קורא בעתון. פרופס, שהיה רגיש ועד לשמועות הנ"ל בקשר להצהרותיה של הזמרת, פנה לקונגולית שלנו בניו־יורק וקיבל בשם השובה להר"ב אין הוכחות על הצהרות אנטי ישראליות של באיז.

ג'ון באיז נולדה בניו יורק ב־1941 והיא נחשבה עדיין זמרת צעירה, בת 33. אביה בא לאמרי־קה ממקסיקו (אבב, יש הכספרים שהוא יהודי), אמה בסקוטלנד. את הקריירה המוסיקלית החלה עם הגיטרה כשהיא נערה ומנגנת. הצ־לחתה הראשונה הגדולה היתה בפסטיבל ניופורט. היא מופיעה ב־אולמות ולפני המונים תחת כיפת השמיים ואף בבהר־כלא... בין ה־

יותר הופיעה עם הזמר הנודע בוב דילן בסירדיבהאת, הרפרטואר שלה הוא בעיקר מקסיקני וספרדי והמסקטים הלהטים ונעם עירי־פה. אלבומי התקליטים שלה זכו להפצה רבה.

ב־29 ביולי באולם בהדר, תל־אביב, להקת המחול „בת־דור" ב־יצירות צ'ארלס צרני, ג. ה. פאר־באן ומ. פיסקובי.

בליל שבת 26.7 בכפר האמנים עין־הוד — רביעיית המית־רים של תל־אביב (מ. טאוב, י. בויקו — כנרים, ד. בויקוני — ויולה וצ. זיזל — צ'לו) עם הפר־לגה, זמרת הסופרן, יהיו האר־פר שתשיר עם הרביעייה יצירה של שנברג. הרביעייה תנגן היידן ומנדלסון. הפנה תנגן הרביעייה בפסטיבל אדינבורג.

ב־31 ביולי במוזיאון תל־אביב, להקת הבאלט הקלאסי הישראלי בהכש יצירות באות כורי־אוגרפים שונים, בהם של ברטה ימפולסקי כבוה"ם, ממייסדות הלה־קה יחד עם הלל מרקמן.

במקביל עם הופעת הבכורה של ג'ון באיז בקיסריה יהיה ב־1 באו־גוסט הערב הראשון של הכתקן יוסף בולוף בפסטיבל 74. ב־מוזיאון תל אביב. יהיה זה ערב קריאה של בולוף ביידיש, סיפורים מכתמים מאת י. ל. פרץ (רשימה על בולוף תובא בשבוע הבא).

כל העולם במה

למסיכה הנכבדה הזאת שסמה ב־ישראל יהיה: „עמד לי על קצה הלשון". מה שעובד להם על קצה הלשון היא בחורות על שירים כבאספו ברחבות אירופה וארצות הבריה העוברי ללשון העברית. זאת, אומרים העוסקים בהלאבה, אינה בדיוק שירה לירית עדינה, וקשה לצמט אפילו בית אחד בת־ריכר השירים שיכללו בתכנית. כמום שנראה, כי הדי אינה מקבלה, אותם, אך הם מקומם שבאי ה־כוכון „הגרי השיכור" לא ישמיקו בביזור לסבלה את שירי קדבה האאוה והגדות הפפיקים) ואף יהיו מוכנים ללמוד אותם ולהשיר אותם יחד עם ישראל גורין.

בבטיחים לנו, שהכוונה אינה ב־דיוק למופע האישרילי, אלא לאמר־גון בעין שירה בציבור של שירים שאין כל אפשרות לשיר אותם בכל מסגרת אחרת.

המופע יתחיל — כך בקודם — בראשית יולי. השירים ישמעו מדי ערב, בתוך מלאי נכבד של מאה ושמונים שירים, שאסף אבי קורן עד כה. יגבו בהמישים ומהמש יבצעו בכל ערב שמונים־עשר שי־רים בלבד.

אז מי שרוצה כזה — יוכל להתכבד בה בהרצליה.

ישראל אליהו והאופרה

ישראל אליהו, כותב הספור־רים והסהורה, נכנא בכבים האחי־רונות — בשבקן ליברטות. או, כפי שהוא כתיב על עצמו — בזבהן המוזיקה אחר שיללכן של בלים ומוזיקה ובבוכן זה הוא התקשר גם לפסטיבל הישראלי הצמת.

לני קור — רות ההולנדית

מאת יעקב בר־און

לני קור, זמרת־הבצרה ההולנ־דית, באה לארץ בלי פרסומת ומופיעה בהתנדבות לפני חיילי צה"ל. אלה שראו אותה בתחילת הופעותיה כאן הבחינו, שמנך יוד הלוי על צואה של הזמרת, הלא יהודית ובמבעות ההוקר ה„אירוחיהן" בלפני חמש שנים. מי שהתקרב אליה יותר היה יכול לשמוע מפיה אי־אלה מלים בצבר־דית. או לשמא בידיה ספר אנוהר־כריכה בהולנדית על הלכות־הדת היהודית.

כן, היא בדרך לגיור...

המעבר של לני קור ליהדות נראה אגדה יפה. עד לפני שנה היתה חיים רצופי הצלחות אמנו־תיות, בלי מחשבות דתיות מיוח־דות. הזמרת הצעירה (24) בבתל איינדהובן, הכתחיליכת למשפחה ציירים ידועה בהולנד. מבגנת ב־יהדות בבליגינה שונים (בעיקר ניפורת) ומופיעה מגיל 16 כזמרת. או זכתה בתהרות ארציה לתחביבים, ובצורכי בעיר. הפרס היה הוצאה תקליטון ראשון שלא זכה להצ־לחה מבהרית. בעקבות הקליטונה השני הוזמנה לפסטיבל הזמר ה־הולנדי, ניצחה בו בבפתיע בשיל־חה לתזמורת זמר הלל־אורנטיה. „האירוויזיון", שהתקיים ב־1969 במאדריד בירת ספרד. עם שירה „הטרובאדור", שהודיע לאחר־כבן לשם ספה, נפתחה הקריירה הבין־לאומית של לני. היא השי־תתפה בשבעה פסטיבלים בין־לאומיים שבהלקם ניצחה.

הבכרה, התקליט אריך־הנגן הקבורה שלה יופיע בספטמבר, השרה בגשות הולנדית, צרפתית ואנגלית. לא באה לארץ בגפה. צבה מופיע הגיטריסט הקבוע שלה פים סאואר, שבהולנד הוא כוטי־קאי ידוע עצמו ובאחרונה התפרסם כמבצע הסיף „אני רואה כוכבי". המלווה השני שלה איננו כוזיקאי, אלא רופא, זהו בעלה ה„כחדי", ד"ר גדעון ביאליסטוק, האיש שלני צועדת בעקבותיו ל־יהדות.

הם הכירו לפני שנה בנסיבות לא משמחות. זה קרה באיזקדי לילה, כאשר לני הובהלה לניתוח פלסטי דחוף בית־החולים לאחר הישתבלה קשה, בפגיה מפציעת פרחיים. גדעון, שלא הכיר את המנעותח שלה, זכה כיד לפרסום בחוגי הולנד. הוא הולנדי לפי מוצאו, יהודי לפי דתו וישראלי לפי אורחותו, לאחר ששהה בארץ שבונה שנים.

כאן הניתוח, לא התראו במה חודשים. הרופא שבה בארץ בימי כלחמת יום־הכיפורים ושירת ב־מילואים באחד מבסיסי חיל־הא־וויר. כאן „התגלה" עליודי אמנים הולנדיים, שהתנדבו להופיע בעת המלחמה. אלה ביקהו על כך ללני ידידותם, כששמעה זאת התר־קשרה אליו לקראת תחילת ינואר. כדי לאחל לו: שנה טובה — לא יותר: אך כשיחות הטלפון התפתחה רומן לוהט. שהביא את השניים עד לגיבוגן אורחיים לפני חודש. את התופה הם קוויים לערוך, לאחר שלני תצבור את ההליך הגיור. גדעון לא ביקש זאת ממנה. אך כשראתה שהוא בן למשפחה דתית, הביעה את רצונה להתגייר.

ריב סמכויות בתיאטרון העירוני בחיפה

מאת ש. שחורי

נציגי מועצת העיריה בחיפה כי־שם סיעה „ליכוד" נזבה. בראשית החודש את ישיבה מועצה ה־מנהלים של תיאטרון חיפה בכהאה על „קיפוח נציגות סיעתם בהנהלה המצומצמת של המוסד". הם גם שיגרו לראש העיר, לשרי החינוך הפנים ולממונה על המחוז, בבקשת מחאה, בצירוף תביעה להקפיא את תקציב התיאטרון. כעבור ימים אחדים עמדו הם עצמם על התמורה שבתביעת ההקפאה של התקציב, שמשמעותה הפסקת פעולתו של ה־תיאטרון, והודיעו בפגישה עם עתו־נאים שעשוב אינם עומדים על הכבי־עה זו.

מסתבר ש„הקיפוח", שבגללו הב־עו זיוקם, תקציב התיאטרון, היה קשור בסכסוך פרסונאלי בתוך ה־ליכוד עצמו, סביב מועמד סמליהם בהנהלת התיאטרון.

נראה שחברי סיעת הליכוד עצ־מם לא ראו בסוגית „הקיפוח" עי־לה נאותה למאבק ציבורי, לכן הצלו בימים אלה טענה נוספת: לדבריהם, בהנהלת התיאטרון מנו־טרלים חברי מועצת העיריה, הה־צבעים נקבעים על־ידי היו"ר צבי בזולי „בשיתוף קומץ קטן של עסק־נים הנאבקים עליה".

כאן הבקום להסביר, שבמוסדות הנהלת התיאטרון החיפאי מיוצגים נציגי הליכוד על סיעותיה, נציגי האגודה המקצועית של עובדי ה־תיאטרון, המינוח לדברי. יו"ר מוע־צה המנהלים, 400 חברים ל־ב־ים. המגמה המבוהרת, עוד מימי של ראש העיר המנוח אבא חושי היא — להעניק ייצוג מרבי לכי־גי ציבור, בין שהם נבחרי מוע־צת העיריה (שלא בבין חברי ה־נצחות) ובין שהם מפעילים בתחום ביזוד זה, במסגרת אגודת הבוח־רים.

בבהיכה פורמאלית התיאטרון הוא חברה רשומה, שבוחיה מנויות ב־ידי העיריה והמחזקית הקניה הד־עבות, לדברי נציג הליכוד במוע־צת העיריה, בתזורה סמלית של 250 לירות לאגודת השוחרים. לפי ההקמן כבהים של הגופים האלה את כוכבה המנהלים, הכורכבת הלק כוהלק בנציגי העיריה ומאגד־דת השוחרים.

נציגי הליכוד טענו, כי מועצה המנהלים העבירה את כל סמכויו־תיה, או את רובן, לכלוש הענה, הכונות ביחוד 19 חברים שבהן לא נשאר כמעט זכר, לדבריהם, לחברי מועצת העיריה. בהודעה הכספית, לכמשל, ההולכת על תקציב של כ־4 מיליון לירות, לא נכלל איש מ־חברי מועצת העירה. והעיקר: ל־שני חברי מועצת העיריה מסיעת הליכוד לא ניתן כלל ייצוג בקרב 19 החברים בשלוש הוועדות הא־לה. אגודת השוחרים, הוסיפו וט־ענו אנשי הליכוד, היא גוף פיק־טיבי, שאינו קיים מבחינה משפ־טית זה יותר כעשר שנים. אין להסכים, אמרו, שהשתופי שהוחזו־בויות למועצת העיריה יהיה גוף בעל השתית ציבורית מצומצמת כ־יזתר. (לסענתם הפיתפו באסיפת האחרונה של האגודה לא יותר מ־40 איש) ואותו גוף מצומצם או אף חלק ממנו, יקבע את עמדם האמנותי של אורחי העיר ואת בני־כיתם ההרבותית. בכואם שיקבעו זאת נבחרי הציבור המוראים לגבם יקר זה.

העלתה גם בגית הרפרטואר, שלגבות יש אוללים ויש מחייבים. היועץ האמנותי של התיאטרון, עו־דד קוטלר, אמר בפגישה עם עתו־נאים, כי הוא מודע להבדלי הד־עמדה לגבי הרפרטואר, אך יחד עם זה הצביע על הצלחותיו של התיאטרון, הבמבטים בכום אחד ה־מוקדים החשובים לאמנות חבבה במדינה. אין להניח, אמר, שהי־תיאטרון יורד למעמד של הלק מהעבודה. הרוצה לראות בו בקיסר בדוד בלבד. לטענתו, מבעלים אחרים על מחוזה שהללו על במת התיאטרון, שהקדשה ואחזאבור־דית, עבם פא לידי ביטוי, כד־בריהם בביקורת ובציבור.

יו"ר מועצת המנהלים פירט קי־תור את הצלחותיו האמנותיות של התיאטרון (הפרשים נמסרו בזכור בעתונות), בלי להתעלם מהעובדה שבהחות בשוחים לא תמיד בחיפה צבבה בהצלחה יותרה. אשר לטו־נות נציגי הליכוד אמר, כי בממך ארבע שנות כהונתו כיו"ר מועצת המנהלים לא הועלתה מעולם בעית בפלגניות. או בעית הייצוב הכפי־לגני. הוא דוחה את הטענות נגד אגודת שוחרי התיאטרון ואמר ש־היא גוף שבבאי פעיל וכי אין היא הורה, כמאורגנית של נציגי ה־צבור. הכוונה המוצהרת היא, והד־סיף להיות, לקיים את התיאטרון העירוני כמוהו, שאם כי הוא נתר כן בעיקר עליודי העיריה (כ־ליון לירות בשנה) ועלידי משרד ה־חינוך והתרבות (1.5 מליון לידות בשנה), אינו תלוי בהכרעותיו ובה־חלטותיו במיכבה.

מועצת העיריה, באמור, לא הבי־ענה בגלל, מכל מקום בשיה שהדברים נדונו בישיבתה הפומ־בית, בהכרעת האמנותית של ה־בימה. המועצה הסתפקה בהכבצה זעה בלבד ובעיקר לגבי דרך ב־הנלו האדמיניסטראטיבית.

בישיבתה האחרונה על מועצת העיריה הסתפק ראש העיר י. אל־מוגי בהערה, כי גם נציגי ציבור חייבים להביא בחשבון, שעה שהם שופטים ובאשרים את הרפרטואר, כי כשלונו של מחזה, ויהיו דעות המהם על המבחנים והמבקרים ה־אמנותיים אשר יהיו (ממן הכלותו של כחזה באה בכל זאת לידי בי־טוי בביקור הקהל או בהיעדרו). היא כתבנית על קופת העיריה. בהמשך הסכנה של „אייהחשי־בות" לא ניתקבלה החלטה ביש־בה האחרונה של מועצת העירה. ראש העיר הסתפק בהודעה, שהד־פרוטוקול של הדיון על התיאטרון במועצה יועבר כשלוכתו לכוועצת המנהלים של התיאטרון, כחוות־דעת של מועצת העיריה.

קרוב להודאי, שנושא התיאטרון לא ירד כשולחן הדיונים של מו־עצת העיריה. אך ראוי היה לקיים דיון בכובים, לא על בעיית חייצוג של סיעה זו או אחרת בלבד, כי אם על דרכו של התיאטרון. חשי־בותה בבהלקות, וזאת בהשתתפות ראשי התיאטרון ומבוכרי דרכו. זכי לידי בעיקר לבהלה האמנותי ער־דד קוטלר.

עולם ומלואו

קיצבת זיקנה למלכת הולנד

יוליאנה, מלכת הולנד, מלאו זה לא מכבר 65 שנה ולפי חוקי הביטוח הלאומי של הולנד היא זכאית, כמו כל נתין הולנדי אחר המגיע לגיל זה, לקיצבת־זיקנה במעלתית בסך 806.78 גולדן לחודש.

אמנם בעלה, הנסיך ברנהארד, צעיר ממנה בשנתיים ואינו זכאי עדיין לקיצבה כמשלתה. אף־על־פי־כן אין להניח שהשלטונות הביטוח הלאומי בהאג, בירת הולנד, יבטו לטעון כי על מלכת הולנד להכות להכנסה האחדיה עד שלראש המשפחה, כלומר הנסיך ברנהארד, ימלאו 65 שנה. לא, שלטונות הביטוח הלאומי בהולנד לא ישתמשו בטענה לגליסטית מעין זו כדי לשלול מההוגמה יוליאנה לבית אורנאג' את המגיע לה. להיפך, לפי החוק ההולנדי חובת לשלם קיצבה לכל נתין ונתין ללא, הבדל מעמד ורכוש, לידות מלכת הולנד הנחשבת, בנודע, לעשירה בין מלכי העולם בתקו־פה זו. שאלה נוספת: מה תעשה המלכה יוליאנה?

להפר את החוק — בוודאי לא תרצה ולכן יש להניח בוודאות שהיא תקבל את ההקצאה ואף תאשר את קבלתה כדין מדי חודש בחודש. יחד עם זאת אין ספק שהיא תעביר את ההקצאה לאחד המוסדות הצדקה במדינה שיגהמשו בה כראות עיניהם.

האהבה ניצחה — והעתיד מעורפל

דיאנה נימן, אמריקאית בת 22 הנזוכדת ביור־כון הסוביטי בשפה האנגלית „מוסקה ניוס" — וההה זה שלושה חודשים, הודעתה מוריסוף להתחתן עם בחיר ליבה סרגיי איגנאטייב, ספרן בן 36.

שלושה חדשים דחו השלטונות הסוביטיים ב־מוסקה את בקשת של המאורסים — תקופה שהס־פיקה ל„בוסקי חוסיס" להביא לפיטוריה של האורחה האמריקאית כמקום עבודתה ב„מוסקה ניוס" ולגיוסו של ארוסה איגנאטייב לצבא. כשביום הקודם לגיוסו אף הספיק ליפול קרבן לשני ברי־נים אשר שברו את גלגלתו והוא נזקק לאישפוז במשך שלושה שבועות.

לדעת בני הזוג, הגיוס וההתנפלות נועדו להר־תיע את איגנאטייב מלהתחתן עם נתינה זרה. אשר לדיאנה עצמה, כנהל הנתון אכך לה בזרות שהיא מפוטרת בגלל נישואיה.

לסיפור המבצעה אין סוף טוב בינתיים: מרת איגנאטייב חייבת לצאת את תחומי ברה"מ עד סוף החודש ושניהם יהד אינם אופטימיים בכלל בקשר לסיכויי הבעל הצעיר לעזוב בקרוב את רוסיה ולנסוע בעקבות אשתו לארה"ב. זה עלול לקחת אפילו שנה — אמר איגנאטייב לכתב „אוסוציאייטד פרס" במוסקה. „אני מתבייש בבני ארצי. לא היתה להם כל סיבה לנהוג בנו ככה. כאילו לא היינו מעורבים בתנועת מחאה או בדבר דומה. זהו למעלה מבינתי".

נשק גרעיני במזה"ת

(המשך מעמוד 12)

ההנחה, כי לא ירחק היום שבו יהיה נשק גרעיני גם בידי הצד־דים הקשורים להבטיח איזון גר־עיני בכזורח התיכון יכולים לבכש גיעוקים נוספים למען חתירה עק־בית להשגת הסדר מדיני לסכסוך הישראלי ערבי. אם שני הצדדים יהיו מעוניינים בשמירת ההסדר התבסל, לכאורה, הפילה למלחמה. הגלולה להיות כרוכה בשואה ל־שני הצדדים. יהד עם זאת יש להביא בחשבון, כי השגת הסדר ביטחוני איננה ערובה כפני מלחמה בעתיד. וכה בעשבוי להיראות כי־הסדר כדאי בעיני שליטים ערבים היום, אולי לא ייראה כך כעבור שנים מספר, או אם יקום מנהיג ערבי בעל נטיות השלטונות. ושוב התעורר סכנה האיום ה־גרעיני.

נראה כי עלינו לחפש תהליך ל־כושר של מכה שניה. תהליך כזה עשוי להיות ערובה אמריקאית (או אולי יהיה בעניין זה הסכם אמר־יקאי—סובייטי) שתוכל להרתיע כל צד במזרח התיכון מפני שי־מוש בנשק גרעיני. המעצמות ער־לויה להקטול כהן ערובות בעין אלה כדי לבטל את התמריץ של מדינות קטנות להגיע לכושר גר־עיני עצמאי. גם בוואשינגטון וגם במוסקה מבינים, כי אם מתחילה להתממש אפשרות גרעינית ב־מזרח התיכון, אין לדעת היכן יסו־תיים הדבר. סופר בעל דמיון תיאר פעם איך נגרמה שואה גרעינית בעולם כתוצאה מכך, שטיים בצרי הטיל „פצצת אטום על ניו־יורק, לכאורה, אני מפליגים על כנפי הדמיון, אלא שכמה מהמצאות המדע הדמיוני כבר התגשמו בכי־ציאות.

יש להודות כי העיסוק בנושא זה אינו משובבנפש והוא עשוי אף להיראות תלוש מן המציאות. הרי עלינו להתכונן לאפשרות של כלי־המה קונבנציונאלית מחר. וכה שעלול לקרות בעוד חודשים או בעוד שנתיים, כלום אינו דוחק יותר וחיוני יותר מכה שעלול להתרחש בסוף שנות השמונים? דחוק יותר — כן. חיוני יותר — אולי לא. אנו יכולים להגיע ב־וודאות, כי ידינו תהיה על העליו־נה במלחמה הבאה. אבל במלחמה שבה יהיה כזורב נשק גרעיני — לא יהיו מנצחים. ועלינו לראות בכך אחד הגורמים המכריעים להמשך פיע על חישובינו בתחום המדיני, הצבאי והכלכלי כבר היום.

ישראל לנדרס

אל־תהי בסבאי־יין בזללי בשר למו

משלי כג כ

ישראל שלנר

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

ועדת המכרזים הכללית — אזור תל־אביב

מכריזים לביצוע עבודות נקיון במבנים שבהמשתמשים השונים, מכרז להליכה אשרה זהמכון כפר הבילו

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לביצוע עבודות נקיון בבוסתות הבאים:
   א) מכרז מס' 27/74—ת.א, ביצוע עבודות נקיון במבנים המשמשים השונים.
   ב) מכרז מס' 28/74—ת.א, ביצוע עבודות נקיון במבנים קליטה אשדוד.
   ג) מכרז מס' 29/74—ת.א, ביצוע עבודות נקיון במבנה כפר הבילו.
2. את פרטי העבודות, תנאי המכרז וטופסי הצעה אפשר לקבל החל מיום ב' 29.7.74 במשרדות הנ"ל וכן במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 438.
3. המעוניינים יוכלו לסייר בקומות הנ"ל בכל יום חול בשעות 09.00—12.00.
4. את ההצעות יש להגיש בשני העתקים, לכל מכרז ומכרז בנפרד, לציין כספר המכרז ולהמציאן לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 438, או לשלחם בדואר רשום אל אותה הכתובת.
5. ההצעות חייבות להגיע אל הסוכנות לא יאוחר מיום ה' 8.8.74 שעה 12.00.
6. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא, והיא רשאית לפצל לפי שיקול דעתה הבלעדי ההצעות.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

ועדת המכרזים הכלכלית — אזור תל־אביב

מכרז מס' 26/74—ת.א, אספקת 2,000 כיסאות עבור „ההרצל" הישנה

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לאספקת 2,000 כסאות.
2. את תנאי המכרז וטופסי הצעה אפשר לקבל החל מיום ב' 29.7.74 במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 438.
3. את ההצעות לכמכרז הנ"ל יש להגיש על טופסי הצעה בשני העתקים (בצרוף דוגמא) ולהמציאן לתיבת המכ־רזים הנמצאת במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 438 או לשלחם בדואר רשום אל אותה הכתובת.
4. ההצעה חייבת להגיע אל הסוכנות לא יאוחר מיום ה' 8.8.74 שעה 12.00.
5. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לפצל לפי שיקול דעתה הבלעדי ההצעות.
6. הסוכנות שומרת לעצמה את הזכות להלק את ההזמנה בין מספר ספקים.

מונות השבוע: מפגינים יווניים־קפריסאים באתונה יידו אבנים על בין שגרירות בריטניה והאשימו את בריטניה בתמיכה ביוון. שוטרים יווניים עומדים במקום בלי להתערב.

הפרדת הכוחות

מלחמת יום הכיפורים

גם על נושאים אלה, המעסיקים אותנו היום תוכל למצוא מידע חשוב במהדורה השניה, המעודכנת עד מרץ 1974

לקסיקון פוליטי של המזרח התיכון במאה ה־20

בעריכת: יעקב שמעוני ואביתר לוין
נוספה 1974-1971 בעריכת: חיים שקד ואיתמר רבינוביץ
המו"ל־בית ההוצאה ירושלמי

המחיר 39.50 ל"י

לכבוד ספרית דבר
ת.ד. 199, תל־אביב.
נא לשלוח לביתי את הלקסיקון הפוליטי של המזרח התיכון במאה ה־20
רצ"ב המחאה ע"ס 39.50 ל"י
שם ....
כתובת ....

הערך "מלחמת יום הכיפורים" נכתב ע"י האלוף (מיל.) חיים הרצוג
הפצה בחנויות על ידי סוכנות א. ערמוני, רח' בלפור 2, תל־אביב

חיילים פונים אל נציב הקבילות

העריק המדומה ו„טרטורים" כחום היום

בלילה לאחר הצגת בתמנע־ראשי תית בדלה, באחד נפתחה הדלת והמולה נראו בפתח שלושה טוראים בצבאיים ואוריקע בידיהם.

היכן יצחק (הכם בדוין?) שאלו הטוראים. אביו ואמו של יצחק נדהמו. בה זאת אומרת „היכן יצחק?" הרי לפני שלושה שבועות התחיל באמונו הטירונות בצבא ומאז לא ביקר בבית. הטוראים הבצאים בשנו, כי לפי דבר ננפקד מיחידתו זה שלושה שבועות ובהתאם להוראות שניתנו להם עליהם לחפש בבית. יצחק לא נמצא.

אסתר לצער גם רבה דאגת ההורים לבנם. גם הוי הכתובת שהתקבצו בהם אותו לילה. באחד פנו לחברת לקבוץ הציד ימסטרות מבצאות... ב... בצבא ... לא ... אותו ... רצה ... ביתו ... ק...

אותו מבין 4322 הקבילות, שהגיעו ללשכת הנציב בשנת תשל"ד 1974—1973. ב־6008 מהן נפתח תיק הטיפול ובכל כן טופל הנציב ב־411 קבילות. בנוסף בשנה הקודמת, ב־2604 קבילות לא ראה הנציב צורך לעזור ...

איטיות מרגיזה

תלונת אב שכול

הדחה בלתי מוצדקת

טעותו של אהרן מגד

מאת מיכאל אסף

אהרון „ראשית דבר" ... הנה... אני בעד פשרה טריטוריאלית ... עם ערבי ארץ־ישראל ...

1) קיום מדינה יהודית עצמאית ... 2) קיום ...

על הכפיה הערבית ועל ישראל, כל אחד חלק על הגרו...

בגנות ישראל, אפילו לחיכלה של מדינת ישראל בלבביהם יש בתנגדים בקובץ זה.

„אבא של עבה"...

מאת א. סדומי

„אבא של עבה" — כך קוראים ילדי קיבוץ עין־כרמל הפעוטים לחבר הקיבוץ אבא שטיין, שהחזיק המשק מאז 1930 ועובד במטעים שלו זה 35 שנה.

„עבה" הוא השם של זן־הפיחים, שהוא פיתח בעבודה־ניסויים של שנים ...

תעשייני הטקסטיל: תמריץ נוסף ימנע הפסקת היצוא

לקוחות בחו"ל לוחצים להורדת מחירים ב־10%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ביצוא הטקסטיל יסתכנה ירידה משמעותית, אם הממשלה לא תר... עוד דרך להריכה להגדיר את פרמיות היצוא. לפתות לכסות את עליות המכר ...

התיקי הייצור יותר באחד כל בני אדם. לפיכך, דורשים התעשיינים... פרמיה יצוא מיוחדת לכיסוי עליות השכר ... 50 ... 1974 עד מארס 1975.

לדעתם, תעשייני הטקסטיל ... 10 שנים. כלומר לפחות עד 1984.

תכנית חמש השנים למפעלים

האנגלים דורשים הורדה מחירים של 8%

התחושה פוגעת בתעשיית הטקסטיל

שיקים ב־631 מיליון ל"י החזרו בימי המלחמה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שיקים בסכום של 631 מיליון ל"י החזרו במשך חודש אוקטובר, חודש המלחמה, אשר לא סכוה — כהגדר מי נתונים סטטיסטיים שפורסמו ע"י בנק ישראל לגבי מספר לות המחזרות הבנקאיים בחודשים אוקטובר—נובמבר. היו עיכובים בקבלה נתונים אלה בשל המלחמה.

כמה תשלם מס רכש על מכוניתך (בל"י)

א. רכב יבוא

הנפחת גליל המנוע בסמ"ק	פחות משנה	שנה אך פחות משנתיים	שנתיים אך פחות משלוש	שלוש אך פחות מארבע	ארבע אך פחות מחמש	חמש אך פחות משש	שש אך פחות משבע	שבע אך פחות משמונה	שמונה אך פחות מארבע עשרה	ארבע עשרה ומעלה
עד 800	250	215	190	175	160	140	135	115	65	40
801—1,000	285	240	215	190	175	160	150	135	75	50
1,001—1,300	325	275	240	225	210	185	165	150	90	60
1,301—1,750	435	365	325	300	275	250	225	200	115	65
1,751—3,000	695	595	520	475	435	390	360	325	185	75
3,001—4,000	750	645	570	520	475	425	390	350	200	85
למעלה מ־4,000	835	710	625	575	525	475	435	390	225	90
ב. רכב מקומי										
עד 800	190	165	140	135	115	110	100	90	50	35
801—1,00	215	185	165	150	135	125	115	100	60	40
1,001—1,300	240	210	185	165	150	140	125	115	65	50
1,301—1,750	325	275	240	225	210	185	165	150	90	60
1,751—3,000	520	445	385	360	325	290	265	240	140	65
3,001—4,000	570	485	425	390	360	325	290	265	150	75
למעלה מ־4,000	625	535	470	435	390	360	325	290	165	85

המכון לפריון עבודה: המבנה הארגוני של סוכנויות התיירות אינו מתאים לצרכים

מאת דויד משיוב סופר „דבר"

הסוכנויות לתיירים כמלאות הפקידים היזומים הן בשיווק התיירות לישראל והן במתן שירותים לתייר...

בשנת 1971 התחלקו במבנה... סוכנויות התיירות...

מיבנה ארגוני לקוי

שיעור הרווח 12.5 אחוז

ההפסדים הצפויים במפעלים המייצאים

מאת סופר „דבר"

ירידה במחיר בשר עוף

מאת הסופר הכלכלי של „דבר"

חילופי מנהלים בחברת „סונול"

מאת סופר „דבר" בחיפה

מספרי הטלפון החדשים שלנו הם:

02 - 535231

(4 קוים)

בנוסף לקוים הישנים הקיימים

בית מרגוע קרית ענבים

המועצה המקומית יקנעם עלית

מכרז מס' 5/1974

המועצה המקומית יקנעם עלית מבקשת הצעות לביצוע עבודות ...

איתן בבריאור ראש המועצה המקומית יקנעם עלית

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

שישי

* 13.00 — "אבא, אמא ואני" — "הפרי" (שידור שני).
* 13.50 — "תעודה" — "רוח ה'" (שידור שני). סרט דוקומנטרי על החיים והסבל בארץ כנען...
* 14.40 — "הקסם השחור" (שידור שני). "זהרה, הסוס ה..."
* 15.05 — "שלום לבוא שבת" — שירים ופיוטים לערב שבת ודברים. שבת חתן. מנחה: ...
* 21.10 — "שרתי לך ארצי" — "אל יבנה הגליל". משתתפים: ... אופירה גלוסקא, עוזי מאיר, מיכאל שציק. הבורות רננים ...
* 22.00 — "תעודה" — "אשרי איש מאושר תמיד". משדר דרמטי של הלורד סנואודון המתאר צורות שונות וסוגים שונים של אושר ואושר השנה. כבנוכן כולל המשדר ראיונות עם אנשים שמצאו אושר וסיפוק בחייהם, לפי היום קרובות לאושר התקופה של סבל.
* 22.50 — "צלילי לילה" — תכנית מס. 6: מיצירותיהם של פרטוריוס, שלמה רוסי, גרנדאני, סלמה, פלטו. בהתזמר ואנסמבל. משתתפים: חמישיית לרדן בהדרכת שלמה הדור עם גבן הגיטרה יוסי ירושלמי, צבי הראל (צ'לו), רות כנה (פסנתר). אראלה חייבוב (תצירה), יהודה אוברייר (אקורדיון).

יום שבת

* 10.00 — "הצופה של תסרי".
* 10.30 — "הקסם השחור".
* 10.55 — "תעודה" — "סקי באלפים".
* 11.45 — "אבא, אמא ואנחנו" — "התאבנות".
* 20.00 — "תעודה" — מקומות קודשים בארץ ישראל.
* 21.00 — "בכה תבכה בלי..." וואלקה רותה. מנחים: אליהו הכהן ודן אלמגור.

ברדיו

שישי

* 17.05 — "כפר הברון עד כפרין ירושלים" — כיפורה של קהילה אסקימוסית בצפון קנדה (ב).
* 17.05 — "חיי אדם" — חייו ומותו של ד"ר יוסף האפרתי, שנפל במלחמה ההתשה ברמת הגולן. התכנית מאירה נקודות בדמותו כי חוקר סטודנט, כבנוה, כבעל משפחה וחבר קיבוץ (ב).
* 18.05 — "זה קרוב זה רחוק" — עם המשוררת מרים ילן-שטקליס (ב).
* 21.05 — "פריז 1900" — לה כל אפוק — שירים ופזמונים (ב).
* 21.05 — "קונצרט ליל השבת" — (סטראו). בתכנית: הפתיחה "צייד מלכותי וסערה" מתוך "הטרויאנים" מאת ברליוז; קונצ'רטו בסול לפסנתר ולתזמורת מאת ראבל; סימפוניה מס. 7 ("שירת הלילה") מאת מאהלר (א).
* 21.40 — "ירמיהו — דיוקנו של נון-קונפורמיסט" — דיון לפי באב. מנחה: שמואל אלמוג.
* 22.30 — "ירמיהו" — סימפוניה מס. 1 מאת ליאונרד ברנשטיין, המתארת את קינתו ונבואתו של הנביא ירמיהו. מבצעת: התזמורת הסימפונית "ירושלים" רצועה שנייה. סולנית: ג'ני טורל (מצו-סופרן). מנצח: גארי ברטיני.

להי — פרקי קינות לליל תשעה באב בנוסח אשכנז וספרד.

* 22.05 — "שעת רבנן" — עם השחקן זוראל אליהב (ב).
* 23.05 — "בירה ומצב-רוח" — יעקב אגמון באוח בכוונה הראשון (ב).
* 23.05 — "ערב עם הוה אלברשטיין" — קטעים נבחרים בתכניתה האחרונה של חוה אלברשטיין עם להקת הפלמבירה (ב).

שישי

* 11.05 — "בטיבה הנגב" — הארה: דודו דותן, משתתפים: יפה ירקוני, קנה עזרי, דליה כהן, גדעון זינגר, אבי טולדנו, יוסי כהן (ב).
* 12.05 — "אותי זה מצחיק" — לקט כצייריכים וקטעי הומור (ב).
* 12.05 — "מיתוק אכסדרבי" — סיפורי שלום ושיכוני מלחמה. משתתפים: ד"ר יהושע פורת, ד"ר שמואל סיוון, ד"ר אמבל סלע, ד"ר אמנון קפליק, ד"ר יאיר עברון ויהודה הזמר. כנותה: ד"ר נבי שפר (א).
* 17.05 — "ביבות הדוד" — "התאומים הלטויים" מאת פלאוטוס (ב).
* 21.05 — "אנטישמיות נוכה ומבני" — מבאל שלמי של בנהוגים יהודיים בהבעת מדינת על השאלה: האם קיימת אנטישמיות כיום, ובה תוצאותיה (ב).
* 22.05 — "הרבן בית שני" — "שחור בהלכים". משתתפים: פרופ' שמואל ספראי, פרופ' שמעון אפלבאום, ד"ר מרדכי גיחון, מאיר דב לביבין כהן, עורך ומגיש: משה נתן (בשידור חוזר) (ב).

בולים

את אריה לינדנבאום

ל שורה ארוכה של בולים חדשים שיראו אור בשנה הקרובה, ור השבוע עליידי ה. לב, עוזר הל השירות הבולאי. לפי הדית, העשויה גם להשתנות, יהיו יותר מ־30 בולים חדשים נת הכספים 1975/6. נוסף כי ע, למספר בולים שתוכננו מדויופיעו עוד בשנת הכספים ת.

שנה הבאה נולדו 32 בול ב־14 דות אלה:

בול אחד לקראת יום־הזכרון ללי צה"ל תשל"ה;

בול לזכר החללים שמקום קברם לא נודע;

שלושה בולים לכינוס "הפועל" ה־10;

שלושה בולי־אומנות;

בול אחד לחקר הזיקנה;

לומבוס בבול איי וירג'ינה הבריטיים

חקר הזיקנה בבול חדש

* שלושה בולי־אישים;
* בול אחד למועצת המועלות;
* שלושה בולי מועדים־לשמחה תשל"ו;
* סידרה נוספת של שלושה בולי־אישים;
* בול אחד לבול "בצלאל";
* שלושה בולי־שבט;
* שלושה בולים לרגל חג פורים תשל"ו;
* שני בולים לכבוד משטרת ישראל;
* אחד עד שלושה בולים בסידרת "שוברי־ספר".

לוח הנפקות זה אינו סופי, כאמור. בולים נוספים עשויים להידונות ואחרים עשויים להופיע. אם כי לא נכללו בתכנית זו. 14 הסידרות לא יופיעו ב־14 מועדים שונים, שכן השירות הבולאי נוהג לצרף מספר בולים להנפקה אחת במועד אחד.

סידרה חדשה באיטוטקי

איטוטקי, אי משדות איי־קוק, שבאחרונה מנפיק בולי־דואר משלה, הודיע על הנפקת שלושה בולים חדשים שראו אור ב־15 ביולי השנה. באיטוטקי מתנהלת פעולה־הדואר. לרבות הוצאת בולים, הרשים עליידי דואר איי־קוק. שלמעשה גם הוא אינו כשיר גל לנהל שירות בולאי עצמאי ד בעבר בשירותיה הטובים של ניו־זילנד.

לא זול

עבור הזמנים שהיו בולי־דואר זולים. לפעמים אפשר היה למצוא בול בסידרה שהושקעה בהנפקתו עלות על ההכנסה. דבר זה הולך ונעלם בין העולם וכן מישראל. עדיין יש אצלנו בולי־אגורה. אך לא אינם שימושיים ובלוח הנפקות הרשות ודאי שלא ייכלל בול זול כזה. לעומת זאת יש מדינות המנפיקות אוכם בול זול כבוי תצי פני, כיוון שיש בו עניין שימושי, אולם במקביל "מרביצות" בולים יקרים בכל שני וחמישי.

הנה באיי־קוק מופיעים בסוף החודש שני בולים ב־10 דולר (הדולר המקומי יקר בהרבה מן האמריקאי). זאת ועוד: באיי קוק נוהגים להוציא גליונות זעזע של בולים וכדי לקנות שני גליונות זעזע כאלה עליך לשלם 50 דולר (ס"ה 10 בולים בשני הגליונות).

הבולים החדשים הוקדשו לאמרתיים שנה לקפטיין ג'יימס קוק, מגלם של האיים.

מה בקובה?

לפי בקשת קורא אנו מביאים כאן את לוח־ההנפקות של קובה וכמי שנתבקשנו גם בולים שכבר הופיעו השנה:

בינואר — 15 שנה למרד־הצבאון (4 בולים); מוטיאנו קמבי (5); 50 למותו של לנין (1); 25 שנה לקיים (1);

בפברואר — משחקים מרכז אמריקאיים וקריביים (6); מאה למותו של קרלוס דה צספדס (1); במארס — "ועיד המטיאו הלאומי (6); תנוכה תבנה קרקעית לסי פוסטיקים (3);

באפריל — הולל של העיריד (6); כאה שנה ליו.פי.יו. (1); יום הבול (4);

במאי — 175 שנה לחוקר הטבע פוי (6); גליון־זכרון בוקר הטבע (1);

ביוני — 50 שנה להוזמרת הפילהרמונית בקובה (5); פרחים־ניבה (6); בעלי־חיים שהוכחדו (5);

ביולי — 15 שנה להיעלמו של הרביסון ציינפוגוס (1);

בנובמבר — הקונגרס העולמי ה־8 לבנייה ותיקוש הרים (1); הערכת הבולים הלאומית ה־4 ו־15 100 שנה לבולי מסבי (2); שנה למכון הנפט הקובני (1);

בדצמבר — 75 שנה להולדת ר. מ. וילנה (1).

באוגוסט — תחרות עולמית לאיבוזף (5);

בספטמבר — פרוזי בר (5); שנה למות סלבדור איינדה (1);

באוקטובר — מלאות 10 שנים למכון האוייר (5); הולדת כדור...

שחמט

בעריכת אליהו שחף

אס"א טכניון א' אלופת ישראל

זכתה אס"א טכניון א' באליפות־ישראל לקבוצות על דה של הפי נקודה המוזרה לפני את התואר שבו החזיקה עם הראשונה בשנת 1952.

סיבוב האחרון של הליגה הלאומית, שנערך בשבת שעברה, זכה האלופה בתיקו עם "הפועל" עמק־חפר/נתניה, אולם התוצאה הספיק לה לזכות בתואר לאחר ה"ביברסיטת ת"א נוצחה עליידי "צעלי" בתיים בתוצאה 3.5:2.5.

התוצאות העיקריות של הסיבוב הנבחרת חילקו את המקום ...סליסי בהפרש של הצי... דה בלבד מהאלופה.

התוצאות האחרות בליגה הלאומית היו כדלהלן: "לסקר" חיפה — רמת־גן 2.5; "הפועל" ירושלים 4 — כרכו הנוער ת"א 2; בינגשטיין" 4 — טכניון ב' 2; אקרי ת"א 3 — "פולדקליין" שלו"צ 3.

הדירוג הסופי: טכניון 40 נקודות, אוניברסיטה ובהן 39.5; "פלדקליין" 37.5; רמת־ 35; "לסקר" ת"א 34.5; "רמ..." 31; "הפועל" ירושלים ... עמק־חפר/נתניה 30; ... הנוער ת"א 29; "לסקר" 29; טכניון ב' 21. שתי הקבוצות האחרונות יורדות לליגה א'; ברכו הנוער נכנסת למסוף המבחן.

ליגה א' צפון. פתח־תקוה 5 — מסריק 1; "הרצליה" 6 — קריית־חיפה 0; ברכו הנוער נתניה 3 — בצרת עלית 3; גליל־... 3 — בית נגלר 3; חדרה — "הפועל" חיפה 2.5; עפולה/גלבוע זכתה בבנתון סכבי של 4.5 על "הפועל" חבר.

הדירוג הסופי: "הרצליה" נקודות (עלתה לליגה הלאומית); פתח־תקוה 43.5 (למשחקי המבחן); חדרה 40; נוער נתניה; גליל עליון 37; נצרת עלית; בית־נגלר 31.5; עפולה/גלבוע 31; "הפועל" חיפה 29; קריית־חיפה 24.5 (למשחקי המבחן); כפר מסריק 18; "הפועל" ... 17.5 (שתי האחרונות יורדות לליגה ב').

ליגה א' דרום. "הפועל" שלו"צ 3.5 — מרכז הנוער ...; בליל 3 — ותיקי ר"ג 3; ... ר"ג 5 — צעירי ירושלים ...; "רשבסקי" 4.5 — חולון 1.5; ...י 3.5 — אוניברסיטה ב' 2.5; ... זכתה בבנתון סכבי של 5:0 ... ביתי"ר ה"א שלא התייצבה לשחק.

הדירוג הסופי: "רשבסקי" ת"א ואס"א ירושלים 40.5 נקודות; צעירי ר"ג 38; מרכז הנוער 37.5; חולון 33.5; בליל 33; "הפועל" ראשל"צ 32.5; "רמי" 32; ביתי"ר 31.5; ותיקי ר"ג 29 (למשחקי המבחן); אוניברסיטה ב' 24; צעירי־ירושלים 23 (שתי האחרונות יורדות לליגה ב'). "רשבסקי" עולה לליגה הלאומית בזכות נקודותיה, ואס"א נכנסת למשחקי־המבחן.

ליגה ב', לליגה א' צפון עלו "הפועל" טבריה/גליל מערבי דכפר־סבא א'. לליגה א' דרום — "רובינשטיין" ב' ו"הפועל" רחובות. למשחקי המבחן (שייפתחו ב־3 באוגוסט) — אס"א אוניברסיטת הנגב, "הפועל" רמלה, "הפועל" קדמת־כנרת, "הפועל" נתניה. המנצחות בין שתי הקבוצות האחרונות תתמודד בסיבוב כפול עם "הפועל" חיפה.

המנצחות בליגה ג', צפון — עפולה/גלבוע ב', בית אלפא; גליל כפרכי — מצובה, לחוסי הגיטאות; חיפה — צעירי "הרצליה", נוער "בית־הגפר"; הוכרון/שרון — מנשה א', רעננה, פרדס חנה; מרכז — ברכו הנוער ב' ת"א, ותיקי ראשל"צ, צעירי ראשל"צ; אזור דן — נוער קריית־אונו, צעירי פ"ת, "הפועל" ת"ש; דרום — צעירי קריית־גת, "הפועל" ירוחם ב', אגודת ספורט לוד; הנגב — מרעון בארשבע, "הפועל" שער הנגב.

המצטיינים בליגה הלאומית. לוח 1 — ליברזון (בתיים) 7 מ־8; לוח 2 — גינזבורג ("הפועל" ירושלים) 7.5 מ־10; קוסקי (טכניון א') 7.5 מ־11; לוח 3 — זינגר (פולדקליין) 8 מ־11; לוח 4 — כנעני (ר"ג) 8.5 מ־11; לוח 5 — מינסקר (טכניון א') 8 מ־10; כרמל (אוניברסיטה) 7.5 מ־10; לוח 6 — לישור (ר"ג) 5.5 מ־8.

ענשים משמעתיים. ועדת הליגה התייחסה בחומרה רבה לאירועים שיביתי"ר ת"א בסיבוב האחרון והחליטה להורידה לליגה ב'. לפיכך תישאר קבוצת ותיקי ר"ג בליגה א' המצנצת בין אס"א הנגב ל"הפועל" רמלה תעלה בישירין לליגה א' דרום. קבוצת "הפועל" חפר הורדה לליגה ב'. אזהרות (העלולות להביא לעונשים משמעתיים אם יישנו) קיבלו קבוצות נצרת־עלית ב', "אלי כהן" קריית־מוצקין, "אליעזר־רובינסקי" קריית־שמואל. פניות צבאות חיפה, אס"א א' ואס"א ב' כרמיאל, עין־ההורש, עכו, בית־הנוער עכו. מספר אחראים מבין קבוצות אלה גנולה הזכות להוסיף לשמש בתפקידם.

בהתחשב בנסיבות הבלתי רגילות שבהם נפתחה עונת הליגה הנוכחית, יכולה וועדת־הליגה לזקוף לזכותה הישג גכבוד של ביצוע מיוחק ואורגן יעיל של האליפות הקבוצתית הגדולה ביותר עד כה.

אולימפיאדת הסטודנטים

לאחר שלושה נצחונות רצופים (3:1 על תורכיה, 3.5:0.5 על הנצי־קונג, 4:0 על שווייץ) הפסידה נבחרת הסטודנטים הישראלית לשתי הקבוצות החזקות בבית, מערב־גרמניה והולנד (בשני המפגשים בתוצאה 3:1). התכוניה את העליה לגמר א'. עשר הארצות שנכנסו לגמר א' הן: ברה"מ, פינלנד, הונגריה, אוסטריה, מערב־גרמניה, הולנד, צ'כיה, דנמרק, אנגליה, ארה"ב.

בסיבוב הראשון של התרודה הגמר ניצחה ישראל את אירלנד בתוצאה 3.5:0.5 והפסידה לאיסלנד 1.5:2.5.

פילינג, קאגאלק ופולוגייבסקי ניצחו בתחרות הבין־לאומית.

ניצה 1974

סיציליאנית

כגן (ישראל) — אסטבס (קובה)

[illegible]

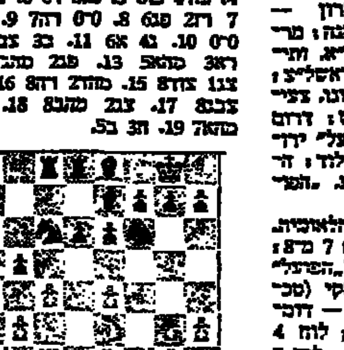

ג. היטקוט, אנגליה

1914 "ווסטמינסטר באזט"

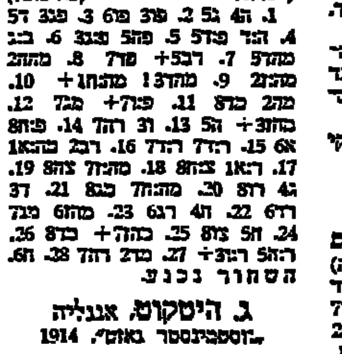

בן ב־4 מסעים 6+11

א. גרין, ברה"מ

1973 "שאח"

הלבן זוכה פתרונים 5+4

סיציליאנית

צ'ירנאק (ישראל) — קורדוביז' (פורטוגל)

[illegible] השחור נכנע.

סיציליאנית

צלקסיפיה (רומניה) — ציזדרף (ארגנטינה)

[illegible]

פתרונים: רדונקי. כמנמד 1 — ...

התשובה למצוקתם

(סוף מעמוד 11)

אלא שהצעה ד"ר בדיידי נוהה יותר ליהודים ואינה נורסת. למדיל, כמו האפנה — הכרת רק בזכר יות היהודים שהיו בארץ "לפני הצלישה המצינית" (קרי: הצהרת בלפור 1917).

ראש צירית הברון השייך בני המייצג שכבה הנהגה במפרית פרסם אף הוא גילוי דעת בפבוי בחודש שעבר וכלולים בו שבעה עקרונות (ואל קדם 17.6.1974) ואלה הם:

זכות העם הפלשתינאי להרצבות בטולדתו.

ייצוג העם הפלשתינאי הוא בידי לאירגון לשחרור פלשתין מי הוכר על ידי נציגויות מסכנה המערכה הרבעת עה.

אבירי ישראל מהשמפיים כהם לשמור בין לאחם של להשיב שלום ובתוקפה זו הנתן לבני פדינתן השתיים באר רין ומבוצה לה לאוטבדה לריון והחלשה הנצביים על נרולם די הנודות העכבות.

ינכוהם של הפלשתינאים להר בין הזרה להרבשם אל קבו הם צעיזיים. הקבת מדינת פלשרתיה אין משמעותה הכרת העם היהודי שכן הפלשתינאים היהודים יכולים להיות כאחים איש בבני רקחה. הקבת המדינה הפלשתינאית תהא גשר לאחוה בין העמים הערבי והישראלי.

העם הפלשתינאי יהליט בעצמו אם ברצונו במדינה עצמאית או באיחוד פדראלי עם ירדן.

זוהי ההשקפה המתונה ביותר כי נה משתכנת אלי אף ההכרה בני מדינת ישראל ובזכות הקיום הריבוני בארץ, אך לפיה יוכלו הפלשתינאים שירצו בכך לחזור לרכושם ולאדמתם שבתוך שטח ישראל. המעקף הוא בכך, שאם אש"ף יוכר כנציגות הפלשתינאים, בכללם הביעותיו שונות בתכליה מהצקדוהת אותם גיטה השייך ביבורי.

סגנון שלישי רוזה יותר הוא זה של ד"ר עיסא כאלטי, מבהל בית החולים בראמאללה, שפרסם אף הוא גילוי דעת מכפבי על הדרך לשלום (אל־קודס 16.6.74). זהו סגנון המקבל הנבוה כלפרט הבדינה העבודות אלא תזר האומר:

"ההיסטוריה הוכיחה כי רביבם השקי בארץ ופלשו אליה, אולם הפלשתינאים היו ונשארו כאן וקיומם חזק יותר מכל ההנהגות הקרביות". בסגנון של ד"ר כאלטי כי כבותם לפלשתינאים כלבי ההוא אומר: "כל סיבה בארץ, רמה כישור ובקעה קיים לזכר יהודם במולדתם, כל כפר ועיר נושאים זכרונותיהם. יש לקבוע האבת והזהרייה השפוייה".

כפלשתינאים רבים אחרים בי שטחים המוחזקים ובמדינות ערב אין ד"ר סאלטי מסביר מה יהיה בגורל ישראל. רק התנהגת הלאומית הפלשתינאית בדעת האירגן לשחרור פלשתין היא המתחה בבירור את מהותן של זכויות הפלשתינאים שעיקרן אחד: הקמת מדינה ערבית פלשתינאית במקום מדינת ישראל.

הכבית הפלשתינאית כוכרת. היהנהגה הלאומית הפלשתינאית ידועה ומוסכמת ומצוקתם הלאומית של הפלשתינאים איננת כזייפת. אין כלל שאלה אם ישראל תכיר במצוקת הפלשתינאים ובהתנהגתם הפוכרת. ממשלת ישראל יכולה להצהיר מאות פעמים על הכרה בפלשתינאים. בזכויותיהם ואפילו בהנהגתם. השאלה היחידה היא, אם הפלשתינאים יסכימו להכיר בזכות קיום ישראל ולדון עם נציגיה על איזה נושא אחר חוץ מחיסול הקיום הציוני בישראל הריבונית. שהוא היפוט שהם מפרשים את זכויותיהם. הדרישות הפלשתינאיות אינן גדיבות בהכרח למנוע כהמדיניות הישראלית להתחשב בפלשתינאים. הפשרה הישראלית הייבת להכיר בממצוקתם הלאומית ולהציע דרכים להביא בחשבון ישות לאומית זאת וסבלותיה.

(רשימה אחרונה בסדרה)

דני רובינשטיין

הסינמטק הישראלי

בית עגבר העיריה, רח' פינסקר 4

28.7	ב־19.00:	כוס התרעלה — פרנק קאפרה
	ב־21.00:	מזימות בינלאומיות — אלפרד היצ'קוק
29.7	ב־17.00:	רסיסי חיים — בוב ראפלסון
	ב־19.00:	המכניץ — ויטורה, חלש (עם הספרי בונרט)
	ב־21.00:	המרד על הבאונטי — פרנק לויד (עם קלארק גייבל, צ'רלס לוהטון) (הדבר אנגלית ללא תרגום)
30.7	ב־20.30:	ערב עם אורי זוהר ובחיין — כמו בן עקרן הסרט שזכה בתחרות הסרט הקצר: "הסנדל" — בערב זה הכניסה לחברים חינם
31.7	ב־17.00:	ליאו האחרון — ג'ון בורמן
	ב־19.00:	מזימות בינלאומיות — אלפרד היצ'קוק
	ב־21.00:	כוס התרעלה — פרנק קאפרה
1.8		ערב המוקדש לבמאי רוג'ר קורמן
	ב־19.00:	יום השבת — (עם ג'ייסון רוברדס)
	ב־21.00:	בלאדי מאמא — (עם שלי וינטרס)
2.8	ב־14.30:	ליאו האחרון — ג'ון בורמן (יוקרן במוזיאון ת"א)

לנוער: 1.8 ב־16.30: פוליאנה (עם היילי מילס)

מפאת אבל ט' באב אין הצגות קולנוע במוצ"ש

קולנוע

תל-אביב

משמרת: 4.30 — 7.30 — 9.30

אופיר — המגדף ישלם

אסתר — פרפר 10. 7.30

(ימי חול: 4.30 .7.30 .4.30)

אלנבי — העוקץ 9.30 .7 4.30

אורלי — אבי אל באנת

בן-יהודה — תופעה עד הצגת

גורדון — ללא רגיעה 10.15 .8.15

גת — ארנבי

דקל — פרנק סרפיקו

הוד — פארק האהבה

המרכז — פנטזמטים בפרבר

זביר — ספורים ארוטיים

חן — עלגה ושבעת הגמדים

מוגרבי — צלילי הקרנה

בקטים — הארמיסטים

בסופרסקופ

סינרמה — קוראים לי אף אחד

פאר — שנה טובה לאוהבים

פריז — זקפות ולהשיות

צפון — קוראים לי אף אחד

רמת-אביב — סקורפיו

תכלת — בדרך מערבה

תמר — כנופית הפראים

תל-אביב — שלושת המוסקטרים

סינמה 1 — חמים ושפים

דרייב אין — שלושת המוסקטרים 10.30, 8

יפו:

נגה — הבולשת 9.15, 7.15, 4

שחריות: 2, 12, 10

צליל — האמיצים

חולון

ארמון — השיטה הספרדית

יומיות: אבו אל באנת 4.30

מגדל — ציד האדם 9.30, 7.30

קוראים לי שמיל 4.30

סבוי — רבי יעקב 7.30, 4.30

קיץ של התבגרות ב־9.30

ירושלים

אדיסון — דרכו של גבר 9, 7, 4 (יום שישי שעה 3)

אוריון — סרים 9, 7, 4

אורנע — כך חייני 9, 7, 4

ארגון — הזוכים המאשרים 7.30, 5.30, 3.30

אור-גיל — עינים גדולות 9, 7, 4

חבירה — הממבם 9, 7

חן — קוראים לי אף אחד 9, 7, 4

ירושלים — הרפתקה בפטיזון 9, 7

סמדר — כשיא על המונית (הצגה ב־8.30)

עדן — העוקץ 9.45, 6.45, 3.45

רון — פארק האהבה 9, 7, 4

מיטשל — שני גברים בציר 9, 7, 4

חיפה

אוריון — זה קרב הגברים

אורה — קרייזי בין

אורלי — עינים גדולות

אמפיתיאטרון — ספורת של נימפומנית

ארמון — העוקץ

חן — ההתמודדות

מירון — קוראים לי הצד האגרופן

עצמון — קוראים לי אף אחד

פאר — ילדת האוהבים

רון — חלף עם הרוח

שביט, הר הכרמל — המכונה של דוריאן גריי

בית רוטשילד — לנר ההרזות

כרמל — פרפר

אורדן — קובלן 9, 7, 4

מרחבים

בית העם — בלינגר 10, 8

קרית-טבעון

יובל-אור — הרפתקה בפטיזון

זהר — החוה

רמת-גן וגבעתיים

אורדע — אבי אל באנת 9.30, 7.15

אואזיס — עלגה ושבעת הגמדים

ארמון — הויכן בת

בל-אור — הדבורים הנרצים

הדר — פארק האהבה

לילי — בשר מזרלו

רמה — ללא מנצורים

רמת-גן — אהבת החיים

שבים — רבי יעקב

נתניה

אסתר — נקמתו של סיציליאני 9.30, 7.30

שחרית: שיר השלושים הגדול

ספודיר — פתוח: הבלונדיני עם הנעל השחורה 10, 8

סגור: פרפיקו 9.15, 7

שרון — הרקולס נגד הקרוסה 9.15, 7

יומיות: בעל על תנאי

קרית מלאכי

יום הדמים 9.30, 7.30

בת-ים

רמת-יוסף — מרלה של איטה 9.30, 7.30

הרצליה

דגניה — תאוה ונקמה 9.30, 7.30

כפר-סבא

עמל — האורי תמונות חזור 9.30, 7.30

חן — פרפר 9.30, 7

הוד-השרון

בית הפועלים — מלום חיז בגין

חדרה

תוף — מחר אוהל דמעה 9.30, 7.30

פתח-תקוה

הדר — הגנגסטר הגמד

היכל — בנות 9.30, 7.30, 4

אמפיתיאטרון — אורחן בסטאת הכרך 8.45

שלום — רוצח בפצון 9.30, 7.30

הסטודנטית

יומית: פישקה בהיליאם

קיץ והדר קולנוע בית-עם

ביום ששי 26.7 הצגה אחת 9.15

וביום שלישי 30.7 הצגה אחת 8.30

צ'ירלי וורליק עם ולפר סבא

ביום שלישי הצגה יומית 5.30 עמי ותמי — 2 ל"י

תחילת הסוף

(סוף מעמוד 11)

על ידי בכה סנטורים דרומיים. שלשום התחיל גם סיכום הדיון בוועדה המשפטית של בית הנבחרים על הגשת כתב־האישום נגד ניקסון. מבחינות חשובות זוהי תחילת הסוף. הוועדה מתכוונת לכל המאוחר בראשית השבוע הבא להצביע. האם להגיש כתב־אישום אי לא. אין ספק, שהחלים ברוב קולות בעד הגשת כתב־אישום נגד הנשיא. מיד אחר כך יתחיל השלב הבא: משפטו המוקדם של ניקסון בבית הנבחרים. בשלב זה יוחלט אם הוא אשם לכאורה ועליו לעמוד לדין בסנאט. הדעה הרווחת היא שהרוב בבית הנבחרים יצביע נגד ניקסון. באוקטובר עשוי להתחיל הסיבוב האחרון, הקובע: המשפט בסנאט. איש אינו יכול לנבא היום, מה יהיו תוצאות משפט זה. הרבה תלוי בכוחו של כתב־האישום לשכנע את השליט השמרן באשמתו.

אם צודקים אנשי הבית הלבן, דעת־הקהל באמריקה באמת עייפה מווטרגייט, ומוכנה לראות את הפרשה כמחיקה בלארכיון. אך כמתברר שבמספרים דמוקרטים יש לתהליכים בעיצבים ותקוות משלהם, בה יהיו תוצאה משפט זה. הד הקהל.

הוועדה המשפטית, שדיוניה רצויים, שאינה קשורה בשביבות דעת־הקהל נראו כמתמשכים יתר על המידה, מסייפת עכשיו את הלי קה. באותה עת כובאים עתידין לעבור של ניקסון בזה אחר זה לדין ומורשיעים (ביניים אלה עוכה. כי נראה, בית המשפט לשלוח לכלא את ג'ון ארליכמאן, יועץ הנשיא הכליכולי לענייני פנים לשעבר. פסק־הדין המרשיע ניתן בשבוע שעבר). הדיון בבית הנבחרים ובסנאט כבר נראה כאופק.

הדחת נשיא אמריקאי איננה דבר מה לתמורה פוליטית כלשהן הכוכרות לנו בישראל. אף כי מדובר בהליך פוליטי. אין דכיון בינו למאבק על התפטרות ראש ממשלה או שר בישראל. כאן אין בודדים. יש פשעים פליליים. ההדחה סופית בהדחתו של מלך, ובעלת הסיכות היסטורית דומה. זוהי טראגדיה לאומית. בשבועות הקרובים אנו עומדים לצפות במערכה האחרונה שלה.

נחום ברנע

הצעד הבא

(סוף מעמוד 11)

תיכנן זה עושים לעצבי.

סוב יעשה יגאל אלון. אם ייזכר בין היתר גם בתפקידו הקודם כשר החינוך ובביחוד כי אשר ייפגש עם סנאטורים ועם אנשי התקשורת ואנו יוכיר להם, כי גם לעם היהודי יש זכויות היסטוריות על ארץ ישראל וכי חן עולות במשקל ובחשיבותן פי כמה על אלה כל הפלשתינאים וכל העולם הערבי בכללו, שהם חלק בלתי־נפרד ממנו.

הצעד הבא יוביל, ככל הנראה, בכיוון ירדן. הוא צריך להיות לא רק צעד כדיני, אלא גם הסברתי וחינוכי. המשאומתן עם ירדן על הסכם שלום ועל פתרון הבעיה הפלשתינאית הוא בבחינת רגע של אמת לגבי כורש הסכסוך הישראלי־ערבי ולגבי עצם הוויתה של מדינת ישראל.

חגי אשד

זמני הדלקת הנרות

שבת פ' דברים

ערב שבת: ירושלים 6.03, תל-אביב 6.21, חיפה 6.15

מוצאי שבת: ירושלים 7.21, תל-אביב 7.24, חיפה 7.24

בתי-מרקחת

ירושלים

שישי — 26

אורה — המלך ג'ורג' 27, טל' 222043; חבש — עיר העתיקה, רח' הגיא 284285.

שבת — 27

מבין הבריאות — מרכז בסיהרי, קרית יובל 415081.

בתל אביב

שישי

פראנקל, רחוב המלך ג'ורג' 28 טלפון 223721; שלמה הכלך, רח' שלמה המלך 78, טלפון 246461; יואב, רחוב יהודה הלוי 67, טלפון 612474.

שבת

בוגרשוב, רחוב בוגרשוב 60 טלפון 223889; צפון, רחוב יהודה המכבי 33 טלפון 449995.

מוצאי שבת

בני, רחוב דיזנגוף 174 טלפון 222386; פרינקל, רחוב המלך ג'ורג' 28, טלפון 223721; יואב, רחוב יהודה הלוי 67, טלפון 612474.

בחיפה

שישי 26

עליה, עליה 44, 522062.

שבת — 27

בלפור, מסדה 1, 662289.

ברמת-גן

—26 שישי

אסותא — רמת גן, ז'בוטינסקי 41.

—27 שבת

הרצל — רמת גן, הרצל 52.

בני-ברק

—26 שישי

אסותא — ז'בוטינסקי 41, רמת־גן.

—27 שבת

הדסה, כפר הישיבה, בני ברק.

בבת-ים

—26 שישי

דיכה בהיים — כ"ד עצמאות פי רוטשילד.

—27 שבת

בלפור — בהיים — בלפור 90.

בחולון

—26 שישי

גאולת כורשים — חולון, רח' גאולים 44, גאות כורשים.

—27 שבת

אסותא — חולון, רח' טרומפלדור 4 (מול פ' רח' סוקר 19).

בנתניה

הרופא.

הרצליה כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא ירושלים

—26 שישי

בריאות — הרצליה — סוקולוב 65

—27 שבת

פינטולד — כפר סבא — ויטסילד 47.

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית מחוז תל-אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב שבת, כלול שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־9 עד 11).

1. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת הר ברכיהו. טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' רבי נסקה וכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, קהילת וישה מספר 10—12, טלפון 478995 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה. לחברים מסניפי: הדריקה, נוה עבת, צהלה, רמת חייל, תל־ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרובות לסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לוינסקי טל. 33483 — לחברים מסניפי: נוה שאנן, ושיבנמן ופלורנטין.
4. מרפאת קמוביץ, רחוב ופידת קמביץ 36 פינת יהודה המכבי, טל. 444494 — לחברים מסניפי: קהבית, רביבנה ורמת אביב.
5. מרפאת תל-נורדוי, רחוב דב הוז 3, טל. 243233 — לחברים מסניפי: תל־נורדוי, אלוחי, בארי, אחוזה, בלביץ, הגמל ופספודים.
6. מרפאת קריית שלום, רחוב דיסנסקי 12, טלפון 822715 — לחברים מסניפי: קריית שלום וקריית־שלום (שכון צבא קבע).

פעורה

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 7.00 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א, רחוב מזאיה 13, טל. 101.

ב. החברים מסניפי: אילת, ידאליהו, רמת חן, עממי ב', רמת ישראל, מגדלביב, כראמרו, ליפנה, שכוי יונה הנביא וטסיפורי — הוסקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, רחוב מזאיה 13, טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת

בימי ששי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רחוב מזאיה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת, במרפאה זמנהוף, רח' זמנהוף 42, טלפון 269221, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ. במרפאה מגדלביב, רח' אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ.
2. מעבדה, במרפאה זמנהוף רח' זמנהוף 34, בין 5—6 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

גבעתיים	— טל' 242870
התקוה א'	— טל' 32579
רשיבנמן	— טל' 828180
	— טל' 609567
יד־אליהו	— טל' 34278
יונה הנביא	— טל' 55979
כפר שלם	— טל' 31546
כ"נולברג	— טל' 614467
נוה שאנן	— טל' 33483
קריית שלום	— טל' 822715
קמוביץ	— טל' 444494
רמת אביב	— טל' 412294
רמת חייל	— טל' 471162
תל נורדוי	— טל' 243233

משעה 1.00 בצהרים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות בית במגן דוד אדום, רח' מזאיה 13, טל' 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי הכתות, במרפאת מגדלביב, רח' אלנבי 75, טל' 614467.
   א. רופא א.א.ג ועין ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.
   ב. רופא ילדים: בין השעות 9.00—12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה — לכל סניפי הכתות, במרפאת זמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 284242, בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחה"צ.

בית מרקחת במרפאת מגדלביב, רח' אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

בקריה:

בית מרקחת מגדלביב, רח' אלנבי 75, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 8 בערב ללא הפסקה.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורניות רופאים בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות במרפאות קופת חולים

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. בימי ששי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.
3. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ.

ב. התחנות התורנות

1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 662195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחוזה הצם, כרמל ארזים, יבנה, דניה גליקד, ברזילי, באולה, הליסטה, הליסה, וקיבוץ גלויות.
2. מרפאת נוה שאנן, בלמוצ כנסת טרומפלדור, טלפון 221123, לחברים מהסניפים: נוה שאנן, יוליוסמוביני, גלבוע ורמות רמז.
3. מרפאת קרית ים א', רח' ירושלים 3, טלפון 718953 לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים רבע וקרית חיים מערבית.
4. מרפאת עוזיאל קרית אתא, טלפון 722384 לחברים מהסניפים: עוזיאל, ברעם, פינסקר, וקריית־ביאליק.
5. מרפאת פירת הכרמל, טלפון 571034 לחברים מהסניפים: פירת הכרמל ופירת ...
6. במגן דוד אדום — רחוב יצחק שדה, טלפון מספר 101, לחברים מהסניפים: ק. אליעזר, קרית אליהו, בת גלים, עין הים, מעונה דוד, קרית שפרינצק, ויש — מרכז הכרמל, בתוך אחוזה, הכרמל הצרפתי, רוממה, תל־חנן, נשר, גבעת נשר ובג'דור.
   1. בימים א'—ה' משעה 13—16 ומשעה 19.00 עד 7.00 בבוקר.
   2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7.00 בבוקר למוחרת השבת או החג.

ד. בשבתות משעה 9—11 לפנה"צ — נוסף לתורנות בכנן דוד אדום ובבית התרבות בע. מוצקין, במרפאות: קרית אליעזר, טלפון מספר 535226 מרפאת ויש — מרכז הכרמל, טלפון 86868, וקריית חיים מערב. טלפון 727626.

ה. במפרץ חיפה, רחוב היזוספים, פינת קרן קיימת (בית התרבות) טלפון מספר 710363, לחברים מהסניפים: קרית חיים מרבה, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמריהו וצור שלום.
1. בימים א'—ה' משעה 13—16 ומשעה 19.30 עד 7.00 בבוקר.
2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למוחרת השבת או החג.

ו. קרית טבעון, קרית צמל והאלונים, טלפון מספר 932063.
1. בימים א'—ה' משעה 8 בערב עד 7 בבוקר.
2. בימי ששי וערבי חג משעה 14.00 עד 7 בבוקר למוחרת השבת או החג.

ז. קרית אתא — מתצות עד 7 בבוקר, טלפון מס' 720871.

ח. תורנות למקרים כירורגיים במחלקה הכירורגית רחוב אבן סינא 8.
1. בימי ששי וערבי חג משעה 4 עד 5.30 אחה"צ.
2. בשבתות ובחגים משעה 9 עד 11.30 לפנה"צ.

ט. תורנות מעבדה: במעבדה המחוזית, שדרות ארזים, טלפון מספר 532107 לחברים מכל סניפי המחוז משעה 9—11 לפנה"צ.

י. בית מרקחת מחוזי, רחוב אבן סינא 7, פתוח בימים א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

בקרב 200.000 קוראי דבר

אתה עשוי למצוא את האנשים

ה-דרושים לך.

"רפואפון"

שירות מידע על תורניות רופאים, בתי־מרקחת, מעבדות, בתי־חולים ותורניות לילה לחברי קופ"ח במחוזות תל־אביב, דן, ויפו טל. 229777. פועל בכל ימות השבוע מ־8.00 עד 22.00 בלילה ובימי ו' מ־8.00 בבוקר עד 17.00 בערב.

רסקו 40

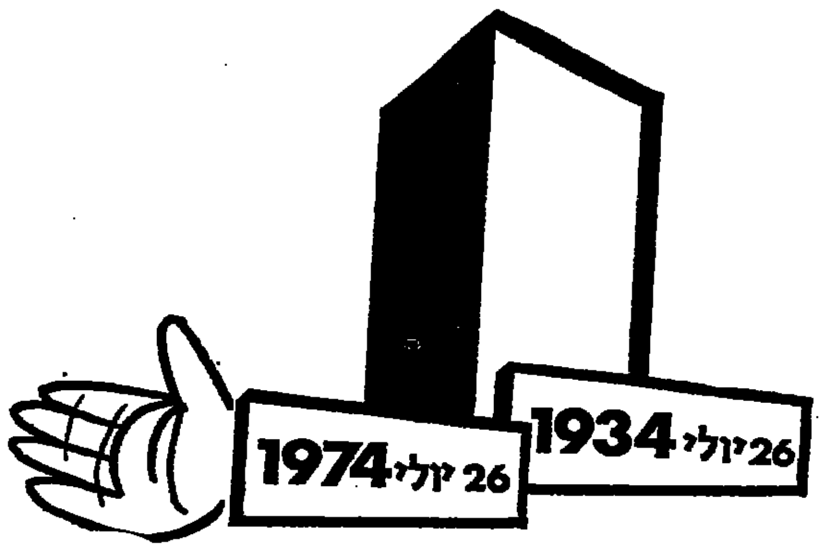

שנות הישגים בבניה ובפיתוח

„רסקו" בונה בכל רחבי הארץ - בפרים ומושבים, שבונות־גנים ורובעי־מגורים עירוניים, בתי־ספר, בתי־משרד, מפעלי־תעשיה, בתי־מלון ומרכזים מסחריים, שדות־תעופה, מכוני־מחקר ומדע, ועוד היד נטויה...

"מרכז אורחי" באר שבע-רובע מגורים של דירות-רווחה ודירות למשפחות צעירות

"נוה רסקו" רמת השרון - וילות, קוטג'ים ודירות-רווחה

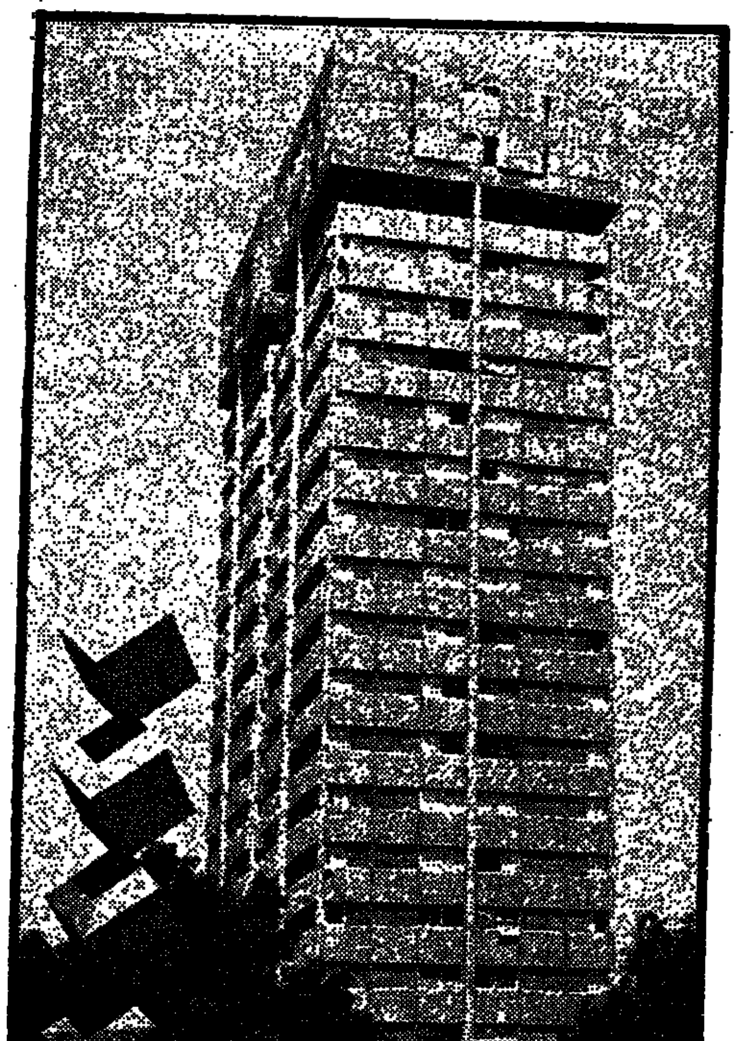
"קרית אליעזר" חיפה - דירות-רווחה

"גשר בר יהודה" - תל אביב

"רמת-הדר" חיפה - דירות רווחה

מעונות הסטודנטים - באר שבע

"מגדל רסקו" ירושלים - בית מלון ומשרדים